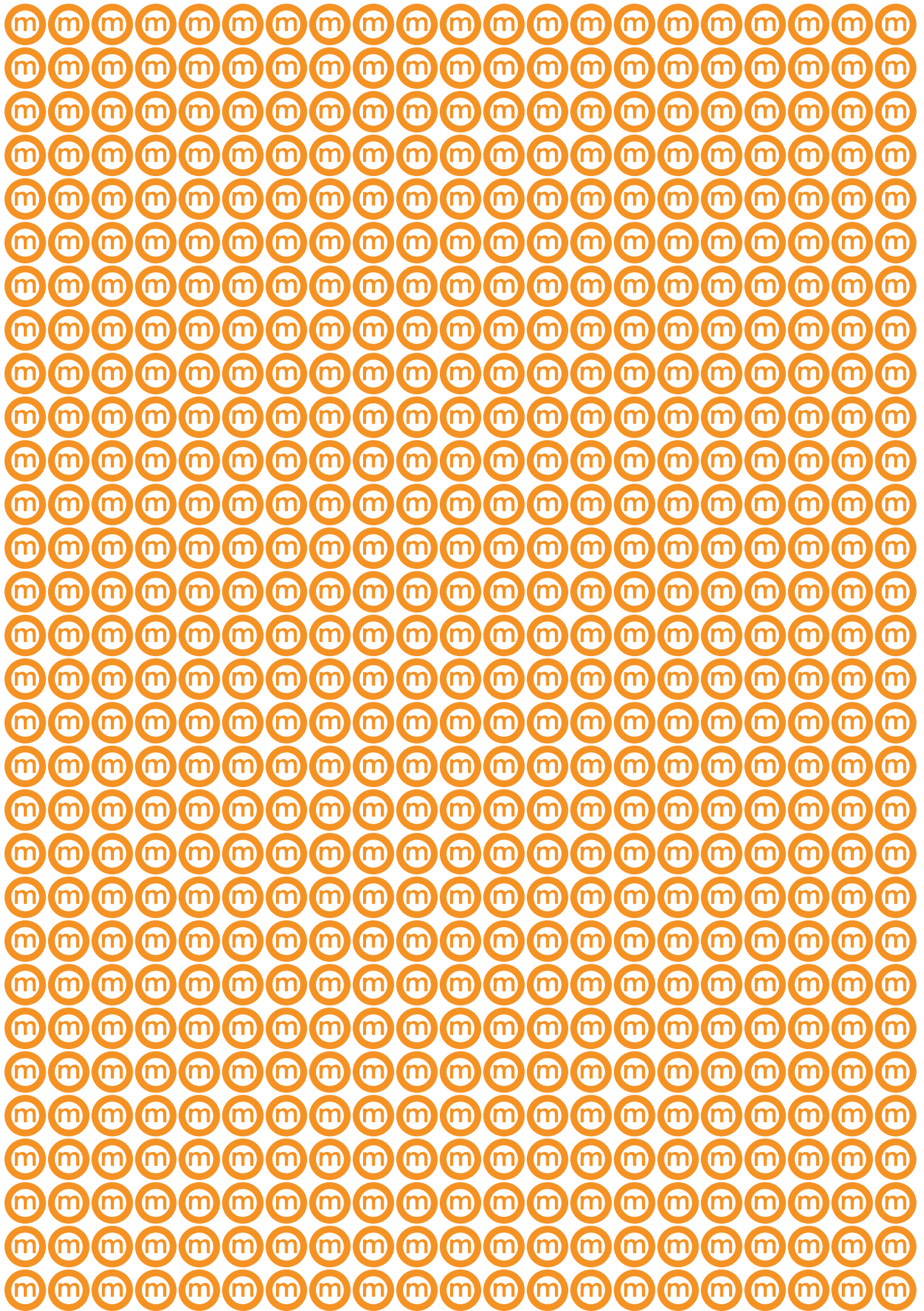

Jaarstukken 2018

Jaarstukken 2018

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
1.1	Inleiding.....	3
2.	Beleidsjaar in vogelvlucht.....	5
	Voorwoord	7
2.1	Financiën van 2018 in vogelvlucht	9
3.	Programmaverantwoording	11
3.1	Programma 1: Bestuur	13
3.2	Programma 2: Openbare orde en veiligheid	17
3.3	Programma 3: Sociale zekerheid en werkgelegenheid.....	20
3.4	Programma 4: Onderwijs	33
3.5	Programma 5: Maatschappelijke ondersteuning	36
3.6	Programma 6: Kunst, cultuur, recreatie en toerisme	45
3.7	Programma 7: Sport en bewegen	49
3.8	Programma 8: Ontwikkeling openbare ruimte.....	51
3.9	Programma 9: Beheer bestaande openbare ruimte.....	60
3.10	Programma 10: Economische zaken en grondzaken	65
3.11	Programma 11: Duurzaamheid	70
3.12	Programma 12: Burgerzaken	75
4.	Algemeen dekkingsmiddel en onvoorzien	79
4.1	Overzicht van de Algemene Dekkingsmiddelen en Overhead.....	80
5.	Paragrafen	85
5.1	Paragraaf lokale heffingen	87
5.2	Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	94
5.3	Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	103
5.4	Paragraaf financiering.....	112
5.5	Paragraaf bedrijfsvoering	117
5.6	Paragraaf verbonden partijen	123
5.7	Paragraaf Grondbeleid	134
5.8	Paragraaf subsidies	140
5.9	Paragraaf schouwburg Ogterop 2018	141
6.	Balans	145
6.1	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	148
6.2	Toelichting op de balans	152
7.	Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting.	165
7.1	Het overzicht van baten en lasten per programma	166
7.2	Verschillen rekening en begroting op hoofdlijnen	168
7.3	Onvoorzienne uitgaven.....	169
7.4	Incidentele baten en lasten	169
7.5	Wet Normering Topinkomens.....	170
8.	Sisa bijlage verantwoordingsinformatie.....	173
9.	Controleverklaring.....	179
10.	Bijlagen.....	187

1. Inleiding

1.1 Inleiding

In deze Jaarstukken kijken we terug op het jaar 2018. Met de Jaarstukken 2018 wordt verantwoording afgelegd over de behaalde resultaten in 2018, zowel beleidsmatig (het jaarverslag) als financieel (de jaarrekening). In dit document wordt verslag gedaan over de realisatie van de gestelde beleidsdoelen en uitgangspunten zoals geformuleerd in de Programmabegroting 2018.

Leeswijzer

Zoals gebruikelijk bestaat het boekwerk uit twee delen: het beleidsverslag (het jaarverslag) en het financiële verslag (de jaarrekening).

Het beleidsverslag, gaat over de inhoud en bestaat uit de Beleidsprogramma's (hoofdstuk 3), de Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien (hoofdstuk 4) en de Paragrafen (hoofdstuk 5). Per beleidsprogramma geven we aan:

- Wat valt onder dit programma?
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Het tweede deel, de jaarrekening, bevat de financiële verantwoording. Dit deel omvat de balans (hoofdstuk 6) en de programmarekening (hoofdstuk 7) waaronder het overzicht van baten en lasten en de verschillen op hoofdlijnen. Een overzicht van de specifieke uitkeringen die vallen onder het SiSa-regime (Single information, Single audit) is in hoofdstuk 8 opgenomen. In hoofdstuk 9 is de controleverklaring van de accountant terug te vinden.

De gebruikelijke bijlagen reserves en voorzieningen, begrotingsrechtmatigheid en investeringen zijn opgenomen. Verder is in de bijlage het "overzicht Taakvelden" en de definities van de verplichte indicatoren opgenomen.

2. Beleidsjaar in vogelvlucht

Meppel met haar inwoners op koers!

Wij bieden u de jaarstukken 2018 ter vaststelling aan. De jaarrekening is afgesloten met een voorzichtig positief resultaat van € 359.000. Met een nieuw college varen we een koers met andere accenten dan de afgelopen jaren. In het coalitieakkoord 'Meppel doet ertoe!' is die koers al vertaald in thema's voor de huidige raadsperiode. Ondanks andere accenten zetten we onverminderd in op een bruisend Meppel waarin het fijn leven, werken, wonen en recreëren is.

Een steviger, toekomstgericht fundament

Meppel moet en wil zijn fundament steviger maken voor de toekomst. De economie laat voor de nabije toekomst minder vooruitgang zien, wat zal leiden tot hogere kosten voor gemeenten. Daarnaast zijn de Rijksuitgaven in 2018, de basis voor de berekening van het Gemeentefonds, onze belangrijkste bron van inkomsten, minder gestegen. Financieel verstevigen we ons fundament door reserves op te bouwen en financiële wendbaarheid te creëren, deels met zorgvuldig gekozen bezuinigingen.

Rol als overheidsrol anders organiseren

Anderzijds realiseren we een stevig, toekomstgericht fundament door onze rol als overheid anders te organiseren. We stappen af van automatismen en kijken kritischer naar waarom en hoe we dingen doen en of dit past bij wat Meppel nodig heeft. We zijn als gemeente nu meer partner in de aanpak van problematiek, dan geldverstrekker. Met als positief resultaat dat de eigen kracht van inwoners is versterkt.

Eigen kracht versterken

Door die kracht van inwoners verder te versterken, blijft Meppel een actieve, betrokken gemeente. En dat is nodig want de zorgvraag neemt toe in omvang en complexiteit. Door te focussen op onze kerntaken als gemeente en te investeren in het voorliggende veld behouden wij de (slag)kracht die we hard nodig hebben voor de toekomst van onze stad en gemeente. Bijvoorbeeld om te anticiperen op de landelijke energietransitie die in een versnelling kwam en waarmee Meppel vervolgens regionaal een begin maakte.

Bruisend en gastvrij Meppel

Bedrijven investeerden volop. We onderzoeken nu mogelijkheden om het aanbod aan aantrekkelijke bedrijventerreinen in Meppel te vergroten. We constateerden een groei van werkgelegenheid en een daling van het aantal uitkeringen. Zoals past bij een bruisende gastvrije gemeente, hebben we ingezet op het versterken van de centrumfunctie. Onder meer met een nieuwe bioscoop, aandacht voor de historische binnenstad en het gezamenlijk beheer van de openbare ruimte. Ondernemers hebben elkaar gevonden in een Investeringszone. Meppel is ook in trek bij haar inwoners. Nieuwveense Landen, Het Vledder en de Kromme Elleboog zijn voorbeelden van nieuwe, succesvolle woonprojecten. Met corporaties zijn afspraken gemaakt voor de bouw van sociale huurwoningen. Internationale studenten verlevendigen de stad en vragen extra huisvesting

Gezonde financiële positie

Meppel sluit de jaarrekening af met een voorzichtig positief resultaat. De reserves laten een stijgende lijn zien en de financiële kengetallen zijn verbeterd. Dat was nodig, want alleen vanuit een gezonde financiële positie kunnen we investeren in de ontwikkeling van onze gemeente.

2.1 Financiën van 2018 in vogelvlucht

We sluiten de jaarrekening af met een voorzichtig positief resultaat. De reserves laten een stijgende lijn zien en de financiële kengetallen zijn verbeterd. Alleen vanuit een gezonde financiële positie kunnen we investeren in de ontwikkeling van Meppel. Ondanks dat we een voorzichtig positief beeld zien in de jaarstukken, is er reden tot zorg. Sommige voordelen zijn namelijk eenmalig, sommige nadelen structureel. Het voorzichtige positieve beeld is een optelsom van veel verschillende effecten. De goed lopende economie veroorzaakt grotendeels het positieve effect. Maar er zijn al eerste signalen dat de economie in de nabije toekomst minder vooruitgang laat zien. Dat kan leiden tot hogere kosten voor gemeenten. Daarnaast zijn de Rijksuitgaven, de basis voor de berekening van het Gemeentefonds, in 2018 lager dan begroot. Dat leidt door de 'trap op-trap-af'-systematiek tot een verwacht nadeel bij de meircirculaire 2019. Bij de bestuursrapportage 2018 was nog een voordeel begroot van € 698.000, waarvan € 220.000 is toegevoegd aan de algemene reserve. Het resultaat bij de jaarrekening is € 359.000. Zie hieronder het saldo per programma en de voorgesteld resultaatbestemming:

Saldo per programma		
Bedragen x € 1.000		
Progr.	Voordeel	Nadeel
1	93	
2	52	
3	389	
4	18	
5	33	
6		51
7	58	
8	381	
9	248	
10	-478	
11	21	
12		174
ALG		390
OVH	159	
Resultaat voor bestemming	359	
Voorgestelde bestemming		
Budgetoverheveling		451
OCO		250
GreX	683	
Resultaat na bestemming (toevoegen aan AR)	341	

De belangrijkste afwijkingen zien we op diverse programma's. Hieronder een korte toelichting als de afwijking hoger is dan € 100.000. De voor- en nadelen worden bij het onderdeel programmaverantwoording uitgebreid toegelicht.

Het saldo van de programma's met betrekking tot het Sociaal Domein bestaan uit diverse significante voor- en nadelen. Het grootste voordeel zit in periodieke bijstand en beschermd wonen. Nadelen zitten onder andere op de onderdelen WMO en Jeugd.

Het saldo van programma 8 wordt vooral veroorzaakt door de budgetoverhevelingen en een hogere legesopbrengst door toegenomen bouwaanvragen.

Op programma 10 wordt het resultaat zichtbaar van de Grondexploitatie. Dit saldo bestaat uit diverse posten met betrekking tot winstneming en verliesvoorzieningen. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om de reserve grondexploitaties vrij te laten vallen.

De saldi van programma's 9 en 12 ontstonden door een voordeel op de personeelslasten. Dat lichten bij het overzicht overhead toe.

De oorzaken van het saldo op het overzicht Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn de heffing Vennootschapsbelasting (VpB), die over de jaren 2016 tot en met 2018 is betaald, en een afrekening van het Gemeentefonds. Van het resultaat op het onderdeel overhead zijn goedkopere huisvesting en facilitaire voordelen de oorzaken.

De resultaatbestemmingen betreffen de budgetoverhevelingen van 2018 naar 2019 van per saldo € 451.000, de toevoeging van € 250.000 aan de nieuw in te stellen reserve 'project onafhankelijke clientondersteuning' en de onttrekking van € 683.000 aan de reserve grondexploitaties. Deze voorstellen worden in het raadsvoorstel toegelicht.

Reserves

Stand reserves bedragen x € 1 mln	Jaarrekening 2018 31-12-2018	Jaarrekening 2017 31-12-2017
Resultaat	0,4	3,1
Algemene reserve		
Bufferreserve	5,8	5,8
Vrij besteedbaar	4,8	1,3
Bestemmingsreserves		
Sociaal domein	1,3	2,2
GREX	0,7	0
Overige	0,3	0,2
Totaal reserves	12,8	9,4

De hoogte van de reserves steeg ten opzichte van de begroting 2018. Dat komt vooral door het positieve saldo van de jaarrekening en diverse andere ontwikkelingen. Het rekeningresultaat en de resultaatbestemming is bij beide jaren niet in de totaalstelling meegenomen. Verder zijn de toekomstige onttrekkingen (bijvoorbeeld met betrekking tot de reserve Sociaal Domein) in dit overzicht niet meegenomen.

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	JR 2017	B 2018	JR 2018
1. netto schuldquote	115%	123%	108%
1a. netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	103%	107%	96%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen en voorraden grond	73%	80%	73%
2. solvabiliteitsratio	8%	6%	9%
2a. solvabiliteitsratio gecorrigeerd voor langlopende leningen	26%	21%	31%
3. grondexploitatie	30%	28%	23%
4. structurele exploitatieruimte	3%	1%	1%
5. belastingcapaciteit	82%	83%	83%

Zoals in de tabel hierboven te zien is zijn de kengetallen zowel ten opzichte van de jaarrekening 2017 als de begroting 2018 verbeterd. De toelichting op deze ontwikkelingen is te vinden in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

3. Programmaverantwoording

3.1 Programma 1: Bestuur

3.1.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none">◆ Bestuursorganen◆ Bestuursondersteuning (griffie)	◆51	Korteland

Onder het programma Bestuur vallen de bestuursorganen gemeenteraad, college en burgemeester. De griffie neemt in dit programma een bijzondere plaats in, als organisatie-eenheid die de bedrijfsvoering van de raad behartigt. Ook regionale samenwerking, de rekenkamer, bezwaren en klachten (de commissie bezwaar en beroep en de gemeentelijke klachtenregeling), het aanjaagbudget maatschappelijke initiatieven en de organisatieontwikkeling zijn beleidsmatig aan dit programma verbonden.

Beleidskader

- Coalitieakkoord met de samenleving 2014-2018
- Programmaplan Dienstverlening 2012
- Griffieplan 2017-2018

Relatie met andere beleidsterreinen

Het programma heeft raakpunten met alle andere programma's, in het bijzonder regionale samenwerking omdat steeds meer thema's en dossiers in samenwerking gerealiseerd worden.

3.1.2 Wat hebben we bereikt?

Bestuur

De gemeenteraad van Meppel blijft ook in de raadsperiode 2014-2018 werken aan het versterken van de drie rollen die de gemeenteraad heeft; de volksvertegenwoordigende, de kaderstellende en de controlerende rol. De gemeenteraad wil in de toekomst zijn positie krachtig blijven invullen. Daarvoor is het nodig goed aan te sluiten op ontwikkelingen zoals het veranderende samenspel tussen overheid en samenleving, waarbij de gemeenteraad een meer verbindende rol krijgt. Een nadere uitwerking hiervan zal worden opgenomen in het griffieplan 2017-2018. Daarnaast zal de eerste helft van 2018 in het teken staan van de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018, de komst van de nieuwe gemeenteraad 2018-2022 en de introductie van de nieuwe raadsleden, alle aspecten van het raadlidmaatschap en de volksvertegenwoordigende rol in het bijzonder.

Dienstverlening

Dienstverlening draait om mensen, we hebben de contacten tussen burger en gemeentelijke organisatie zodanig vorm gegeven dat de gemeentelijke dienstverlening goed aansluit bij de vraag en de behoefte van de burger, de instantie of het bedrijf.

Samenwerking

Met de regionale samenwerking willen we meerwaarde bereiken, de nadruk wordt gelegd op het bereiken van concrete resultaten en niet op de organisatorische structuur. De samenwerking rond jeugd vindt tot en met het jaar 2018 plaats binnen (zuid-) Drenthe. De Regio Zwolle wil haar slagkracht vergroten zonder haar lichte structuur te verliezen. In de regio Zwolle blijft Meppel trekker van het cluster logistiek, waaronder het gezamenlijke havenbedrijf Port of Zwolle. In de proeftuin voor versterking van regionale samenwerking heeft de Regio Zwolle geleerd haar samenwerking te versterken op vier fronten: een ambitieuzere agenda, een minder vrijblijvende werkwijze, grotere betrokkenheid van onder meer raden en staten en snellere inzetbaarheid van middelen (capaciteit en geld). Aan die verbeteringen wordt gewerkt. Meppel trekt de programmalijn Werkwijze en Capaciteit. De samenwerking met AI Hoceima en de stedenband met Most worden voortgezet.

3.1.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.1.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Doelen/Activiteiten	
Bestuur Versterken volksvertegenwoordigende, controlerende en kaderstellende rol gemeenteraad.	
<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering griffieplan - Inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad 	<p>Naast de drie rollen van de gemeenteraad, is een (vervolg-) aanzet gegeven voor een "vierde" rol en wel die van verbinder. Een rol die in het griffieplan 2017-2018 is aangeduid met het veranderend samenspel. Hoewel het samenspel in afstemming met college, organisatie en samenleving verder vorm en inkadering dient te krijgen, zijn er in 2018 een aantal concrete stappen gezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezing is social media nadrukkelijk ingezet om de (jongeren) opkomst te bevorderen en is er in samenwerking met Ogterop en RTV Meppel een succesvol slotdebat georganiseerd. - De "gemeenteraad" is zichtbaarder op de website geplaatst. Zie: https://ris2.ibabs.eu/People/Index/Meppel - Een nieuw conceptvoorstel voor het instrument Burgerinitiatief is opgesteld en wordt in de 1e helft van 2019 aan de raad voorgelegd. - Rond de gemeenschappelijke regelingen (GR) is met regio gemeenten de GR-en informatiemarkt gecontinueerd en is er meer nadruk gelegd op de kaderbrieven. De verbinding met het basisonderwijs (democracity) en het voortgezet onderwijs (jongerenraad) is gecontinueerd en op onderdelen verstevigd. - Voor de nieuwe raad is een uitvoerig inwerkprogramma opgesteld en uitgevoerd en er is een mentorklasje voor (nieuwe) (duo-)raadsleden gestart. Daarnaast is er voor de nieuwe raadsleden een kennismakings- en teambuildingsactiviteit georganiseerd. <p>De verkenninggroep Omgevingswet is na de vorige raadsperiode (nog) niet weer ingesteld. In de nieuwe raad is de focus (zeker eind 2018) meer en meer op het sociaal domein gericht.</p>
Dienstverlening <ul style="list-style-type: none"> - Meer klantbetrokkenheid - Effectiever en efficiënter - Meer op maat - Transparanter 	
<ul style="list-style-type: none"> - Monitoren en verbeteren dienstverlening 	<p>Klanttevredenheidsonderzoek In verband met weinig tot geen respons, ondanks gemeentelijke inzet hierop, is het onderzoek niet representatief genoeg om te publiceren. In 2020 gaan we opnieuw een onderzoek uitzetten.</p> <p>Onderzoek WMO-cliënten Jaarlijks wordt een wettelijk verplicht Cliëntervaringsonderzoek Wmo uitgevoerd. Zo is in 2018 het onderzoek over 2017 gedaan. Over het algemeen lagen de uitkomsten op hetzelfde niveau als het jaar ervoor, of iets erboven. Een andere wettelijke verplichting is een Cliëntervaringsonderzoek jeugd.</p> <p>Door de lage response van het jaar ervoor is gezocht naar een andere manier van onderzoeken. Halverwege 2018 was dit uitgekristalliseerd.</p>

3.1.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.1.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Doelen/Activiteiten	
	<p>Vanaf oktober is gestart met het continu meten van cliëntervaring rond de dienstverlening rondom jeugd. Binnenkort worden bovendien de eerste cliënten bevraagd over de effecten van de hulp en ondersteuning. Het is nog te vroeg om iets over de uitkomsten te zeggen.</p> <p>Burgerbelevingsonderzoek Het burgerbelevingsonderzoek is onze thermometer voor het sociale klimaat en de leefbaarheid in Meppel. Inzet voor de buurt en sociale samenhang, leefbaarheid, burenhulp, eenzaamheid, en vrijwillige inzet/mantelzorg zijn onderwerpen waarop onze inwoners bevraagd worden. Dit keer werd ook gevraagd naar duurzaamheid, vuilophaal en zwerfafval.</p> <p>De sociale samenhang in Meppel scoort een 6.3. Dit ligt in lijn met het Nederlandse gemiddelde (6.2). De tevredenheid over de persoonlijke contacten in de buurt is onverminderd hoog. Bijna de helft van onze inwoners heeft wekelijks persoonlijke contacten en een kwart heeft de contacten dagelijks. Over de vuilophaal zijn inwoners (erg) tevreden.</p> <p>Over het onderzoek verscheen een rapport dat in december aan de raad aangeboden is.</p>
<p>Samenwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking aansluiten bij natuurlijke oriëntaties van mensen. - Meerwaarde bereiken door verhogen van kwaliteit en verminderen van kwetsbaarheid van de organisatie. 	
<ul style="list-style-type: none"> - Slimmer en efficiënter organiseren van de samenwerking met Westerveld. - Nader vormgeven aan samenwerking op sociaal domein met Westerveld, Steenwijkerland, Staphorst en Zwartewaterland: Wmo, jeugdzorg, participatiewet - Voortzetting deelname in samenwerking regio Zwolle 	<p>Regionale samenwerking</p> <p>De samenwerking met Westerveld is in 2018 op een laag pitje gezet. De betekenis voor de positie van Meppel wordt de komende tijd nader bezien.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het sociaal domein wordt met verschillende partners samengewerkt. Bij jeugd concentreert de samenwerking zich in Zuid-Drenthe, bij de Wmo in zuidwest Drenthe en Staphorst, bij Participatie en werk in de arbeidsmarktregio en in onze subregio met Staphorst, Steenwijkerland en Westerveld. Streven is hierin meer samenhang te realiseren. In 2018 heeft hiertoe een nadere oriëntatie plaatsgevonden op de positionering van de RMC-functie voortijdig schoolverlaten. In 2019 worden hier nadere stappen gezet voor de overgang naar RMC-regio Zwolle. Voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang is een oriëntatie op de toekomstige positionering gestart met het oog op de toekomstige nadere decentralisatie van deze taken. - In Regio Zwolle is in 2018 een nieuwe koers en agenda bepaald, die een intensivering van de samenwerking behelst. De agenda wordt breder dan alleen de economie. De koers richt zich op meer inzet op de aanpak van vraagstukken via coalitions of the willing. Meppel vervult mede een voortrekkersrol in deze samenwerking. <p>Mondiale samenwerking</p> <p>Naast de geplande uitwisselingen georganiseerd vanuit de Stichting Stedenband Meppel-Most heeft een werkbezoek vanuit de Gemeente plaats gevonden waarbij de beide burgemeester lopende en toekomstige activiteiten besproken hebben en evt. subsidiemogelijkheden.</p>

3.1.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.1.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Doelen/Activiteiten	
	Voor de band met Al Hoceima geldt dat er naast de reguliere contacten geen uitwisselingen geweest zijn.
<p>Aanjaagbudget Maatschappelijke Initiatieven</p> <p>Met het aanjaagbudget wil het College iedereen (inwoners, ondernemers, en/of instellingen) stimuleren om met initiatieven te komen die op de één of andere manier een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de gemeente Meppel.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Er is gedurende deze bestuursperiode een aanjaagbudget beschikbaar gesteld (€100.000 in 2015 en € 200.000,- in 2016, 2017 en 2018). - Een onafhankelijke aanjaagcommissie brengt jaarlijks een advies uit aan het College over de verdeling van het budget. 	In de laatste uitgifteperiode van de bestuursperiode (2014-2018) is aan 25 initiatieven in totaal € 188.899 euro aan Aanjaagbudget Maatschappelijke Initiatieven uitgegeven. Het college heeft hierbij het advies overgenomen van de onafhankelijke aanjaagcommissie.

3.1.5 Beoogde effecten

n.v.t.

3.1.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000	Product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 na wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Bestuur	51	1629	6	1808	1	1965	1	1873	1	93
Saldo excl. bestemming		1.629	6	1.808	1	1.965	1	1.873	1	93

Mutaties reserves		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		1.629	6	1.808	1	1.965	1	1.873	1	93

3.1.7 Analyse financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/	Incidenteel/
Product	Afwijking	Nadeel	Structureel
01 Bestuur			
Contributie VNG	40	N	I
Het fonds GGU is vanaf 2018 rechtstreeks betaald aan de VNG in plaats van via het Gemeentefonds. De gemeente heeft hiervoor vergoeding ontvangen uit het Gemeentefonds.			
Personeelslasten	100	V	I
De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.			
Diverse kleine afwijkingen < 20.000	33	V	I
Saldo Programma 1	93	V	

3.2 Programma 2: Openbare orde en veiligheid

3.2.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Integrale openbare orde en veiligheid ◆ Brandweer en rampenbestrijding ◆ Bijzondere wetgeving 	<ul style="list-style-type: none"> ◆33 ◆34 ◆35 	<ul style="list-style-type: none"> Korteland Korteland Korteland

Onder het programma Openbare orde en veiligheid vallen de veiligheidsregio Drenthe (VRD) met bestaande gemeentelijke en bovengemeentelijke hulpdiensten (brandweer, ambulance, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR)), crisisbeheersing en rampenbestrijding, de algemene plaatselijke verordening (APV) en een aantal andere bijzondere wetten.

Beleidskader

- Wet veiligheidsregio's
- Verordening Brandveiligheid en Hulpverlening gemeente Meppel
- Integraal veiligheidsplan 2015-2018 en activiteitenprogramma
- Regionaal Crisisplan Drenthe 2015
- Algemeen Plaatselijke Verordening
- Bestuurlijke strafbeschikking
- Drank- & Horecawet
- Preventie- en handhavingsplan alcohol
- Wet Bibob en lokaal Bibob beleid 2015
- Wets (-voorstel) regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche
- Lokaal coffeeshopbeleid 2016
- Beleidsregel verblijfsontzeggingen 2013
- Beleidsregel sluiting drugspannen 2013
- Wet aanpak Woonoverlast

Relatie met andere beleidsterreinen

Voor het terugdringen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren en het ontwikkelen van volksgezondheidsbeleid bestaat een duidelijke relatie met het programma Maatschappelijke ondersteuning en programma Sport en bewegen. Ook is er een nauwe relatie met het sociaal domein.

3.2.2 Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstelling:

Een woon- en leefomgeving waar de inwoners en bezoekers van Meppel zich veilig voelen.

Ontwikkelingen:

Medio 2018 is de resultaten van de veiligheidsmonitor gekomen. Dit was input voor Integraal Veiligheidsplan 2019-2022.

3.2.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.2.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Doelen en activiteiten	
Het veiligheidsgevoel bij de burger tenminste handhaven op het huidige niveau. De bewustwording bij de burger, dat zij zelf een bijdrage kunnen leveren aan hun (gevoel van) veiligheid, vergroten.	
- Het activiteitenprogramma van het IVP uitvoeren;	- Voor zover hieronder niet anders vermeld zijn de genoemde activiteiten uitgevoerd binnen de reguliere werkzaamheden.
- De beleidsregel Bibob uitvoeren;	- De beleidsregel Bibob is in 2018 diverse malen toegepast, o.a. bij de aanvragen voor een horecaonderneming en voor een prostitutieonderneming. Dit heeft ertoe geleid dat een vergunning voor een prostitutieonderneming geweigerd is. Ook zijn meerdere voorgestelde nieuwe leidinggevenden niet in (horeca-)vergunningen opgenomen omdat zij niet door de bibobtoetsing zijn gekomen.

3.2.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.2.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Doelen en activiteiten	
<ul style="list-style-type: none"> - Burgers meer betrekken bij de aanpak van situaties die zij als onveilig of hinderlijk ervaren; 	<ul style="list-style-type: none"> - In de aanpak van onveilige en/of hinderlijke situaties wordt in samenwerking met bewoners naar passende oplossingen gezocht. Een voorbeeld hiervan is de parkeerproblematiek in de Heinsiusstraat. In de aanpak van overlast door mensen met verward gedrag wordt daarnaast ook intensief samengewerkt met de ketenpartners (o.a. hulpverlening, politie, Woonconcept) om de overlast te doen stoppen en de hulp te bieden die nodig is.
<ul style="list-style-type: none"> - Het geactualiseerde preventie- en handhavingsplan alcohol inclusief de handhaving van de para commerciële verordening uitvoeren; 	<ul style="list-style-type: none"> - De actualisatie van het preventie- en handhavingsplan is nog niet gereed. Oriënterende gesprekken zijn gevoerd. De verwachting is om eerste helft 2019 met een rapportage te komen.
<ul style="list-style-type: none"> - Zaken waarvan het vermoeden is dat er sprake is van georganiseerde criminaliteit, samen met het RIEC NOORD (regionaal informatie- en experticeentrum voor georganiseerde criminaliteit) oppakken; 	<ul style="list-style-type: none"> - In samenwerking met het RIEC is in 2018 gewerkt aan een casus om ondermijnende criminaliteit aan te pakken. Daarnaast is in 2018 gestart met het maken van een integraal ondermijningsbeeld van Zuidwest Drenthe.
<ul style="list-style-type: none"> - Het geactualiseerde coffeeshopbeleid uitvoeren; 	<ul style="list-style-type: none"> - In 2018 zijn drie bedrijfspanden en twee woningen tijdelijk gesloten na aantreffen van een hennepkwekerij.
<ul style="list-style-type: none"> - Het uitvoeren van de integrale veiligheidsmonitor. 	<ul style="list-style-type: none"> - De uitkomsten van de integrale veiligheidsmonitor zijn in het voorjaar van 2018 bekend geworden en worden meegenomen in nieuw op te stellen Integraal VeiligheidsPlan
<ul style="list-style-type: none"> - Het prostitutiebeleid in APV aanpassen en - een bijdrage leveren aan het Drents prostitutiebeleid 	<ul style="list-style-type: none"> - Zodra landelijke wetgeving m.b.t. prostitutie is vastgesteld, kan aanpassing van de APV plaatsvinden. Landelijke wetgeving laat echter nog op zich wachten.
<ul style="list-style-type: none"> - Implementatie en uitvoering van de Wet aanpak Woonoverlast 	<ul style="list-style-type: none"> - De Wet aanpak Woonoverlast is geïmplementeerd. De beleidsregel is in één casus toegepast.
Rampenbestrijding vindt goed voorbereid en adequaat plaats.	
<ul style="list-style-type: none"> - Oefenen van het Regionaal Crisisplan Drenthe. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het regionaal Crisisplan Drenthe is geoefend. Bij de bestrijding van de brand bij afvalverwerkingsbedrijf Talen (Milieustraat Meppel) op 1 november jl. is een deel van de crisisorganisatie van Meppel ingezet. Dit heeft goed gefunctioneerd. Zie verder programma 11, Duurzaamheid
<ul style="list-style-type: none"> - Actualisatie van het Regionaal Crisisplan Drenthe. 	<ul style="list-style-type: none"> - In het najaar van 2018 is gestart met de actualisatie van de lokale crisisorganisatie.
Adequate en duurzame brandweezorg.	
<p>Regie voeren op de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Drenthe</p> <p>Vanaf 2017 hanteert de VRD een nieuwe verdeelsleutel voor de kosten van de brandweezorg in Drenthe. Deze nieuwe verdeelsleutel heeft voor Meppel een stevig herverdeeleffect dat tot en met 2021 gefaseerd wordt doorgevoerd. De nieuwe verdeelsleutel heeft geen gevolgen voor het takenpakket van de VRD.</p>	<p>De VRD heeft in 2018 haar takenpakket voor de gemeente Meppel (onder andere brandweezorg, crisisbestrijding en advisering over brandveiligheid) naar tevredenheid uitgevoerd.</p>
<p>Met wie werken we samen?</p> <p>De Veiligheidsregio Drenthe (VRD) ondersteunt op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening.</p>	

3.2.5 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer Begroting	Cijfer Jaarrekening
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	1,8	1,2
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	5,3	4,8
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	2,8	2,3
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	7,9	6,3
Verwijzingen Halt	per 10.000 inw. 12-17 jr	2017	165,2	131
Hardekern jongeren	per 10.000 inw.	nvt	0,8	vervallen
Jongeren met delict voor rechter	%	2015	1,92	1,4

3.2.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000	Product	Realisatie 2017		Raming 2018 voor wijziging		Raming 2018 na wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Integrale openbare orde en veiligheid	33	649	0	543	-	573	-	513	-	60
Brandweerzorg	34	1542	30	1541	5	1570	5	1568	5	2
Overige Bijzondere Wetten	35	64	50	64	66	64	66	69	62	10
Saldo excl. bestemming		2.254	80	2.147	71	2.207	71	2.150	67	52

Product	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Mutaties reserves		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		2.254	80	2.147	71	2.207	71	2.150	67	52

3.2.7 Analyse financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000				
Analyse	Product	Afwijking	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
<i>Personeelslasten</i>				
De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.				
		37	V	I
<i>Diverse kleine afwijkingen < 20.000</i>				
		15	V	I
Saldo programma 2		52	V	

3.3 Programma 3: Sociale zekerheid en werkgelegenheid

3.3.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	◆ Minimabeleid/ armoede	◆ 36	Ten Hulscher
	◆ Periodieke bijstand	◆ 37	
	◆ Arbeidsparticipatie	◆ 39	
	◆ Jeugdzorg	◆ 80	
	◆ Wet Maatschappelijke Ondersteuning (nieuwe taken)	◆ 81	
	◆ Wmo en Jeugd (gemeenschappelijk)	◆ 82	

Het programma Sociale zekerheid en werkgelegenheid richt zich primair op de (arbeids)participatie van inwoners. De nieuwe taken rond de arbeidsparticipatie, jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning zijn hier eveneens in onder gebracht.

Naar mate de taken in het sociaal domein voor langere tijd integraal onderdeel uitmaken van de gemeente, worden alle taken in één programma ondergebracht. Het streven was gericht op de Programmabegroting 2018 omdat vanaf 1 januari 2018 de specifieke Integratieuitkering Sociaal Domein ook zou vervallen. Dit is uitgesteld en daarom is de huidige indeling nog gehandhaafd. Daarentegen is een belangrijke stap gezet in de realistische raming van uitgaven voor het sociaal domein.

Beleidskader

- Participatiewet, Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (2015)
- Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (2012)
- Beleidsnota WMO 2015-2016; Samen veranderen
- Beleidsplan en verordening jeugd 2015-2016
- Uitvoeringsregels Participatiewet (2015)
- Wet Kinderopvang (2004)
- Visie en kaderstelling sociaal domein (2014)
- Doelen sociaal domein (2014)
- De toegang tot één domein (2014)
- Bouwstenennotitie (2013)
- Beleidsnotitie Van Wijken weten (2016)
- Werkplan Integrale ketenaanpak schuldhulpverlening (2016)
- Re-integratiebeleid 2017 (2017)
- Notitie Sociaal Domein – Van transitie door in transformatie (najaar 2017)
- Verordening Sociaal Domein (2018)

Relaties met andere beleidsterreinen

Dit programma heeft raakvlakken met tal van beleidsterreinen, zoals maatschappelijke ondersteuning, onderwijs, welzijn, gezondheidsbeleid en economie. Er is op uitvoeringsniveau een sterke relatie met programma 5. Door de participatie (meedoen) van inwoners, de wijkgerichte aanpak en de kwaliteitsversterking van de Binnenstad zijn er belangrijke relaties te leggen met het beheer van openbare ruimte.

Ontwikkelingen

Het afgelopen jaar heeft het sociaal domein bestuurlijk gezien vooral in het teken gestaan van de financiële situatie. Vanwege de geconstateerde tekorten over 2017 in combinatie met de olopende zorgvraag (dáármee gepaard gaande kosten), zijn de tekorten verder uitgediept en is integraal een plan ontwikkeld: het interventieplan. Het Interventieplan geeft inzicht in de aanleiding en opbouw van de tekorten en schetst een handelingsperspectief voor de toekomst. Meer grip op financiën, behoud van kwaliteit en het sociaal domein duurzaam inrichten, is de opgave voor 2019.

Het ontwikkelen en naar de praktijk vertalen van het interventieplan heeft de nodige inzet gevraagd, met name bestuurlijk en beleidsmatig. Tegelijkertijd zijn in de uitvoeringspraktijk stappen gezet die zorgdragen voor kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare ondersteuning aan kwetsbare inwoners. Ondanks de financiële druk heeft het College de lijn doorgezet die op termijn leidt tot goede resultaten voor inwoners, gemeenschap en gemeente.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Lokale schuldhulpcoach
- POH Jeugd-GGZ bij huisartsen
- Ontwikkeling I-PGB
- Projectplan Onafhankelijk Clientondersteuning
- Bij deze ontwikkelingen komt manifest naar voren dat we als gemeente werken in netwerken en in diverse dossiers afhankelijk zijn van de medewerking van partners in de gemeente en/of de regio. Denk bijvoorbeeld aan het onderwijsveld, de huisartsen, zorgaanbieders en lokale stichtingen die actief zijn, onder andere op het terrein van armoedebestrijding. Dit vraagt van de gemeente lenigheid in samenwerking. Zeker nu de financiële druk hoog is en we verwachten te moeten interveniëren in voorzieningen de komende jaren, zal dit een opgave worden.

Daarnaast zijn we het afgelopen jaar geconfronteerd met nieuwe ontwikkelingen, volgend uit het kabinetsbeleid. Zo hebben we het abonnementstarief in de WMO voorbereid en hebben we de gevolgen van de AMvB "reële kostprijstarieven" vertaald in onze contracten met zorgaanbieders.

De begroting voor 2018 benoemde dat we vanuit de regel niet moeten kijken naar 'het geld dat we krijgen', maar de uitgaven die we moeten doen voor het gewenste maatschappelijke effect. Om dat voor elkaar te krijgen, werden ontschotting en een meer integrale aanpak aangeraden. Daarin hebben we stappen gezet dit jaar, maar we zijn er nog niet. Met de beoogde taakstelling voor 2019 zal het een uitdaging blijven om een gezonde balans te houden tussen enerzijds de focus op het maatschappelijk effect en anderzijds het 'halen' van de bezuiniging.

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking is voor Meppel belangrijk. We hebben in Meppel gekozen voor samenwerking die aansluit bij oriëntaties van mensen. Die is niet voor alle onderwerpen gelijk. Ook het schaalniveau verschilt. Het gevolg hiervan is dat per thema de samenwerkingspartners kunnen verschillen.

Zo zijn we binnen de Participatiewet actief in de arbeidsmarktregio Zwolle, terwijl bij jeugd de partners zich voornamelijk in Zuid-Drenthe bevinden. We streven naar logische en samenhangende samenwerking, maar de historisch gegroeide contacten sporen niet altijd met deze logica. Dit neemt niet weg dat we blijven streven naar samenwerking die het beste aansluit bij de inhoud en de natuurlijke beweging (oriëntatie) van onze inwoners.

3.3.2 Wat willen we bereiken?

Algemene doelstelling:

Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen meedoen in de samenleving. De leidende principes hierbij zijn: versterken van de eigen kracht, een beroep doen op wederkerigheid, dicht bij de inwoner, gericht op preventie, (tijdelijke) maatwerkoplossingen en integraal werken volgens "1 gezin, 1 plan, 1 regisseur". Er is een samenhangende ondersteuning en aanpak op het gebied van zorg, welzijn, wonen, werk en inkomen.

3.3.3 Wat hebben we bereikt?	3.3.4 Wat gingen we daarvoor doen?
<p>A. Versterken van de sociale samenhang. Continue (door)ontwikkeling van het voorliggend veld. Met het oog op de kanteling naar preventie en eigen kracht is het van belang dat er een vitale samenleving ontstaat. De algemeen toegankelijke voorzieningen vormen een toereikend aanbod.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Bevorderen eigen kracht en het netwerk door ondersteuning van mantelzorg en vrijwilligers; - 	<p>Zie uitleg programma 5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Bevorderen algemene voorzieningen. Voorzieningen die zonder indicatie beschikbaar zijn en ondersteuning bieden aan individuele inwoners maar worden door meerdere personen tegelijk gebruikt; 	<p>Inwoners en professionele organisaties zijn actief met het vormgeven van en toeleiden naar algemene Voorzieningen (denk aan inloophuis Cosis, Geheugensteunpunt, bibliotheek, MensA). De 'Koeberg' is een voorbeeld van een intensieve samenwerking waar diverse inwoners en professionals bij betrokken zijn. Daarnaast zijn er inloopvoorzieningen voor mensen met GGZ-vraagstukken of geheugenproblematiek</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Borgen van een sluitende keten van vroeg signalering naar actie en toeleiding; - 	<p>Zie uitleg bij programma 5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Bevorderen leefbaarheid door o.a. doorontwikkeling wijk- en dorpsgericht werken en bewonersinitiatieven; 	<p>Zie uitleg bij programma 5</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Realisatie van een digitale Sociale Kaart voor het brede aanbod van voorzieningen en ondersteuning; 	<p>Realisatie heeft dit jaar niet plaatsgevonden. In 2019 wordt gestart met een onderzoek naar de meerwaarde voor een digitale sociale kaart (zoals beschreven in de begroting 2019).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - De uitvoering van de opdracht en het werkplan Welzijn MensenWerk vullen dit in. 	<p>In 2018 heeft de gemeente subsidie-afspraken gemaakt volgens de BCF systematiek (Beleidsgestuurde Contract Financiering). De gemeente bepaalt hierin wat er bereikt moet worden en WMW gaat over de uitwerking, het hoe. In 2018 zijn resultaten benoemd op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociaal werk in de wijk - Ondersteuning van het vrijwilligerswerk - Ondersteuning van mantelzorgers - Jeugd - Hulpverlening - Schuldhulpverlening <p>Op basis van de halfjaarlijkse rapportage kan geconcludeerd worden dat de uitvoering binnen de afspraken worden uitgevoerd, maar we zien ook een aantal ontwikkelingen waardoor de druk op het voorliggend werk waar WMW werkt, groter wordt en op onderdelen onder druk komt te staan.</p> <p>Voor 2019 geeft dit aanleiding om samen met WMW te bekijken hoe de beschikbare middelen het beste besteed kunnen worden en wat er eventueel niet meer gedaan wordt hierbinnen.</p>
<p>B. Het juiste antwoord op de vraag achter de vraag. Realiseren van eenduidige werkwijze en toegang tot ondersteuning in het sociaal domein. Een deel van de inwoners heeft (tijdelijk) ondersteuning nodig. Het gaat hier om de opgave dat er op gelijke en eenduidige wijze wordt gewerkt aan één integrale toegang tot de niet vrij toegankelijke, zwaardere en meer specialistische zorg.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Het organiseren van één toegang; 	<p>Als middel wilden we 1 toegang creëren. Hoewel dit praktisch niet mogelijk blijkt te zijn door de meerdere toegangen voor de Jeugdwet blijft ons doel hetzelfde.</p>

3.3.3 Wat hebben we bereikt?	3.3.4 Wat gingen we daarvoor doen?
	<p>We streven er daarom naar om een integrale toegang te realiseren waarbij klanten met zorgvragen op meerdere levensdomeinen, zo klantvriendelijk mogelijk geholpen worden.</p> <p>We werken in Meppel met consultants sociaal domein. De consultants hebben een inhoudelijk specialisme, maar zijn breed georiënteerd en hebben kennis van de voorzieningen over het gehele spectrum. Door die bredere bekendheid met voorzieningen vanuit andere specialismen kunnen consultants deze nu gemakkelijker inzetten om klanten integraal te ondersteunen en zien we een toename van gebruik van diverse regelingen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Doorontwikkelen van de werkwijze en vraagverheldering binnen de toegang en betrokken medewerkers krijgen allemaal een cursusaanbod voor de vroegsignalering; 	<p>De cursus vraagverheldering heeft al plaatsgevonden. Na behoeftenonderzoek bij de consultants bleek dat er meer behoefte was aan intervisie en leren vanuit praktijkvoorbeelden. Dit helpt consultants meer inzicht krijgen in hulpvragen die met elkaar in verband staan, waardoor snel geacteerd kan worden en erger kan worden voorkomen.</p> <p>Er is gekozen voor een multidisciplinaire intervisievorm waarbij men van elkaar leert casussen integraal te benaderen zodat signalen vroegtijdig worden opgepakt.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Doorontwikkelen van maatwerkvoorzieningen (passende ondersteuning); 	<p>In 2018 is de inkoop van de maatwerkvoorzieningen begeleiding en dagbesteding voorbereid. De arbeidsmatige dagbesteding valt niet meer onder de Wmo (maar de Participatiewet) en een aantal producten zijn gewijzigd. Het nieuwe contract is op 1 januari 2019 ingegaan.</p> <p>Het contract voor de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp (ondersteuning) is verlengd voor 2019 waarbij de tarieven voor de Wmo-thuishulp zijn aangepast overeenkomstig de AMvB van 1 juni 2017 en gebaseerd op de reële kostprijzen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Bredere verkenning van de éénduidige werkwijze binnen het sociaal domein (ook buiten de gemeentelijke toegang, zoals bij huisartsen of de wijkverpleegkundige en het welzijnswerk) 	<p>Voor éénduidige werkwijze op het stadhuis, zie boven. Daarnaast is geïnvesteerd in het verbeteren van de samenwerking met doorverwijzers.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Samen met partners de onafhankelijke cliëntondersteuning uitvoeren, met inpassing van het informele aanbod aan cliëntondersteuning in Meppel; 	<p>In 2018 is in samenwerking met de adviesraad sociaal domein het plan van aanpak Onafhankelijke Clientondersteuning 2019-2022 opgesteld. In 2018 is de gemeente Meppel door VWS aangewezen als Koploper-gemeente en heeft Meppel een subsidie van 250.000 euro ontvangen voor de ontwikkeling en uitvoering van het OCO project.</p>
<p>C. Multiproblematiek – Coördinatie van zorg. Verder vormgeven van de aanpak van de multi problematiek. Door de decentralisatie is veel zorg en ondersteuning, ook complexere vraagstukken, bij gemeenten komen te liggen. Ook voor inwoners die de regie kwijt zijn, is de doelstelling om mee te kunnen doen en (weer) regie op het eigen leven te krijgen. Soms is ondersteuning structureel nodig en bieden we dat.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Regie voeren op de uitvoering voor multi probleem casuïstiek (uitvoeringsregisseurs); - Doorontwikkeling van het sociaal team Meppel en monitoring van (financiële) resultaten; - - - 	<p>Ook in 2018 werden uitvoeringsregisseurs ingezet voor multiprobleem-casuïstiek. Het sociaal team en haar werkwijze raakt steeds meer bekend. Dit resulteerde in een groei van het aantal meldingen: 101 meldingen in 2018 (79 in 2017).</p>

3.3.3 Wat hebben we bereikt?	3.3.4 Wat gingen we daarvoor doen?
	<p>Daarnaast heeft doorontwikkeling plaatsgevonden door het intensiveren van de samenwerking met de politie en expliciete aandacht voor risicojongeren.</p> <p>De monitoringsopgave rondom de aanpak multiproblematiek valt binnen de gehele monitoringsbehoefte binnen het sociaal domein en wordt hierin integraal opgenomen.</p>
<p>- Doorontwikkeling van casemanagement;</p>	<p>Casemanagement (of: uitvoeringsregie) wordt vanuit de gemeente gefaciliteerd aan alle uitvoeringsregisseurs in de vorm van trainingen, intervisie en themabijeenkomsten.</p>
<p>Z. Efficiëntie en samenhang Transformatie van de efficiëntie en samenhang binnen het sociaal domein. Deze opgave richt zich op innovatie, integraliteit en samenhang sociaal domein breed.</p>	
<p>- Ontwikkelen van slimme combinaties en het bevorderen van innovatie;</p>	<p>In 2018 is het experiment I-pgb geëvalueerd. Het I-pgb voegt financieringsbronnen samen tot één budget (bijv. Wmo, Jeugdwet, Wlz). De resultaten zijn: behoud/versterking eigen regie, de kwaliteit van leven neemt toe, de zorg sluit beter aan op de vraag. Ook de zorgkosten zijn gedaald.</p> <p>Daarop heeft het college besloten een vervolg te geven aan het experiment I-pgb en de pilot naar meer huishoudens uit te breiden. Beoogd effect: stijging van kwaliteit van leven doordat inwoners zoveel mogelijk regie krijgen over hun eigen leven. Concreet houdt dit in: gezinnen minder belasten met administratieve lasten en meer keuzevrijheid geven.</p> <p>Daarnaast hebben we in 2018 in de inkoopcontracten met jeugd- en Wmo aanbieders geregeld dat jongeren die gedurende een traject 18 jaar worden, dit traject bij dezelfde aanbieder kunnen afronden.</p>
<p>- Monitoring van doelen en resultaten voor onder meer grip op de financiën/ bezuinigingen, actueel risicomanagement en lering/ evaluatie van werkwijze;</p>	<p>Het ontwikkelen van het interventieplan heeft geresulteerd in een analyse van de financiën, met name gericht op de ontstane tekorten. In de verdere uitvoering van het interventieplan is het beheersen van risico's en met name het lerend effect van monitoren relevant. In het najaar 2018 zijn hierin de eerste stappen gezet en dit krijgt een vervolg in 2019.</p>
<p>- Regie op het resultaat door o.a. uitvoeren van inkoop(systematiek) en beleggen accounthouderschap.</p>	<p>Het resultaatgericht werken is opgenomen in het inkoopbestek van de inkoop begeleiding en dagbesteding Wmo.</p> <p>Bij het vaststellen van het Interventieplan is een investeringsbudget voor de uitvoering van het interventieplan beschikbaar gesteld. Hieruit wordt o.a. het inkoop/contractmanagement bekostigd (wijze regievoering, ondersteuning, beleggen contractmanagement en screening contracten).</p>
<p>Inkomensondersteuning Inwoners hebben een inkomen, minimaal ter hoogte van de voor hen geldende bijstandsnorm, zodat zij kunnen voorzien in de kosten van het bestaan. Ingeval er sprake is van het sociaal minimum ondersteunen we mensen die (langdurig) zijn aangewezen op een laag inkomen zodat zij kunnen deelnemen aan de maatschappij.</p>	
<p>We voeren de minimaregeling en de uitgangspunten rond de inkomensondersteuning uit. Er wordt aandacht besteed aan de communicatie met de doelgroep.</p>	<p>Waar we vorig jaar een forse stijging van het aantal uitkeringen zagen, is het aantal uitkeringen het afgelopen jaar sterk afgenomen. Het gemiddelde aantal uitkeringen in 2018 was 748 ten opzichte van 788 in 2017.</p>

3.3.3 Wat hebben we bereikt?	3.3.4 Wat gingen we daarvoor doen?
<p>Onder andere door het actief benaderen van de inwoners die kwijtschelding hebben gehad van de gemeentelijke belastingen te attenderen op bestaande, beschikbare voorzieningen in het kader van de inkomensondersteuning. Deze werkwijze wordt in 2018 voortgezet en we beoordelen alle aanvragen op rechtmatigheid.</p> <p>In 2018 blijven we, in samenwerking met het UWV, de mensen met een WW uitkering 3 maanden voor einde WW-uitkering voorlichten over de Participatiewet. We zijn hier in 2017 mee gestart met als doel om informatie te verstrekken over de plichten en voorzieningen in de begeleiding naar werk.</p>	<p>We hebben vanuit de partners van het Armoedepact een brief gestuurd naar alle inwoners van de gemeente Meppel om ze te informeren over mogelijkheden die verschillende partijen bieden om hen te ondersteunen wanneer zij financiële uitdagingen ervaren. Daarnaast is met een groep ervaringsdeskundigen, leden van de Adviesraad Sociaal Domein en communicatieadviseurs gekeken naar de teksten op de website van meppel.nl en zijn al enkele nuttige aanpassingen gedaan.</p> <p>Halverwege het jaar zagen we een toename in het aantal aanvragen bijzondere bijstand. Hierop inspeland hebben we bij de berap 150K bijgeraamd, waarvan 38K niet is gesoupeerd.</p> <p>De eerste zes maanden van 2018 hebben we de voorlichting gecontinueerd. Omdat aanwezigheid terwijl een klant nog in de WW zit, niet verplicht is, was de opkomst vrijwel nihil. Omdat het traceren en aanschrijven van deze groep, zijn we er daarom mee gestopt.</p>
<p>Armoedebeleid We erkennen dat armoede méér is dan het leven op of onder de 120% bijstandsnorm. Zeker wanneer armoede gepaard gaat met beperkte perspectieven kan dit leiden tot uitsluiting en ontwrichting van deelname aan onze samenleving. De gevolgen hiervan bestrijken vele levensdomeinen en zelfs generaties. Voorbeelden zijn: grotere afhankelijkheid van regelingen, minder kansen, slechtere gezondheid en arbeidsprestaties, polarisatie, radicalisering, eenzaamheid en overlast.</p>	
<p>Willen we armoede voorkomen en verminderen vraagt dit, gezien de veelomvattendheid van het thema om een integrale aanpak. Het Armoedepact dat is gestart wordt ook in 2018 verder uitgerold en waar we in 2017 zijn begonnen met de focus op kindarmoede, zal in de loop van 2018 breder worden gekeken naar een passende aanpak van armoede. De resultaten en verbindingen die door de kwartiermaker worden opgeleverd zullen worden besproken en uitgevoerd en beogen een onderscheid te realiseren tussen ondersteuning voor volwassenen en kinderen. Voor de jongeren kijken we naar sport, cultuur en onderwijs.</p>	<p>De tweede helft van 2018 is vooral ingezet op het ontwikkelen van een brede aanpak voor het bestrijden van Kindarmoede, met de partijen Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur. De GKB heeft een voorlichtingsprogramma voor scholen ontwikkeld, welke in 2019 wordt uitgevoerd. Ook is in samenwerking met Woonconcept een pilot voorbereid die begin 2019 van start gaat rondom de Voorzieningenwijzer. Over al deze ontwikkelingen heeft uw raad een memo ontvangen.</p>
<p>Re-integratie Inwoners van Meppel die periodieke bijstand ontvangen kunnen zo spoedig mogelijk in hun bestaanskosten voorzien door het verrichten van betaalde arbeid. Indien de reguliere arbeidsmarkt (nog) niet mogelijk is, is meedoen en maatschappelijke participeren een (tijdelijke) oplossing. Werk of participeren betekent niet alleen inkomen, maar ook ontplooiing, ontwikkeling en betrokkenheid bij de samenleving.</p>	
<p>De re-integratieconsulenten, de accountmanagers, de recruiter en het LeerWerkCentrum (LWC) leveren over de hele keten van arbeidstoeleiding en re-integratie ondersteuning aan werkzoekenden. Het re-integratiebeleid 2017 benoemt de focus en doelstellingen voor de arbeidsinschakeling en -toeleiding.</p>	<p>Het gaat beter met de economie en dat zien we terug in het aantal klanten dat uitstroomt naar werk. De nieuwe instroom in 2018 was 171, terwijl de uitstroom 202 was. Afgelopen jaar zijn 84 uitkeringsgerechtigden volledig uitgestroomd naar werk. Verder zijn er stappen gemaakt in het door ontwikkelen van partijen in de keten (LWC en Reestmond)</p>
<p>Begin 2018 leveren we een plan waarin de rol en koers van het LeerWerkCentrum is bepaald en dit gaan we uitvoeren/ realiseren.</p>	<p>Er is een nieuw traject ontwikkeld voor de doelgroep die verder van de arbeidsmarkt afstaat, maar wel een sollicitatieverplichting heeft. Bij de uitvoering is sprake van een samenwerking tussen het Leerwerkcentrum, Reestmond en een aantal externe partijen.</p>

3.3.3 Wat hebben we bereikt?	3.3.4 Wat gingen we daarvoor doen?
	Doel is uitstroom naar werk eventueel met een loonkostensubsidie.
Voor 'beschut werken nieuwe stijl' geldt een wettelijke verplichting en blijven de vastgestelde uitgangspunten gehandhaafd. Zodoende kunnen we deze voorziening bieden aan inwoners die hiervoor worden geïndiceerd.	De daadwerkelijke instroom is lager dan de taakstelling (3 van de 15 mensen). Veel mensen vinden werk bij reguliere werkgevers. Mensen die ondersteuning nodig hebben, komen nu vaker in het doelgroepenregister. Het Beschut werk nieuw heeft daarnaast een strakker indicatieregime dan de 'oude' WSW. Voor Beschut Werk is Reestmond onze directe partner.
De uitwerking en aanbevelingen van de bestuursopdracht Werkgeversdienstverlening gaan we in 2018 ter hand nemen. Hierbij kijken we naar kansen en meerwaarde van samenwerking met de gemeenten Staphorst, Westerveld en Steenwijkerland rond de Werkgeversdienstverlening en de uitvoering van de Participatiewet. Nog steeds geldt dat voor het slagen van de Participatiewet de medewerking van ondernemers van groot belang is; zonder werkplekken geen kansen.	In het kader van de bestuursopdracht Werkgeversdienstverlening is in 2018 ingezet op de uitvoering van de taakstelling en het verfijnen van instrumenten om beter te kunnen matchen. De taakstelling in de Werkgeversdienstverlening van de gemeente Meppel (binnen de subregio) is voor 2018 bepaald op 83 reguliere plaatsingen en 30 werkstageplaatsen. In 2018 zijn 90 reguliere plaatsingen plus 30 werkstageplaatsen gerealiseerd. Succesvolle projecten zijn o.a. het Rotaryproject (13 deelnemers, waarvan 7 geplaatst zijn op betaald werk, 4 op een werkstage en 2 zijn verhuisd), de Meppeler Uitdaging (65 leads van bedrijven) en het project coaching werkzoekenden waarbij werkzoekenden gecoacht zijn door ondernemers.
Wsw-oud / Reestmond Zoveel mogelijk mensen met een Wsw-status werken op een voor hen geschikte werkplek. Wie met ondersteuning aan de slag kan, werkt bij een werkgever. Voor wie dat (nog) niet kan, is er een geschikte werkplek binnen het werkvoorzieningsschap. Uitvoering geven aan de strategische koers Reestmond 'Bouwen op een goed fundament'.	Er zijn steeds meer mensen waarvan de fysieke mogelijkheden afnemen. De benodigde inzet om geschikt werk binnen Reestmond aan te bieden zal steeds meer gaan groeien.
Het sw-bedrijf zet zich in op het bereiken van zoveel mogelijk plaatsingen van binnen naar buiten en het realiseren van opdrachten en detacheringen voor het sw-bedrijf. De strategische koers is uitgewerkt in een 'Ontwikkelagenda Reestmond'. Er zijn momenteel diverse verkenningen gaande vanuit de Ontwikkelagenda. De inhoudelijke keuzes die gemaakt worden zullen in 2018 in uitvoerende zin aandacht, tijd en inzet vragen.	Op de volgende onderdelen is tijd en inzet gepleegd: - In 2018 is de 'Remet BV' opgericht. Dit heeft ten doel om, de afdeling Metaal op termijn te vervreemden. - De mensen in het 'groen' zijn per 1-10-2018 in dienst gekomen van de gemeente Meppel. - De regie op de instroom en uitstroom bij Reestmond, is in 2018 bij de gemeente komen te liggen. - Voor de inkoop van faciliteiten zijn afspraken gemaakt. - Het proces om van productie- naar een procesgerichte organisatie is in volle gang. Ook bij het personeel van Reestmond zijn veel veranderingen in 2018 doorgevoerd. - De verkenning van de governance is in 2018 gestart. Deze wordt in 2019 afgerond.
Met wie werken we samen?	Gemeenschappelijke regeling Reestmond.
Schuldhelpverlening Schuldhelpverlening is beschikbaar voor de (kwetsbare) inwoners zodat ze kunnen blijven participeren in de samenleving.	
De inzichten met betrekking tot de gewenste positie van schuldhelpverlening binnen het sociale domein zijn aan verandering onderhevig.	De strategische herijking, het toewerken naar een GR van de drie eigenaren Meppel, Assen en Hoogveen zonder DVO-gemeenten is in 2018 in uitvoering genomen.

3.3.3 Wat hebben we bereikt?	3.3.4 Wat gingen we daarvoor doen?
<p>De GKB blijft de materiële schuldhulpverlening uitvoeren voor de gemeente Meppel waarbij het gaat om schuldregeling, budgetbeheer, beschermingsbewind en verzoekschrift en verklaringen Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP).</p> <p>De ontwikkeling die geldt voor de GKB Drenthe zal leiden tot voorstellen over de gemeenschappelijke regeling (samen met Hoogeveen en Assen) en de uit te voeren taken.</p>	<p>De beoogde verandering gaat bij sommige gemeenten sneller dan verwacht, met de daarbij behorende financiële consequenties (toenemende kosten GR, gelijklopend met afnemende kosten binnen gemeente).</p>
<p>De financiële situatie in huishoudens is van groot belang voor het kunnen meedoen. Schulden zijn in veel voorkomende gevallen onderdeel van de gezinscasuïstiek. Dit vraagt een proactieve aanpak waarbij de schuldenproblematiek als onderdeel van het geheel moet worden gezien. Het (tijdelijk) oplossen van de schuld, voorkomt grotere, complexere problematiek. In 2017 is de integrale aanpak ketenregie vastgesteld en zijn we gestart met de uitvoering (van de eerste fase). Dit zal in 2018 verder vorm krijgen en worden uitgevoerd.</p>	<p>In 2018 is verdere invulling gegeven aan de uitvoering van de pilot integrale ketenaanpak schuldhulpverlening. De werkwijze is in december geëvalueerd. De ketenpartners zijn unaniem van mening dat de pilot succesvol is. Ook inwoners met dreigende schulden weten de schuldhulpcoach te vinden. De schuldhulpcoach werkt samen met de ketenpartners aan de meest passende en adequate oplossing en betreft waar nodig andere (gemeentelijke) disciplines. Ook wordt regelmatig de samenwerking gezocht met het Sociaal Leenfonds.</p>
<p>Met wie werken we samen? Gemeenschappelijke regeling Gemeentelijke Krediet Bank Drenthe (GKB).</p>	<p>GKB, MEE, Schuldhulpmaatje, Humanitas, Woonconcept, st. Leenfonds, st. Welzijn MensenWerk</p>
<p>Jeugdzorg Jongeren met opgroeioproblemen kunnen volwaardig deelnemen aan de samenleving, waar nodig met (specialistische) ondersteuning die toegankelijk en beschikbaar is. Jongeren kunnen opgroeien in een veilige omgeving.</p>	
<p>We organiseren grip op de toegang naar niet vrij toegankelijke zorg. We hebben eind 2017 bepaald om de inzet van de POH-jeugd te continueren. Met dit gegeven moeten we in 2018 aan de slag met werkafspraken met ketenpartners en verwijzers</p>	<p>In het afgelopen jaar hebben we door de inzet van de POH Jeugd in de huisartsenpraktijken meer zicht en invloed gekregen op de verwijzingen van de huisartsen. Vanuit het meetmoment november 2018 werd duidelijk uit de cijfers dat nu ruim 40% van de verwijzingen van de huisartsen naar Jeugdhulp door de POH Jeugd worden behandeld. Van deze jeugdigen was 95% na inzet van de POH afdoende ondersteund en hoefde niet doorverwezen te worden naar zwaardere vormen van zorg. Door deze samenwerking met de huisartsen kunnen we samen beleid maken om jeugdigen en/of hun ouders/verzorgers van de juiste zorg te voorzien en bekostigd vanuit de juiste wet.</p>
<p>Het voorliggend veld versterken door duidelijkheid en inzicht te creëren in de verwijzingsmogelijkheden. We scholen professionals in de toegang, zodat ze in staat zijn om vroeg te signaleren en te beoordelen of andere hulp noodzakelijk is.</p> <p>We bieden gerichte ondersteuning in situaties waarin de veiligheid van jongeren in het geding is.</p>	<p>Zie kopje 'toegang.' Daarnaast is de website verwijzingswijzer.nl ontwikkeld waarop alle gecontracteerde jeugdhulpaanbieders te vinden zijn.</p> <p>Alle medewerkers van de gemeente Meppel die regelmatig klantcontacten hebben, volgen de training meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Het team van jeugdconsulenten pakken cases op die te maken hebben met veilig opgroeien en zorgen ervoor dat passende ondersteuning wordt geboden.</p>
<p>Wet maatschappelijke ondersteuning Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen leefomgeving blijven wonen. Uitgangspunt is eigen kracht en hulp vanuit de directe sociale omgeving. Waar dit niet mogelijk is, wordt ondersteuning geboden.</p>	
<p>Het verder organiseren van de dagbesteding en dagopvang als algemene voorziening in de wijken/dorp en hierbij specifiek aandacht besteden aan laagdrempelige opvang en dagbesteding voor dementie.</p>	<p>In 2018 is in elke wijk van Meppel een algemene voorziening/ontmoetingsplek/informatiepunt gerealiseerd voor senioren. In 2018 zijn onderstaande dagbesteding- en dagopvangvoorzieningen ondersteund die zich bezig houden met het thema dementie:</p>

3.3.3 Wat hebben we bereikt?	3.3.4 Wat gingen we daarvoor doen?
	<ul style="list-style-type: none"> - Buurtkamer Nijeveen - Stuif es In' - Stamtafels - Geheugen steunpunt - De senioren huiskamer <p>In 2019 wordt verder gezocht naar aansluiting en toespitsing op een dementievriendelijk Meppel.</p>
<p>In het verlengde kijken we naar de ondersteuning die nodig is in het kader van ouderenzorg in de wijken.</p>	<p>In 2018 zijn huisartsen gestart met kernteams gekoppeld aan hun praktijken. Hierin zitten o.a. S1 wijkverpleegkundigen en sociaal werk. Kwetsbare ouderen die al in zorg zijn worden besproken, maar ook ouderen die risico lopen. Dit levert verbinding met welzijnsactiviteiten overige mogelijkheden binnen het sociaal domein op.</p>
<p>Inzetten op een afname van het gebruik van het aantal individuele voorzieningen, doordat oplossingen worden gezocht in de eigen kracht, het eigen netwerk en aangevuld met algemene voorzieningen.</p>	<p>Deze werkwijze wordt standaard toegepast in het voorliggend veld. Ook het oplossen van de ondersteuningsvragen van inwoners via de inzet van algemene voorzieningen is vanzelfsprekend binnen het voorliggend veld.</p>
<p>Samen met partners zorgen voor de uitvoering van de maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Met pilots voor de (tijdelijke) crisisopvang kijken we naar slimme combinaties waarmee we ook voorbereid zijn op de uitvoering van de taken rond beschermd wonen vanaf 2019.</p>	<p>Assen is centrumgemeente voor de uitvoering van Beschermd Wonen (BW) voor Meppel en 8 andere regiogemeenten. De rol van de centrumgemeente komt per 1 januari 2021 te vervallen; de middelen worden via een nieuw objectief verdeelmodel gedecentraliseerd naar alle gemeenten. In 2018 is met de regiogemeenten samengewerkt en is er gestart om de inkoop van het BW en de decentralisatie gezamenlijk voor te bereiden en daarbij te oriënteren op de toekomstige regio's van samenwerking.</p>
<p>Ontschotting We blijven sturen op een samenhangend geheel en het bijeen brengen van de doelstellingen in het sociaal domein. Ook in 2018 werken we hier aan en gaan met uw raad in gesprek over de programma's en inzet van de middelen van het sociaal domein. Dit kan resulteren in het samenvoegen van de programma's 3 en 5, maar dat is niet een doel op zich.</p> <p>Monitoring In navolging op de ontschotting gaan we werken aan monitoring. Het bepalen van resultaten is één, maar het kunnen verklaren en verantwoorden van de voortgang is mede zo belangrijk. De resultaten van de bespreking over kaders en monitoring met uw raad zal leiden tot vervolgacties in 2018.</p>	<p>De financiële ontwikkelingen in het sociaal domein hebben de noodzaak tot transformatie en kostenreductie in 2018 versterkt. Hiertoe is een interventieplan ontwikkeld, dat bij de behandeling van de begroting 2019 is gedeeld met de Raad.</p> <p>De uitvoering van het interventieplan – die in 2018 is gestart en een vervolg krijgt in 2019 – gaat gepaard met de verdere ontwikkeling van het integraal werken en de monitoring in het sociaal domein.</p>
<p>Bezuinigingen en financiën Een belangrijke opgave in de transformatie is het duiden van de financiële ontwikkeling van de uitgaven. Voor het sociaal domein betekent dit enerzijds dat we de uitvoering realiseren met de middelen die we beschikbaar krijgen, waarbij we een dalende trend zien. Met de ervaringen over de jaren 2015 en 2016 zijn we in staat geweest om de uitgaven meer realistisch te ramen voor de begroting 2018. Bovendien ligt er een structurele opdracht op de uitgaven voor zorg en ondersteuning met 207.000 euro te verlagen als effect van de transformatieopgaven.</p>	<p>In 2018 is middels het interventieplan de basis gelegd voor een aanpak in het sociaal domein, die streeft naar een duurzaam financieel solide basis én inhoudelijke ontwikkeling, passend bij de uitgangspunten van de transformatie in het sociaal domein en de kaders die de Raad hiervoor heeft gesteld.</p>

3.3.3 Wat hebben we bereikt?	3.3.4 Wat gingen we daarvoor doen?
Alle overige bezuinigingen binnen het sociaal domein over de periode 2014-2018 zijn gerealiseerd.	

3.3.5 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer	
			Begroting	Jaarrekening
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2017	889,2	750,3
Netto arbeidsparticipatie	%	2017	66,2	68,9
Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo *	1e halfjaar 2018	33,2	34,9
Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 1.000 inw.15-74jr *	1e halfjaar 2018	58,3	48,8
% kinderen in armoede *	%	2015	4,67	4,58
% achterstandsleerlingen	%	nvt	7,64	vervallen
% Jeugdwerkloosheid *	%	2015	1,72	2,05
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	1e halfjaar 2018	11,5	10,9
Jongeren met jeugdreclassering	%	1e halfjaar 2018	0,4	0,2
Jongeren met jeugdbescherming	%	1e halfjaar 2018	1,2	0,6

* naam of eenheid is gedurende het jaar gewijzigd

3.3.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Minimabeleid	36	2.241	30	1.982	30	2.133	84	2.215	28	138-
Periodieke Bijstand	37	11.330	10.710	10.958	10.467	11.284	11.746	11.085	12.041	494
Arbeidsmarkt	39	9.323	82	9.164	50	8.901	50	8.879	2	26-
Jeugd	80	8.637	57	5.924	-	8.871	-	9.437	111	455-
Nieuwe WMO	81	3.153	972	2.494	322	3.376	322	3.537	723	240
Wmo en Jeugd	82	989	53-	2.463	-	1.213	-	972	33	274
Saldo excl. bestemming		35.673	11.797	32.985	10.870	35.780	12.203	36.125	12.937	389
Mutaties reserves		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		35.673	11.797	32.985	10.870	35.780	12.203	36.125	12.937	389

3.3.7 Analyse financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
Product	Afwijking		
36 Minimabeleid			
Bijzondere Bijstand De ontwikkeling vanuit de Berap heeft zich niet volledig doorgezet. Het resultaat hiervan is dat er een klein overschot is ontstaan op dit budget.	38	V	I
Individuele inkomenstoelage De toename van het aantal aanvragen individuele inkomenstoelage leidt tot meer uitgaven. Begroting 2019 is hierop aangepast.	36	N	I
Gemeente Extra Pakket Dit tekort was al benoemd in de Berap 2018 en was zodoende al voorzien.	40	N	I
Schuldhelpverlening Er is sprake van een exploitatietekort bij de GKB van 500.000. Ons aandeel is 21,3% van dit tekort. Daarnaast heeft de vermindering in gebruik van de dienstverlening van de GKB nog niet direct effect gesorteerd.	132	N	I
37 Periodieke Bijstand			
Uitkeringen algemene bijstand < 65 jaar Het aantal uitkeringen (incl IOAW) is kleiner dan waarmee rekening is gehouden bij de vaststelling van het budget.	214	V	I
De definitieve beschikking van het Rijk is hoger vastgesteld dan begroot	364	V	I
Loonkostensubsidie De toename van het aantal aanvragen m.b.t. loonkostensubsidie leidt tot meer uitgaven. Zie in relatie hiermee ook de post loonkostensubsidie bij product 39 arbeidsmarkt	47	N	I
Besluit Bijstand Zelfstandigen Adviesdiensten IMK vast budget is minder nodig geweest in 2018	38	V	I
Het aantal aanvragen BBZ is toegenomen, waardoor meer wordt uitgegeven aan kapitaalverstrekkingen en levensonderhoud voorzelfstandigen.	81	N	I
Toename van inkomsten in verband met terugbetalen leningen en/of terugvordering BBZ	79	V	I
De Rijksbijdrage voor de BBZ was lager dan begroot. Een andere reden voor de overschrijding was de afrekening BBZ 2017. Deze afrekening was niet opgenomen in de begroting.	137	N	I

Bedragen x € 1.000			
Analyse Product	Afwijking	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
39 Arbeidsmarkt			
Re-integratie (btw compensabel) Minder extern personeel ingehuurd dan begroot.	43	V	I
Loonkostensubsidie De geraamde 20.000 zijn niet benut zie ook loonkostensubsidies bijstand waar een overschrijding wordt gemeld.	20	V	I
Project werkboerderij De opgedroogde toestroom van statushouders is de reden dat er een voordeel is ontstaan binnen dit budget. Dit heeft er mede voor gezorgd dat er minder gebruik is gemaakt van de faciliteiten binnen het LWC. De tweede helft van 2018 is een nieuw werkplan ontwikkeld voor het LWC. Omdat dit plan in wording was, zijn tussentijds geen nieuwe investeringen gedaan.	42	V	I
80 Jeugd			
Individuele jeugdhulp totaal De uitgaven op jeugdhulp zijn hoger uitgevallen dan geschat bij de berap. Op basis van de beschikbare informatie ten tijde van de berap is een raming van de uitgaven opgesteld. Er is gebleken dat een aantal aanbieders pas in de 2e helft van 2018 is begonnen met hun facturatie. De werkelijke uitgaven zijn daardoor hoger uitgevallen. Er zijn een aantal veronderstellingen voor het ontstaan van de tekorten (o.a. extra administratiekosten, verschuiving naar zwaardere zorg). Het onderzoek naar deze veronderstellingen maakt onderdeel uit van het Bestuurlijk Transformatie Akkoord (tussen de 12 Drentse gemeenten en de 5 grootste zorgaanbieders). Zodra dit onderzoek is afgerond wordt de raad daarover geïnformeerd.	676	N	S
Pgb Jeugdhulp In 2018 zijn minder pgb budgetten verstrekt (78 in 2018 t.o.v. 103 in 2017)	117	V	S
81 WMO			
Dagbesteding De uitgaven op dagbesteding zijn hoger uitgevallen dan geschat bij de berap. Op basis van de beschikbare informatie ten tijde van de berap is een raming van de uitgaven opgesteld. In 2018 is het aantal cliënten weer toegenomen. Verder is gebleken dat een aantal aanbieders pas in de 2e helft van 2018 zijn begonnen met hun facturatie. De werkelijke uitgaven zijn daardoor hoger uitgevallen. Ook is de subsidie van buurtkamer Nijeveen in 2018 voor het eerst van dit budget betaald.	232	N	S
Beschermd wonen De prognose van het voordeel Beschermd Wonen over 2018.	418	V	I

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
Product	Afwijking		
Stadsdienst	29	N	I
Op dit budget is in 2018 de afrekening van Connexxion over 2017 ter grootte van € 16.000 betaald.			
82 WMO en Jeugd			
Maatwerk	28	N	I
Dit budget is verdeeld in een deel maatwerk en een deel meerkostenregeling. De toekenningen in de meerkostenregeling zijn in 2018 verdubbeld (58 t.o. 25 in 2017). Verder is er in 2018 48 keer een betaling gedaan uit het maatwerkbudget (34 keer in 2017).			
Sociaal team	44	V	I
Het budget van het sociaal team is niet volledig benut. Er zijn wel meer aanmelding geweest (100 in 2018 t.o.v. 79 in 2017).			
Stichting Meppeler Uitdaging	30	V	S
De Meppeler uitdaging heeft een eenmalige subsidie van ons ontvangen. Per abuis is dit als structurele subsidie in de begroting terecht gekomen.			
Toegankelijkheid voorzieningen			
In verband met prioritering in de uitvoeringscapaciteit is hier geen invulling aan gegeven. In 2019 wordt dit thema verder opgepakt.	36	V	I
Subsidie Mee Drenthe	94	V	I
Met MEE zijn in 2018 afspraken gemaakt dat zij binnen het budget blijven van het niveau van 2017. De wijze van subsidiëren/contracteren was niet helder vorm gegeven. Dit was de aanleiding om met MEE een vast bedrag met vaste ureninzet af te spreken, te weten 218.760,00 met 2.735 netto inzetbare uren. Daarnaast is het budget in 2018 opgehoogd met € 53,709 tov 2017.			
Pgb wmo	98	V	S
In 2018 zijn minder pgb budgetten verstrekt (75 in 2018 t.o.v. 99 in 2017)			
Personeelslasten	104	V	I
De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.			
Diverse kleine afwijkingen < 20.000	48	V	I
Saldo Programma 3	389	V	

3.4 Programma 4: Onderwijs

3.4.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	◆ Onderwijs algemeen lokale overheid	◆41	Van der Haar

Dit programma omvat de taken waar onze gemeente op het gebied van onderwijs voor verantwoordelijk is: onderwijshuisvesting en het onderwijsachterstandenbeleid, de uitvoering van de wet leerplicht, het leerlingenvervoer, volwasseneneducatie, maar ook schoolzwemmen, voorschoolse educatie en de integratie van het onderwijsveld met andere beleidsterreinen.

Beleidskader

- Wet op de leerplicht
- Wet op het leerlingenvervoer
- Wet op het primair onderwijs
- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet passend onderwijs
- Wet op de expertisecentra
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs
- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (WKKP)
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (OKE)
- Verordening voorschoolse voorzieningen
- Beleidsnotitie Onderwijsachterstandenbeleid 2017-2020
- Verordening leerlingenvervoer
- Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs
- Integraal Huisvestingsplan Voortgezet Onderwijs

Relaties met andere beleidsterreinen

De beleidsterreinen sport en bewegen, maatschappelijke ondersteuning, cultuur, jeugdbeleid, (jeugd)zorgbeleid en arbeidsmarkt en ook openbare orde en veiligheid hebben allemaal raakvlakken met het onderwijs. Educatie en preventie liggen vaak in elkaars verlengde. De relatie tussen onderwijs- en zorgbeleid, ondergebracht in programma 3, is door de transitie van de jeugdzorg en de invoering van passend onderwijs sterker geworden. Gemeenten en onderwijsinstellingen (samenwerkingsverband) geven samen vorm aan het zorgbeleid. Regionale afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt steeds belangrijker.

3.4.2 Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstelling:

Elk individu heeft recht op een passend onderwijsaanbod binnen zijn/haar eigen mogelijkheden om zich te ontwikkelen tot een zelfredzame, sociale en verantwoordelijke burger.

3.4.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.4.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Doelen en activiteiten	
Een passend en samenhangend aanbod aan onderwijsvoorzieningen en huisvesting.	
Basisonderwijs Gezamenlijk met de schoolbesturen van het basisonderwijs wordt een nieuw integraal huisvestingsplan opgesteld voor het Meppeler basisonderwijs. Hierin zijn de verwachtingen en ambities met betrekking tot het onderwijs voor de komende jaren en de daarbij behorende huisvestingsopgave geschetst. Vanaf 2018 wordt dit plan uitgevoerd.	Integraal huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs Het integraal huisvestingsplan is niet gereed. In 2018 zijn nieuwe prognoses opgesteld en werd een haalbaarheidsonderzoek voor onderwijs in Nieuwveense Landen uitgevoerd. Over de realisatie van tijdelijke huisvesting nam de gemeenteraad in november een besluit. Besluitvorming voor permanente huisvesting is nadrukkelijk gekoppeld aan het IHP en oplossingen voor overcapaciteit bij bestaande scholen. In 2019 wordt verder gewerkt aan het IHP.
In 2018 wordt de Calvijnschool gerenoveerd voor verlenging van de levensduur en voor onderwijskundige vernieuwingen.	Johannes Calvijnschool De renovatie van de Johannes Calvijnschool vond grotendeels in 2018 plaats. Door een tegenvallende aanbesteding en olopemde levertijden van bouwmaterialen is de oplevering vertraagd.

3.4.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.4.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Doelen en activiteiten	
	Deze is nu eind 1 ^e kwartaal 2019. Hiermee is de levensduur van de school met minimaal 25 jaar verlengd.
CSG Dingstede Samen met Dingstede wordt onderzocht hoe we in de toekomst om kunnen gaan met hun huisvestingsproblematiek. De nadruk ligt daarbij op plannen om de resterende levensduur van het gebouw te verlengen en de kwaliteit en exploitatie te verbeteren.	CSG Dingstede Dingstede startte in 2018 met de levensduur verlengende renovatie van hun schoolgebouw. Het dak werd vervangen, geïsoleerd en voorzien van zonnepanelen. Daarnaast is de vleugel voor biologie, natuurkunde en scheikunde geheel gerenoveerd. Ontwikkelingen Stenden De lerarenopleiding voor internationale scholen van Stenden groeit en trok voor het schooljaar 2018-2019 meer dan 130 eerstejaars studenten waarvan ongeveer 60% uit het buitenland. Er werden in 2018 ongeveer 40 nieuwe (geregistreerde) studentenkamers gerealiseerd maar de vraag blijft groter dan het aanbod. Verkoop Stad & Esch Zuideinde 76 Het pand Stad & Esch Zuideinde is in 2018 verkocht. Voor meer informatie zie programma 8.
<ul style="list-style-type: none"> - Een goede aansluiting tussen de zorg op school (passend onderwijs) en de jeugdzorg. - Kinderen die qua taalniveau voorbereid zijn op de basisschool, bij aanvang van groep 3. 	
<ul style="list-style-type: none"> - De middelen voor passend onderwijs liggen bij de samenwerkingsverbanden voor het PO en VO. Er wordt gewerkt volgens de bestuurlijke visie van gemeente, PO, VO en MBO over de aansluiting van passend onderwijs op de jeugdhulp. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kind-unit Wijszo verzorgt in de Reestoeverschool tijdelijke opvang van kinderen die om uiteenlopende redenen vastlopen op school. Geen wachttijd, juiste hulp/ondersteuning en weer snel terug naar het regulier onderwijs is de insteek. Waar nodig stromen kinderen vanuit Wijszo door naar het speciaal onderwijs. - Met de Mackayschool wordt gesproken over complexe zorg- en onderwijsondersteuningsvragen van jeugdigen. Ook hier is de insteek dat we elkaar eerder vinden t.b.v. een integraal plan van zorg en onderwijs
<ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren van de 'praktijkgroep OOGO' (een op overeenstemming gericht overleg) met deelnemers uit PO, VO, MBO, zorg en gemeente. Als verbindende factor tussen uitvoering en beleid, en uitvoering naar bestuurlijk niveau. 	<ul style="list-style-type: none"> - Besloten is om de OGOO een onderdeel te laten zijn van de LEA, de Lokale Educatieve Agenda. Begin 2019 wordt de LEA-structuur vastgesteld. Het OOGO is dan geïntegreerd in de LEA en houdt op te bestaan als apart overleg.
<ul style="list-style-type: none"> - Met partners uit het brede veld een taalaanbod organiseren voor kinderen van 0-6 jaar. Speciale aandacht voor kinderen met een onderwijsachterstand. Opstellen van een programma op basis van de prioriteitenladder van de notitie Onderwijsachterstandenbeleid. 	<ul style="list-style-type: none"> - De uitvoeringsnota voor de nieuwe planperiode 2019-2022 is gereed. Daarin is opgenomen de wetswijziging OAB (onderwijsachterstandenbeleid). Het activiteitenprogramma OAB 2019-2022 wordt begin feb. 2019 vastgesteld.

3.4.5 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer Begroting	Cijfer Jaarrekening
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2016	2,7	1,3
Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr *	2017	6	0,55
Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr *	2017	44	11,94

* eenheid is gedurende het jaar gewijzigd, dus geen vergelijking mogelijk tussen Begroting en Jaarrekening

3.4.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Onderwijs Algemeen (Lokale Overheid)	41	6.009	1018	5.806	796	5.908	2.402	5.911	2.423	18
Saldo excl. bestemming		6.009	1.018	5.806	796	5.908	2.402	5.911	2.423	18
Mutaties reserves		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		6.009	1.018	5.806	796	5.908	2.402	5.911	2.423	18

3.4.7 Analyse financiële afwijkingen.

Bedragen x € 1.000			
Analyse Product	Afwijking	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
41 Onderwijs algemeen lokale overheid			
<i>Leerlingenvervoer</i>			
Er zijn minder indicaties afgegeven voor leerlingenvervoer	20	V	I
<i>Verkoop Villa Mobila en Stad & Esch Randweg.</i>			
Begeleidingskosten van verkoop Villa Mobila en Stad & Esch Randweg.	37	N	I
<i>Verzekeringen</i>			
Verzekeringspremies schoolgebouwen.	47	V	I
<i>Diverse kleine afwijkingen < 20.000</i>	12	N	I
Saldo programma 4	18	V	

3.5 Programma 5: Maatschappelijke ondersteuning

3.5.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	Wet maatschappelijke ondersteuning (oude taken)	♦70 t/m 79	Ten Hulscher

Uitgangspunt bij de (maatschappelijke) ondersteuning in het sociaal domein is dat de vraag centraal staat en dat de oplossing als eerste geboden wordt vanuit het eigen netwerk en de eigen kracht. De ondersteuning die we uiteindelijk bieden is maatwerk. Bij voorkeur in de vorm van een algemene voorziening en zo nodig verstrekken we individuele ondersteuning.

Beleidskader

- Wet Maatschappelijke Ondersteuning (2015)
- Wet publieke gezondheid (Wpg)
- Verordening sociaal domein gemeente Meppel
- Visie en kaderstelling sociaal domein (2014)
- Doelen sociaal domein (2014)
- De toegang tot één domein (2014)
- Bouwstenennotitie (2013)
- Beleidsnotitie Van Wijken weten (2016)
- Notitie Sociaal Domein – Van transitie door in transformatie (najaar 2017)
- Visienota GGD Drenthe 2017-2020
- Kadernota volksgezondheidsbeleid "Gezond verbonden 2013-2016"
- Uitvoeringsnotitie Jeugd- en Middelengebruik, inclusief evaluatie

Relaties met andere beleidsterreinen

De taken van dit programma maken onderdeel uit van het sociaal domein. Het gaat dan om de uitvoering van de Participatiewet, de nieuwe Wmo-taken en jeugdzorg. Deze zijn in programma 3 inhoudelijk en financieel uiteengezet. Via het sociaal domein liggen er relaties met onderwijs, sport en cultuur.

Ontwikkelingen

De uitvoering van de taken binnen de maatschappelijke ondersteuning hebben een nauwe relatie met het sociaal domein. Op dit moment gaat het in dit programma om de 'oude' taken van de Wet maatschappelijke ondersteuning, waaronder welzijnswerk en ondersteuning (huishoudelijke hulp en andere voorzieningen). We maken heldere afspraken over resultaten en te leveren diensten en daar sturen we op. De taken op grond van de Wet publieke gezondheid rond volksgezondheid zijn belegd bij de GGd Drenthe.

Bij de maatschappelijke ondersteuning gaat het om de versterking van het voorliggend veld en het verbreden van het aanbod van algemene en vrij toegankelijke voorzieningen en ondersteuning. De uitvoering van deze taken zal uitbreiden en leiden tot meer werk en grotere inspanning. Uiteindelijk vraagt dit om meer financiën.

Een andere ontwikkeling heeft betrekking op de daadwerkelijke zorg- en ondersteuningsvraag. In de afgelopen jaren is in Meppel sterk ingezet op de kanteling en zijn de bijbehorende middelen ook teruggebracht. Het blijven open-einde regelingen en gezien de demografische ontwikkeling zal de zorg- en ondersteuningsvraag toenemen. Vergelijkbaar als bij het sociaal domein zien we tevens de verandering dat de ondersteuningsbehoefte in zwaarte en qua complexiteit toeneemt.

3.5.2 Wat hebben we bereikt?

Volksgezondheid

Algemene doelstelling:

Meppersers leven langer in goede gezondheid. We besteden daarbij extra aandacht aan mensen met een gezondheidsachterstand en jongeren.

3.5.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Het realiseren van een goede gezondheid door in te zetten op de volgende speerpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gezonde voeding en bewegen; - Verminderen van het gebruik van genotmiddelen; - Psychische gezondheid; - Gezonde leefomgeving (aansluiting op ontwikkeling Omgevingswet). 	<p>Door de inzet van Meppel Actief, JOGG (programma Jongeren op gezond gewicht), Verslavingszorg Noord Nederland en andere (lokale) organisaties op het gebied van gezondheid is de leefomgeving gezonder geworden en het bewustzijn vergroot. De nota volksgezondheid wordt verbonden aan de sportnota. Het sociaal domein is aangehaakt bij de voorbereidingen van de Omgevingswet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Verbindingen leggen tussen welzijn, participatie en gezondheidspreventie. We nemen deel aan een project De Geweldige Wijk waarbij onderzoek wordt verricht naar de relaties tussen een lage sociaal economische status en gezondheidsachterstanden. - In de beleidsnota's sport en gezondheid die in 2018 voor besluitvorming worden aangeboden zijn de relatie tussen sport en gezondheid nadrukkelijk in kaart gebracht. Hiermee zetten we in op de zorgketen overgewicht. 	<p>In 2018 is begonnen met het ontwikkelen van de aanpak binnen de Geweldige Wijk om gezondheidsvaardigheden te vergroten van gezinnen die op de armoedegrens leven. De aanpak richt zich eerst op het wegnemen van belemmeringen binnen het gezin om meer bewust met gezondheid om te gaan.</p> <p>Er wordt al even gewerkt aan een nota/actieplan sport, bewegen en gezondheid. De huidige concept-nota is niet akkoord. Er is onvoldoende geld om de voorgenomen activiteiten uit te voeren. De nota moet worden aangepast om de ambities en middelen op realistische wijze bij elkaar te brengen.</p>

Samenleven in dorp of wijk

Algemene doelstelling:

We willen het gevoel versterken dat mensen zich thuis voelen in hun wijk, buurt of dorp.

3.5.5 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.6 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Er is voldoende sociale samenhang en buurtbinding in de wijk.	
<ul style="list-style-type: none"> - Werken aan een stevige sociale infrastructuur door het verder uitbouwen van wijk- en dorpsgericht werken en daarbij de samenwerking met partners uit te breiden en te versterken - - Bewonersorganisaties worden gestimuleerd en ondersteund om hun activiteiten verder uit te breiden en een breder aanbod van verschillende bewonersgroepen te betrekken. - - Bewoners worden gestimuleerd om zich meer in te zetten voor hun omgeving, zowel sociaal als fysiek. - We zien een trend in het ontstaan en oprichten van inwonerscoöperaties en als gemeente willen we dit op juiste manier kunnen faciliteren. - 	<p>Dit is een continue proces waar we jaar op jaar vooruitgang in boeken. Met de partners is een vernieuwde visiedocument opgesteld en buurtbemiddeling heeft een plek gekregen in de wijken.</p> <p>Bewoners pakken verschillende thema's op in de wijken, zoals verkeer, duurzaamheid en dagbesteding/ eenzaamheid..</p> <p>Bij wijkactiviteit zien we bij de organisatie van activiteiten elk jaar meer partijen aanschuiven. We leren als gemeenten om ons beter te positioneren bij het oprichten van een energie-coöperatie of het voornemen tot een zorg-coöperatie. De gemeente, met haar partners, stimuleren en faciliteren dergelijke initiatieven.</p> <p>In Oosterboer is een traject gestart om bewoners een rol te geven binnen de geplande wijkaanpak.</p>

Thema opvoedingsondersteuning

Algemene doelstelling:

Alle kinderen in Meppel kunnen op een gezonde en veilige manier opgroeien.

3.5.7 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.8 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Laten uitvoeren van opvoed- en opgroei-ondersteuning interventieniveau 1 t/m 3.	Ook in 2018 regisseren we de opdrachten aan de uitvoerende partners van het voorliggend veld. Zij hebben uitvoering gegeven aan de volgende resultaten:

3.5.7 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.8 Wat hebben we daarvoor gedaan?
	<p>- Een vraaggerichte, laagdrempelige en preventieve opvoed- en opgroei-ondersteuning organiseren (POD 1 t/m 3) op alle leefdomeinen aan ouders en jeugdigen. Dit betreft de toegang tot de vrij toegankelijke zorg voor jeugd. Zoals het schoolmaatschappelijke werk en de jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar.</p> <p>Voorbeelden</p> <p>Trainingsaanbod voor kinderen/jongeren, zoals omgaan met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Internet en sociale media; - Geld; - Ongewenste seksuele benadering; - Een echtscheiding; - Het gebruiken van sociale vaardigheden. <p>Een sluitende ketenaanpak op alle leefdomeinen van vroegsignalering, actie en hulpverlening voor ouders en jeugdigen gerealiseerd met en/of tussen alle vindplaatsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in de wijken; - kinderopvangorganisaties; - de scholen; - verloskundigen, kraamzorgorganisaties.
<p>- Toegangsfunctie tot de vrij en niet vrij toegankelijke zorg voor jeugd (laten) uitvoeren.</p>	<p>In 2018 is er gestart met de voorbereiding van de kenniscafé's die in 2019 worden uitgevoerd. Dit ter bevordering van de samenwerking tussen consulenten (gemeentelijke toegang en uitvoerings- en wijkregie) van de gemeente en de professionals van het voorliggend veld.</p>
<p>- Werken aan een sluitende keten en zorgroutes.</p>	<p>In 2018 zijn zorgroutes vastgesteld om het op- en af schalen van hulp goed op elkaar af te stemmen. De aanpassing zijn samen gemaakt met de ketenpartners. Er is gestart met de zorgroutes voor 'Vroegsignalering in de (opvoed) basis van -9 maanden tot 12 jaar'.</p>

Vrijwillige inzet en mantelzorg

Algemene doelstelling:

Meppel is een krachtige samenleving als het gaat om vrijwillige inzet

3.5.9 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.10 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Vrijwillige inzet</p> <p>- Er zijn voldoende mensen om het vrijwilligerswerk uit te voeren.</p>	<p>Via het platform Meppel voor Elkaar worden vraag en aanbod bij elkaar gebracht.</p> <p>In 2018 zijn er 177 matches gemaakt (in 2017 lag dit aantal op 151), de financiële maatschappelijke waarde van deze matches is circa € 354.000 (1 match is € 2.000,- aan maatschappelijke waarde).</p> <p>We signaleren dat steeds meer vrijwilligers zich overbelast voelen, met name in dagopvang/dagbesteding vanwege de steeds complexere problematieken van bezoekers. Hier is aandacht voor en vrijwilligers worden gericht ondersteund.</p>
<p>In de ondersteuning van vrijwilligersorganisaties ten behoeve van kwetsbare groepen zien we de samenwerking terug tussen professionele organisaties en vrijwilligers.</p>	<p>Er is een plan van aanpak opgesteld voor het betrekken van mensen met een beperking bij het vrijwilligerswerk.</p>

3.5.9 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.10 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Het vrijwilligerswerk is op peil en Welzijn MensenWerk voert diverse activiteiten uit waarbij ze streeft naar meer bemiddelingen via MeppelVoorElkaar.nl.</p> <p>Initiatieven zoals "Stuif es In" (vrijtijdsavonden voor mensen met een beperking) en de Buurtkamer Nijeveen (dagopvang voor kwetsbare ouderen) worden voortgezet en gelden als voorbeeld voor andere wijken en doelgroepen</p>	<p>Welzijn Mensenwerk (Servicepunt Vrijwilligerswerk) voert op diverse manieren ondersteuning uit aan vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning van SamSam (verbinden van professionele aan vrijwilligersorganisaties) - Voeren vangesprekken met inwoners, vrijwilligers, ondersteunende organisaties en vrijwilligersorganisaties en geeft informatie en advies over de mogelijkheid van vrijwilligerswerk, ook via Meppelvoorelkaar. - Deskundigheidsbevordering van vrijwilligers, o.a. via scholingsdagen, aanbieden trainingen. - PR voor het vrijwilligerswerk: onder meer samenwerking met service clubs en Meppeleruitdaging, KEN netwerk Drenthe, social media, presentaties. - Informeren en samenwerking met Wijkplatforms - Ontmoeting organiseren tussen vrijwilligers en organisaties, o.a. via NL Doet, Meppel Doet en Ontmoet . <p>Waardering vrijwilligerswerk via Meer dan Handen Awards.</p>
<p>Mantelzorg</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minder mantelzorgers voelen zich overbelast. - De mantelzorgers zijn bekend met de mogelijkheden van ondersteuning en waardering. 	<p>Sinds 2015 is het mantelzorgplatform dé plek in Meppel als het gaat om mantelzorgondersteuning. Er staan 948 mantelzorgers die in de gemeente Meppel wonen ingeschreven bij het mantelzorg-platform en zij ontvangen maandelijks een nieuwsbrief met informatie. De Sociaal Werker van WMW biedt individuele mantelzorgondersteuning op maat. Er zijn door het Contactpunt mantelzorg diverse ontmoetings- en ontspanningsactiviteiten voor mantelzorgers georganiseerd.</p> <p>Verder kregen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruim 30 mantelzorgers ondersteuning van vrijwilligers die op afgesproken momenten bij de zorgvrager zijn zodat de mantelzorger even vrijaf heeft van zorg (vrijwillige thuisondersteuning). - Ruim 1300 mantelzorgers de mantelzorg-waardering. - Ruim 70 mantelzorgers informatie en activiteiten aangeboden op de dag van de mantelzorg bezocht. - De jonge mantelzorgers 4 activiteiten aangeboden. -
<ul style="list-style-type: none"> - We geven uitvoering aan het Plan van Aanpak respijtzorg. 	<p>Respijtzorg wordt op diverse manieren aangeboden, naar gelang de behoefte (maatwerk). Een waardevolle en veelgebruikte vorm van respijtzorg is de inzet van vrijwillige thuisondersteuning (zie boven). Ook de respijtweekenden en diverse ontmoetingsactiviteiten/dagopvang zijn vormen van respijtzorg.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - We faciliteren het Mantelzorgplatform Meppel waarin zowel professionele en vrijwilligers organisaties deelnemen met als doel vroegtijdige en passende ondersteuning voor alle mantelzorgers te kunnen bieden. Het platform moet functioneren als centraal punt voor alles op het gebied van mantelzorg-ondersteuning. De kennis en expertise is van grote waarde en willen we voor meerdere onderwerpen benutten, bijvoorbeeld mantelzorgvriendelijke werkgevers en mantelzorg en intramurale zorg. 	<p>De Sociaal Werker van WMW coördineert het mantelzorgplatform. Het mantelzorgplatform is drie keer bij elkaar geweest. Er zijn diverse onderwerpen behandeld zoals de mantelzorg-makelaar en onafhankelijke cliëntondersteuning, niet aangeboren hersenletsel, ontspoorde mantelzorg/ouderenmishandeling. Ook is er een dialoogbijeenkomst georganiseerd met mantelzorgers, vrijwilligers en professionals over welke vormen van mantelzorgondersteuning effectief zijn.</p>

3.5.9 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.10 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Het onderwerp mantelzorg is een vast aandachtspunt bij de keukentafelgesprekken. 	<p>In de keukentafelgesprekken is mantelzorg (en mogelijkheden voor mantelzorgondersteuning) een standaard onderdeel van het gesprek. Mantelzorgers kunnen indien zij dat wensen gebruik maken van de HHT regeling voor mantelzorgers, dit is bedoeld om mantelzorgers te ontlasten. Hiermee kunnen mantelzorgers tegen een gunstig tarief huishoudelijke hulp inkopen bij zichzelf of degene voor wie zij zorgen.</p>

Thema meedoen

Algemene doelstelling:

Iedereen kan langer zelfstandig (blijven) meedoen dankzij eigen kracht, de steun van de sociale omgeving en waar nodig die van de gemeente

3.5.11 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.12 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Mensen in een kwetsbare positie kunnen meedoen.	
<ul style="list-style-type: none"> - Behoeften van inwoners in kwetsbare positie verbinden en passend aanbod voorbereiden. - Activiteiten en dagbesteding in wijken stimuleren. - Versterken van de algemene en vrij toegankelijke ondersteuning. 	<p>Bij de MensA doen mensen in een kwetsbare positie mee. In 2018 is het 10 jarig bestaan gevierd met bijna 300 bezoekers.</p> <p>Locatie Haveltermade Aantal bezoeken in 2018: 12.764 Gemiddeld 129 unieke bezoekers per week en 245 bezoeken per week. Uitgelichte trajecten: Er aan inburgeraars een participatieverklaringstraject aangeboden. Het internationaal eetcafé kent gemiddeld zo'n 35 personen. Er is een kerstmaaltijd georganiseerd waar 150 mensen aan deel hebben genomen. Het gebouw in de Haveltermade wordt ook gebruikt door: Vluchtelingen werk, vluchtelingenzorg, het wijkteam, en bijeenkomsten van het Spectrum.</p> <p>Locatie Koeberg Aantal bezoeken in 2018: 870 In de Koeberg vindt op een natuurlijke wijze de integratieplaats tussen allerlei bevolkingsgroepen. Door de open inloop komen mensen ongemerkt met elkaar in contact, zonder vooraf opgelegde bedoelingen. De bewoners spelen bij de invulling een belangrijke en steeds grotere rol.</p> <p>Er zijn vanuit de MensA mensen doorgestroomd naar regulier werk, enkelen naar (ander) vrijwilligerswerk en velen naar andere trajecten bij het Leer Werk Centrum, of gestart met een opleiding of werkstages. Totaal zijn er bijna 60 vrijwilligers verbonden aan de MensA.</p>

Thema preventie, opvang en zorg (coördinatie van zorg)
 Algemene doelstelling:
 Handhaven van de bestaande preventie en het vangnet

3.5.13 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.14 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Handhaven van de bestaande preventie en het vangnet en daarnaast investeren in het eerder signaleren van problemen door bewoners in de wijk en/of de buurt.	
<p>- Realiseren van een sluitende keten van vroegsignalering van kindermishandeling en huiselijk geweld tot toeleiding naar Veilig Thuis Drenthe.</p>	<p>De uitvoering van deze activiteiten zit opgenomen in de opgaven rond de kracht van de samenleving en passende ondersteuning en coördinatie van zorg. We voeren regie op de opdrachten aan de uitvoerende partners van het voorliggend veld. Zij hebben uitvoering gegeven aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een sluitende ketenaanpak op alle leefdoeinen van vroegsignalering, actie en hulpverlening voor ouders en jeugdigen op de volgende vindplaatsen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ de wijken ▪ kinderopvangorganisaties ▪ verloskundigen en kraamzorgorganisaties ▪ de scholen ▪ vrijwilligersorganisaties <p>We merken dat deze wijze van (samen)werken veel tijdsinvestering en vertrouwen in elkaar vraagt.</p> <p>In 2018 waren er 101 meldingen voor het sociaal team, inclusief de zorgmeldingen (55) vanuit de politie/Veilig Thuis Drenthe. 47 Huishoudens kregen een uitvoeringsregisseur toegewezen.</p> <p>In 2018 is 4 keer overlegd met schilpartners. Verschillende thema's zijn besproken. Een uitkomst is dat de politie meer aanschuift bij de casuïstiek-besprekingen. De werkwijze '1 gezin- 1 plan- 1 regisseur' wordt ondersteund door intervisie voor de uitvoeringsregisseurs.</p> <p>In 2018 is het 'Vroegsignalering -9 tot 12 jaar in de (opvoed)basis in de gemeente Meppel' gerealiseerd. Dit zijn zorgroutes voor de eigen medewerkers zodat zij voor het gehele sociaal domein weten hoe zij kunnen opschalen naar intensievere zorg via de gemeentelijke toegang, het sociaal team en hoe er afgeschaald kan worden door de praktijkondersteuner POH-Jeugd. Voor de noodzakelijke aanpassing van deze zorgroutes wordt afstemming gezocht met ketenpartners. Hierin wordt ook de keten naar VTD en Veilig Opgroeien gelegd. Voor de leden van het sociaal team hebben aangescherpte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling</p>
<p>- Erop af!-aanpak vormgeven binnen de sociale infrastructuur in wijken en buurten, met aandacht voor signalering, preventie en (mantelzorg)ondersteuning;</p>	<p>In 2018 is er een nieuw visiedocument WDW vastgesteld en op basis daarvan zijn er nieuwe werkafspraken gemaakt en is de "Eropaf" methodiek geborgd binnen de samenwerkende partners van WDW.</p> <p>In 2018 is er een pilot gestart voor buurtbemiddeling als onderdeel van de preventieve aanpak voor overlast tussen inwoners. In het kader van vroegsignalering werkende wijkteams samen met de vrijwilligers van buurtbemiddeling. In 2018 zijn er 51 trajecten voor buurtbemiddeling gestart.</p> <p>In 2018 is de 3e wijkregisseur gestart om de toename van complexe leefbaarheidsvraagstukken op te kunnen pakken en de verbinding tussen het fysiek en sociaal domein verder vorm te geven.</p>

3.5.13 Wat gingen we daarvoor doen?	3.5.14 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Eén aanpak ontwikkelen voor mensen die de regie kwijt zijn en pilots ontwikkelen voor de (tijdelijke) huisvesting/ opvang van personen met verward gedrag. - Coördinatie van zorg afstemmen op de hulpvraag bij complexe vraagstukken in het Sociaal Team. 	<p>In 2018 is er een plan van aanpak opgesteld voor een sluitende ketenaanpak voor personen met verward gedrag. Ook is er gestart met een verkenning naar de mogelijkheden voor de huisvesting van personen met verward gedrag.</p> <p>In 2018 zijn er 101 huishoudens aangemeld, waarvan 55 VTD meldingen. Op 47 zaken zijn uitvoeringsregisseurs gezet.</p> <p>In november 2018 zijn alle ketenpartners die zijn aangesloten bij het Sociaal Team persoonlijk geïnformeerd over de aangescherpte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.</p>

3.5.15 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer Begroting	Cijfer Jaarrekening
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw *	1e halfjaar 2018	69	68

* eenheid is gedurende het jaar gewijzigd

3.5.16 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Volksgesondheid	70	326	-	341	-	343	-	332	-	11
Sociale samenhang	71	1674	149	1533	10	1615	10	1724	114	104
Preventief onderst. jeugdigen	72	1271	82	1302	60	1316	60	1405	60	89
Info, advies en cliëntondersteuning	73	517	-	673	-	686	-	572	-	114
M antelzorg en vrijwilligerswerk	74	210	-	196	-	200	-	194	-	6
Bevord. deelname maatschappelijk verkeer	75	696	-	647	-	657	-	586	-	71
Verlenen individuele voorzieningen	76	4.317	284	3.496	210	3.938	210	3.917	200	11
Maatschappelijk opvang	77	57	-	40	-	105	-	121	-	16
Openb. geestelijke gezondheidszorg	78	41	-	65	-	65	-	41	-	24
Verstevingsbeleid	79	6	-	11	-	11	-	6	-	5
Saldo excl. bestemming		9.116	516	8.304	380	8.936	380	8.897	374	33
M utaties reserves		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		9.116	516	8.304	380	8.936	380	8.897	374	33

3.5.17 Analyse financiële afwijkingen.

Bedragen x € 1.000			
Analyse Product	Afwijking	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
72 Prev. Onderst, jeugdigen			
Jongeren Sociaal werk In 2018 is er een aanvullende subsidie verleend aan WMW voor extra inzet op het jongerenwerk. Zie ook de toelichting bij product 75.	71	N	I
CJG Vanaf 2015 is jaarlijks aangegeven dat dit budget niet toereikend nadat in 2014 voor het laatst en grote bezuining op dit budget is gerealiseerd. De grootste kostenpost is de bijdrage aan de BCF-subsidie aan WMW voor het schoolmaatschappelijk werk. Vanwege de keuze voor preventie en omdat de overige kosten niet verder naar beneden bijgesteld kunnen worden (eerder stijgen vanwege jaarlijkse prijsverhogingen door derden) is het tekort geaccepteerd tot dit niveau. Nu de grens tot het verklaren van afwijkingen naar beneden is bijgesteld, komt ook dit tekort weer boven water.	31	N	I
Peuter en Kinderwerk (V 20) Wij hebben het bedrag geraamd op basis van werkelijke aantallen en de indexering van 2018. Omdat het aantal banen groeit en veel ouders een baan hebben gevonden, komen veel ouders in aanmerking voor een kinderopvangtoeslag waardoor het aantal ouders die een toeslag krijgen van de gemeente daalt.	20	V	I
73 Info, advies en cliëntondersteuning			
Mensa In het bedrag voor de MenSa is bij de begroting rekening gehouden met onderhoud aan het pand en extra menskracht. Aan het pand is geen onderhoud meer gepleegd, omdat bekend is geworden dat het pand wordt gesloopt. De MenSa zal moeten verhuizen. Voor de extra menskracht moet nog een deeltijd invulling worden gezocht. Dat gaat in 2019 gebeuren.	63	V	
75 Bevordering deelname maatschappelijk verkeer			
Jongeren Sociaal werk In 2018 is de subsidie 2015 vastgesteld van WMW. Het bedrag van € 68.350 is teruggevorderd en op dit budget geboekt. Zie ook de toelichting bij product 72.	68	V	I
76 Verlenen individuele voorzieningen			
Rolstoelen Er is sprake van een lichte overschrijding van het budget. Dit betreft een open einde regeling.	23	N	I
Collectief vervoer gehandicapten Er is een nieuwe aanbesteding geweest. Het contract met de nieuwe vervoerder is gestart op 9 april 2018. De kosten voor dit type vervoer vallen maandelijks lager uit dan voorheen.	40	V	S
Overig vervoer gehandicapten Er is sprake van een klein overschot op dit budget. Dit betreft een open einde regeling.	26	V	I

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/	Incidenteel/
Product	Afwijking	Nadeel	Structureel
<p>Scootmobielen</p> <p>In de berap is het budget verhoogd van 55.000 naar 290.000. De raming ten tijde van de berap is gebaseerd op de te verwachten kosten voor onderhoud en verstrekkingen. De onderhoudskosten zijn uitgevallen zoals geraamd, maar het werkelijke aantal verstrekkingen is minder geweest dan geraamd. Hierdoor is een overschot ontstaan.</p>	91	V	I
<p>Huishoudelijke ondersteuning</p> <p>Op HV1 hebben we € 138.000 meer uitgegeven (138 N) Op HV 2 hebben we € 92.000 minder uitgegeven (92 V) Bij de begroting hebben we aangenomen dat het aantal indicaties zou stijgen. Waar de precieze stijging terecht komt HV1 of HV2 is moeilijk te voorspellen. Op basis van de beschikbare informatie ten tijde van de berap 2018 is het budget voor deze open einde regeling verhoogd met totaal 110 Het nadeel lijkt nu in totaal 45. Dit nadeel is echter groter want: Het bedrag van de nog te betalen rekeningen 2017 is hoger opgenomen dan daadwerkelijk is geweest, ruim € 60.000 hoger. Dit leidt tot een voordeel in 2018 en heeft een dempend effect op het totale nadeel. Het feitelijk nadeel 2018 is dan 45 + 60.</p>	45	N	I
<p>78 Openb. Geestelijke gezondheidszorg</p> <p>Project OGGZ</p> <p>Na de decentralisaties in het sociaal domein is het Sociaal Team Meppel (STM) gestart in 2015. Tot die tijd bestond het OGGZ netwerk. De kosten voor dit netwerk werden betaald uit dit budget. Het STM kreeg een eigen grootboeknummer. De kosten van de inzet Sociaal Verpleegkundige (lid voormalig OGGZ netwerk en nu lid STM) werden vanaf dat moment nog steeds betaald uit dit budget. Het OGGZ budget is vervolgens in 2017 verhoogd om de kosten de Spoedpoli (voorziening voor de opvang van personen met verward gedrag) te bekostigen. Het budget bevat echter dus ook nog dekking voor de kosten voor het OGGZ netwerk dat in Meppel niet meer in die vorm bestaat. Hierdoor is in 2018 een overschot ontstaan.</p>	24	V	I
<p>Personeelslasten</p> <p>De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.</p>	132	N	I
<p>Diverse kleine afwijkingen < 20.000</p>	3	V	I
Saldo Programma 5	33	V	

3.6 Programma 6: Kunst, cultuur, recreatie en toerisme

3.6.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kunst en Cultuur ◆ Recreatie en Toerisme ◆ Schouwburg Ogterop 	<ul style="list-style-type: none"> ◆44 ◆45 ◆48 	<ul style="list-style-type: none"> Ten Hulscher Koning Ten Hulscher

Beleidskader

- Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan (TROP) - 2013-2018
- Cultuurnota 'Panta Rhei – cultuur is van de samenleving'
- Evenementenbeleid gemeente Meppel

Relaties met andere beleidsterreinen

Een sterk cultureel veld vergroot de aantrekkelijkheid van de stad Meppel. Een stad die cultuur uitademt verbindt haar inwoners, trekt bezoekers, bedrijven en nieuwe inwoners. Een goed cultureel klimaat heeft een gunstig effect op de lokale economie.

Recreatie en toerisme hebben vooral raakvlakken met evenementenbeleid, citymarketing, openbare ruimte, en het Binnenstadplan. Meer over deze onderwerpen treft u aan bij de programma's 8, 9 en 10.

Informatie over schouwburg Ogterop vindt u in paragraaf 6.9 Schouwburg Ogterop.

3.6.2 Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstelling:

Een cultureel en recreatief aantrekkelijk Meppel voor inwoners en bezoekers. Behoud dan wel vergroting van het maatschappelijk belang dat voortkomt uit de intrinsieke waarde voor hen die actief of passief kunst en cultuur en recreatie en toerisme beleven.

3.6.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.6.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Uitvoering van het nieuwe cultuurbeleid, samen met het culturele veld.	
<ul style="list-style-type: none"> - Ondersteuning bieden aan het Cultuurplatform en mogelijk een cultuurfonds i.o.; - Stimuleren van (nieuwe) samenwerkingsverbanden tussen culturele partijen en daarmee het netwerk verbreden; - Mee zoeken naar (project)geld, regionale samenwerking (o.a. de verbinding met toeristisch-recreatief). - De mogelijkheden van culturele allianties met de provincie samen met het Cultuurplatform uitwerken; - Het verder vormgeven van een meer zakelijke subsidierelatie met de grote professionele partijen. Het beleid is hierin leidend. 	<ul style="list-style-type: none"> - Het Cultuurplatform wordt ondersteund met ambtelijke inzet en een financiële bijdrage. Het platform organiseerde voor het culturele veld een workshop over fondsenwerving en verdeelde het provinciale impulsbudget van circa € 18.000 over 15 aanvragen. - Een aantal subsidieaanvragers werd doorverwezen naar het Cultuurplatform voor een financiële bijdrage en om het netwerk te verbreden. - De Muziekcoöperatie Meppel ontving op aanwijzing van de gemeente € 5.000 van de Provincie Drenthe voor haar popactiviteiten. - De provincie overlegt met Drentse gemeenten over de haalbaarheid en uitvoering van de collectieve ideeën/allianties. Wij nemen deel aan de werkgroepen over de ontsluiting van de digitale cultuurhistorische waardenkaart en de archeologische belevingspunten. - De inhoudelijk/financiële vertaling van het cultuurbeleid is te vinden in het Activiteitenoverzicht Bibliotheek Meppel 2018 en het Werkplan Scala Meppel 2018.

<ul style="list-style-type: none"> - Het jubileumjaar van Ogterop wordt uitbundig gevierd met een aantal bijzondere producties en extra activiteiten. - Het gedeeltelijk effectueren van de bezuinigingstaakstelling 2018 (tweede tranche) op basis van de mogelijkheden die er zijn in huisvesting en beheer zoals genoemd in de cultuurnota. Concreet wordt jaarlijks structureel € 50.000 bezuinigd op de subsidie aan de beheerstichting CCM De Plataan en € 25.000 op de uitgaven van Schouwburg Ogterop. - Toelichting: <ul style="list-style-type: none"> - Ogterop heeft zijn maximaal toegestane bestemmingsreserve in 2017 gerealiseerd. Daardoor kan de structurele ruimte (€ 25.000) in de begroting van Ogterop in mindering worden gebracht voor de bezuinigingstaakstelling. - Volgens raadsbesluit van 30 april 2015 en gemaakte afspraken zou de beheerstichting van CCM de Plataan zich inzetten voor een verlaging van het jaarlijkse subsidiebudget van € 283.500. De positieve resultaten maken dit mogelijk. Bij de hercontractering per 2018 stellen wij structureel € 50.000 per jaar minder beschikbaar. - Een bedrag van € 50.000 resteert. Het realiseren van dit bedrag kan niet zonder de in de raad vastgestelde kaders van het cultuurbeleid te herzien. Hier wordt niet voor gekozen. 	<ul style="list-style-type: none"> - In mei werd het 150-jarig bestaan van Schouwburg Ogterop gevierd met een groots jubileumconcert en de jubileumproductie 'Mevrouw Ogterop'. - Van de voorgenomen bezuiniging van € 50.000 op de subsidie aan de beheerstichting CCM De Plataan werd een bedrag van € 25.000 niet gerealiseerd. De Stichting ziet meer mogelijkheden om de kosten te drukken vanaf 2019. -Er werd structureel een bezuiniging van € 25.000 gerealiseerd op de uitgaven van Schouwburg Ogterop.
<p>Meppel profileert zich als evenementenstad. Een verdergaande professionalisering in de uitvoering is noodzakelijk om mee te kunnen gaan in landelijke ontwikkelingen rond wet- en regelgeving, met als belangrijk item veiligheid.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Zogenaemde locatieprofielen opstellen, in lijn met de nieuwe omgevingswet. 	<p>Samen met Rho (adviseurs voor leefruimte) zijn de locaties van evenementen in Meppel in kaart gebracht: hoe is het nu geregeld rondom evenementen en wat moet er nog geregeld worden? Dit vormt de basis voor het plan van aanpak (2019).</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Evenement 'Kerst met de Zandtovenaar'. 	<p>Meppel kreeg de kans het evenement 'Kerst met de Zandtovenaar' binnen te halen. Dit trok 6.000 bezoekers en bijna een miljoen kijkers zagen de uitzending op de landelijke televisie (kijkerswaardering 8,5). Velen hebben genoten of geprofiteerd van het succes! Voor de gemeente Meppel waren de kosten € 100.000. De provincie droeg € 50.000 bij door middel van cofinanciering. De overige € 50.000 kan worden opgevangen door de niet bestede post onvoorzien. Verder hebben diverse fondsen ook bijgedragen aan het evenement.</p>
<p>Meer (recreatief) bezoek en (meerdaags) verblijf in Meppel en meer kwaliteit van toeristische voorzieningen.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Op basis van de gesprekken in 2017 met het toeristische veld wordt nieuw beleid voorbereid. De uitkomsten van de gevoerde gesprekken bepalen mede vorm en inhoud; - Met ondernemers zoeken naar slimme combinaties in regionaal verband om toeristische arrangementen te kunnen ontwikkelen; 	<ul style="list-style-type: none"> - Met een 'koplopersgroep' van een aantal ondernemers uit de sector is een kanskaart voor Meppel opgesteld. - Het opzetten van regionale arrangementen is onderdeel van de kanskaart.

<ul style="list-style-type: none"> - Blijvende inzet plegen om de vestiging van een hotel met meerwaarde voor Meppel mogelijk te maken. - Vanuit Leader ZW Drenthe ondersteuning bieden aan de Leader Actiegroep. Leggen van verbindingen met onze ondernemers en inbrengen van lokale opgaven en kansen. - Lobby en input leveren in het provincie-brede traject voor promotie en marketing van Drenthe en regio ZW Drenthe. 	<ul style="list-style-type: none"> - We spraken met verschillende partijen over het realiseren van een hotel in Meppel. Dit leidde nog niet tot concrete planvorming van een initiatiefnemer/ondernemer. - Vanuit het projectplan Leader werd ondersteuning geboden aan de Leader Actiegroep. Doorlopend werken we aan het leggen van verbindingen met onze ondernemers om de lokale kansen en opgaven in te brengen. - Het college stelde het projectplan Marketingagenda Zuidwest Drenthe 2018-2020 vast. Daarmee gingen we formeel een samenwerkingsverband aan met Midden-Drenthe, Westerveld, Hoogeveen en De Wolden en Marketing Drenthe voor versterking van de vrijetijdseconomie in de regio. Het college machtigde hiermee Marketing Drenthe om mede namens de gemeente Meppel een LEADER-subsidieaanvraag bij SNN in te dienen voor de realisatie van het projectplan.
<p>Met wie werken we samen? Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap</p>	<p>Recreatieschap Drenthe, Marketing Drenthe, gemeenten Midden-Drenthe, Westerveld, Hoogeveen en De Wolden (Zuidwest Drenthe)</p>
<p>- Een aantrekkelijke en bereikbare binnenstad over water.</p>	
<p>Blijvende aandacht voor maatregelen die de passantenhaven aantrekkelijk houden.</p>	<p>Per 01-01-2018 is het haventarief verhoogd en loopt nu in de pas met regionale tarieven. Er kan stroom zonder bijbetaling worden afgenomen. Zowel havenpassanten als campers reageren hier positief op.</p> <p>-</p>

3.6.5 Beoogde effecten.

n.v.t.

3.6.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Kunst/Cultuur excl Schouwburg/Monument	44	1488	102	1443	92	1553	10	1491	91	43
Recreatie en Toerisme	45	279	0	259	1	260	1	373	52	62
Schouwburg	48	1487	729	1524	600	1511	600	1820	877	31
Saldo excl. bestemming		3.254	831	3.225	694	3.324	712	3.684	1.021	51
Mutaties reserves		20	-	-	-	-	25	-	25	-
Saldo incl. bestemming		3.274	831	3.225	694	3.324	737	3.684	1.046	51

3.6.7 Analyse financiële afwijkingen.

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/	Incidenteel/
Product	Afwijking	Nadeel	Structureel
45 Recreatie en toerisme			
<i>'Kerst met de Zandtovenaar'</i>			
Evenement 'Kerst met de Zandtovenaar'	100	N	I
<i>'Kerst met de Zandtovenaar'</i>			
Cofinanciering provincie evenement 'Kerst met de Zandtovenaar'	50	V	I
48 Schouwborg Ogterop			
<i>Schouwborg Ogterop</i>			
Zie paragraaf Schouwborg Ogterop	31	N	I
<i>Diverse kleine afwijkingen < 20.000</i>	30	V	I
Saldo programma 6	51	N	

3.7 Programma 7: Sport en bewegen

3.7.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Beheer en exploitatie sportaccommodaties ◆ Sport- en speldeelname 	<ul style="list-style-type: none"> ◆46 ◆47 	Van der Haar

Onder het programma Sport en bewegen vallen alle activiteiten die te maken hebben met sport en bewegen, inclusief de verschillende sportvoorzieningen die onze gemeente rijk is.

Beleidskader

- De Sportnota 'Meer doen met sport in Meppel 2007-2010'
- Nota accommodatiebeleid
- Gemeentelijk subsidiebeleid

Relaties met andere beleidsterreinen

'Sport en bewegen' brengt mensen bij elkaar en bevordert daarmee de sociale samenhang en integratie van bevolkingsgroepen. Sport en bewegen is van belang voor een gezonde leefstijl en voorkoming van overgewicht. Er zijn nauwe banden met beleid als: gezondheid, onderwijs, welzijn, vrijwilligerswerk, integratie en participatie, jeugd en evenementen. Sporten en bewegen in buurten kan de lokale sociale samenhang vergroten en is daarmee een belangrijke sociale indicator. Er is een duidelijke relatie met verschillende prestatievelen uit de Wmo (raadsprogramma's 4 en 5).

3.7.2 Wat willen we bereiken?

Algemene doelstelling:

Inwoners van Meppel gezond en vitaal

Alle inwoners van Meppel moeten de mogelijkheid hebben/krijgen om deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten tegen een aanvaardbare prijs. Dit verhoogt de vitaliteit en heeft een positieve invloed op gezondheid, sociale samenhang en integratie.

3.7.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.7.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Een stevige rol van sport en bewegen binnen het sociale domein, voor een bijdrage aan de maatschappelijke opgaven op het gebied van gezondheid, participatie en leefbaarheid.	
Sportnota Eind 2017 wordt de vernieuwde sportnota aangeboden aan de raad. In deze nota wordt het beleid voor de komende jaren vastgesteld. Afhankelijk van de keuzes die de raad maakt kan het zijn dat er extra middelen nodig zijn op dit beleidsterrein. Hiermee is in de begroting 2018 en de meerjarenramingen nog geen rekening gehouden.	De nota Sport en Gezondheid is niet aan de raad aangeboden. De verwachte benodigde extra middelen voor uitvoering passen niet in onze financiële heroverwegingen onder druk van de tegenvallende uitgaven voor het sociale domein en het interventieplan dat we daarvoor hebben moeten opstellen. Na een richtinggevend beleidsstuk, ook ter bespreking met het veld, wordt een nota inclusief uitvoeringsplan in 2019 aan de raad aangeboden.
Toename van een gezondere leefstijl onder jongeren. Afname of voorkoming van bewegingsarmoede en overgewicht onder jeugd.	
De inzet van SportDrenthe met combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches (Meppel Actief) voortzetten. Continuering van Meppel JOGG-gemeente. Bekostiging met geormerkte gelden die Meppel via het gemeentefonds krijgt. SportDrenthe regelt de cofinanciering en de invulling van het aantal fte's.	SportDrenthe organiseerde de benodigde fte's en zorgde voor een passend programma voor met name basisschooljeugd dat wordt uitgevoerd door MeppelActief /JOGG Meppel (Jongeren op Gezond Gewicht). Naast de bestaande doelgroepen is er ook ingezet op kinderen van 0- 5 jaar en hun ouders en is er gestart met een alcohol- en middelenonderzoek op het VMBO. Er werd gewerkt aan contacten in het sociaal domein o.a. ten behoeve van gebruik van het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

3.7.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.7.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Behoud van de rol van sportverenigingen in de samenleving, als zijnde maatschappelijk actieve organisaties met een breed bereik. Deze meerwaarde benutten en versterken. Om dit te kunnen bereiken is het van belang dat sportverenigingen vitaal blijven. Dit in een veranderende omgeving waarin demografische en economische ontwikkelingen van invloed zijn op het aanbod.	
Sportverenigingen kunnen, indien gewenst, ondersteuning krijgen bij het invullen, vernieuwen dan wel versterken van hun maatschappelijke taak. Ondersteuning en inzet vanuit de buurtsportcoaches en/of SportDrenthe is hiervoor beschikbaar.	Meppel Actief / SportDrenthe was ook in 2018 het aanspreekpunt voor verenigingen. De buurtsportcoaches boden ondersteuning bij de organisatie van sporttoernooien en sportkennismakingsaanbod. Ook was er aandacht voor de versterking van de kwaliteit van technisch verenigingskader. Er zijn cursussen georganiseerd zoals 'Meer Vrijwilligers in Korte Tijd' en 'Meer Sponsors in Korte Tijd'. In voorlichtingsbijeenkomsten waaraan een diversiteit van verenigingen deelnam kwamen de Gezonde Sportkantine, Fair Play, Positief Coachen en Duurzaamheid aan bod.

3.7.5 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer Begroting	Cijfer Jaarrekening
Niet-sporters	%	2016	54	50,3

3.7.6 Wat mag het kosten?

Bedragen x €1000	Product	Realisatie 2017		Raming 2018 voor wijziging		Raming 2018 na wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Sportaccommodaties	46	3.042	113	2.602	1073	2.658	1073	2.724	1190	50
Sport en Deelname	47	457	-	456	-	474	-	466	-	7
Saldo excl. bestemming		3.499	1.113	3.058	1.073	3.131	1.073	3.191	1.190	58
Mutaties reserves		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		3.499	1.113	3.058	1.073	3.131	1.073	3.191	1.190	58

3.7.7 Analyse financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000		Analyse		Product		Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
46 Beheer en exploitatie sportaccommodaties							
Gebruik sporthallen				58		V	I
Het onderwijs maakte meer gebruik van de sporthallen.							
Saldo programma 7				58		V	

3.8 Programma 8: Ontwikkeling openbare ruimte

3.8.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ontwikkeling van de openbare ruimte ◆ Kwaliteitsbeheer ruimte (bouwen en milieu) 	<ul style="list-style-type: none"> ◆49 ◆50 	Koning Koning

Onder het programma Ontwikkeling openbare ruimte vallen de verschillende soorten ruimtelijke visies, en planvorming rondom de ruimtelijk-economische ontwikkelingen in Meppel. Bij dit laatste gaat het onder meer om verkeer en mobiliteit, woonvisie en woningbouwprogrammering. Tevens valt het gedeelte van de uitvoering van het omgevingsrecht (Wabo) dat te maken heeft met bouwen binnen dit programma.

Volgens planning geldt vanaf 2021 de Omgevingswet (zie onder Ontwikkelingen). De Omgevingswet maakt een andere opstelling van de overheid bij de ontwikkeling en het beheer van de fysieke leefomgeving noodzakelijk. De Omgevingswet is vooral van invloed op dit programma.

Beleidskader

- Structuurvisie 2030
- Stedenbouwkundige visies
- Bestemmingsplannen
- Welstandsnota
- Woonvisie 2016-2020
- Omgevingsvisie Drenthe
- Samenwerkingsagenda Zuidwest Drenthe 2013
- Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan 2017
- Herijking parkeerbeleid 2017
- Cultuurhistorische verkenning en analyse
- Erfgoedverordening 2017

Relatie met andere beleidsterreinen

Dit programma heeft relaties met onder meer programma's Beheer Openbare Ruimte, Economische en Grondzaken en Duurzaamheid. Maatschappelijke ontwikkeling en economische activiteiten vragen om een ruimtelijke inpassing. Anderzijds draagt de kwaliteit van de openbare ruimte juist bij aan de leefbaarheid in de gebouwde omgeving.

3.8.2 Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstelling:

Het creëren van een leefklimaat waarin bewoners en bedrijven een prettige woon- en werkomgeving vinden. Wij investeren in kwaliteitsversterking van Meppel om onze goede positie als gemeente in de regio te behouden. Als het gaat om woningbouw zien wij ontwikkelingsmogelijkheden in de stad (inbreiding), maar tegelijkertijd hebben wij een opgave in uitleggebieden, zoals Nieuwveense Landen (uitbreiding).

3.8.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.8.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Integrale gebiedsontwikkeling.	
<p>Uitbreidingslocaties</p> <p>In 2018 zal de woningbouw in Centrumwonen van deelplan 1 in Nieuwveense Landen grotendeels worden afgerond en zullen woonrijpwerkzaamheden worden uitgevoerd.</p> <p>In 2017 zijn de gronden in Broeklanden van deelplan 1 bouwrijp gemaakt, zodat er sprake is van een continue bouwstroom in Nieuwveense Landen. Het gaat daarbij zowel om projectmatige woningbouw als om de uitgifte van bouwgrond aan particulieren. Ook de uitgifte van grond in Danninge Erve te Nijeveen loopt voortvarend. Hieraan wordt in 2018 een vervolg gegeven.</p>	<p>Nieuwveense Landen</p> <p>De verkoop gaat goed, in 2018 is er grond verkocht voor circa 200 woningen, hierbij gaat het om projectmatige bouw, appartementen en vrije kavels. In 2019 zal er dus veel gebouwd gaan worden in de Nieuwveense Landen.</p> <p>In 2018 zijn werkzaamheden uitgevoerd voor de toekomstige ontsluiting van de wijk voor fietsers en auto's (aanleg nieuwe rotonde, voorbereiding fietstunnel etc.).</p> <p>Ook is de definitieve energievoorziening, op duurzame houtpellets, voor Centrumwonen en een deel van Broeklanden (bij elkaar ongeveer 400 woningen) geopend.</p>

3.8.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.8.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
	Danninge Erve In Danninge Erve Zuid zijn in 2018 6 bouwkavels verkocht.
Inbreidingslocaties Naast uitbreidingsgebieden worden ook binnenstedelijke locaties, zoals Het Vledder, locatie Stad en Esch en de Kromme Elleboog verder ontwikkeld.	
Het Vledder In 2018 wordt verder gewerkt aan de afronding van het Vledder. Fase 1 en 5 zijn gerealiseerd. Een deel van fase 3 (11 woningen aan het plein) wordt opgeleverd in 2018. Afhankelijk van de uitkomsten van de onderhandelingen krijgen in 2018 de resterende fasen waaronder fase 2 (plan met parkeergarage en supermarkten) al dan niet in gewijzigde vorm een vervolg. Voor het gebied zal een nieuw bestemmingplan worden gemaakt.	Het Vledder, Heronderhandeling met de ontwikkelaar hebben geleid tot een aangepast plan. Het Vledder wordt afgerond met circa 50 woningen en een extra supermarkt inclusief een hoogwaardig ingerichte openbare ruimte. Het nieuwe bestemmingsplan is vastgesteld door de raad. De voorbereiding van de uitvoering is bijna afgerond. In het voorjaar van 2019 gaan de werkzaamheden van start.
Stad en Esch Zuideinde In 2018 verwachten wij dat de verkoop van locatie Stad en Esch (Zuideinde 76) zal plaatsvinden.	Voormalig Stad & Esch Zuideinde 76 In februari 2018 zijn de panden overgedragen aan Schavast. Op 10 oktober 2018 heeft de gemeente Meppel van de nieuwe eigenaar een sloopmelding ontvangen voor de Zuiderschool en een sloopvergunning voor het achterste deel van de HBS. Omwonenden en het buurtplatform zijn hierover geïnformeerd. Op 18 november hebben wij van Het Cuypersgenootschap een ingebreke stelling ontvangen in verband met het niet tijdig besluiten op hun aanvraag voor een monumentenstatus. Op 4 december is een brief van de Provincie Drenthe ontvangen mbt. het aanwijzen als provinciaal monument van het voorste deel van de HBS aan het Zuideinde 76. Het College van B&W heeft op 11 december een besluit genomen de gemeentelijke monumentenprocedure voor de Zuiderschool op te starten. De eigenaar en het Cuypersgenootschap zijn hierover geïnformeerd.
Kromme Elleboog Na afronding van het bestemmingsplan Kromme Elleboog worden de plannen verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp op basis waarvan een omgevingsvergunning kan worden verstrekt. Afhankelijk van de doorlooptijd hiervan zal in de loop van 2018 begonnen worden met de bouw. Na afronding van het bestemmingsplan Kromme Elleboog worden de plannen verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp op basis waarvan een omgevingsvergunning kan worden verstrekt. Afhankelijk van de snelheid hiervan zal in de loop van 2018 begonnen worden met de bouw.	Kromme Elleboog Het afgelopen jaar is in afwachting van de uitspraak van de Raad van State de sloop van het gebouw, de sanering van de vervuilde grond en het onderzoek van de archeologische vondsten alvast opgepakt. De behandeling door de bestuursrechter zou aanvankelijk in december 2018 plaatshebben. Door achterstanden bij de afdeling Bestuursrechtspraak is de zittingsdatum pas in het voorjaar van 2019. Het project loopt hierdoor vertraging op
	Voormalig Stad & Esch Randweg Verkooptraject hoofdgebouw Randweg De verkoopprocedure van de oude LTS is opgestart. Er is nog geen aanvaardbare bieding gedaan. Wel is er interesse in het pand en wordt er door verschillende partijen aan een bieding gewerkt. Er is nog geen uitsluitel van de Provincie met betrekking tot de monumentale status.

3.8.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.8.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
	Wel geniet het pand voorbescherming en is in de verkoopprocedure behoud van het hoofdgebouw het uitgangspunt. De kosten en opbrengsten van verkoopprocedure worden verantwoord op programma 4.
	Sociale woningbouw Randweg - Westerstouwe Het college van B&W heeft een verkavelingsplan vastgesteld voor deze locatie met 34 duurzame sociale huurwoningen. Alle voorbereidende onderzoeken voor het bestemmingsplan zijn uitgevoerd. Er zijn 2 informatieavonden georganiseerd voor de buurt en het voorontwerp bestemmingsplan is november 2018 in procedure gebracht.
	Ontwikkeling sociale woningbouw Koeberg Noord Het terrein is volgens planning bouwrijp gemaakt. De grondoverdracht aan Woonconcept heeft plaatsgevonden en de bouwer is in december gestart met de werkzaamheden. Voor de start van de bouwwerkzaamheden is een informatieavond georganiseerd voor de buurt, belanghebbenden en toekomstige huurders.
	Bleekerseiland Er wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de plannen van Stichting de Kinckhorst voor het Bleekerseiland.
<p>Transformatiegebied Noordpoort In 2018 wordt gewerkt aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afronding van de bestemmingsplanprocedure met verbrede reikwijdte. - Randvoorwaarden creëren die een transformatie van het gebied mogelijk maken - Initiatiefnemers in hun kracht zetten en begeleiden bij hun ontwikkelingen. - Tijdelijke initiatieven stimuleren en faciliteren. - Gebiedsmarketing 	<p>Er is gewerkt aan het opstellen van het nieuwe innovatieve bestemmingsplan (werkwijze conform de nieuwe omgevingswet). Dit voorjaar wordt het ontwerpbestemmingsplan in procedure gebracht. Er is onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van het herontwikkelen van de scheepswerf. Besluitvorming hierover vindt gelijktijdig plaats met het bestemmingsplan. In het gebied zijn een heel aantal initiatiefnemers actief met ideeën voor zowel tijdelijke als definitieve invulling in het gebied. Wij zijn met hen in gesprek. Er is een actieve klankbordgroep ontstaan in het gebied. In het najaar van 2018 hebben zij de raad voor een bezoek ontvangen in het gebied.</p>
<p>Uitvoeringsplan Structuurvisie In het Dynamisch Uitvoeringsplan Structuurvisie 2017 zijn enkele prioriteiten aangegeven voor 2018-2019, zoals Binnenstad, Noordpoort, Oosterboer en marktanalyse bedrijventerreinen.</p>	<p>Voor 2018 is vanuit het Uitvoeringsplan budget beschikbaar gesteld voor het opstellen van een gebiedsvisie voor het Stationsgebied en voor planvorming rond het ziekenhuis. De gebiedsvisie voor het Stationsgebied is opgestart in 2018. Het gros van de werkzaamheden vindt echter in 2019 plaats. Het budget voor het Stationsgebied is daarom overgeheveld naar 2019.</p>
<p>Startnotitie Oosterboer Voor de integrale aanpak van de wijk Oosterboer wordt een startnotitie opgesteld. Gezien de leeftijd van de wijk zien wij hier zowel een maatschappelijke als een fysieke opgave. Dan gaat het om onderwerpen als herinrichting van groen en wegen, voorzieningen in de wijk en sociale samenhang.</p>	<p>Oosterboer In 2018 is gestart met de voorbereiding van de startnotitie. Dit loopt door in 2019. Onder het Wijkplatform Oosterboer-Ezinge is een werkgroep van bewoners opgericht dat aanspreekpunt is voor de wijkaanpak.</p>

3.8.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.8.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Ontwikkelingen ziekenhuis</p>	<p>Isala Meppel heeft de ambitie uit te groeien tot het meest innovatieve streekziekenhuis van Nederland. Daarvoor ontwikkelen ze nieuwbouw aan de overkant van de Reggersweg. De ontwikkeling van dit nieuwe ziekenhuis in Meppel is een half jaar vertraagd. Isala klinieken heeft het ontwerp aangepast om financiële en logistieke redenen.</p> <p>Met deze aanpassingen kunnen zij nu binnen hun beschikbare budgetten tot de ontwikkeling van een nieuw ziekenhuis komen. In 2018 is gewerkt aan het nieuwe bestemmingsplan. Met omwonenden en betrokken instanties is afstemming gezocht. Belangrijke aandachtspunten voor de gemeente zijn de landschappelijke inpassing van de nieuwbouw in het Reestdal, het Beeldkwaliteitsplan en de toekomst van het huidige ziekenhuisterrein met opstellen.</p> <p>Met behulp van externe partijen wordt bezien op welke wijze we de economische en inhoudelijke ontwikkeling rondom het vernieuwde ziekenhuis kunnen stimuleren en faciliteren. Wellicht mede met gebruikmaking van het huidige ziekenhuisterrein.</p>
<p>Vitale wijken</p>	
<p>Doorontwikkeling wijk- en dorpsgericht werken. De tendens is dat bewoners steeds meer eigen verantwoordelijkheid nemen, niet alleen in de openbare ruimte maar ook op sociale onderwerpen. De Omgevingswet speelt hierop in door de verplichting van participatie op te nemen. Ook de maatschappelijke ondersteuning wordt, waar mogelijk, steeds meer georganiseerd binnen de wijken.</p> <p>In drie wijken en in Nijeveen is inmiddels door de wijkplatforms/dorpsvereniging een analyse opgesteld en wordt uitvoering gegeven aan de uitkomsten daarvan</p>	<p>Wijk- en dorpsgericht werken Wijk- en dorpsgericht werken wordt toegelicht in Programma 5.</p>
<p>Woonbeleid In 2017 zijn de woonvisie en de oplegnotitie woonvisie voor de periode tot 2020 door de gemeenteraad vastgesteld. De gemeente beschikt hiermee over een actueel beleidskader rondom wonen voor 2018 en verder. De woonvisie is de basis voor het maken van de jaarlijkse prestatieafspraken met de woningcorporaties en hun huurdersorganisaties in 2018. Daarbij wordt van de woningcorporaties extra inzet gevraagd op het gebied van duurzaamheid.</p>	<p>Woonbeleid Op basis van de in 2017 vastgestelde woonvisie zijn in 2018 meerjaren-prestatieafspraken 2018-2022 met de woningcorporaties Woonconcept, Actium en hun huurdersorganisaties gemaakt. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het actuele woonbeleid.</p>
<p>Richting geven aan de kwaliteit, inrichting en het gebruik van de bebouwde ruimte.</p>	
<p><i>Ontwikkelen naar een robuuste en toekomstbestendige Meppeler binnenstad</i> De Meppeler binnenstad staat vanwege het veranderende winkellandschap voor grote ontwikkelingen. Om hier op in te spelen is het Binnenstadsplan opgesteld. In 2018 wordt dit plan verder uitgewerkt en start de uitvoering in samenwerking met inwoners, ondernemers, ontwikkelaars en de provincie.</p>	<p>De ontwikkelingen rondom het Binnenstadsplan worden toegelicht in programma 10.</p>

3.8.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.8.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p><i>Kwaliteitsbeheer bebouwde ruimte</i> Een bijdrage leveren aan de kwaliteit en duurzaamheid van onze leefomgeving door het toetsen van bouwplannen aan regelgeving en (beeld)kwaliteitsplannen die richting geven aan de kwaliteit, inrichting en het gebruik van de bebouwde ruimte. De welstandtoets vindt voor de bouwplannen in Nieuwveense Landen en Danninge Erve plaats door een kwaliteitsteam. Hierin is de dorps/stadsbouwmeester vertegenwoordigd.</p> <p><i>Wet kwaliteitsborging in de bouw</i> De invoering van de 'Wet Kwaliteitsborging' is bij de eerste kamer gestagneerd. Deze wet gaat over de privatisering van de kwaliteitscontroles op de technische uitvoering in de bouw. De Eerste Kamer betwijfelt of de gevraagde consumentenbescherming op deze wijze waargemaakt kan worden. Ook lijkt het systeem in de huidige opzet te complex te worden en is de voorgestelde rolverdeling tussen overheid en markt niet helder genoeg. Invoering van de private kwaliteitsborging wordt hierdoor minstens tot 2019 vertraagd.</p>	<p><i>Wabo-bouw</i> In 2018 zijn er ten opzichte van 2017 16% meer vergunningaanvragen ingediend. De projectmatige woningbouw betreft 60% van de vergunningaanvragen en de individuele woningbouw 25%. De woningen zijn voornamelijk in Nieuwveense Landen en aan de Werkhorst gebouwd. De persoonlijke begeleiding van de stadsbouwmeester en onze reguliere welstandsadviseur heeft bijgedragen aan de gewenste uitstraling.</p> <p>Dit heeft er voor gezorgd dat de legesopbrengsten voor bouw en welstand hoger uit zijn gevallen dan geraamd. Na bijstelling naar boven in de Berap was de raming voor bouw € 748.000,-, de daadwerkelijke opbrengst was € 869.000,-. De leges voor welstand waren € 84.000 in plaats van de geraamde € 40.000. Om deze extra aanvragen goed af te handelen is tijdelijk personeel ingehuurd. Door hier kritisch op te sturen waren de extra kosten hiervan lager dan de meeropbrengsten van de leges.</p> <p><i>Gevefondts</i> Het gevefondts voor de binnenstad is door vier ondernemers aangesproken voor een substantiële opknappbeurt van hun winkelpui. Deze verbeteringen gaan verder dan het geldend welstandsregime en bevatten niet afdwingbare bouwkundige ingrepen (b.v. het vrijwillig verwijderen van aanwezige luifels en overbodige reclame uitingen).</p> <p><i>Wet kwaliteitsborging in de bouw</i> In december 2018 heeft de minister de kamer laten weten dat de wet kwaliteitsborging in de bouw in 2021, tegelijk met de Omgevingswet, in zal gaan. De wet is nog niet goedgekeurd door de Eerste Kamer.</p>
<p>Actualisering en digitalisering bestemmingsplannen De actualisatie van het bestemmingsplan van Haveltermade zal in 2018 worden afgerond. In 2017 is gestart met de actualisatie van Het Vledder, dit wordt in 2018 afgerond. De actualisatie van Berggierslanden en Oevers E worden in 2017 afgerond. Voor de overige bestemmingsplannen wordt een faseringsplan opgesteld om ze op te nemen in het Omgevingsplan. Daarnaast zullen op verzoek van derden bestemmingsplanprocedures worden gestart ten behoeve van diverse ontwikkelingen.</p>	<p>Actualisering en digitalisering bestemmingsplannen In 2018 zijn nieuwe voorbereidingsbesluiten genomen voor het transformatiegebied Noordpoort en een locatie aan de Industrieweg. Hiermee worden ongewenste ontwikkelingen tegengehouden. De nieuwe bestemmingsplannen voor Het Vledder en de Haveltermade zijn in 2018 vastgesteld. Met de actualisering van het 'moederplan' voor Nieuwveense Landen is gestart. Op dit moment is enkel voor een klein stuk buitengebied bij de Matenweg het bestemmingsplan ouder dan 10 jaar. Verder zijn onze bestemmingsplannen op dit moment actueel.</p>
<p>Meppel voorbereiden op de omgevingswet De nieuwe Omgevingswet beoogt dat inwoners en ondernemers meer invloed krijgen en dat proactief wordt samengewerkt door alle spelers in een gebiedsontwikkeling.</p>	<p>Invoeringsdatum Omgevingswet Toen de begroting 2018 werd opgesteld werd nog uitgegaan van invoering van de omgevingswet in 2019. In het najaar van 2017 is dit uitgesteld tot 2021.</p>

3.8.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.8.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Ook zal de digitale dienstverlening, met als doel eenzelfde informatiepositie voor iedereen, sterk worden doorontwikkeld.</p> <p>De invoering van de Omgevingswet betekent veel voor de rollen en verantwoordelijkheden van alle initiatiefnemers in de fysieke leefomgeving. Daarmee is sprake van een cultuuromslag die veel tijd en inzet van publieke en private partijen vergt.</p>	<p>Vanaf het najaar van 2018 heeft extra inhuur plaatsgevonden om Meppel voor te bereiden op de invoering van de Omgevingswet.</p>
<p>Bij de invoering van de Omgevingswet zijn er 3 sporen te onderscheiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - juridisch spoor; inhoud en werking van de Omgevingswet inclusief samenwerking en communicatie en (gefaseerd) opstellen kerninstrumenten - organisatie spoor; harmonisatie en de invloed van de Omgevingswet op de organisatie - ICT spoor; ontwikkeling en implementatie Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) of Omgevingsloket <p>In 2018 moet het gemeentelijke ambitieniveau bepaald worden. Gaan we voor een minimaal noodzakelijke invoering of willen we de mogelijkheden die de wet biedt optimaal benutten? Dat bepaalt ook of en in hoeverre de grotere lokale afwegingsruimte benut gaat worden. Daarnaast gaan we in 2018 starten met het opstellen van de Omgevingsvisie als basis voor het gefaseerde opstellen van het Omgevingsplan. In het Omgevingsplan (de vervanger van de bestemmingsplannen) worden beleid en verordeningen straks samen opgenomen.</p> <p>Voor onze organisatie betekent de invoering van de Omgevingswet dat we scherp moeten krijgen wat de gevolgen van de wet zijn voor onze werkwijze; taken, rollen en verantwoordelijkheden.</p>	<p>De Omgevingswet komt er aan, ook in Meppel! Uw raad heeft op 1 februari 2018 de Startnotitie Implementatie Omgevingswet voor kennisneming aangenomen. Daarbij is aangegeven, dat het proces van implementatie van de Omgevingswet kan starten na de installatie van de nieuwe raad en college.</p> <p>Op 5 juni 2018 is de Omgevingswet geïntroduceerd bij de "nieuwe" raad. In november 2018 heeft onze adviseur namens het college opiniërend met u gesproken over de ambities en kaders bij de invoering Omgevingswet en de uitgangspunten voor de Omgevingsvisie.</p>
<p>Daarnaast gaan we experimenteren met de nieuwe werkwijze (meer afstemming aan de voorkant van een proces) en de nieuwe instrumenten. Met onze ketenpartners (RUD, GGD, VRD, waterschap en provincie) en omliggende gemeenten brengen we de gevolgen van de wet voor onze samenwerking en wat we hierin van elkaar nodig hebben en verwachten nog concreter in beeld. Verder gaan we nieuwe werkmethoden ontwikkelen om onze inwoners vroegtijdig te betrekken bij ontwikkelingen.</p>	<p>Binnen de Vereniging Drentse Gemeenten wordt met de ketenpartners (RUD, GGD, VRD, waterschap en provincie) samen opgetrokken om inhoud te geven aan nieuwe samenwerkingsvormen.</p>
<p>Het derde spoor betreft de wijzigingen van het digitale stelsel en de inrichting van het Omgevingsloket. Bij invoering van de wet moet volledig digitaal en zaakgericht worden gewerkt en zijn gegevens goed ontsloten. Het volledige digitale stelsel moet in 2024 gereed zijn. Het is dan de bedoeling dat iedereen (publiek en privaat) een gelijke informatiepositie heeft. In 2018 gaan we verder bepalen wat nodig is om het Omgevingsloket in te richten.</p>	<p>Het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) is op dit moment het meest onduidelijke onderdeel. Op dit moment is nog niet geheel duidelijk wat er per 2021 moet werken. Het DSO moet volledig operationeel zijn in 2024.</p>

3.8.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.8.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
De kosten van de implementatie van de Omgevingswet voor gemeenten is voor eigen rekening. Op dit moment is een zeer globale inschatting daarvan gemaakt. Zodra de nu nog in bewerking zijnde wetgeving en de algemene maatregelen van bestuur zijn vastgesteld kan een specificatie van de kostenraming plaatsvinden. Daarnaast zijn de kosten afhankelijk van het gekozen ambitieniveau.	Door de vertraging aan de voorkant worden kosten later gemaakt. Het restant van de middelen is overgeheveld naar 2019. De onduidelijkheden rond het DSO maakt dat dit een onzekere factor is binnen de beschikbare middelen. We kunnen nog geen gedegen raming opstellen voor de aan te schaffen instrumenten die noodzakelijk zijn. De verkennende gesprekken hierover volgen in de loop van 2019.
Optimaliseren van de bereikbaarheid.	
Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan In juni 2017 is het GVVP in de Raad vastgesteld. Deze vormt de basis voor het opstellen van een uitvoeringsprogramma. Aanbieden aan de raad is voorzien in het eerste kwartaal van 2018.	Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan Het uitvoeringsplan is op 18 oktober 2018 door de Raad vastgesteld. In het plan is onder meer rekening gehouden met een structureel budget voor de komende jaren (infrastructurele aanpassingen en onderzoek).
Fietsverbinding rotonde watertoren Verschillende varianten voor een ongelijkvloerse fietsverbinding tussen Nieuwveense Landen en de stad worden verder uitgewerkt. Het opstellen van een afwegingskader wordt uitbesteed. Hiermee moeten (on)mogelijkheden en voor- en nadelen per alternatief in beeld gebracht. Dit moet leiden tot een voorkeursalternatief.	Fietsverbinding rotonde watertoren Op basis van variantenstudies met bijbehorend afwegingskader is gekomen tot een voorkeursvariant. Hierover vindt nog overleg plaats met de Provincie. De uitkomsten hiervan worden naar verwachting voor de zomer 2019 aan de Raad voorgelegd.
Noordelijke Stadsentree De raad heeft in juni 2017 ingestemd met de vertrekpunten voor het Transformatiegebied. Dat betekent ook instemming voor de planologische reservering voor een nieuwe stadsentree in het bestemmingsplan met verruimde reikwijdte. Maar aanleg hiervan is via amendering aan een aantal randvoorwaarden gebonden, vooral gericht op financiën, aantoonbare behoefte en de verkeerskundige randvoorwaarden.	Noordelijke Stadsentree In planvorming rondom Nieuwveense Landen en Noordpoort, wordt rekening gehouden met een mogelijke toekomstige realisatie van een nieuwe noordelijke stadsentree. In het coalitieakkoord 2018-2022 is aangegeven, dat in deze collegeperiode geen besluit wordt genomen over het al dan niet realiseren van de noordelijke stadsentree. Bij het opstellen van het bestemmingsplan Noordpoort, wordt wel een planologische reservering voor de stadsentree opgenomen.
Verbinden provinciale en regionale/lokale doelen en middelen	
Herijking provinciale omgevingsvisie	Provinciale omgevingsvisie In 2018 heeft de consultatie over de ontwerpvisie plaatsgevonden. Wij hebben onze visie goed onder de aandacht kunnen brengen. De houding van de provincie is constructief en stelt in veel gevallen een gezamenlijke nadere dialoog en uitwerking in het vooruitzicht. Wij houden via het relatiebeheer een vinger aan de pols.
Wat gaan we hiervoor doen? Samenwerkingsagenda ZW Drenthe De belangrijkste gezamenlijke agendapunten voor 2018 van de provincie, vijf Zuidwest Drentse gemeenten en het waterschap zijn: - Het stimuleren van ondernemers in het kader van Leader (kwaliteitsverbetering van vrijetijdseconomie); - Invoeren en uitbouwen van Streekbeheer voor natuur en landschap; - -	Streekbeheer Streekbeheer voor natuur en landschap is verder uitgebouwd in Zuidwest Drenthe. In Meppel is dit met name vertaald in extra voorlichtingsmomenten en werving in de noordwesthoek van onze gemeente (Nijeveen e.o.). Contacten met terreinbeheerders in Zuidwest Drenthe zijn aangehaald.

3.8.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.8.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Invullen regionale klimaatopgave; - Kansen verbinden economie en natuur. Daarnaast streven we naar het zo goed mogelijk inzetten van de provinciale middelen uit de regeling Dorpsinitiatieven.	Invullen regionale klimaatopgave De regionale klimaatopgave wordt inhoudelijk toegelicht in programma 11. Verbinden economie en natuur De Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe is het afgelopen jaar bezig geweest met pilots en het ontwikkelen van een businesscase voor het verwaarden van bermgras. De gemeente Meppel werkt hier aan mee. Leader marketingagenda Zuidwest Drenthe De Leaderaanvraag voor de marketingagenda Zuidwest Drenthe wordt toegelicht in programma 6.

3.8.5 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer Begroting	Cijfer Jaarrekening
Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig	%	nvt	1	vervallen
Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser	%	nvt	7	vervallen

3.8.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Ontwerp/Ontwikkeling/Ordening van ruimte	49	1222	368	1377	14	1553	14	1242	61	358
Zorg Kwaliteit niet openbare ruimte	50	706	790	721	683	869	801	988	943	23
Saldo excl. bestemming		1.929	1.158	2.098	697	2.422	815	2.230	1.004	381
Mutaties reserves		-	95	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		1.929	1.253	2.098	697	2.422	815	2.230	1.004	381

3.8.7 Analyse financiële afwijkingen.

Bedragen x € 1.000			
Analyse Product	Afwijking	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
49 Ontwikkeling openbare ruimte			
<i>Bedrijventerrein Noord 3</i>			
In de loop van 2018 (BERAP) heeft de raad een onderzoeksbudget voor het bedrijventerrein Noord 3 beschikbaar gesteld. Door de krappe planning kon de uitvoering van het onderzoek niet volledig worden afgerond in 2018.	15	V	I
<i>Budgetoverheveling naar 2019</i>			
Implementatie omgevingswet	140	V	I
Gebiedsvisie Stationsgebied	30	V	I
Programmamanager ziekenhuis	50	V	I
<i>Wijzigingsverzoeken WRO</i>			
In 2018 zijn vijftien verzoeken voor het wijzigen van een bestemmingsplan in behandeling genomen. De leges hiervoor zijn niet geraamd.	32	V	I
50 Zorg Kwaliteit niet-openbare ruimte			
<i>Bouwleges</i>			
Extra legesopbrengst door toename bouwaanvragen	118	V	I
<i>Personeelslasten</i>			
De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.	42	V	I
<i>Diverse kleine afwijkingen < 20.000</i>	46	N	I
Saldo programma 8	381	V	

3.9 Programma 9: Beheer bestaande openbare ruimte

3.9.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none">◆ Wegen/civiel◆ Stadsverzorging◆ Water◆ Groen en spelen◆ Riolering◆ Parkeren	<ul style="list-style-type: none">◆60◆61◆62◆63◆64◆65	<ul style="list-style-type: none">KoningVan der HaarVan der HaarVan der HaarVan der HaarKoning

De openbare ruimte (parken, pleinen, straten en groen) is eigendom van de gemeente en wordt ook door haar beheerd. De gemeente beheert en onderhoudt ook de minder zichtbare zaken zoals het rioleringsstelsel. Beheer betekent dat onderdelen van de openbare ruimte met onderhoud in stand worden gehouden, dat kapotte onderdelen worden vervangen en dat veranderend ruimtegebruik wordt gefaciliteerd wanneer dat mogelijk en gewenst is.

Beleidskader

Naast het wettelijk kader is dit het vigerende raadskader:

- Prijskwaliteitskeuze Kwaliteit Op Maat 2013
- Wegenbeheerplan 2014-2018
- Beleidskader uitgeefbaar groen 2017
- Groene kaart en lijst monumentale bomen 2012
- Raadsmotie Meer Bomen
- Kadernotitie Zo doen we groen 2015
- Speelruimteplan 2013
- Watertakenplan 2016-2021
- Gemeentelijk Verkeer en VervoerPlan (GVVP) 2017 en Parkeerbeleid gemeente Meppel 2017
- Structuurvisie 'Duurzaam Verbinden' 2013
- Beleidsplan Openbare Verlichting 'AILEs Duurzaam' (2015-2019)
- Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken 2018-2022.

Relaties met andere beleidsterreinen

Er is een sterke relatie met beleid over uitbreidingen en renovaties en met maatschappelijk beleid dat een bepaald ruimtebeslag heeft. Daarnaast heeft de (groene en verharde) openbare ruimte een waarde voor bewegen en ontmoeten, recreëren, gezondheid en duurzaamheid. Dit betekent relaties met ontwikkeling openbare ruimte, burgerzaken, milieu en kunst, cultuur en recreatie. Steeds meer spelen ook de bewoners een rol in het ontwerp en het beheer van de openbare ruimte en de groene leefomgeving. Op 1 oktober 2018 zijn 17 mensen van Reestmond bij Meppel in dienst getreden. Daarmee ligt er een relatie met het sociaal domein. Tot slot is er een relatie met de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

3.9.2 Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstelling:

Een openbare ruimte van Meppel voor inwoners, ondernemers en bezoekers, die schoon, heel, veilig en goed is. De openbare ruimte wordt kwaliteitgestuurd beheerd en onderhouden, tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

3.9.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.9.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Algemeen openbare ruimte Een goede inrichtings- en beeldkwaliteit van de openbare ruimte en de beleving hiervan.	
<ul style="list-style-type: none"> - Totale openbare ruimte: Realiseren van de prijskwaliteitsafspraken (afweging schoon, heel en veilig tegen aanvaardbare kosten) zoals tabel KOM in paragraaf kapitaalgoederen; - Wegen: In het college uitvoeringsprogramma is gekozen voor het realistisch scenario, waarbij de middelen en de kwaliteit van de wegen met elkaar in balans zijn gebracht. - Groen: Het ontwikkelen van instrumenten ten behoeve van de implementatie van de Kadernotitie Zo doen we Groen. In deze Kadernotitie streven we naar mooier en aantrekkelijker groen ('Ik zie goed groen'). - Riolering: Binnen het samenwerkingsverband Fluvius worden projecten uitgevoerd die bijdragen aan het beheer en onderhoud van de riolering en het stedelijk water. In het watertakenplan zijn de projecten benoemd die worden uitgevoerd gedurende de looptijd van het plan. Daarnaast worden, onafhankelijk van Fluvius, de gemeente specifieke beheertaken uitgevoerd. - De kwaliteitsafspraken KOM evalueren en indien nodig bijstellen. 	<p>In de paragraaf kapitaalgoederen worden de KOM-resultaten 2018 toegelicht.</p> <p>Zie de teksten per onderwerp hieronder voor de bijzonderheden rondom de uitgevoerde activiteiten per product.</p>
Wegen De kwaliteit van de wegen in Meppel op het niveau brengen zoals dat door de raad is vastgesteld volgens het inwonergegericht model.	
<p>In 2018 wordt op basis van functie en prioriteit een selectie van de wegen, die niet voldoen aan de afgesproken kwaliteit, op niveau gebracht.</p>	<p>In 2018 zijn de Schuttevaerstraat in z'n geheel en Kolderveen gedeeltelijk herstraat. Daarnaast is de Tussenboerweg geheel en de Bramenweg deels voorzien van nieuw asfalt. Dit waren wegen op D niveau.</p>
Openbare verlichting Duurzame, energiezuinige openbare verlichting.	
<ul style="list-style-type: none"> - Overeenkomstig het beleidsplan Openbare Verlichting wordt omvorming van conventionele verlichting naar LED verlichting binnen de reguliere onderhoudsbudgetten gefaseerd uitgevoerd. - Opstellen van een vervangingsplan. - Vanuit het project "Bewust(er) Verlichten" onderzoeken of het mogelijk is één of meerdere experimenten op te zetten met een integrale, innovatieve aanpak van wijken of terreinen waarbij de kernwoorden zijn: duurzame energieopwekking, energiebesparing, koppeling sociaal en fysiek domein en gecombineerd met innovatie. 	<ul style="list-style-type: none"> - De conventionele verlichting langs de Brandemaat en de Oosterboerweg is vervangen door LED verlichting. - Er is voor de SOX verlichting een vervangingsplan opgesteld, uitvoering van dit plan is voorzien in 2019. - In 2019 wordt een nieuw beheerplan openbare verlichting opgesteld. Hoe uitvoering te geven aan 'bewuster verlichten' in Meppel wordt hierin opgenomen.
Water Doelmatig beheer van stedelijk water.	
<p>Wat gaan we daarvoor doen?</p> <p>Nieuwe afspraken maken met het waterschap over het beheer en onderhoud van sloten, watergangen en waterpartijen. Het kader hierbij is de Waterwet die zorgplichten en verantwoordelijkheden definieert, waarbij gemeenten en waterschappen een andere rol krijgen.</p>	<p>Het Waterschap Drents Overijsselse Delta is intern bezig met besluitvorming over hun beleidsharmonisatie. Het te nemen besluit heeft invloed op de nieuwe afspraken die in Fluviusverband (6 gemeenten +waterschap) werden voorbereid. Op dit moment is er een status quo in afwachting van de stappen van het waterschap.</p>

3.9.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.9.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Zo doen we Groen	
Nuttiger en bruikbaar groen ('Ik ervaar mijn groen Meppel') en gezonder en vitaler groen ('Ik zorg voor gezond groen').	
<p>Voor de periode 2015-2020 streven we concreet naar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In beheer van het groen meer natuurwaarde realiseren, bv. via. bloemrijke stroken en bloembollen. - Bij nieuw beleid (zoals gezondheidsbeleid, klimaatopgave) en projecten (zoals Koedijkslanden, Transformatiegebied en binnenstad) de groene doelen meenemen. - Periodiek communiceren (van informeren tot zoeken van verbinding), over onze werkzaamheden, samen met bewoners en betrokkenen. - Het doorontwikkelen van Streekbeheer in het buitengebied, onder meer door afstemming met terreinbeheerders, waterschap en het sociaal domein. 	<ul style="list-style-type: none"> - Meppel is lid geworden van Operatie Steenbreek. In het najaar is een kerngroep van inwoners geformeerd die bezig is met het opstarten en het voorbereiden van eerste acties. - Het eerste Tiny Forest is in samenwerking met het wijkplatform Nieuwveense Landen en de kinderen uit de buurt aangeplant. - Het inzaaien van stroken met éénjarigen en het planten van bloembollen is voortgezet. - Meppel heeft, samen met de provincie en andere gemeenten, een afsprakenkader voor samenwerken aan natuurvriendelijk beheer van bermen ondertekend. Dit is gericht op het verbeteren van de biodiversiteit en het behoud en herstel van de leefomgeving van bijen, vlinders en overige insecten. - Er is specifieke inzet gepleegd op het beheersen van de Japanse Duizendknoop. De eerste indruk is dat het effect heeft. Maar het beheersen is een proces van lange adem. - Er zijn enkele nieuwe initiatieven voor groenparticipatie gefaciliteerd (o.a. Ringpark Oosterboer, Voedselbos Noorderpark). - In 2018 is extra aandacht geweest voor het aanjagen van Streekbeheer in Nijeveen. Vijftien personen hebben zich aangemeld en hebben het afgelopen jaar hun erf ingericht met groene elementen die er van origine hebben bestaan, maatregelen uitgevoerd voor de verhoging van de biodiversiteit en buiten het erf o.a. houtsingels aangelegd. In concrete gevallen is met terreinbeheerders en waterschap afgestemd.
- Spelen	Vanuit het speelruimteplan zijn een aantal speelplekken in Nijeveen opgeknapt.
Riolering	
Uitvoeren van risico gestuurd beheer van de riolering.	
<p>Binnen het samenwerkingsverband Fluvius projecten uitvoeren die bijdragen aan het beheer en onderhoud van de riolering en het stedelijk water. Deze leiden tot minder meerkosten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Levensduur verlengende maatregelen in de vorm van deelreparaties aan het riool. Hierdoor kan grootschalige vervanging worden uitgesteld. - Groot onderhoud van een aantal gemalen. - Vanuit riolering een bijdrage leveren aan het plan voor een klimaat adaptieve stad. - Zie programma 11. 	<ul style="list-style-type: none"> - Naar aanleiding van de rioolinspecties is in 2018 een deelreparatie aan het riool van het Prinsenplein uitgevoerd. - Aan diverse gemalen is onderhoud gepleegd in het kader van de NEN 3140 (bedrijfsvoering van elektrische installaties) - Vanuit riolering is bijgedragen aan het voorbereiden van de uitvraag klimaatstresstesten. -
Parkeren	
<ul style="list-style-type: none"> - Beperken parkeeroverlast (woonomgeving); - Verbeteren gebruiksgemak parkeren; - Stimuleren parkeren op de juiste plaats. 	
<p>In het kader van de beleidsplan parkeren wordt frequenter en structureel invulling gegeven aan monitoring van parkeerdruk. Hierbij wordt ook het gebruik van de fietsenstallingen meegenomen. Start monitoring najaar 2017. Als de resultaten aanleiding geven tot ingrijpen dan wordt hiervoor vervolgens een apart voorstel uitgewerkt.</p>	<p>Aan de hand van monitoring van de parkeerdruk zijn er in 2018 diverse aanpassingen of voorbereidingen gedaan aan het (gereguleerd) parkeren in Meppel. Bij de herinrichting van de Kruisstraat zijn de fietsenstallingen slimmer ingericht om overlast door gestalde fietsen te beperken.</p>

3.9.5 Beoogde effecten.

n.v.t.

3.9.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Wegen	60	4.184	202	4.267	30	4.159	30	3.953	81	257
Stadsverzorging	61	506	54	495	39	499	39	519	54	5-
Water	62	432	312	551	310	562	310	501	368	120
Groen en Spelen	63	3.257	163	3.143	74	3.431	378	3.361	231	76-
Riolering	64	2.502	3.144	2.561	3.208	2.519	3.150	2.403	3.044	9
Parkeren	65	930	1576	867	1713	948	1544	904	1443	57-
Saldo excl. bestemming		11.810	5.453	11.884	5.373	12.118	5.451	11.640	5.221	248
Mutaties reserves		-	400	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		11.810	5.853	11.884	5.373	12.118	5.451	11.640	5.221	248

3.9.7 Analyse financiële afwijkingen.

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/	Incidenteel/
Product	Afwijking	Nadeel	Structureel
60 Wegen			
Degeneratievergoeding in verband met aanleg van een glasvezelkabel in het buitengebied.	50	V	I
Inkoopvoordeel op energiekosten openbare verlichting	58	V	I
Meevaller op vervanging (verplichte) bewegwijzering, contractverplichtingen aan Pro-rail en aanschaf/vervanging bebording.	64	V	I
61 Stadsverzorging			
Aanbestedingsvoordeel straatreiniging	25	V	I
Onderhoud/beheer/verzekering voertuigen stadsverzorging	39	N	S
62 Water			
Hogere opbrengst havengelden door met name meer beroepsvaartuigen/tonnages	55	V	I
63 Groen en spelen			
Van het rijk ontvangen wij een uitkering voor de inzet van WSW medewerkers. Deze uitkering is onderdeel van de Algemene Uitkering en wordt als zodanig op het product Algemene Dekkingsmiddelen (p59) geboekt. In de begroting 2018 is het WSW component abusievelijk op product 63 opgenomen.	272	N	I
Resultaat verkopen snippergroen (saldo baten en lasten)	66	V	I
In juni heeft de raad besloten tot het aanstellen van 26 medewerkers met een WSW dienstverband. Volgens de oorspronkelijke planning zouden deze medewerkers per 1 juli bij de gemeente aan de slag kunnen. Op grond van dit besluit zijn de verwachte besparingen op inhuur en inzet van materieel ingeboekt in de begroting 2018. Door de latere komst van deze medewerkers zijn de verwachte besparingen niet gehaald.	133	N	I
64 Riolering			
Onttrekking aan de voorziening is lager dan geraamd	134	N	I
Onderhoud- beheer riolering	82	V	I
Opbrengst rioolheffing door meer woningen	28	V	I
65 Parkeren			
Lagere opbrengst betaal parkeren Keyserstroom in verband met verbouwing	87	N	I
Personeelslasten	298	V	I
De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.			
Kapitaallasten	53	V	I
Minder toegerekende kapitaallasten dan geraamd.			
Diverse kleine afwijkingen < 20.000	134	V	I
Saldo programma 9	248	V	

3.10 Programma 10: Economische zaken en grondzaken

3.10.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none">◆ Economische zaken◆ Grondzaken	◆52	Korteland Ten Hulscher Koning

Beleidskader

Economische zaken

- Uitvoeringsplan Structuurvisie 2030
- Binnenstadsplan
- Ruimtelijk-economische marktanalyse 2013
- Logistieke visie + havenvisie 2012
- Actualisatie detailhandelsbeleid 2016
- College Uitvoeringsprogramma 2018 - 2022

Grondzaken

- Nota Grondbeleid 2014-2018
- Grondprijzennota 2018
- Meerjarenperspectief grondexploitatie 2018

Relaties met andere beleidsterreinen

Economische ontwikkeling is van groot belang voor de vitaliteit van onze gemeenschap. Daarmee werkt het door in veel verschillende beleidsterreinen. In het bijzonder geldt dit in sociaaleconomisch en ruimtelijk-economisch opzicht.

Wij zijn ons bewust van de wereld om ons heen en de positie van Meppel in economisch opzicht in de regio. Meppel is van belang voor de regio en heeft veel belangen binnen de regio. De detailhandel in onze binnenstad draait voor een groot gedeelte op bestedingen van buiten onze gemeente. Daarnaast zijn er velen vanuit de regiogemeenten die in de Meppeler bedrijven werken en andersom. Zo worden op een natuurlijke wijze belangrijke relaties gelegd.

We kiezen daarom voor het zetten van ferme stappen om meer samen te werken met overheden en bedrijfsleven binnen de economische regio Zwolle. Regionale samenwerking op diverse thema's is een belangrijk speerpunt van ons beleid. De Meppeler regio presteert relatief goed en heeft ontwikkelpotentieel. Om de gevolgen van de economische ontwikkelingen voor Meppel goed in beeld te krijgen monitoren wij een aantal economische prestatie-indicatoren.

Het grondbeleid is een belangrijk instrument om de ruimtevraag vanuit verschillende beleidsvelden zoals: economie, wonen, recreatie en natuur mogelijk te kunnen maken en te kunnen realiseren. Het instrument is daarmee feitelijk dienstbaar en geen doel op zich. De financiële baten en lasten van het grondbeleid worden binnen dit programma verantwoord. De beleidsmatige beschrijving van het grondbeleid is opgenomen in de paragraaf grond van deze begroting.

3.10.2 Wat hebben we bereikt?

De stand van de Meppeler economie

2018 kenmerkte zich door een groeiende economische dynamiek. Steeds meer bedrijven ontwikkelen plannen voor uitbreiding of investeringen. Dit werkt door in de belangstelling voor en verkoop van kavels op onze bedrijventerreinen. Op Noord II is dit jaar een groot nieuw distributiecentrum in gebruik genomen. De aangetrokken woningmarkt werkt positief door in veel andere sectoren. Een kanttekening bij deze ontwikkelingen is dat de krapte op de arbeidsmarkt en in de bouwcapaciteit ook steeds zichtbaarder worden.

Algemene doelstelling:

Het programma heeft ten doel een zo optimaal mogelijk vestigings- en ondernemersklimaat voor bestaand en nieuw bedrijfsleven te scheppen en te handhaven.

Wij willen hieraan bijdragen door het stimuleren van ondernemerschap, het creëren van optimale arbeidsmarktomstandigheden, het tot stand brengen van een aantrekkelijke en duurzame leef- en bedrijfsomgeving, het kunnen voorzien in een adequaat kwalitatief en kwantitatief aanbod in aantrekkelijke en functionele werklocaties en het verkrijgen van een optimale samenwerking met relevante partijen (zoals overheden, ondernemers en onderwijs).

3.10.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.10.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<p>Het bevorderen van een gunstig vestigings- en ondernemersklimaat. Doel hiervan is behoud en uitbreiding van de economische dynamiek en werkgelegenheid.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Het bestaande bedrijfsleven in onze gemeente is de belangrijkste factor in de economische dynamiek en de ontwikkeling van de werkgelegenheid. Deze ondernemers willen wij waar mogelijk ondersteunen en faciliteren bij de verdere ontwikkeling van hun bedrijven. Hierbij zijn dit voor 2018 de speerpunten: - Samenwerking - Meppel kent een actief bedrijfsleven dat in diverse samenwerkingsverbanden georganiseerd is. Wij zien voor 2018 kansen voor betere afstemming om zo samen resultaatgerichter te worden. - De samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en overheid wordt steeds belangrijker. Van een kwalitatief goede beroepsbevolking, die zich blijft ontwikkelen, profiteren alle betrokkenen. Mooie voorbeelden van deze samenwerking zijn de Regiocampus en het N.I.C.E. In 2018 gaan wij deze samenwerking intensiveren. 	<p>Bureau Binnenstad Om naar de toekomst toe de aantrekkelijkheid van de binnenstad vast te houden en de investeringen te structureren wordt samengewerkt onder de noemer 'Bureau Binnenstad'. Om als ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente gelijkwaardig te kunnen sturen op toekomstige ontwikkelingen hebben de ondernemers besloten een Bedrijven Investeringszone (BIZ) op te richten. De BIZ is voor een periode van 5 jaar. Inmiddels hebben de ondernemers uit de binnenstad met een meerderheid gestemd voor het oprichten van de BIZ. De vastgoedeigenaren hebben zich inmiddels ook verenigd en beraden zich op het starten van een vastgoed-BIZ.</p> <p>Regiocampus Het afgelopen jaar vierde de Regiocampus haar eerste lustrum. Met zes leden en zes participanten (waar gemeente Meppel er één van is) wordt in diverse proeftuinen, het academisch lab en het Ondernemerspunt op verschillende manieren de brug geslagen tussen de verschillende O's om innovatie aan te jagen, gezamenlijke vraagstukken op te pakken en aanstormend talent aan deze regio te binden. Thema's als werken in de wijken (Meppellab), werken aan een inclusieve samenleving (GroeneDraadStede) en projecten rondom agri-food-zorg sluiten goed aan bij maatschappelijke opgaven waarin de gemeente ook een rol heeft.</p> <p>N.I.C.E. De ontwikkelingen rondom N.I.C.E. worden toegelicht in programma 11.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Accountmanagement - Onze accountmanagers staan klaar om bestaande én toekomstige ondernemers in Meppel te ondersteunen. Via het bedrijfserviceteam worden bedrijven met grotere bouwplannen geholpen bij het doorlopen van de procedures en vergunningen. - Via het Werkgeversplatform Meppel Staphorst worden werkgevers en werknemers bij elkaar gebracht. - Het acquisitieplan is geactualiseerd en wordt in 2018 verder ingezet. - De agrarische ondernemers hebben een vast aanspreekpunt bij de accountmanagers om beter op hun specifieke behoeften in te springen. 	<p>Human Capital Agenda Regio Zwolle In 2018 is binnen regio Zwolle een voorstel voor versterking van de keten onderwijs-arbeidsmarkt-economie opgesteld onder de noemer Human Capital Agenda (HCA). Dit voorstel is door de regiopartners (ondernemers, onderwijsinstellingen, gemeenten, provincies, vakbonden) omarmd. Gemeenten, waaronder Meppel, hebben hun medewerking en een bijdrage toegezegd. De HCA is als regiodeal ingediend bij het Rijk. In de tranche van najaar 2018 is deze niet toegekend. Wel is aangegeven dat de aanvraag interessant genoeg is om in te dienen voor de volgende (laatste) tranche. Daarnaast zijn de lokale en subregionale partners (zoals het Werkgeversplatform Meppel Staphorst) benaderd over dit onderwerp. Dit heeft ten doel om te komen tot projecten en activiteiten, die onze ondernemers, werknemers en uitkeringsgerechtigden verder brengen.</p>

3.10.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.10.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
	<p>Acquisitie Binnen de Regio Zwolle is een acquisitieoverleg opgezet samen met de Port of Zwolle, bedrijventerrein H2O en de gemeenten Zwolle, Kampen en Meppel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Havens en logistiek - Met de Port of Zwolle hebben de bedrijven die gebruik maken van de havens in Meppel, Kampen en Zwolle één aanspreekpunt. In 2018 worden binnen deze havens de havenverordeningen en het havengeld geharmoniseerd. 	<p>Port of Zwolle De Port of Zwolle heeft in 2018 voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor het overnemen van de nautische dienstverlening van de gemeenten. Definitieve besluitvorming hierover wordt in 2019 verwacht.</p> <p>Logistiek Samenwerkingsverband Zwolle, Kampen, Meppel Samen met Zwolle en Kampen is gewerkt aan een logistieke 'Stip op de horizon', deze moet als basis dienen voor de logistieke ontwikkeling van onze regio. Deze stip wordt in 2019 afgerond en vastgesteld. De Meppeler haven had in 2018 een goed jaar met fors meer binnenvaartschepen en lading dan in 2017.</p>
<p>Met wie werken we samen? Havenbedrijf Port of Zwolle.</p>	
<p>Voldoende aanbod van bedrijventerreinen om aan de vraag te voldoen. Op dit moment is het resterende aanbod aan bedrijventerreinen in Meppel gefragmenteerd en sluit onvoldoende aan op de vraag uit de lokale en regionale markt.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding van het kavelaanbod op de Meppeler bedrijventerreinen. Dit willen we bereiken via drie sporen. - Inbreiding - Door bestaande kavels op te splitsen of juist samen te voegen ontstaan kansen voor uitbreiding of nieuwbouw van bedrijven. Vooral op oudere bedrijventerreinen als Oevers A/B zien wij kansen om daar in 2018 stappen in te maken 	<p>Inbreiding Door de groei en daarmee de uitbreidingsbehoefte van enkele grote bedrijven op Oevers A/B neemt het belang van inbreiding en mogelijke herverkaveling hier toe. De groei van deze bedrijven wordt beperkt door de beschikbare ruimte en de kleinere bedrijven hier worden ingesloten door hun groeiende burens. Dit vraagt ook om 'schuifruimte' elders waarmee uitbreiding van onze bedrijventerreinen steeds actueler wordt.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Uitbreiding - Oevers S, in 2018 worden onderzoeken uitgevoerd naar de economische, ruimtelijke en milieukundige impact van de mogelijke ontwikkeling van dit bedrijventerrein. - Noord III, Om de vraag naar grotere, niet-watergebonden, kavels op te vangen wordt de ontwikkeling van Noord III onderzocht. Dit moet een terrein worden met een regionale functie. 	<p>Uitbreiding Voor Oevers S wordt de economische haalbaarheid onderzocht. Er is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor Noord III. Aan de hand hiervan worden vervolgstappen richting de realisatie van een nieuw bedrijventerrein voorbereid. De mogelijke toekomstige ontwikkeling van nieuwe havenfaciliteiten in de regio Zwolle, Kampen, Meppel zal onderling worden afgestemd. Daarbij wordt gekozen voor een locatie die economisch, maatschappelijk en rondom natuur en milieu het meeste perspectief biedt. Dit vraagt dan om het actief betrekken van de gemeenteraden.</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Beter positioneren - We onderzoeken hoe het resterende kavelaanbod op Oevers E en Blankenstein beter aangesloten kan worden op de vraag uit de markt. - Het transformatiegebied Noordpoort wordt omgevormd van zware industrie naar andere bestemmingen. Waaronder lichtere vormen van bedrijvigheid in een aantrekkelijker omgeving. De moderne ontwikkelaanpak helpt ons hierbij. 	<p>Beter positioneren De Meppeler bedrijventerreinen zijn doorgelicht. Daaruit blijkt dat er andere ruimtelijke randvoorwaarden gesteld moeten worden om de laatste kavels op Blankenstein en Oevers E daadwerkelijk af te zetten. Er wordt een advies voorbereid om op basis hiervan de bestemmingsplannen te actualiseren.</p>

3.10.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.10.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Kwaliteit van de bedrijventerreinen - De basis van onze bedrijventerreinen is op orde. Samen met het georganiseerd bedrijfsleven willen we stappen zetten om de kwaliteit verder te vergroten.	
Ontwikkelen naar een robuuste en toekomstbestendige Meppeler binnenstad	
In 2017 is het Binnenstadplan vastgesteld door de raad. In 2018 worden de vermelde opgaven middels participatie verder geconcretiseerd en wordt gestart met de uitvoering. Doel is vermindering van vierkante meters detailhandel en verbetering van de belevingswaarde en verblijfskwaliteit.	De Keyserstroom is her ontwikkeld. Daarmee is de bioscoop terug in Meppel. De Kruisstraat heeft een belevingsimpuls gekregen. De subsidieregeling voor het verkleuren en/of het verplaatsen van detailhandel is in werking getreden. De Evenementen en de sociale beleving (gastvrijheid) hebben een impuls gekregen. Hieruit zijn 'de groene muggen', ontstaan; vrijwilligers die bezoekers aan Meppel gastvrij ontvangen.
De samenwerking met onze partners vergroten om gezamenlijk de bekendheid en positie van de stad als aantrekkelijk woon-, werk- en verblijfsgebied te versterken.	
Citymarketing zal in 2018 verder worden vormgegeven door de Stichting Merk Meppel, vanuit de netwerkorganisatie waarbij vertegenwoordigers van alle sectoren aanwezig zijn. De gemeente Meppel blijft aan tafel als sector overheid en is nauw betrokken bij de doorontwikkeling. Indien de stichting erin slaagt om co-financiers te vinden, zal de gemeente Meppel ook een financiële bijdrage blijven leveren.	Meppel Diep Geluk In 2018 heeft inbedding van Meppel Diep Geluk in de Meppeler samenleving plaatsgevonden op meerdere manieren. Fysiek en digitaal door bijv. groei op social media, integratie op ontdekmeppel.nl, vlaggen en stickers in het Meppeler straatbeeld. Ondernemers, marketeers, communicatiebureaus en evenementen (Meppel Culinair, Ondernemersgala, kerst met de Zandtovenaar) gebruiken de waarden in beeld en tekst bij acties. De binnenstad zet volledig in op de waarde <i>gastvrij</i> en koppelen dit aan het project <i>gastvrije binnenstad</i> .
Grondzaken Binnen de kaders van de nota Grondbeleid 2014-2018 en het Meerjarenperspectief grondexploitaties zullen projecten met een grondexploitatie worden uitgevoerd.	Zie voor meer informatie de paragraaf Grondbeleid.

3.10.5 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer Begroting	Cijfer Jaarrekening	
Vestigingen	per 1.000 inw	15-64jr	2017	128	108,4
Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	index		nvt	101	vervallen
Funciemenging	%		2017	55,3	54,7

3.10.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Economische- en grondzaken	52	18.388	22.156	15.214	13.791	15.313	13.764	16.191	14.186	457-
Saldo excl. bestemming		18.388	22.156	15.214	13.791	15.313	13.764	16.191	###	457-
Mutaties reserves		-	214	-	230	-	230	-	209	21-
Saldo incl. bestemming		18.388	22.369	15.214	14.021	15.313	13.994	16.191	###	478-

3.10.7 Analyse financiële afwijkingen.

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/	Incidenteel/
Product	Afwijking	Nadeel	Structureel
52 Economie en grondzaken			
Exploitatie bedrijfspanden			
Nadelig saldo op exploitatie overige bedrijfspanden o.a. door leegstand.	44	N	I
Pachtopbrengsten			
Pachtopbrengst graslanden en bedrijventerreinen. Betreft kortlopende contracten.	99	V	I
Resultaat grondexploitaties	498	N	I
Het saldo van 498.000 nadeel bestaat uit diverse posten met betrekking tot winstneming en verliesvoorzieningen. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld om de reserve grondexploitaties (683.000) vrij te laten vallen. Samen is dat een voordeel van 185.000. Dat getal is het resultaat wat gepresenteerd wordt in de paragraaf grondbeleid.			
Personeelslasten	59	N	I
De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.			
Diverse kleine afwijkingen < 20.000	24	V	I
Saldo programma 10	478	N	

3.11 Programma 11: Duurzaamheid

3.11.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	- Afvalinzameling - Milieuzorg	♦55 ♦56	Van der Haar

Onder het programma Duurzaamheid vallen de ontwikkeling en uitvoering van duurzaamheidsbeleid. Denk hierbij aan verduurzaming energie, afval-/grondstoffeninzameling, bodemsanering, duurzaam inkopen, klimaatadaptatie en -mitigatie, Natuur- en milieueducatie (NME), maar ook aan wettelijke taken voor onze gemeente op grond van de Wet milieubeheer.

Beleidskader

- Duurzaam Energie Plan, van klimaatgevoelig naar klimaat robuust 2011-2040, 12 oktober 2011
- Wet bodembescherming, Wet milieubeheer, Besluit Bodemkwaliteit
- Kadernotitie 'Zo doen we Groen' 2015
- Afvalbeleidsplan 2012-2020
- Landelijk Afvalstoffenbeleidsplan (LAP), Afvalstoffenverordening
- Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)
- Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO/omgevingsvergunning)
- Structuurvisie Duurzaam Verbinden (10 duurzame uitgangspunten)
- Woonvisie 2016-2020 gemeente Meppel en oplegnotitie Woonvisie

Relaties met andere beleidsterreinen

Duurzaamheid is een breed toepasbaar begrip. Daarom loopt dit leidende principe als een rode draad door veel raadsprogramma's.

Ook is er regelgeving waar onze inwoners en bedrijven mee te maken hebben. Dit speelt niet alleen bij ruimtelijke ontwikkelingen maar bijvoorbeeld ook bij herstructurering en beheer openbare ruimte.

In het kader van de ontwikkeling van het Transformatiegebied heeft duurzaamheid een belangrijke plaats.

3.11.2 Wat hebben we bereikt?

Algemene doelstelling:

Meppel wil een gemeente worden 'die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder daarbij de behoeften van toekomstige generaties in gevaar te brengen'. Deze ambitie gaat verder dan de wens om spaarzaam met energie om te gaan. Het is een wens om te bouwen aan een gezonde gemeente die zich in de toekomst blijft ontwikkelen. Dat kan door goede afwegingen te maken tussen sociale en economische belangen en rekening te houden met / te investeren in het milieu. Ofwel de drie elementen people (sociaal), profit (economisch) en planet (milieu).

3.11.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.11.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Een klimaatbestendig stedelijk gebied, waar hittestress, overstroming en droogte zoveel mogelijk wordt voorkomen.	
Op basis van de in 2017 in beeld gebrachte klimaatopgave voor Meppel worden in 2018 de vervolgstappen hiervoor bepaald.	Als eerste stap moesten klimaat-stresstesten uitgevoerd worden. De samenwerkende gemeenten en het waterschap hebben gekozen voor een gezamenlijke aanbesteding van deze stresstesten. In 2018 is de informatiebehoefte van belanghebbenden binnen en buiten de organisaties in beeld gebracht en is gekeken naar de beste vorm die de output uit de stresstesten moet krijgen. Er is een begin gemaakt met het formuleren van een uitvraag.
In 2040 een klimaat robuuste gemeente.	
In samenspraak met stakeholders uitvoering geven aan Plan van Aanpak om te komen tot klimaat robuuste gemeente in 2040.	In het kader van invulling geven aan nationaal energiedoelstelling is hiertoe regio Drenthe gevormd en is Intentieovereenkomst ondertekend. Daarnaast is najaar 2018 conceptroutekaart energietransitie opgesteld ter consultering met de raad.

3.11.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.11.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
Delen van kennis over de circulaire economie.	
<p>De gemeente zet in op bewustwording (in de organisatie en in de samenleving) en daarbij het bieden van kansen op uitvoeringsniveau om daarmee onze prioriteiten en ambities te ondersteunen. De gemeente trekt samen op met het in Meppel gevestigde N.I.C.E. (Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie), in een netwerk met ondernemers, onderwijs en onderzoek. Circulaire opdrachten worden uitgezet bij N.I.C.E. met voor de gemeente Meppel en voor de samenleving tastbare acties, pilots, projecten en resultaten als doel.</p>	<p>Met N.I.C.E. hebben we gewerkt aan interne bewustwording en inbedding onder meer via een presentatie aan de Raad. Met N.I.C.E. en ondernemers is er ingezet op de pilot circulaire woningbouw. Daarnaast is er voor ondernemers en inwoners vooral ingezet op bewustwording door ze gericht in contact te brengen met N.I.C.E. en brede oplopen zoals een Minisymposium, een circulair Diner (in samenwerking met de RABO-challenge), een Circulair-EXPOSITIE en een bijeenkomst met Bouwend Drenthe.</p>
<p>Verduurzaming van de woningbouw. De voorraad huurwoningen is een substantieel onderdeel van de Meppeler woningvoorraad. Daarom is het van belang om naast het verduurzamen van de particuliere woningen dit ook te doen voor de huurwoningen.</p>	
<p>Extra inzetten op het blijvend stimuleren en faciliteren van bewoners om onze ambitie te bereiken en CO₂ neutraal te worden. Daarbij het verbinden van de thema's betaalbaarheid en duurzaamheid. Voor wat betreft de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad wordt de inzet van duurzaamheidsleningen (en zonnelingen) gecontinueerd. Op grond van de Woonvisie en bijbehorende oplegnotitie worden prestatieafspraken met de woningcorporaties en huurdersverenigingen gemaakt. In de komende gesprekken/onderhandelingen met de woningcorporaties inzake verduurzaming van de woningvoorraad wordt aangedrongen op een grotere inzet op het gebied van duurzaamheid en versnelling van de energieneutraliteit naar 2040.</p>	<p>In 2018 zijn 28 duurzaamheidsleningen aangevraagd, waarvan 2 aanvragen zijn afgewezen. Het gemiddelde leningsbedrag van de verstrekte duurzaamheidsleningen bedraagt iets meer dan € 6.500,- per lening. Vanaf 2019 kunnen ook weer zonnelingen worden aangevraagd. In de door de gemeente met de woningcorporaties en huurdersorganisaties gemaakte prestatieafspraken, is afgesproken dat de routekaarten van de corporaties en de Regionale Energie Strategie van de gemeente (regio) met elkaar zullen worden afgestemd. In 2018 is hierover onderling informatie met Woonconcept en Actium uitgewisseld.</p>
In samenspraak met het bedrijfsleven, CO ₂ -neutrale bedrijventerreinen.	
<p>Prestatieafspraken maken met ICC-PMM over verduurzaming bedrijventerreinen; het innen het havengebied van Port of Zwolle werken we samen binnen het project Dual-Ports, waarbij CO₂-beperking een belangrijk punt is. Het komende jaar wordt gewerkt aan de integratie van de verschillende havenregelingen binnen de drie gemeenten. Binnen deze integratie dienen duurzame uitgangspunten tot uiting komen die de CO₂ beperking in de haven gestalte moeten geven. In samenwerking met onze partners wordt tevens het Low Carbon Harbour Plan geconcretiseerd. Dit leidt tot pilotprojecten die in de verschillende havens de CO₂ uitstoot beperken.</p>	<p>Vanuit de Port of Zwolle is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om een LNG-bunkerpunt naar onze regio te trekken. Hier is nog geen concreet plan uit voort gekomen. Daarnaast zijn de kansen voor een spoorterminal in onze regio onderzocht. Daarmee moeten in de toekomst alle 'modaliteiten' in onze regio goed bediend worden waardoor de logistiek efficiënter en duurzamer vorm gegeven gaat worden.</p>
Inwoners van Meppel scheiden afval in grondstoffen en afvalstoffen.	
<ul style="list-style-type: none"> - Evaluatie pilot 2017 optimalisering haal- en brengservice - Verder uitbreiden inzameling kleding, vetten en elektrische apparaten; 	<ul style="list-style-type: none"> - In 2017 is de pilot geëvalueerd. Op basis van de behaalde resultaten is besloten om de VET-goed route met ingang van 2018 over de hele gemeente uit te rollen.

3.11.3 Wat gingen we daarvoor doen?	3.11.4 Wat hebben we daarvoor gedaan?
<ul style="list-style-type: none"> - Plaatsen ondergrondse perscontainers plastic, metaal en drankenkartons. - Actief inspelen op de problematiek van bij plaatsingen afval rondom ondergrondse containers. - Sneller en directer met onze inwoners communiceren, onder andere door gebruik van social media 	<ul style="list-style-type: none"> - In 2018 is besloten de ondergrondse perscontainers voor PMD niet verder uit te breiden. De reden hiervoor is dat samengeperst PMD problemen geeft bij de sorteerinrichting. - De bij plaatsingen hebben continue de aandacht. De knelpuntlocaties zijn bij ons bekend. Bij plaatsingen worden zo snel mogelijk verwijderd. - In juli en in december 2018 zijn er huis-aan-huis nieuwsbrieven verstuurd met actualiteiten m.b.t. afvalbeheer en grondstoffeninzameling. Gelijktijdig is via Facebook over deze actualiteiten gecommuniceerd. Ook is met enige regelmaat in de Meppeler Courant Huis-aan-Huis gecommuniceerd over afvalbeheer/grondstoffeninzameling.
<p>Kwaliteit en professionaliteit van uitvoering milieutaken verbeteren door middel van de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD Drenthe).</p>	
<p>De RUD Drenthe voert de milieutaken uit voor de Drentse gemeenten. In 2018 gaat de RUD onder andere bezig met de voorbereiding op de invoering van de omgevingswet en de intensivering van het energietoezicht.</p>	<p>Naar aanleiding van de in 2017 gesignaleerde problemen bij de RUD Drenthe is in 2018 gewerkt aan betere monitoring van de productie en het 'in control' brengen van de organisatie. De RUD heeft hierin de nodige stappen gezet maar dit proces zal in 2019 doorlopen.</p> <p>Het afvalverwerkingsbedrijf Talen (Milieustraat Meppel) er aan de Hesselterlandweg zorgde in 2018 voor veel maatschappelijke onrust. Op het terrein werd een grote hoeveelheid afval opgeslagen, dit zorgde voor overlast voor bedrijven en bewoners in de omgeving. Daarbij voldeed het bedrijf ook niet aan diverse voorschriften uit de milieuvergunning en het bestemmingsplan. Als gevolg hiervan liepen er verschillende handhavingstrajecten. Uiteindelijk is hierbij een dwangsom van € 50.000 opgelegd. Op 1 november 2018 ontstond een grote brand op het terrein. Met de eigenaar van het terrein zijn afspraken gemaakt over het opruimen en bewaken van het terrein. De huidige eigenaren gaan het terrein verkopen aan een ander afvalverwerkingsbedrijf. De gemeente gaat in overleg met nieuwe eigenaar over de bedrijfsplannen en herziening van de huidige vergunning met als doel het risico te beperken om voorgaande situatie opnieuw kan ontstaan.</p>
<p>Met wie werken we samen? Gemeenschappelijke regeling RUD.</p>	
<p>Plan van aanpak asbestdaken</p>	
<p>Per 2024 zijn asbestdaken in Nederland verboden. Binnen Drenthe wordt op initiatief van de provincie gewerkt aan een brede gemeenschappelijke aanpak van deze problematiek. In de gemeente Meppel gaan we de eigenaren van asbestdaken informeren over de ontwikkelingen.</p>	<p>In de zomer van 2018 is de Asbestdakenverwachtingenkaart online beschikbaar gekomen. De provincie en de Drentse gemeenten hebben, met inachtneming van deze kaart, in 2018 een gezamenlijk plan omarmd om de saneringsopgave in Drenthe voor 2024 af te ronden.</p>

3.11.5 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer	
			Begroting	Jaarrekening
Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2017	173	159
Hernieuwbare elektriciteit	%	2014	1,6	2,8

PMD

De afgekeurde hoeveelheid PMD is gedaald. Echter de afkeur van PMD blijft onvoorspelbaar, waardoor dit in de toekomst weer zou kunnen stijgen. Het is voor ons lastig om op de kwaliteit van het PMD te sturen. Daardoor blijft dit een onzekere factor.

Sinds 2017 hebben we te maken met afkeur van PMD, waardoor de hoeveelheid PMD is gedaald. Ook zit er nog 19 kg PMD per inwoner in het restafval. Begin 2019 zijn we gestart met de 3-wekelijkse inzameling bij laagbouw en wekelijks bij hoogbouw. We verwachten dat dit in 2019 een positief effect heeft en dat er daardoor minder PMD in het restafval terecht komt.

Overige stromen

De overige stromen zijn min of meer constant.

Afvalinzameling	2016	2017	2018
Hoeveelheid kg/inw			
Restafval	142	142	147
afgekeurd PMD	-	11	5
GFT	138	134	139
Grof vuil	11	2	3
Papier	68	70	61
Textiel	5	5	5
Glas	22	22	22
PMD	33	23	26
Milieustraat	46	40	47
Sorteerproef kg/inw			
GFT	28	26	24
Papier	8	12	12
Verpakkingsafval	11	16	19
Textiel	11	11	10
Glas	5	7	8
Overig te scheiden	29	24	33
Restafval	50	45	41

De totale hoeveelheid afval per inwoner is ten opzichte van 2017 met circa 5 kg toegenomen. Dat is niet in lijn met ons streven in het afvalbeleidsplan.

Er zijn twee mogelijke verklaringen:

1. De economie trekt aan. Mensen consumeren meer wat leidt tot meer afval.
2. Onze inwoners weten de weg naar de ondergrondse container goed te vinden. Er is geen prikkel (diftar) om afval beter te scheiden dus veel afval (n.b. grondstoffen als papier, PMD, GFT, hout, textiel, matrassen et cetera) wordt voor het gemak in de ondergrondse container gedaan. Dit komt ook duidelijk naar voren uit de sorteerproeven.

3.11.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1.000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 na wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Afvalinzameling	55	2.698	3.593	2.718	3.595	2.691	3.557	2.770	3.616	20
Milieuzorg	56	808	4	782	-	897	-	910	53	41
Saldo excl. bestemming		3.507	3.597	3.500	3.595	3.588	3.557	3.680	3.670	21

Mutaties reserves		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		3.507	3.597	3.500	3.595	3.588	3.557	3.680	3.670	21

3.11.7 Analyse financiële afwijkingen.

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/	Incidenteel/
Product	Afwijking	Nadeel	Structureel
55 Afvalinzameling			
Toevoeging aan de voorziening als gevolg van diverse afwijkingen. In de begroting was een onttrekking geraamd.	185	N	I
Lagere onderhoudskosten (nieuwe) ondergrondse- en mini containers.	54	V	I
Terugontvangen afvalstoffenbelasting 2015/2016	106	V	I
Minder tonnages grof huisvuil van particulieren	22	V	I
Minder tonnages GFT door seizoensinvloeden	34	V	I
De werkelijke hoeveelheid aangeboden PMD in 2018 (860 ton) was aanzienlijk hoger dan in 2017. Ook het percentage afkeur (32%) was hoger. Met name deze afkeur leidt per saldo tot een financieel nadeel op dit product.	67	N	I
Hogere opbrengst afvalstoffenheffing door meer woningen	33	V	I
56 Milieuzorg			
Financiële effecten handhavingstrajecten Milieustraat Meppel. Hier is de dwangsom bij inbegrepen. Aangezien de verhaalsmogelijkheid beperkt is, is deze vordering deels opgenomen in de voorziening dubieuze debiteuren.	29	V	I
Personeelslasten			
De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.	47	N	I
Diverse kleine afwijkingen < 20.000	42	V	I
Saldo programma 11	21	V	

3.12 Programma 12: Burgerzaken

3.12.1 Wat valt onder dit programma?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	<ul style="list-style-type: none">◆ Begraafplaatsen◆ Publiekszaken◆ Huisvesting vergunninghouders◆ Participatieverklaring	<ul style="list-style-type: none">◆30◆31◆57◆57	Korteland Korteland Koning Ten Hulscher

Onder het programma Burgerzaken valt het gezichtsbepalende loket voor tal van gemeentelijke activiteiten. Dit betreft onder meer:

- De publieksdiensten van onze gemeente zoals het verstrekken van reisdocumenten, rijbewijzen, verklaringen en aktes, maar ook het loket bouwen en wonen;
- De uitvoering van de wet waardering van onroerende zaken en uitvoering van de lokale heffingen;
- Voor asielzoekers met verblijfsvergunning (vergunninghouders) de huisvesting en de participatieverklaring.

Beleidskader

- BRP kwaliteitseisen en wettelijke voorschriften rondom de diverse producten
- Beleidskader Begraven 13 juni 2013
- Wet op de Lijkbezorging
- Wet waardering onroerende zaken
- Taakstelling huisvesting vergunninghouders

Relatie met andere beleidsterreinen

Het programma verzorgt het loket voor tal van diensten uit de andere beleidsprogramma's. De basisregistratie personen (BRP) en de Wet WOZ zijn nauw verweven met het landelijk ingevoerde stelsel van basisregistraties. De huisvesting en begeleiding van vergunninghouders is gerelateerd aan de begeleiding op basis van de participatiewet.

3.12.2 Wat hebben we bereikt?

Om te anticiperen op landelijke ontwikkelingen moeten we een aantal keuzes maken in gemeente Meppel over hoe we willen omgaan met onze dienstverlening. Een aantal zaken moeten we in mee bewegen omdat deze landelijk wijzigen en daarnaast zijn er keuzes te maken welke ontwikkeling Meppel (lokaal) wil ten aanzien van haar dienstverlening. Hierover moeten we komende tijd in gesprek met het bestuur en zullen medewerkers moeten worden opgeleid om deze landelijke ontwikkelingen te kunnen blijven volgen.

Het programma burgerzaken omvat taakvelden die van elkaar verschillen waardoor niet kan worden volstaan met een algemene doelstelling. Daarom is er voor gekozen om per product een aparte doelstelling op te nemen.

3.12.3 Wat gingen we hiervoor doen?	3.12.4 Wat hebben hiervoor gedaan?
Publieke dienstverlening	
<ul style="list-style-type: none">- Burgerzaken staat aan het begin van een transformatie, die om de nodige flexibiliteit van organisaties, management en medewerkers vraagt. Eén van de belangrijkste is de toenemende digitalisering: deze daagt overheden uit om hun dienstverlening anders in te richten. Het (aantal) contact(en) aan de balie met klanten wordt minder, maar de complexiteit neemt toe. En dat vereist - meer dan ooit tevoren - gastvrijheid en vakmanschap.- Bij de het contact met de burger moet er een balans worden gevonden in het spanningsveld van optimale dienstverlening, kwaliteit van persoonsgegevens, privacy, beveiliging en fraudebestrijding. Een tevreden klant door middel van een efficiënte en effectieve uitvoering;	

<ul style="list-style-type: none"> - In 2018 in beeld brengen welke diensten er digitaal kunnen worden aangeboden met als doel vereenvoudigen van de dienstverlening voor de burger; - Medewerkers in 2018 op niveau brengen zodat er kan worden ingespeeld op de landelijke ontwikkelingen; - Onderzoeken hoe we de burger zo optimaal mogelijk ten dienst kunnen zijn in het persoonlijk contact aan de publieksbalie; - Doorvoeren verbeteringen op basis van kwaliteitsmetingen en benchmark eens per 2 jaar door een klanttevredenheidsonderzoek te doen. - Het organiseren van verkiezingen. 	<ul style="list-style-type: none"> - We hebben in beeld gebracht welke producten we digitaal in 2019 gaan aanbieden. - Alle medewerkers hebben actualiteitencursus gevolgd en een aantal de cursus BRP-specialist. - Onderzocht en geïnventariseerd wat de beste manier is om te onderzoeken. - Intern het hele jaar extra kwaliteitschecks uitgevoerd. Cashportal balie aangeschaft en een nieuw klantgeleidingssysteem. - De verkiezingen zijn naar tevredenheid verlopen.
<p>WOZ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering van de wet waardering van onroerende zaken; - Tegen zo laag mogelijke kosten een kwalitatief goede herwaardering uitvoeren; 	
<ul style="list-style-type: none"> - Vanaf 2018 wordt gestart met het project "het taxeren van woningen op gebruiksooppervlakte". Het taxeren op gebruiksooppervlakte wordt per 2022 verplicht gesteld door het Rijk. Het gaat dan om circa 15.000 woningen waarvan de taxatie wordt gewijzigd van inhoud naar oppervlakte, vanaf 2018 wordt hiermee een start gemaakt. 	<p>Er is inmiddels in 2018 een plan van aanpak opgesteld en een aantal marktpartijen die een deel van deze werkzaamheden geautomatiseerd kunnen verwerken, hebben een presentatie gegeven. Een deel van de werkzaamheden zal handmatig moeten worden gedaan.</p>
<p>Begraafplaats Een begraafplaats die er voor de burger optimaal verzorgd uitziet aan de hand van de kwaliteitscriteria die door gemeenteraad zijn vastgesteld.</p>	
<p>De beplanting en de bestrating op de begraafplaatsen op basisniveau onderhouden;</p>	<p>In 2018 is het basisonderhoud op beplanting en bestrating op het afgesproken B-niveau uitgevoerd.</p>
<p>Participatie en huisvesting van Vergunninghouders Elk jaar hebben we een taakstelling voor wat betreft het huisvesten van vergunninghouders. Dit zijn asielzoekers met een status. Voor het jaar 2017 moesten we 44 mensen huisvesten, voor 2018 zijn dit naar schatting 24 mensen en vanaf 2019 naar schatting 20 mensen. Als deze mensen zijn gehuisvest, gaan we samen met hen aan de slag met participatie. Inburgering, zorg, stage of werk, opleiding.</p>	
<p>Samen met de Woningcorporaties gaan we de mensen huisvesten in de gemeente. Tijdens de huisvesting krijgen de vergunninghouders veel informatie over bijstand, zorg, financiën, arbeidstoeleiding en dergelijke. Uiteindelijk wonen de mensen in onze gemeente. De kinderen gaan naar school en dan begint het participeren. Door middel van inzet van de klantmanagers, het LeerWerkCentrum, de MensA en met ondersteuning van de Stichting Vluchtelingen zorg en Integratie en andere organisaties wordt over de hele keten ondersteuning geleverd aan de vergunninghouders die inburgeringsplichtig zijn. Het re-integratiebeleid 2017 gaat in op de arbeidsinschakeling en -toeleiding en voor deze mensen met een specifieke ondersteuningsvraag willen we extra inzet plegen. In het najaar van 2017 wordt hiervoor een route vastgesteld, waarbij we de participatie uiteraard zoveel mogelijk binnen de bestaande structuren organiseren. De aanpak en uitvoering vraagt extra inzet.</p>	<p>Huisvesting vergunninghouders In 2018 hebben we in totaal 41 mensen gehuisvest. We hadden een achterstand van 5 op 1 januari. We hebben 10 mensen te weinig gehuisvest. Dit komt doordat het COA geen statushouders aan ons koppelde, waardoor we niet konden plaatsen. Voor de eerste helft van 2019 is de taakstelling 19.</p> <p>Participatie vergunninghouders In 2018 is één workshopreeks voor de Participatieverklaring gegeven. Mensen zijn goed in beeld bij de gemeente. Mensen gaan naar taallessen en extra vormen van taal (door vrijwilligers, bijvoorbeeld via de MensA). Zij doen een speciaal traject van de e-Portfolio. De maatschappelijke begeleiding is in 2018 gedaan door de Stichting Vluchtelingen zorg. Zij dragen in 2019 het stokje over naar een andere organisatie. In 2018 hebben we het proces rondom statushouders goed in beeld gebracht, waardoor we een aantal 'problemen' eerder kunnen tackelen. Echter merken we dat ook organisaties als DUO en Belastingdienst soms onderdeel zijn van (financiële) problemen. Per 2020 gaat de nieuwe wet Inburgering in.</p>

3.12.5 Beoogde effecten

n.v.t.

3.12.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x €1000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Begraafplaatsen	30	272	279	276	253	279	289	219	217	12-
Interne en externe dienstverlening	31	1792	676	1638	611	1668	611	1780	613	10-
Inburgering van Nieuwkomers	57	204	456	253	104	254	104	232	31	51-
Saldo excl. bestemming		2.269	1.411	2.166	967	2.201	1.004	2.231	861	174-
Mutaties reserves		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo incl. bestemming		2.269	1.411	2.166	967	2.201	1.004	2.231	861	174-

3.12.7 Analyse financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000			
Analyse	Afwijking	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
Product			
57 Integratie, Inburgering en nieuwkomers			
Door gewijzigde wetgeving komt de vergoeding voor huisvesting van vergunninghouders via het gemeentefonds binnen en is de opbrengst bij de algemene dekkingsmiddelen verantwoord.	63	N	I
Personeelslasten	110	N	I
De verschillen in de personeelslasten worden centraal toegelicht bij het onderdeel overhead.			
Saldo Programma 12	174	N	

4. Algemeen dekkingsmiddel en onvoorzien

4.1 Overzicht van de Algemene Dekkingsmiddelen en Overhead

4.1.1 Wat valt onder dit overzicht?

		Prod.	Portefeuille
Onderdelen	♦ Algemene dekkingsmiddelen	♦59	Van der Haar

Algemene dekkingsmiddelen zijn die geldmiddelen die de gemeente vrij naar eigen keuze mag inzetten, dus waarvan de besteding niet gebonden is. Dit betreft de algemene uitkering uit het gemeentefonds, lokale heffingen die niet gebonden zijn aan een tegenprestatie, dividend en het saldo op de financieringsfunctie (rente voor- en nadelen). De verplichte post onvoorzien wordt eveneens tot dit overzicht gerekend.

Beleidskader

- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV, 2003 wijzigingen 2016);
- Financieel toezichtskader provincie Drenthe;
- Financiële verordening en andere beleidsnotities met financieel karakter.
-

Financiering en Algemene ondersteuning

In de paragraaf Financiering wordt ingegaan op de financiering van de gemeente en de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Voor een toelichting op de ontwikkeling van het resultaat op geldleningen en op bespaarde rente verwijzen wij naar deze paragraaf. Ten opzichte van 2017 zijn ingrijpende wijziging van de systematiek van de interne rentedoorberekening doorgevoerd. Door de wijziging moet de omslagrente worden verlaagd en is de toerekening aan de programma's en taakvelden aangepast. Het resultaat is dat de rentelasten op de programma's lager zijn, daar tegenover staat dat het positieve saldo in dit overzicht ook lager is.

Onder Algemene ondersteuning vallen ook het saldo op de begroting, reservemutaties en precariobaten.

Lokale heffingen

In de paragraaf Lokale heffingen wordt een toelichting gegeven op het beleid en op de opbrengsten van belastingen. De kosten van invordering van belastingen en de waardebeoordeling van de onroerende zaken zijn geraamd in programma 1 Bestuur.

Gemeentefonds

Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk krijgen is de uitkering uit het Gemeentefonds. Deze bestaat uit twee onderdelen, de algemene (reguliere) uitkering en de integratieuitkering Sociaal domein. Gemeenten hoeven zich niet te verantwoorden over de besteding richting het Rijk en kunnen deze, met inachtneming van wet- en regelgeving, vrij besteden aan taken die het Rijk heeft opgedragen of aan eigen beleid.

In 2018 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koningsrelaties in 4 circulaire de uitkering van het gemeentefonds geactualiseerd. Hierover is de raad geïnformeerd door middel van een memo.

Dividend

In de paragraaf verbonden partijen worden de deelnemingen toegelicht. De deelnemingen van de gemeente zijn Rendo, Enexis, Vitens, BNG, Wadinko en MeppelEnergie. De inkomsten uit de deelnemingen, in de vorm van dividend, worden geraamd op dit overzicht algemene dekkingsmiddelen. In de paragraaf verbonden partijen wordt verder ingegaan op de doelstellingen en de financiële gegevens van deze deelnemingen.

Stelposten

Indien er baten of laten zijn die niet direct betrekking hebben op een programma worden deze als stelpost bij de algemene dekkingsmiddelen verantwoord. Gedacht kan worden aan de stelpost onvoorzien of het begrote saldo van het boekjaar.

Heffing VPB

De te betalen vennootschapsbelasting zal worden geboekt op dit programma. Omdat gemeente Meppel voor een aantal activiteiten belastingplichtig is, zijn er voor de jaren 2016, 2017 en 2018 voorlopige aanslagen betaald.

Overhead

Met ingang van 2017 worden kosten daar waar mogelijk direct toegerekend aan de producten in de begroting. Overige indirecte kosten zijn onder een nieuw taakveld overhead gebracht en opgenomen in het nieuwe Overzicht Overhead.

Tot overhead behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. De overheadtoeslag die wordt gebruikt voor kostprijsberekeningen is bepaald door aan de overhead toe te rekenen indirecte kosten te verdelen over de directe formatie.

Overzicht overhead

Overhead	Begroting	Begroting ná wijziging	Rekening
Baten en lasten x € 1000	2018	2018	2018
Huisvesting	1.325	1.326	1.208
Facilitair	867	897	805
Informatisering & automatisering (ICT)	1.159	1.077	1.042
Personeel *	5.990	6.294	6.380
Totaal overhead	9.341	9.594	9.435

4.1.2 Beoogde effecten

Indicator	Eenheid	Periode	Cijfer Begroting	Cijfer Jaarrekening
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2018	595	602
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2018	595	602
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2018	182	190
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2016	2,3	13,4
Demografische druk	%	2018	57,1	74,6

4.1.3 Wat moest het opbrengen?

Bedragen x € 1.000	product	Realisatie 2017		Raming 2018 vóór wijziging		Raming 2018 ná wijziging		Realisatie 2018		Begr. - Rek. 2018
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Algemene ondersteuning	59	2.624	486	302	578	524	538	653	1.198	518-
Onvoorziene uitgaven	59	-	-	50	-	50	-	-	-	50
Deelnemingen	59	14	1.098	12	1.100	12	1.100	12	1.094	6-
Belastingen en Invordering	59	-	7.343	-	7.734	-	7.734	-	7.631	104-
Algemene uitkeringen	59	-	52.820	-	54.355	-	55.829	-	55.714	115-
Stelposten	59									
Heffing VPB	59	-	-	-	-	-	-	134	-	134-
Saldo op de financieringsfunctie	59	-	-	569	214	11	74	-	-	63-
Overhead	58	9.495	382	9.402	60	9.814	220	10.125	690	159
Saldo excl. bestemming		12.133	62.130	9.731	64.042	9.363	65.496	10.924	66.327	730-
Mutaties reserves		486	-	230	-	450	-	429	-	21
Saldo incl. bestemming		12.618	62.130	9.961	64.042	9.813	65.496	11.353	66.327	709-
Begroot saldo 2018				-	422-	-	478-	-	-	478-
Te verklaren afwijkingen										231-

4.1.4 Analyse financiële afwijkingen

Bedragen x € 1.000			
Analyse		Voordeel/	Incidenteel/
Product	Afwijking	Nadeel	Structureel
59 Algemene Dekkingsmiddelen			
Voorziening APPA Toevoeging aan voorziening APPA in het kader van een verplichte renteaanpassing.	100	N	I
Onvoorziene uitgaven De post onvoorzien is gedurende het jaar niet besteed.	50	V	I
Belastingen en invordering De volumegroei is in 2018 iets lager geweest dan geraamd waardoor de opbrengsten OZB wat lager zijn uitgevallen.	104	N	I
Gemeentefonds In de septembercirculaire is de algemene uitkering neerwaarts bijgesteld. Dit is met name veroorzaakt door een grotere uitname uit de Algemene uitkering voor het BTW-compensatiefonds.	115	N	I
Heffing VPB Voor de jaren 2016, 2017 en 2018 zijn voorlopige aanslagen betaald in 2018	134	N	I
Diverse kleine afwijkingen < 20.000	13	V	I
58 Overhead			
Overhead zie hiervoor de toelichting op 58 Overhead	159	V	I
Saldo programma Algemene dekkingsmiddelen	-231	N	

Bedragen x €1.000			
Analyse Product	Afwijking	Voordeel/ Nadeel	Incidenteel/ Structureel
58 Overhead			
<i>Huisvesting</i>	118	V	I/S
De energiekosten zijn structureel € 37.000 lager dan begroot door een gunstig aanbestedingscontract in 2018. De kosten voor vervanging vloerbedekking (€50.000) zijn nog niet gerealiseerd in 2018 en via budgetoverheveling naar 2019 gegaan. Verder zijn er diverse kleine onderbestedingen zoals verzekeringen en hogere huuropbrengsten.			
<i>Facilitair</i>	93	V	I
Voor drukwerk is een voordeel gerealiseerd van € 13.000 door hogere opbrengsten te genereren dan begroot. Voor data-telecommunicatie is een voordelig resultaat van € 76.000 gerealiseerd. Dit voordeel wordt veroorzaakt door een aanbestedingsvoordeel en het niet vervangen van toestellen. Verder zijn er kleine verschillen per saldo € 4.000 lager dan begroot.			
<i>Informatisering & automatisering (ICT)</i>	34	V	I
Er is een hogere opbrengst ontvangen voor geo-informatie als doorbelasting aan de programma's.			
<i>Personeelslasten</i>	86	N	I
De personele kosten zijn € 1.961.000 voordelig ten opzichte van de bijgestelde begroting. Belangrijkste oorzaak is de aanwezigheid van vacatures in het jaar. Hierdoor is de doorbelasting personele kosten aan de programma's € 906.000 minder dan begroot. Ook is de doorbelasting van uren naar projecten € 1.141.000 lager dan begroot. Het effect van de personeelslasten over het totaal van de jaarrekening is € 147.000 voordelig.			

5. Paragrafen

5.1 Paragraaf lokale heffingen

5.1.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt de informatie over de diverse gemeentelijke belastingen en heffingen, die in de verschillende programma's staat, compact weergegeven. Op hoofdlijnen wordt een overzicht van de diverse heffingen gegeven en we besteden aandacht aan de geraamde inkomsten en het beleid ten aanzien van die heffingen.

5.1.2 Uitgangspunten begroting

In de Perspectiefnota 2018-2021 zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Het te hanteren inflatiepercentage is het 'consumentenprijsindexcijfer (CPI) voor alle huishoudens' van het afgelopen jaar (2016-2017). Dit percentage bedraagt 1,6%.
- Leges en tarieven worden verhoogd met de inflatiecorrectie tot maximaal volledige kostendekkendheid;
- Voor de rioolheffing geldt maximaal 100% kostendekkendheid, inclusief de kosten van kwijschelding, btw-compensatie en toerekening stadsverzorging (onderdeel machinaal straatreinigen ten behoeve van kolken);
- Voor de afvalstoffenheffing geldt maximaal 100% kostendekkendheid, inclusief de kosten van kwijschelding, btw-compensatie en toerekening stadsverzorging (onderdeel zwerfvuil).

5.1.3 Overzicht belastingen en heffingen

Gemeenten zijn beperkt in de belastingen die ze mogen heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de Gemeentewet. Er wordt onderscheid gemaakt tussen gebonden en ongebonden belastingen.

Ongebonden belastingen die in Meppel worden geheven zijn:

- Onroerende zaakbelasting
- Parkeerbelasting
- Precariobelasting

De opbrengsten van de ongebonden belastingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen en zijn vrij te besteden. Ongebonden belasting die niet worden geheven in Meppel zijn roerende zaakbelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.

Toeristenbelasting

In de begroting stond dat het college in 2017 met een voorstel zou komen tot het invoeren van toeristenbelasting. In het najaar van 2017 is besloten om de belasting niet in te voeren.

Naast ongebonden belastingen kan een gemeente rechten heffen voor het verlenen van diensten, de zogenaamde gebonden heffingen. De rechten die in Meppel worden geheven zijn:

- Rioolheffing
- Reinigingsheffing (Afvalstoffenheffing / Reinigingsrechten)
- Naheffingsaanslagen parkeren
- Binnenhavengelden
- Lijkbezorgingsrechten
- Marktgeld
- Leges

De tarieven van rechten dienen zodanig vastgesteld te worden dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten voor het verlenen van de diensten niet overschrijden (max. 100% kostendekkendheid). De opbrengst van rechten, is alleen voor de bestrijding van de kosten die de gemeente voor deze diensten maakt.

In het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is vastgelegd dat de indirecte kosten die centraal verantwoord worden onder het taakveld overhead apart moeten worden toegerekend aan de tarieven. Het taakveld overhead bestaat uit diverse kosten, namelijk huisvesting, facilitair, informatievoorziening, overige p-kosten en loonsom. Per onderdeel moet bepaald worden wat toegerekend kan worden aan lokale heffingen. De tabel hieronder laat zien welke percentages overhead worden toegerekend aan de tarieven.

Door te belasten overhead aan lokale heffingen	Percentage
Huisvesting	100,00%
Facilitair	100,00%
Informatievoorziening	28,50%
Overige personeelskosten	100,00%
Loonsom	28,50%

Toelichting:

Overhead Huisvesting: Voor de binnendienst wordt de huisvesting voor 100% toegerekend. Voor de buitendienst zijn de kosten van de werf direct aan de betrokken taakvelden toegerekend. Om dubbele belasting van huisvestingskosten te voorkomen wordt voor de buitendienst het percentage hiervoor op 0 gesteld.

Overhead facilitair: zowel voor binnendienst als buitendienst wordt de overhead voor 100% toegepast.

Overhead informatievoorziening: De kosten van specifieke applicaties worden direct op het taakveld verantwoord. Er is een verhoudingspercentage bepaald op basis van de toe te rekenen loonsom overhead ten opzichte van de totale loonsom overhead. Hiermee wordt dubbele toerekening van overheadkosten aan lokale heffingen voorkomen. Het percentage is dan bepaald op 28,5%.

Overhead overige p-kosten: zowel voor binnendienst als buitendienst worden deze kosten voor 100% in het tarief toegepast.

Overhead loonsom: Omdat een deel van de loonkosten (o.a. van medewerkers advies, belastingen en applicatie) al direct zijn toegerekend naar de taakvelden, evenals de specifieke kosten van informatievoorziening is een verhoudingspercentage bepaald op basis van toe te rekenen loonsom overhead ten opzichte van de totale loonsom overhead, waarmee dubbele lastentoerekening aan lokale heffingen wordt voorkomen. Het percentage van 28,5% wordt hierop toegepast. Deze methode is conform de regelgeving BBV.

5.1.4 Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelastingen zijn belastingen die worden geheven over de WOZ-waarden van binnen de gemeentegrenzen gelegen onroerende zaken.

De tarieven worden berekend door de gewenste ozb-opbrengst te delen door de belaste WOZ-waarde. De belaste WOZ-waarde is gelijk aan de som van de waarde van de onroerende zaken die in de belastingheffing worden betrokken.

Uitgangspunt bij de tariefberekening is dat de opbrengst van de onroerende zaakbelasting met het inflatiepercentage (1,6%) stijgt. Om dit te bereiken dienen de tarieven zowel voor het inflatiepercentage als voor de verwachte waardeontwikkeling te worden gecorrigeerd.

In de onderstaande tabel vindt u een overzicht van de ozb-tarieven voor de jaren 2016, 2017 en 2018. De hoogte van de aanslag wordt bepaald door het percentage te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde die voor een onroerende zaak is vastgesteld.

	2016	2017	2018
ozb niet-woning (gebruik)	0,226%	0,234%	0,255%
ozb niet-woning (eigendom)	0,291%	0,300%	0,317%
ozb woning (eigendom)	0,133%	0,132%	0,131%

5.1.5 Parkeerbelasting

In de gemeente Meppel worden de parkeertarieven gebruikt om de kosten voor parkeervoorzieningen te dekken en om het parkeren binnen de gemeente te reguleren. De gemeente Meppel heft parkeergelden bij parkeermeters en parkeerautomaten (waaronder ook parkeerdek Swaenenborgh) en via parkeervergunningen. Bij parkeergarage Keyserstroom en parkeerterrein Stadhuis worden parkeergelden achteraf geïnd door middel van een slagboom.

5.1.6 Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven voor het gebruik van gemeentegrond. Voor terrassen of vaste standplaatsen wordt bijvoorbeeld precariobelasting geheven. Precariobelasting is een ongebonden belasting, waarbij de gemeente vrij is in het vaststellen van de hoogte van de tarieven.

5.1.7 Rioolheffing

Rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruikers van woningen en bedrijven waar direct of indirect water op het riool wordt afgevoerd. Er wordt een vast bedrag aan rioolheffing in rekening gebracht, onafhankelijk van de hoeveelheid geloosd water.

Het tarief rioolheffing voor 2018 bedraagt € 171.

Berekening van kostendekkendheid Taakveld 7.2 Riolerings, Product 64 Riolerings	Rioolheffing	
	begroting na wijziging	rekening
Kosten, incl. (omslag) rente	2.518.761	2.403.463
Inkomsten, excl. heffingen	0	66
Netto kosten taakveld	2.518.761	2.403.529
Toe te rekenen kosten		
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer, activiteit straatreiniging (15%)	80.000	79.962
Taakveld 5.7 Openbaar groen en recreatie, activiteit leggers schouw en waterlossing (25%)	65.000	66.548
Taakveld 0.4 Overhead incl. (omslag) rente	113.646	102.959
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen, activiteit kwijtschelding	179.550	164.203
BTW	208.985	227.330
Totale kosten	3.165.942	3.044.531
Opbrengst rioolheffing	-2.689.317	-2.717.446
Dekkingspercentage	84,9%	89,3%
Ten laste van voorziening	476.625	327.085

De stand van de voorziening bedraagt per 31-12-2018: € 2.220.810. In voorgaande belastingjaren was het dekkingspercentage hoger dan 100% de meeropbrengsten zijn in een egalisatievoorziening gestort deze voorziening wordt nu aangewend om het tekort aan te zuiveren.

5.1.8 Reinigingsheffingen

Afalstoffenheffing wordt geheven bij alle huishoudens. De gemeente heeft de plicht de huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Daarom is ieder huishouden verplicht bij te dragen in de kosten van afvalinzameling. Het maakt daarbij niet uit of mensen wel of geen afval aanbieden.

Reinigingsrecht wordt geheven voor de afvoer van bedrijfsafval en mag alleen in rekening worden gebracht als er ook daadwerkelijk een dienst wordt geleverd.

Het tarief afvalstoffenheffing voor 2018 bedraagt € 181.

Berekening van kostendekkendheid Taakveld 7.3 Afval, Product 55 Afvalinzameling	Reinigingsheffingen	
	begroting na wijziging	rekening
Kosten, incl. (omslag) rente	2.781.931	2.679.421
Inkomsten, excl. heffingen	-915.166	-901.362
Netto kosten taakveld	1.866.765	1.778.059
Toe te rekenen kosten		
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer, activiteit straatreiniging (19%)	100.000	101.286
Taakveld 0.4 Overhead incl. (omslag) rente	254.476	233.047
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen, activiteit kwijtschelding	190.050	176.627
BTW	332.640	335.969
Totale kosten	2.743.931	2.624.988
Opbrengst heffingen	-2.677.143	-2.715.098
Dekkingspercentage	98%	103%
Ten laste/gunste van voorziening	66.788	-90.111

De begrote onttrekking aan de voorziening was in de werkelijkheid niet nodig in verband met lager toe te rekenen kosten en een iets hogere opbrengst.

De stand van de voorziening bedraagt per 31-12-2018 € 1.446.131. In voorgaande belastingjaren was het dekkingspercentage hoger dan 100% de meeropbrengsten zijn in een egalisatievoorziening gestort deze voorziening wordt nu aangewend om het tekort aan te zuiveren.

5.1.9 Naheffingsaanslag parkeren

Een naheffingsaanslag parkeerbelastingen wordt opgelegd al een auto op een terrein met een betaalautoomat of bij een parkeermeter wordt geparkeerd en er niet is betaald of wanneer de parkeertijd is verstreken.

Berekening van kostendekkendheid Taakveld 2.2 Parkeren, Product 65 Parkeren	Naheffingsaanslagen parkeren	
	begroting na wijziging	rekening
Kosten, incl. (omslag) rente	121.050	123.455
Inkomsten, excl. Heffingen	0	0
Netto kosten taakveld	121.050	123.455
Toe te rekenen kosten		
Taakveld 0.4 Overhead incl. (omslag) rente	62.739	56.675
Totale kosten	183.789	180.130
Opbrengst heffingen	-46.000	-45.188
Dekkingspercentage	25%	25%

5.1.10 Binnenhavengelden

Onder de naam 'binnenhavengeld' wordt een recht geheven voor het gebruik van de haven met een vaartuig. De kosten van door de gemeente verstrekte diensten in de haven worden met het binnenhavengeld gedekt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in beroepsvaart en pleziervaart. Toelichting op het dekkingspercentage van de tarieven voor de beroepsvaart:

Berekening van kostendekkendheid Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen, Product 62 Water, activiteit beroepsvaart	Binnenhavengelden	
	Beroepsvaart	
	begroting na wijziging	rekening
Kosten, incl. (omslag) rente	269.866	276.013
Inkomsten, excl. heffingen		
Netto kosten taakveld	269.866	276.013
Toe te rekenen kosten		
Taakveld 2.1 verkeer en vervoer, product 60 activiteit onderhoud civiele kunstwerken	136.821	75.448
Taakveld 2.4 economische havens en waterwegen, activiteit beheer en onderhoud watergangen (25%)	12.375	11.056
Taakveld 2.4 economische havens en waterwegen, activiteit onderhoud havenvoorzieningen (80%)	98.819	87.762
Taakveld 2.4 economische havens en waterwegen, activiteit brugwachterlocaties (80%)	23.740	11.135
Taakveld 2.4 economische havens en waterwegen, activiteit havenkantoor (67%)	17.822	12.100
Taakveld 0.4 Overhead incl. (omslag) rente	65.883	59.515
Totale kosten	625.326	533.029
Opbrengst heffingen	-200.000	-244.889
Dekkingspercentage	32%	46%

Het verschil tussen begroting na wijziging en rekening bestaat uit:

- Lagere toerekening onderhoud civiele kunstwerken, wegens het in 2018 vastgestelde beheersplan civiele kunstwerken.
- Ook de overige toe te rekenen kosten laten een (lichte) onderschrijding zien.

Toelichting op het dekkingspercentage van de tarieven voor de pleziervaart:

Berekening van kostendekkendheid Taakveld 2.3 Recreatieve havens, Product 62 Water, activiteit pleziervaart	Binnenhavengelden	
	Pleziervaart	
	begroting na wijziging	rekening
Kosten, incl. (omslag) rente	87.749	50.422
Inkomsten, excl. heffingen	0	0
Netto kosten taakveld	87.749	50.422
Toe te rekenen kosten		
Taakveld 2.1 verkeer en vervoer, product 60 activiteit onderhoud civiele kunstwerken	91.842	49.105
Taakveld 2.4 economische havens en waterwegen, activiteit beheer en onderhoud watergangen (25%)	12.375	11.056
Taakveld 2.4 economische havens en waterwegen, activiteit onderhoud havenvoorzieningen (20%)	24.705	21.940
Taakveld 2.4 economische havens en waterwegen, activiteit brugwachterlocaties (20%)	5.935	2.784
Taakveld 2.4 economische havens en waterwegen, activiteit havenkantoor (33%)	8.778	5.960
Taakveld 0.4 Overhead incl. (omslag) rente	8.778	15.737
Totale kosten	240.162	157.004
Opbrengst heffingen	-107.300	-117.060
Dekkingspercentage	45%	75%

Het verschil tussen begroting na wijziging en rekening bestaat uit:

- Minder doorbelaste directe personeelslasten.
- Lagere toerekening onderhoud civiele kunstwerken, wegens het in 2018 vastgestelde beheersplan civiele kunstwerken.
- Ook de overige toe te rekenen kosten laten een (lichte) afwijking zien.

5.1.11 Lijkbezorgingsrechten

Op basis van de verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Berekening van kostendekkendheid Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria, Product 30 Begraafplaatsen	Lijkbezorgingsrechten	
	begroting na wijziging	rekening
Kosten, incl. (omslag) rente	278.505	235.050
Inkomsten, excl. heffingen	-5.675	-5.187
Netto kosten taakveld	272.830	229.863
Toe te rekenen kosten		
Taakveld 0.4 Overhead incl. (omslag) rente	44.294	40.013
Totale kosten	317.124	269.876
Opbrengst heffingen	-247.059	-211.702
Dekkingspercentage	78%	78%

5.1.12 Marktgeden

Marktgeld wordt geheven voor het hebben van een standplaats op de markt. De tarieven mogen niet meer dan kostendekkend zijn.

Berekening van kostendekkendheid Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen, Product 35 Bijzondere wetgeving, activiteit markten	Marktgeden	
	begroting na wijziging	rekening
Kosten, incl. (omslag) rente	32.800	25.517
Inkomsten, excl. heffingen	0	0
Netto kosten taakveld	32.800	25.517
Toe te rekenen kosten		
Taakveld 0.4 Overhead incl. (omslag) rente	10.352	9.351
Totale kosten	43.152	34.868
Opbrengst heffingen	-40.000	-33.644
Dekkingspercentage	93%	96%

- Het verschil tussen begroting na wijziging en rekening wordt deels veroorzaakt door:
- Minder doorbelaste directe personeelslasten.
- Lagere opbrengst marktgeden.

5.1.13 Leges

'Leges' is de aanduiding voor rechten die worden geheven voor het genot van, door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. In de legesverordening zijn bepalingen opgenomen over de activiteiten waarvoor de gemeente leges in rekening brengt, de tarieven die de gemeente hanteert en de grondslagen die de gemeente hanteert bij het heffen van de leges. De legesverordening is onderverdeeld in drie titels (zie tabel)

Legestarieven mogen niet meer dan kostendekkend zijn. De kostendekkendheid mag bij titel 1 en titel 2 voor het totaal van de onderdelen niet meer dan 100% zijn. Binnen titel 3 geldt de maximale kostendekkendheid van 100% voor elk afzonderlijk tarief, van de geraamde lasten en baten.

Recapitulatie Titel 1,2 en 3				
Totaal	Totaal lasten	Totaal baten	Totaal rekening	Totaal begroting
Kostendekking Titel 1	646.781	653.623	101,1%	97,1%
Kostendekking Titel 2	1.000.061	930.556	93,0%	85,8%
Kostendekking Titel 3	91.211	16.466	18,1%	26,4%
Kostendekking totale tarieventabel	1.738.052	1.600.644	92,1%	87,2%

Het verschil tussen begroting en werkelijk wordt voor verklaard door:

Titel 1: meer verstrekte reisdocumenten en meer leges voor degeneratievergoedingen.

Titel 2: iets hogere kostendekkendheid door meer baten en lasten op omgevingsvergunningen.

Titel 3: minder afgegeven brandbeveiligingsvergunningen.

5.1.14 Gerealiseerde inkomsten 2018

In de tabel hieronder zijn de gerealiseerde belastinginkomsten voor 2018 vergeleken met de geraamde inkomsten van 2018 en de werkelijke inkomsten in 2017.

Heffingssoort	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2018	Realisatie 2018
Bedragen x € 1.000		(primitief)	(na wijziging)	
OZB gebruikers niet-woningen	1.416	1.522	1.522	1.481
OZB eigenaren niet-woningen	2.296	2.420	2.420	2.404
OZB eigenaren woningen	3.631	3.762	3.762	3.745
Onroerende zaakbelasting	7.343	7.704	7.704	7.630
Afvalstoffenheffing/reinigingsrecht	2.673	2.677	2.677	2.715
Rioolheffing	2.683	2.689	2.689	2.717
Parkeerbelasting	1.570	1.939	1.543	1.439
Precariobelasting	59	40	40	63
Lijkbezorgingsrechten	270	247	247	211
Leges omgevingsvergunning	686	621	748	930
Leges burgerzaken	770	680	680	653
Leges Europese dienstenrichtlijn	16	23	23	16
Leges	1.472	1.324	1.451	1.599
Marktgeden	36	40	40	34
Havengeld beroepsvaart	190	200	200	245
Havengeld pleziervaart	109	107	107	117
Liggelden	7	6	6	8
Totaal	16.412	16.973	16.704	16.778

5.1.15 Kwijtschelding

De kwijtscheldingsregeling wordt uitgevoerd volgens landelijke wet- en regelgeving. De gemeente heeft beperkte beleidsvrijheid bij de uitvoering van de regeling. Meppel heeft gekozen voor een ruimhartiger kwijtscheldingsbeleid (100% van de bijstandsnorm in plaats van de wettelijke 90%). Bij het behandelen van een kwijtscheldingsverzoek vindt een inkomens- en vermogenstoets plaats. De normen voor kwijtschelding worden landelijk bepaald. Als een belastingschuldige noch betalingscapaciteit noch vermogen heeft, wordt kwijtschelding van afvalstoffenheffing en rioolheffing verleend. In incidentele gevallen komt het voor dat ook de onroerende zaakbelasting wordt kwijtgescholden.

In onderstaande tabel staan de bedragen die in 2017 en 2018 met kwijtschelding zijn gemoeid.

Kwijtschelding	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Bedragen x € 1.000,--			
Afvalstoffenheffing	190	190	177
Rioolheffing	180	180	164
Totaal	370	370	341

5.1.16 Lokale lastendruk

In het onderstaande overzicht zetten we de ontwikkeling van de gemiddelde lokale lastendruk in Meppel in de jaren 2015 t/m 2018 op een rijtje.

	2015	2016	2017	2018
Gemiddelde waarde woning	183.000	183.000	185.000	189.000
<u>Woonlasten</u>				
Ozb woningen	245	246	245	247
Afvalstoffenheffing	220	181	181	181
Rioolheffing	171	171	171	171
Totaal woonlasten	636	598	597	599

5.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële kengetallen, de belangrijkste risico's en beheersmaatregelen en de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarmee heeft deze paragraaf tot doel bij te dragen aan een gezonde financiële positie, waarbij een goed inzicht in het weerstandsvermogen, de benodigde weerstandscapaciteit en het risicoprofiel van belang zijn. Het weerstandsvermogen kan voorkomen dat ingrijpende beleidswijzigingen noodzakelijk zijn als risico's zich voordoen. Op het moment dat risico's zich daadwerkelijk voordoen, is de bufferreserve beschikbaar om nadelige financiële effecten (tijdelijk) te compenseren zonder dat (direct) ingrijpende beleidswijzigingen noodzakelijk zijn.

Beleidskader is het Besluit begroting en verantwoording voor de financiële kengetallen en de Nota risicomangement en weerstandsvermogen uit 2013 waarin de uitgangspunten voor de berekening voor het weerstandsvermogen is vastgelegd.

5.2.1 Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basisset van financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. De kengetallen zijn opgenomen in de onderstaande tabel, vervolgens worden de uitkomsten toegelicht. De kleuren sluiten aan bij de categorieën die de provincie hanteert, waarbij groen staat voor de lage risico's en rood voor hoge risico's.

Provinciale categorie	
A	Minst risicovol
B	
C	Meest risicovol

Toelichting categorieën:

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C	
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
	b. met correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%	
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%	
4. Structurele exploitatieruimte	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%	
5. Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%	

Overzicht financiële kengetallen

Financiële kengetallen	JR 2017	B 2018	JR 2018
1. netto schuldquote	115%	123%	108%
1a. netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	103%	107%	96%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen en voorraden grond	73%	80%	73%
2. solvabiliteitsratio	8%	6%	9%
2a. solvabiliteitsratio gecorrigeerd voor langlopende leningen	26%	21%	31%
3. grondexploitatie	30%	28%	23%
4. structurele exploitatieruimte	3%	1%	1%
5. belastingcapaciteit	82%	83%	83%

Netto schuldquote

De schuldquote is de totale schuld als percentage van de totale baten. De schuldquote is hoog in vergelijking met het gemiddelde van alle gemeenten (ongeveer 60%). Positief is de richting waarop de schuldquote zich ontwikkeld. In deze begroting daalt de schuldquote als gevolg van een lagere totale schuld. Bij deze uitkomst kunnen twee factoren worden genoemd die het niveau verklaren, en zijn opgenomen als 1a en 1b:

- a) Verstrekte leningen. De rente- en aflossingsverplichtingen op deze leningen worden volledig doorberekend aan andere partijen en drukken niet op de exploitatie van de gemeente.
- b) Voorraad bouwgrond. Om deze gronden aan te kopen heeft de gemeente leningen afgesloten, de rentelast drukt op de grondexploitaties. Met de verkoopopbrengst kunnen leningen afgelost worden. Uit dit kengetal blijkt dat de voorraad grond een belangrijke verklarende factor is voor de hoge netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen van de gemeente. Het is een maatstaf voor het risico niet aan financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Dit kengetal is gestegen door het positieve jaarrekeningresultaat. Het solvabiliteitsratio is relatief laag, nog ruim verwijderd van de minder risicovolle categorie die start bij een solvabiliteitsratio van 20%. Dit geeft ook aan dat de hoogste risico's gerelateerd zijn aan dit kengetal. De ontwikkeling van het percentage is resultaat van een hoger eigen vermogen en een lager totaal aan passiva.

Voor een goed inzicht in de beïnvloedbare solvabiliteit is een extra categorie toegevoegd die de langlopende leningen uit het totaal van de passiva haalt. Het resultaat is dat dan de solvabiliteit aanzienlijk hoger is.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. Dit kengetal daalt door de verkoopopbrengsten.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten te delen door de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. De ontwikkeling van het kengetal structurele exploitatieruimte wijst erop dat de gemeente afgelopen jaar voldoende structurele inkomsten had voor de structurele lasten.

Belastingcapaciteit

De belastingdruk in Meppel is laag ten opzichte van het landelijke gemiddelde, resulterend in een positieve uitkomst op dit kengetal. De resultaten wijzen op een mogelijke ruimte voor de gemeente Meppel om de lokale lasten te verhogen.

5.2.2 Risicoanalyse en beheersmaatregelen

De risico's zijn in de volgende risicokaart ingedeeld naar de impact (het financiële effect) en de kans (als maatstaf voor de weging binnen de bufferreserve). Deze vormen de input voor het financiële risico dat wordt gebruikt de berekening van de bufferreserve. De risicobedragen en de wegingen zijn in de tabel daaropvolgend opgenomen, waarmee het adviesniveau voor de bufferreserve wordt berekend. De risico's worden vervolgens in deze volgorde toegelicht, inclusief de risico's van niet-financiële aard die aan het onderwerp gerelateerd zijn.

De risicokaart geeft grafisch weer waar de grootste risico's liggen, rechtsboven (rood) met de hoogste impact en de grootste kans. De ring daarom heen (geel) kent een relatieve hoge kans en/of een hoge impact. In de groene ring bevinden zich de risico's met een lage impact x kans. Linksonder bevinden zich de minst risicovolle onderwerpen.

Risicokaart top 12 gemeente Meppel

De berekening van de risico's leidt tot een op te vangen risico van €5,2 mln., het gemiddelde van het positieve scenario en het negatieve scenario. Het risico met betrekking tot sociaal domein is volledig opgenomen, vóór rekening te houden met de dekking vanuit de reserve sociaal domein. Dit wordt gedaan bij het berekenen van het gewenste weerstandsvermogen (zie verderop).

Totaaloverzicht

	Risico's	Risico-bedrag	Risicoweging	Positief scenario	Negatief scenario
1	Sociaal Domein	2,0	80% - 100%	1,6	2,0
2	Grondexploitaties	1,3	100%	1,3	1,3
3	Ezinge school & sportaccommodatie huurinkomsten	2,2	25% - 50%	0,55	1,10
4	MeppelEnergie	0,7	50% - 100%	0,35	0,70
5	Reestmond	1,0	25% - 50%	0,25	0,50
6	Overige investeringsprojecten	1,0	15% - 45%	0,15	0,45
7	Gemeentefonds – lagere rijksuitkering	0,5	25% - 75%	0,13	0,38
8	Bijstand - inkomensdeel	0,5	25% - 50%	0,13	0,25
9	Multifunctionele accommodaties huurinkomsten	0,6	15% - 30%	0,09	0,18
10	GKB	0,2	50% - 75%	0,10	0,15
11	Opbrengsten voor omgevingsvergunningen	0,4	15% - 30%	0,06	0,12
12	Renterisico's	0,2	25% - 50%	0,04	0,08
	Totaal			4,75	7,21
	Gemiddeld				6,0

1. Sociaal domein

De risico's sociaal domein omvatten de uitvoering van de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet. Voor een deel betreft dit taken die vanaf 2015 onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten zijn komen te vallen, zoals de jeugdzorg en maatschappelijke begeleiding, en anderzijds 'oude' taken zoals de verstrekking van bijstand, sociale werkvoorziening of de gemeentelijke kredietbank.

Financiële risico's

Een aantal risico's hebben zich voorgedaan in de afgelopen jaren, die een financiële impact hebben gehad. We hebben te maken gehad met een grote stijging in de zorgvraag, waardoor het beschikbare budget ontoereikend was. De financiële risico's worden beheerst door realistisch te ramen, door de budgetten op de stijgende zorgvraag aan te passen. Daarnaast is in de bufferreserve rekening gehouden met mogelijke overschrijdingen.

De financiële risico's die vervolgens overblijven, dus ten opzichte van het hogere uitgavenbudget is een inschatting van de impact en de kans op deze risico's. Er zijn vier afzonderlijke ramingen gemaakt van de financiële risico's, voor het inkomensdeel van de bijstand, voor de gemeenschappelijke regelingen Reestmond en de Gemeentelijke Kredietbank en voor de overige budgetten in het sociaal domein.

Risicokaart

In het sociaal domein kunnen zich naast financiële risico's zich ook verschillende niet-financiële risico's voordoen. Alle risico's zijn opgenomen in de onderstaande risicokaart. De risico's en de beheersmaatregelen worden in de daaropvolgende tabel uitgewerkt. In de risicokaart zijn de risico's ingedeeld naar de kans en de impact van de risico's. De belangrijkste risico's zijn hierdoor te vinden in de hoek rechtsboven, de minst belangrijke risico's in de hoek linksonder. De risicokaart is een hulpmiddel om prioriteit te leggen bij de belangrijkste risico's en daar in te zetten op de beheersmaatregelen.

Risicokaart

	Impact laag	Impact middel	Impact hoog
Kans hoog			<ol style="list-style-type: none"> 1. Budgetoverschrijdingen 2. Onvoldoende ontsluiting van informatie, onvoldoende zicht op cijfers en aantallen zorgvragers en zorgvraag.
Kans middel		<ol style="list-style-type: none"> 6. Richtlijnen van het Rijk over budgetten en kader zijn onduidelijk of worden tussentijds veranderd. 7. ICT risico's, zoals koppeling klantenbestanden en aanlevering van informatie door zorgverleners. 8. Instanties/zorgaanbieders haken af (faillissement) 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Onvoldoende capaciteit (kwaliteit, kwantiteit) binnen de eigen organisatie en uitvoeringsorganisaties. 4. Noodzakelijke cultuuromslag bij zorginstellingen gaat niet snel genoeg. Teveel maatwerk en gespecialiseerde hulp. 5. Onvoldoende en/of te slechte communicatie met belanghebbenden.
Kans laag			

Beschrijving risico's en beheersmaatregelen

Een nadere beschrijving van de risico's die worden genoemd in de risicokaart, en de daarbij toegepaste beheersmaatregelen zijn opgenomen in de volgende tabel.

Risico's	Beheersmaatregelen
<ol style="list-style-type: none"> 1. Budgetoverschrijdingen Kostenstijgingen en inkomstendalingen zijn daarom belangrijke risico's als gevolg van mogelijke ontwikkelingen als: <ul style="list-style-type: none"> - Meer zwaardere zorg gegeven - Zwaardere zorg bij gecertificeerde instellingen - Meer verwijzingen door huisartsen of andere verwijzers (Jeugdhulp) - (onverwachte) toename aantal cliënten - korting op uitkering gemeentefonds. - vertraging in het doorvoeren van de maatregelen (herindicatie, preventie). 	<ul style="list-style-type: none"> - Realistische ramen – budget actueel afstemmen op vraagontwikkeling. - Monitoring van de zorgvraag zodat tijdig kan worden bijgestuurd. - Inspelen op bevolking die ouder wordt en langer zelfstandig woont. - De kosten van beschermingsbewind lopen nog jaarlijks op. Onderzocht wordt deze kosten ingedamd kunnen worden.
<ol style="list-style-type: none"> 2. Onvoldoende ontsluiting van informatie, onvoldoende zicht op cijfers en aantallen zorgvragers en zorgvraag. De goede uitvoering is afhankelijk van een goede ontsluiting van informatie, voldoende zicht op de zorgvraag, zowel kwantitatief, kwalitatief als financieel. Door de verscheidenheid aan nieuwe taken, de (privacy)gevoeligheid van de informatie, de grote hoeveelheid aan gegevens en het gebruik van verschillende bronnen van interne en externe partijen, bestaat er een significant risico op dit gebied. 	<ul style="list-style-type: none"> - Op het gebied van informatiemanagement, -beheer en -beveiliging wordt extra inzet gepleegd. - Actieve benadering en uitvraag bij zorgaanbieders. - Monitor van de zorgvraag die bij de gemeenten binnen komt. - - - Monitoring van de inkomsten en uitgaven (actiever budgetbeheer, verbeteren ramingen) - Verbeteren administratie en ICT systemen. - Inzicht in het klantenbestand, wie is onze zorgvrager van de toekomst?
<ol style="list-style-type: none"> 3. Onvoldoende capaciteit (kwaliteit, kwantiteit) binnen de eigen organisatie en 	<ul style="list-style-type: none"> - Opleidings- en cursusaanbod voor medewerkers gericht op verbeteren kwaliteit. Trainingen in samenwerking met

<p>uitvoeringsorganisaties.</p> <p>Er wordt een groot beroep gedaan op de organisatie, zowel in kwaliteit als in uitvoeren van de hoeveelheid taken. De eigen organisatie, en die van de ketenpartners, zijn daarmee van groot belang. De impact van een slecht lopende uitvoering kan daarom een grote impact hebben op onze uitvoering. Vanuit dit oogpunt is het een risico als we niet kunnen voldoen aan de gestelde doelen en kwaliteitseisen, vanwege een onvoldoende capaciteit van de eigen organisatie, zowel wat betreft de kwaliteit als van de feitelijke capaciteit.</p>	<p>ketenpartners. Dit is onderdeel van het Drentse transformatieplan zorg voor de jeugd onder de noemer Drentse jeugdacademie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tijdelijk inhuur waar nodig, uitbreiding van aantal vaste medewerkers om kwetsbaarheid te verminderen. - Doordat wij met veel aanbieders werken vraagt het een grote inzet op contractbeheer en relatiebeheer.
<p>4. Noodzakelijke cultuuromslag bij zorginstellingen gaat niet snel genoeg. Teveel maatwerk en gespecialiseerde hulp. Het succes in het sociaal domein is afhankelijk van het behalen van de transformatiedoelstellingen. Het is een risico als deze ontwikkeling niet snel genoeg gaat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Om de transformatie in de toekomst verder vorm te geven, met oog voor de budgetten, zijn er maatregelen voorgesteld in het Interventieplan Sociaal Domein. - Sturing door accounthouders. - Meer afstemming verwijzingen GI's (transformatieplan zorg voor de jeugd)
<p>5. Onvoldoende en/of te slechte communicatie met belanghebbenden.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aandacht voor kwaliteit en volledigheid van de informatievoorziening aan belanghebbenden.
<p>6. Richtlijnen van het Rijk over budgetten en kader zijn onduidelijk of worden tussentijds veranderd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Besluitvorming nieuwe wet- en regelgeving wordt gevolgd. - Budgetten worden aangepast aan de inkomsten.
<p>7. ICT risico's, zoals koppeling klantenbestanden en aanlevering van informatie door zorgverleners.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inzet op verbetering van de informatiesystemen en uitwisseling van gegevens. - Informatiesysteem extra kwetsbare jeugdigen implementeren. - Koppeling klantenbestand implementeren waarbij gevoelige informatie afgeschermd blijft.
<p>8. Instanties/zorgaanbieders haken af (faillissement)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Afhankelijkheid beperken door met meerdere partijen afspraken te maken, dit heeft overigens wel invloed op de interne organisatie (contractmanagement, administratieve lasten e.d.). - In de aanbesteding aandacht te hebben voor de financiële positie van de aanbieders.

2. Risicoprofiel grondexploitaties

Het adviesbureau Metafoor heeft een risicoanalyse gemaakt van de grondexploitaties (Risicoanalyse ruimtelijke projecten Meppel, maart 2019). Risico's zijn onder meer te hoge boekwaarde van het grondbezit, tegenvallende verkoopresultaten in tijd en geld, stijgende kosten van bouw- en woonrijp maken en juridische geschillen. De risico's zijn voor alle grondexploitaties afzonderlijk in beeld gebracht, waarbij het meeste aandacht is uitgegaan naar de financiële risico's en de beheersing daarvan voor het plan Nieuwveense Landen (NVL).

Het belangrijkste, algemene risico voor de projecten is het niet realiseren van de geprognosticeerde afzet (kavelverkoop). Eventuele vertraging in (de uitgifte van) een project kan leiden tot onder andere extra rentelasten, hogere plankosten en hogere beheerskosten. Ook het niet realiseren van de beoogde grondprijs vormt steeds weer een aanzienlijk risico. Gezien de aantrekkelijke markt verwacht Metafoor echter dat deze risico's iets minder groot zijn dan voorgaande jaren.

Risicoreservering

De kwantitatieve risicoanalyse is op twee manieren uitgevoerd, zoals ook is vastgelegd in de Nota Risicomanagement van de gemeente Meppel. Volgens de Monte Carlo methode moet een risicoreservering van € 1,27 mln. worden aangehouden. Volgens de IFLO methode is een risicoreservering van € 0,63 mln. vereist. Overeenkomstig de Nota Risicomanagement wordt het hoogste bedrag aangehouden. Deze risicoreservering is gering in relatie tot het aantal projecten en de omvang van die projecten. Dat wordt veroorzaakt doordat de meeste (grotere) projecten een positief grondexploitatie-resultaat hebben. Bij het merendeel van de projecten is het verwachte positieve resultaat van de grondexploitatie voldoende om de risico's van dat project op te vangen.

Aanvullend is bij de jaarrekening 2017 een tijdelijke bestemmingsreserve gevoed met € 683.000 voor project-specifieke risico's. Deze reserve wordt aangehouden zolang er onduidelijkheid bestaat over de regels omtrent tussentijdse winstneming. In totaal wordt daarmee € 1,95 mln. gereserveerd voor de grondexploitatie- en risico's.

3. Ezinge school & sportaccommodatie

Het onderwijspark Ezinge met de sportaccommodatie is gerealiseerd door Woonconcept Onroerend Goed BV (WOG). De gemeente staat borg voor de lening die voor de bouw is afgesloten, en jaarlijks gedeeltelijk wordt afgelost. Eind 2018 was dit € 47,0 miljoen met een resterende looptijd 35 jaar. Belangrijkste risico betreft een faillissement van de WOG, de business case is afhankelijk van huurinkomsten van derden waardoor leegstand het belangrijkste risico vormt. Voor de gemeente is er dan een risico dat de borgstelling wordt aangesproken.

4. MeppelEnergie

Meppel is 50% aandeelhouder van MeppelEnergie BV en financiert een deel van de toekomstige investeringen met een achtergestelde lening. Het aandelenkapitaal en de lening bedragen samen € 635.000. MeppelEnergie brengt een aantal operationele en financiële risico's met zich mee, wat ook blijkt uit de negatieve financiële resultaten in de afgelopen jaren. Dat verklaart de verhoging van het risicobedrag en de risicoweging. Deze verhoging is ook opgenomen in de Begroting 2019.

5. Reestmond

Er is risico op overschrijdingen, die in eerste instantie binnen de begroting van Reestmond wordt opgevangen.

Een risico is het uitstroompercentage waarmee het rijksbudget jaarlijks overeenkomstig wordt verlaagd. Ook de reorganisatie brengt risico's met zich mee, in de vorm van frictiekosten die de budgetten daarvoor in de begroting van Reestmond overschrijden.

6. Investeringsprojecten

Elk jaar investeert Meppel in riolering, wegen, onderwijshuisvesting, openbare ruimte, automatisering en voertuigen.

De risico's zijn bijvoorbeeld hogere kosten (archeologie, bodemverontreiniging, asbest, kabels en leidingen), gewijzigde planning en lagere inkomsten (bijdragen derden van bijv. projectontwikkelaars, subsidies). Een aantal specifieke actuele risico's zijn:

- Subsidie BDU verkeer en vervoer en overige provinciale en Europese subsidies (totaal € 2,15 miljoen) is toegezegd, risico is mogelijk beroep op deze subsidies door derden en de besteding conform de voorwaarden.
- Risico's met betrekking tot riolering en afval worden gedekt door afzonderlijke voorzieningen. Na aftrek van deze investeringen resteert € 7,6 miljoen aan investeringen. Risicobedrag 20% van de investering: € 1 miljoen en een gemiddelde weging van 30%. De weging is relatief laag omdat het veel verschillende projecten betreft waar voor- en nadelen elkaar uitmiddelen.

7. Gemeentefonds

De groei van het gemeentefonds is aan de ontwikkeling (accres) van de netto rijksuitgaven gekoppeld. De uitkering wordt ook bepaald door de verdeelsystematiek waarbij de hoogte mede afhankelijk is van de ontwikkeling bij andere gemeenten. Het risicobedrag (0,5 mln.) en de weging (50%) is gelijk gehouden.

8. Bijstand

Voor de bijstand worden de inkomsten bepaald door de ontwikkeling van het macrobudget en demografische en sociaal economische factoren. In combinatie met het open-einde karakter van deze regeling leidt dit tot mogelijke overschrijdingen.

Dit risico op de overschrijding van de budgetten voor de bijstand is geschat op 5% van het budget. Dit is gelijk aan het eigen risico van gemeenten voordat aanspraak gemaakt kan worden op de vangnetregeling. De weging is verlaagd naar 25%-50% omdat de rijksuitkering sterker is gestegen dan onze uitgavenramingen.

9. Multifunctionele accommodaties huurinkomsten

Meppel heeft een 2-tal multifunctionele accommodaties, namelijk het Palet en de Plataan. Hierin bevinden zich meerdere huurders, de gemeente loopt het risico van gedeelde huurinkomsten. De bufferreserve houdt rekening met een risicobedrag gebaseerd op 4 jaar leegstand á € 0,6 miljoen en een kans van 25%.

10. GKB

De *Gemeentelijke Kredietbank (GKB)* is afhankelijk van de economische omstandigheden en bij de GKB speelt een specifiek risico in verband met een groot aantal (aflopende) dienstverleningsovereenkomsten en kan de inzet op preventie leiden tot verdere afname van diensten. De financiële positie van het GKB is hierdoor verslechterd. Er wordt uitvoering gegeven aan de strategische herijking 2018-2021, voor de periode daarna is nog onzekerheid.

11. Omgevingsvergunningen

Een teruglopend aantal projecten kunnen zorgen voor tegenvallende opbrengsten. Grotere projecten zijn het meest onzeker, en daarmee het grootste risico op tegenvallende opbrengsten. Door de aantrekkende economie en enkele grote bouwprojecten is de risicoweging verlaagd.

12. Renterisico's

Een stijgende rente is een risico die kan optreden bij herfinanciering van kasgeldleningen en nieuw aan te trekken lang lopende leningen. In de bufferreserve houden we rekening met 1% rentestijging boven op de raming. Hierdoor stijgt de rentelast structureel met € 1 tot € 2 ton, afhankelijk van de financieringsbehoefte. De kans op tegenvallers t.a.v. renteramingen neemt toe, vooral indien de volgende situaties zich gelijktijdig gaan voordoen: stijgende renteniveaus, afnemende omvang van financiering met eigen middelen en toename en/of snellere besteding van verleende investeringskredieten.

Overige risico's

De gemeente kent ten aanzien van going-concern activiteiten een aantal financiële risico's die niet goed te kwantificeren zijn. Het is van belang deze risico's te volgen en daar waar mogelijk tijdig beheersmaatregelen te treffen. Het gaat om de volgende risico's:

- a) Minder uren naar projecten: als het aantal en de omvang van projecten vermindert, worden ook minder salarislasten aan de projecten toegeschreven en moeten deze kosten opgevangen worden door de algemene dienst. Ten aanzien van dit risico is besloten om de urendekking op projecten en investeringen in een paar jaar af te bouwen naar een realistisch niveau. Dit risico is gedaald door de aantrekkende economie en stijging van het aantal projecten.
- b) Leningen en garanties: risico's verbonden aan borgstelling en verstrekte leningen. De leningen en borgstelling die het betreft zijn opgenomen in de paragraaf financiering.
- c) Debiteuren: Afdekking van deze risico's wordt gedaan middels een voorziening dubieuze debiteuren.
- d) Vennootschappelijke belastingplicht gemeenten. Vanaf 2016 hebben gemeenten de verplichting voor een aantal activiteiten vennootschapsbelasting (VpB) af te dragen. In 2018 hebben we de voorlopige aanslagen ontvangen voor de jaren 2016 tot en met 2018.
- e) Risico's bij verbonden partijen worden eerst door de partijen zelf opgevangen. Tegenvallers worden binnen de begroting van de gemeenschappelijke regelingen of vennootschap opgevangen, de gemeente vormt bij GR-en de achtervang.

De gemeente treft beheersmaatregelen door – waar mogelijk – het maken van afspraken en het monitoren daarvan met de gemeenschappelijke regelingen van prestaties en de financiën. In de paragraaf verbonden partijen is een overzicht opgenomen van alle partijen met daarin een analyse van de risico's. Daaruit komt naar voren dat de GKB, Reestmond en Meppel Energie de hoogste financiële risico's met zich mee brengen.

- f) Project ENSIA. De invoering van een nieuwe verantwoordingssystematiek over informatieveiligheid van diverse systemen (waaronder de Basisregistratie Personen en DigiD) wordt uitgevoerd in het project Ensia. Dit bestaat uit een zelfevaluatie waarover het college een verklaring aflegt. Een IT-auditor controleert de collegeverklaring en stelt een assurancerapport op.

Deze zijn noodzakelijk voor het gebruik van Suwinet en DigiD, noodzakelijk voor een aantal processen in het sociaal domein en dienstverlening via de website waarbij klanten zich via DigiD aanmelden. Risico's zijn vertraging en het niet voldoen aan de voorschriften, waardoor dienstverlening wordt belemmerd.

- g) Complexe nieuwe wetgeving: de Omgevingswet is nieuw voor iedereen. Hierdoor is onzekerheid ontstaan over de inhoud en uitwerking van de wet. De Omgevingswet heeft grote impact voor digitalisering. Dit project is extra complex omdat ICT-samenwerking tussen overheden geregeld zal worden. De invoeringsdatum van 1 januari 2021 is realistisch als het rijk tijdig de juiste informatie levert. Op dit moment hebben we ook onvoldoende inzicht in de kosten implementatie Omgevingswet voor de langere termijn.

5.2.3 Gewenst weerstandsvermogen

Conform de door de raad vastgestelde beleidskaders heeft een calculatie plaatsgevonden van de geïnventariseerde risico's. In totaliteit is een gemiddeld risicobedrag gecalculeerd van € 6,0 mln. Bij de berekening van dit bedrag zijn de uitgangspunten gehanteerd zoals vastgelegd in de door de raad in 2013 vastgestelde Nota weerstandsvermogen en risicomangement.

Het beschreven risicoprofiel is gekwantificeerd en kan worden afgezet tegen het vermogen van de gemeente om deze potentiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt. Dit weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit potentieel in te zetten middelen om de tegenvallers op te vangen. Naast de bufferreserve zijn dit overige reserves (a), onbenutte inkomstenbronnen (b) en stille reserves (c).

a) Reserves

De bufferreserve heeft een niveau van € 5,7 mln. De reserve sociaal domein wordt volledig ingezet, en is daarmee geen onderdeel meer van de weerstandscapaciteit.

b) Onbenutte belastingcapaciteit

Voor het berekenen van het gewenste bufferniveau wordt uitgegaan van de berekeningswijze zoals is vastgelegd in de Nota risicomangement 2013. Uitgangspunt daarin is een verhoging van de OZB-tarieven tot 20% boven het gemiddelde in Nederland. De onbenutte belastingcapaciteit is met deze benadering € 0,6 miljoen.

c) Stille reserves

Stille reserves zijn aandelen, gronden en gebouwen die bij verkoop meer kunnen opleveren dan de boekwaarde. Er is geen onderzoek verricht naar de hoogte van deze stille reserves, die normaliter pas aangesproken worden na uitputting van de overige reserves. Bovendien is het onzeker of stille reserves daadwerkelijk gekapitaliseerd kunnen worden, aangezien daar ook een koper voor gevonden moeten worden.

5.2.4 Conclusie

Het adviesniveau en het kengetal is als volgt berekend:

	Berekening kengetal weerstandsvermogen	
a	Gewogen gemiddelde risico	6,0
b	Belastingcapaciteit	0,6
c = a - b	Op te vangen door bufferreserve	5,4
d	Bufferreserve 1/1/2019	5,7
e = d / c	Kengetal weerstandsvermogen	1,1

De stand van de bufferreserve is 'voldoende', conform de indeling uit de nota risicomanagement. Dit is een daling ten opzichte van de jaarrekening 2017 door de hogere risico's op sociaal domein en de inzet van de reserve sociaal domein die daardoor niet meer meetelt als onderdeel van de weerstandscapaciteit.

Alle berekende risico's kunnen 1,1 keer worden opvangen met de bufferreserve en een verhoging van de belasting.

In de nota risicomanagement is door de raad deze indeling vastgelegd:

Kengetal	Betekenis	Oordeel
> 2,0	Weerstandcapaciteit is voldoende om 2 keer de berekende risico's op te vangen.	Uitstekend
1,5 - 2,0	Actueel niveau (1,6)	Goed
1,1 - 1,5		Ruim voldoende
0,9 - 1,1	Met de aanwezige weerstandscapaciteit kunnen de berekende risico's worden opvangen.	Voldoende
0,6 - 0,9		Onvoldoende
< 0,6	Weerstandscapaciteit kan minder dan 60% van de berekende risico's opvangen.	Slecht

5.3 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf behandelt onze zogenaamde kapitaalgoederen zoals wegen, bruggen, riolering, plantsoenen, gebouwen etc. Van al deze segmenten wordt aangegeven om hoeveel het gaat, hoe we met het onderhoud omgaan, of de uitvoering volgens schema verloopt en hoe de dekking is geregeld. Deze gegevens dienen vervolgens als grondslag voor de door de raad te formuleren beleidskaders.

5.3.1 Openbare ruimte

Voor het onderhoud van de openbare ruimte is een instrument ontwikkeld waarbij gewenste onderhoudskwaliteit kan worden afgewogen tegen de bijbehorende kosten. Dit kennen wij onder de naam KOM. Dit staat voor kwaliteit op maat. In een integraal beheersysteem worden arealen van de openbare ruimte geregistreerd en kan aan de hand van kwaliteitsniveaus met bijbehorende kosten een prijskwaliteitskeuze worden gemaakt.

Beleidskader:

- Prijskwaliteitskeuze Kwaliteit op Maat 2013

Voor bijna alle bovengrondse delen van de openbare ruimte is een kwaliteitsnorm ontwikkeld, vertaald naar categorieën voor Hoge (A), Basis (B) en Lage (C) kwaliteiten. In de raadsvergadering van 23 januari 2014 zijn prijskwaliteitsafspraken voor KOM vastgesteld conform het inwonergegerichte scenario. KOM is gebaseerd op de CROW kwaliteitscatalogus openbare ruimte. KOM is vergelijkbaar met de gebruikte letters in de CROW normering.

Afspraak prijs/kwaliteit	centrum	woongebied	buitengebied	begraafplaats	hoofdwegen	industrie	kantoren	natuurpark	sport	stadspark	wijkpark	
verharding (technisch)												
rijbaan	B	B	C	B	B	C	C	B	C	B	B	
fietspaden	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
voetpaden	B	B	B	B	B	C	C	B	B	B	B	
parkeren en overig	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	A = hoog
groen (technisch)	B	B	C	B	C	C	C	B	C	B	B	B = basis
meubilair (technisch)	B	B	C	B	C	C	C	B	C	B	B	C = laag
verzorging	B	B	C	B	C	C	C	B	C	B	B	D = zeer laag

Op basis van het inwonergegerichte model geldt een prijskwaliteitsafspraken overwegend op B (basis) niveau en de rest op C (laag niveau). In 2018 zijn 3 steekproefmetingen verricht op de kort-cyclische verzorgingsaspecten (bijvoorbeeld onkruid in beplanting) en 1 steekproefmeting op de lang-cyclische technische onderhoudsaspecten (zoals scheefstaande lichtmasten), waarbij groen en meubilair alternerend worden gemeten, het ene jaar groen, het andere meubilair. Daarnaast heeft in 2018 de jaarlijkse wegininspectie plaatsgevonden, dit betreft een 100% controle van het areaal.

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten hiervan vertaald.

Behaalde prijs/kwaliteit	centrum	woongebied	buitengebied	begraafplaats	hoofdwegen	industrie	kantoren	natuurpark	sport	stadspark	wijkpark
verharding (technisch)											
rijbaan	A+	A	A	A	A	B	A	nvt	A	A	D
fietspaden	nvt	A	A	nvt	A	A	A	A+	nvt	A+	A
voetpaden	A+	A	A	A	D	A	D	nvt	A+	A	D
parkeren en overig	D	A	D	A	A	A	A+	nvt	A+	A+	D
groen (technisch)	B	D	D	D	D	D	D	D	D	D	C
meubilair (technisch)	C	C	D	B	C	C	C	C	B	C	C
verzorging	B	B	C	A	B	B	B	B	B	B	B

Uit de metingen in vergelijking met 2017 komt naar voren dat de verzorgingskwaliteit verbetert, maar de technische kwaliteit van groen en meubilair zorgelijk is. Dit vergt uitleg. Kijken we dieper naar de bijbehorende cijfers van de schouw dan blijkt dit hoofdzakelijk met 2 aspecten te maken te hebben. Het ene aspect betreft beschadigingen (insporingen en kale plekken) in gazon en grasterreinen. Dit gaan we analyseren naar de oorzaak en aanpakken in bestekken waar dit kan. Het andere aspect is dat we voor het eerst de bomen zijn gaan betrekken in de schouw. In het opsnoeien ten behoeve van doorrijhoogte

zitten inderdaad nog wat achterstanden. O.a. dit resulteert vaak in D score die doorwerkt in het gemiddelde met de rest van het groen. De organisatie gaat dit jaar van start met een 3-jarige snoeicyclus in plaats van een 6-jarige. De aanpassing in aanpak bij de twee aspecten moet dan bij de schouw in 2020 verbeteringen laten zien. Ook de technische kwaliteit van beplanting verdient aandacht. De score hiervan is nog goed, maar de tendens laat wel een achteruitgang zien.

Voor verharding geldt overwegend lang cyclisch onderhoud. Bij het herstraten wordt de verharding hersteld naar A+ niveau. Dan begint de onderhoudscyclus opnieuw en zal de kwaliteit gelijkmatig afnemen.

5.3.2 Wegen

De gemeente is op grond van de Wegenwet verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van openbare wegen.

Het wegenareaal van de gemeente Meppel bestaat uit:

- Oppervlakte wegen 234,6 ha waarvan:
- 1.484.369 m² elementverharding
- 793.368 m² asfaltverharding
- 23.674 m² betonverharding
- 44.599 m² overige verhardingssoorten (halfverharding en zandwegen)

Bron: GBI d.d. 11-1-2019. De geactualiseerde data laten afwijkingen zien ten opzichte van de begroting 2018. Dit wordt deels verklaard door areaaluitbreiding en deels door dataverfijning.

Beleidskader:

- Wegenbeheerplan 2014-2018

De raad heeft op 23 januari 2014 het wegenbeheerplan 2014-2018 vastgesteld en besloten de kwaliteit van de wegen vast te stellen conform het inwonergericht model op basis van de KOM-systematiek. Met dit model worden de locaties waar de meeste gebruikers het vaakst verblijven op B niveau onderhouden. Niveau B wordt gekwalificeerd als het minimale niveau voor wegonderhoud, tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten wordt de kans op ongevallen geminimaliseerd en wordt er over het grootste gedeelte van het areaal goed rentmeesterschap gevoerd. Kanttekening is dat dit model C kwaliteit toestaat voor de wegen in het buitengebied, de industrieterreinen en de wegen bij de sportparken.

Alle wegen in Meppel zijn opgenomen in een wegenbeheersysteem. Naast een beschrijving van de grootte en het type van de wegen is per weg ook de onderhoudskwaliteit in het systeem opgenomen. Jaarlijks worden alle wegen door een gespecialiseerd bureau geïnspecteerd op basis van de landelijke erkende CROW-systematiek. De resultaten van de inspecties worden in het wegenbeheersysteem verwerkt. Met het wegenbeheersysteem kan de kwaliteit van de wegen worden weergegeven en kunnen de kosten voor het onderhoud worden berekend.

onderhoudskwaliteit van de wegen			
	goed (A+, A en B)	slecht (C en D)	
inspectie 2015	87%	13%	volgens KOM
inspectie 2016	92%	8%	volgens KOM
inspectie 2017	96%	4%	volgens KOM
inspectie 2018	95%	5%	volgens KOM

Doelstelling: De kwaliteit van de wegen in Meppel op het niveau brengen zoals dat door de raad is vastgesteld volgens het inwonergericht model.

Het percentage slechte wegen is 5% van het totale areaal, bijna 123.000 m² verharding waarbij sprake is van achterstallig onderhoud.

- Het aandeel slechte wegen is marginaal toegenomen. De trend van een afnemend aandeel slechte wegen is aan het afvlakken. Veel wegen met D kwaliteit liggen in planlocaties die al enige tijd wachten op uitvoering. Daarnaast is er een lichte toename te zien in de 'verspreide' D kwaliteit. Deze verspreide D kwaliteit is vaak het gevolg van lokale wortelopdruk, schade als gevolg van het oneigenlijk gebruik of ongelijkmatige afname van de kwaliteit.

-

De slechte verharding bevindt zich op deels in al opgenomen herinrichtingen in de investeringsplanning, zoals gefaseerde aanpak Koedijklanden, herinrichting Binnenring en het Molenpad. Overige wegen met achterstallig onderhoud zijn de Dorpsstraat, J. van de Boschkade en de Hesselterlandweg. Daarnaast zijn er verspreid wegen waar met klein onderhoud de ambitie van het inwonergegericht model kan worden gehaald.

De onderhoudswerkzaamheden kunnen in drie categorieën worden ingedeeld:

- Klein onderhoud: dagelijks routinematig onderhoud. Hieronder valt het klussenwerk en het klein leed als verzakte stoeptegels; ("het in goede staat houden")
- Groot onderhoud op basis van de wegininspecties; ("het in goede staat terugbrengen")
- Rehabilitatie: vervanging na einde levensduur en reconstructies.

Klein en groot onderhoud

Het onderhoudsbudget voor 2018 bedroeg € 1.126.499. Dit onderhoudsbudget is ingezet voor klein en groot onderhoud en voor het oplossen van calamiteiten en meldingen, een jaarlijks asfaltbestek en een elementenbestek.

In 2018 zijn achterstallig onderhoudswerkzaamheden verricht aan de Schuttevaerstraat en een gedeelte van Kolderveen. De werkelijke kosten in 2018 bedroegen € 1.126.767.

Rehabilitatie

Grootschalige herinrichtingen en vervanging van de riolering zijn opgenomen in de investeringsplanning. Achterstallig onderhoud van de wegen wordt in deze gevallen integraal meegenomen.

In 2018 zijn de volgende herinrichtingen/ontwikkeling gerealiseerd of afgerond:

- Herinrichting Jan Tooroplaan
- Herinrichting Marktstraat
- Herinrichting Evenemententerrein Nijeveen

In 2018 zijn in voorbereiding / uitvoering genomen:

- Reconstructie Molenpad
- Herinrichting Kruisstraat
- Voorbereiding revitalisering Koedijklanden fase 6 Hobbemastraat, Aertsenstraat, Cuyperstraat, Maesstraat.
- Revitalisering Koedijklanden fase 7 Speeldreef Van Ruisdaellaan.

Rekenkamercommissie

In 2018 heeft de rekenkamercommissie een rapport over het beleid voor wegenonderhoud in Meppel opgeleverd. De conclusie van dit rapport is dat de gemeente Meppel in alle opzichten voldoet aan haar wettelijke verplichting om haar wegenareaal te beheren. De raad heeft een ambitie voor de kwaliteit van de wegen vastgesteld. Jaarlijks wordt door middel van een globale wegininspectie de kwaliteit van de wegen gemeten om deze te monitoren. Deze wegininspectie wordt ook gebruikt om te bepalen waar onderhoud nodig is. Uit het onderzoek zijn ook verbeterpunten naar voren gekomen, deze betreffen vooral de wijze waarop met de raad gecommuniceerd wordt over het wegenonderhoud en de zorg om voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen om de gestelde ambitie te behalen en handhaven. De gemeenteraad heeft de aanbevelingen van het onderzoek overgenomen.

5.3.3 Openbare verlichting

Strikt genomen is de gemeente Meppel niet wettelijk verplicht de openbare ruimte binnen haar beheersgebied te verlichten. Wel is zij verplicht de veiligheid van haar inwoners te bevorderen. Een manier om hier invulling aan te geven is het plaatsen van verlichting.

Beleidskader:

- "aLEs Duurzaam", beleid openbare verlichting 2015-2019.

In de raadsvergadering van 30 april 2015 is het beleidsplan openbare verlichting 2015-2019 vastgesteld. Doelstelling van het plan is het optimaliseren van de openbare verlichting in Meppel. Met het toepassen van LED-verlichting wordt het areaal openbare verlichting in brede zin verduurzaamd. LED-verlichting gebruikt bij dezelfde lichtopbrengst minder energie en kent een langere levensduur.

In het DuurzaamEnergiePlan (DEP) is de ambitie vastgelegd om als gemeente in het jaar 2040 klimaatrobust te zijn. Het DEP spreekt over een CO₂-neutrale gemeente in 2040. Omdat de gemeente 100% duurzaam geproduceerde elektriciteit inkoop én deze inzet voor de openbare verlichting is er al sprake van CO₂-neutraliteit.

Door de bestaande conventionele openbare verlichting gefaseerd te vervangen door energiezuinige LED-verlichting is er minder energie nodig voor de openbare verlichting. Dit resulteert in een lagere energierekening. Tevens is er sprake van een besparing op de kosten voor het dagelijks beheer van de openbare verlichting. LED-lampen gaan langer mee en hebben minder onderhoud nodig dan conventionele lampen.

In 2018 is het onderhoud aan de openbare verlichting gezamenlijk met de gemeenten Steenwijkerland, Westerveld en Zwartewaterland uitgevoerd. Het reguliere onderhoudsbudget voor 2018 bedroeg € 207.900, de werkelijke onderhoudskosten bedroegen € 200.440. Naast regulier onderhoud en het afhandelen van schademeldingen is in 2018 de conventionele verlichting aan de Brandemaat en de Oosterboerweg vervangen. In 2018 is er een vervangingsplan gemaakt voor de ca. 500 SOX lampen in Meppel, de levering van deze milieubelastende lamp wordt geleidelijk uitgefaseerd. In 2019 wordt een start gemaakt met het vervangen van deze lampen.

Doelstelling: optimaliseren openbare verlichting door de bestaande conventionele openbare verlichting gefaseerd te vervangen door energiezuinige LED-verlichting.

5.3.4 Civieltechnische kunstwerken

Onder civieltechnische kunstwerken wordt verstaan: bruggen, beschoeiingen, kademuren, duikers, steigers en tunnels. Vanwege de waterrijke omgeving heeft Meppel relatief veel civieltechnische kunstwerken.

Beleidskader:

- Beheerplan Civieltechnische kunstwerken 2018-2022 (2008)

Binnen het bestaande onderhoudsbudget wordt regulier onderhoud uitgevoerd. Periodiek vindt inspectie van de kunstwerken plaats aan de hand waarvan regulier onderhoud wordt gepland. Voor vervanging / groot onderhoud van civiele kunstwerken worden kredieten in het meerjarenperspectief opgenomen.

Het regulier onderhoudsbudget voor 2018 bedroeg € 124.755. Het bestede bedrag in 2018 bedraagt € 123.964.

Hiervoor zijn onder andere de volgende reguliere onderhoudswerkzaamheden verricht:

- Schilderen Zuiderbrug en Prinsenbrug
- Schilderen leuning Kaapbruggen
- Aanbrengen slijtlaag 2 bruggen ringpark Oosterboer
- Aanbrengen slijtlaag brug Weidelint

In 2018 was € 121.000 beschikbaar voor nieuwe aanleg en groot onderhoud. De werkelijke uitgaven waren € 141.758. Dit bedrag is deels gebruikt voor het saneren van de grond bij het vervangen van de damwanden aan de Meursingekade en de Bunskamp. Daarnaast is een deel gebruikt voor de realisatie van de op afstand bedienbare bruggen.

In 2018 is damwand langs de Bunskamp vervangen en het vervangen van de damwand langs de Meursingekade in uitvoering genomen.

Daarnaast voert eXplore schoonmaakwerkzaamheden uit aan de civieltechnische kunstwerken, zowel op het land als op het water.

Doelstelling: zorg dragen voor veilig gebruik van de kunstwerken voor alle gebruikers.

5.3.5 Openbaar groen

Het groenareaal van Meppel bestaat uit:

- 345,2 ha te onderhouden openbaar groen
- 27112 te onderhouden bomen
- 3 te onderhouden sportparken (sportpark Ezinge, sportpark Koedijkslanden, sportpark Tussenboerslanden)
- 2 te onderhouden begraafplaatsen (Meppel en Nijeveen)
-

Bron: GBI d.d. 08-02-2019

De geactualiseerde data laten afwijkingen zien ten opzichte van de begroting 2018. Dit wordt deels verklaard door areaalmutaties, boomziektes en deels door dataverfijning.

Beleidskader:

- De Kadernotitie "Zo doen we Groen" (2015)
- Beleidsvisie op uitgeefbaar groen 2012/ oktober 2017 gewijzigd beleid snippergroen
- Groene kaart en lijst monumentale bomen 2012
- Raadsmotie Meer bomen
- Meerjaren onderhoudsplan sportvelden (2017)

In de raadsvergadering van 17 december 2015 is de kadernotitie "Zo doen we Groen" vastgesteld. In dit plan zijn diverse beleidsplannen op het gebied van groen, landschap, bomen en water geïntegreerd tot 1 beleidsplan.

Het plan zet de ambitie voor 2030 neer. Ambitie is Drie keer Groener!: goed groen, mijn groen en gezond groen. 'Goed groen' betekent groen dooraderd, het ziet er aantrekkelijk en logisch uit en heeft een goede beeldkwaliteit. 'Mijn groen' is streekeigen in de buitengebieden en kenmerkend en passend bij de wijken van Meppel en Nijeveen. Het groen – met name de parken en de wateren – nodigt uit tot gebruik en beleven. 'Gezond groen' is afgestemd op de ondergrond en de situatie van de plek zodat natuurwaarden (klein en groot) er kansen krijgen. Het groen is vitaal en divers. Op groenonderhoud wordt regie uitgevoerd (eigen dienst/Reestmond en aannemers). Dit gebeurt op basis van ervaring en vakmanschap, rekening houdend met de strategische kaders. In 2014 is gestart met gefaseerde vervanging van het groen in de wijk Koedijklanden. Dit wordt samen met riolerings- en wegwerkzaamheden fasegewijs opgepakt. In 2018 is een groot deel Jan Tooroplaan afgerond; er is een start gemaakt met Jacob van Ruisdaellaan (fase 7) en in Nieuwveense Landen Centrumwonen is plekgewijs groen aangelegd. Op diverse locaties heeft groeiplaatsverbetering plaatsgevonden. Er is een start gemaakt met bomen snoeien volgens de landelijke richtlijn van Norminstituut bomen, met als doel de technische kwaliteit van bomen op dit punt te verbeteren.

Het regulier onderhoudsbudget groen voor 2018 bedroeg € 1.150.175; dit is inclusief groenbeheer begraafplaatsen; rondom de sportvelden en leggers, schouw en waterlossing. De kosten 2018 bedroegen € 1.312.278.

Door de besluitvorming over het in dienst nemen van medewerkers vanuit Reestmond zijn de kosten rondom groen anders verdeeld. Dit wordt toegelicht in de verantwoording bij programma 9.

Doelstelling: een betere inrichtings- en beeldkwaliteit van groen, een sterkere identiteit en gebruikswaarde van de groene hoofdstructuur en toename van de natuurwaarde.

5.3.6 Speelvoorzieningen

In Meppel staan 483 speeltoestellen in het openbaar gebied en in speeltuinen (Bron ABS 8/2/2019).

Beleidskader:
- Speelruimteplan 2013

Speeltoestellen moeten voldoen aan het Besluit Veiligheid en Attractie- en Speeltoestellen. Om dit te controleren worden inspecties uitgevoerd en worden de resultaten hiervan in een elektronisch logboek bijgehouden. Bij constatering of melding van een gebrek aan de speeltoestellen worden deze gerepareerd. In 2018 zijn de speelplekken in Nijeveen zuid aangepakt.

Het regulier onderhoudsbudget voor 2018 bedroeg € 139.838. Totaal beschikbaar € 164.838. Werkelijke kosten 2018 € 165.202 (dit is inclusief € 14.679 onderhoud cultuurtechniek). Het regulier onderhoudsbudget wordt naast regulier beheer en onderhoud ingezet voor de uitwerking van het Speelruimteplan 2013. Waar dat kan gebeurt dit via een wijkgerichte werkwijze in een periode van circa 10 jaar. In dit kader zijn in 2018 speelplekken in Nijeveen vernieuwd.

Doelstelling: voorzien in de speelbehoefte van ieder kind van 0-18 jaar via formele en informele speelruimte, uitnodigend tot buiten spelen, bewegen en ontmoeten.

5.3.7 Water en waterbodem

Beleidskader:
- De Kadernotitie "Zo doen we Groen" (2015)
- Het Watertakenplan 2016-2020 (2015)
- Het Baggerplan / Prioritering baggerwerken Meppel.

In 2015 zijn door de raad de kadernotitie "Zo doen we groen" (17 december) en het Watertakenplan 2016-2021 (26 november) vastgesteld. Alle projecten uit de stedelijke wateropgave zijn inmiddels opgepakt. De laatste opgave betreft de optimalisering waterhuishouding Nijeveen. Hiervoor heeft enkele jaren aanvullende monitoring plaatsgevonden. In 2018 zijn deze gegevens beschikbaar gekomen, analyse hiervan heeft aangetoond dat er geen maatregelen hoeven worden getroffen.

Voor het op diepte houden van de watergangen en het verwijderen van vervuild slib moet baggerwerk respectievelijk saneringswerk worden gedaan. Hier zijn hoge kosten mee gemoeid. Periodiek vindt in overleg met het Waterschap monitoring plaats om de waterdieptes in de gaten te houden. In 2018 zijn baggerwerkzaamheden in en rondom de Oosterboer afgerond. Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd door het Waterschap.

Voor de komende jaren worden voorsnog geen grote baggerwerkzaamheden voorzien. Zodra dit weer het geval is, zal dit worden opgenomen in de investeringsplanning.

Een regulier onderhoudsbudget is niet van toepassing.

Doelstelling: voldoen aan de zorgplicht voor inzamelen en transport van overtollig grond- en hemelwater en bijdragen aan de functionaliteit en kwaliteit van watergangen.

5.3.8 Riolering

Vanuit de Wet milieubeheer heeft de gemeente een zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen. Vanuit de Waterwet heeft de gemeente een zorgplicht voor doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater, dat perceelseigenaren redelijkerwijs niet zelf kunnen verwerken. Tevens heeft de gemeente vanuit de Waterwet een zorgplicht voor het in het openbaar gemeentelijke gebied treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De volgende arealen zijn in beheer bij de gemeente Meppel:

- 227,3 km vrijvervalriolering
- 53,5 km persleiding /drukriolering
- 145,2 km drainageleidingen
- 129 pompunits (drukriolering)
- 56 gemalen (hoofdgemalen, drainage gemalen, oppervlaktewater gemalen en tunnelgemalen).
- 5 IBA's (Individuele Behandeling van Afvalwater)
- 9 Bergbezinkbassins

Bron: GBI/SAM d.d. 11-01-2019

De geactualiseerde data laten afwijkingen zien ten opzichte van de begroting 2018. Reden hiervoor is de areaaluitbreiding als gevolg van de ontwikkelingen in Nieuwveense Landen.

Beleidskader:

- Het basisrioleringsplan (2006)
- Het afkoppelplan Kern-Meppel (2006)
- Watertakenplan 2016-2021 (2015)

In de raadsvergadering van 26 november 2015 is het Watertakenplan 2016-2021 vastgesteld. In het samenwerkingsverband Fluvius is met het voormalige waterschap Reest en Wieden en de zes inliggende gemeenten (De Wolden, Hoogeveen, Meppel, Midden Drenthe, Steenwijkerland en Westerveld) het Watertakenplan 2016-2021 opgesteld. Het Watertakenplan kent een hoofdrapport en specificaties per gemeente / waterschap. In het hoofdrapport is een visie beschreven op de samenwerking binnen Fluvius en hoe deze kan bijdragen aan een betaalbare, duurzame en toekomstbestendige afvalwaterketen. Het hoofdrapport is een gezamenlijk document dat de zes gemeenten en het waterschap verbindt.

In de specificatie zijn de gemeentelijke watertaken van Meppel verder uitgewerkt. Het is tevens de invulling van de wettelijke zorgplicht en voldoet daarmee aan de eisen die aan een verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) worden gesteld.

Binnen het Watertakenplan wordt ook de doelmatigheidswinst in de waterketen behaald en bewaakt, welke is gesteld vanuit het Bestuursakkoord Water uit 2011.

Onderdeel van dit plan zijn de levensduurverlengende maatregelen voor de riolering. Door deelreparaties aan de riolering uit te voeren hoeft niet elke rioolbuis na het bereiken van de theoretische levensduur worden vervangen. Met deze vorm van beheer wordt een verantwoord risico genomen met betrekking tot het functioneren van de riolering.

In 2018 zijn de volgende werkzaamheden afgerond of gerealiseerd:

- Uitvoering rioolvervanging Nijeveensewegbuurt
- Nader onderzoek rioolvervanging Nijeveen conform stedelijke wateropgave
- Voorbereiding vervangen gemalen, persleidingen, drukriolering en randvoorzieningen
- Rioolvervanging /afkoppelen Koedijkslanden fase 7, Van Ruijsdaalstraat

In 2018 zijn in voorbereiding / uitvoering genomen:

- Voorbereiding rioolvervanging/ afkoppeling Koedijkslanden fase 6 Hobbemastraat, Aertsenstraat, Cuyperstraat, Maesstraat.

Vervanging gemalen, persleidingen, drukriolering en randvoorzieningen:

Nader onderzoek in 2018, in combinatie met een analyse van de storings van de gemalen Rijksweg 2 en Oude Meppelerweg 4 heeft geleid tot groot onderhoud. Vervanging is niet meer noodzakelijk.

Nieuwe aanleg riolering (wordt gefaseerd in meerdere jaren uitgevoerd):

- bouwrijpmaken Danninge Erve Zuid 2
- woonrijpmaken Nieuwveense Landen Centrum Wonen 1
- bouwrijpmaken Nieuwveense Landen Broeklanden 4
- bouwrijpmaken fase 3 Noord II

Het regulier onderhoudsbudget voor 2018 bedroeg voor onderhoud riolering € 278.200; voor pompen en gemalen € 88.500 en voor kolken € 30.000.

De werkelijke uitgaven bedroegen voor onderhoud riolering € 253.189, voor pompen en gemalen € 111.754 en voor kolken € 36.908. In 2018 lag het accent op onderhoudswerkzaamheden aan de gemalen.

In 2018 was € 60.000 beschikbaar voor onderzoekskosten. De daadwerkelijke uitgaven hiervoor waren € 9.631. Reden hiervoor is dat de onderzoekskosten binnen het samenwerkingsverband Fluvius laag waren. 2018 stond vooral in het teken van het voorbereiden op de klimaatopgave. Deze voorbereiding is zonder externen gedaan. In 2019 worden voor de uitwerking van deze opgave externen ingehuurd.

Doelstelling: voldoen aan de zorgplicht voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater dat vrijkomt bij de binnen het grondgebied van de gemeente gelegen percelen.

5.3.9 Onderwijsgebouwen

Sinds 2015 zijn de schoolbesturen in het basisonderwijs verantwoordelijk voor het totale onderhoud van en aanpassingen aan hun gebouwen. Er kan voor deze voorzieningen geen beroep meer gedaan worden op de gemeente. Voor het voortgezet onderwijs was dit al langer het geval.

Vanuit de zorgplicht blijft de gemeente verantwoordelijk voor capaciteitsvraagstukken, nieuwbouw, uitbreiding en eerste inrichting voor scholen in het basis-, (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. Deze wetswijziging zorgt zowel landelijk als lokaal voor discussies over wie verantwoordelijk is voor levensduur verlengende renovaties.

Integraal huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP PO).

De gewijzigde verantwoordelijkheidsverdeling en landelijke (onderwijskundige) ontwikkelingen zijn aanleiding om samen met de schoolbesturen een nieuwe strategische huisvestingsvisie op te stellen in de vorm van een integraal huisvestingsplan. In 2017 is dit proces gestart en is een startnotitie en uitgangspuntennotitie opgesteld. Voordat het IHP definitief gemaakt kan worden is een haalbaarheidsonderzoek onderwijs Nieuwveense Landen uitgevoerd. Naar verwachting zal besluitvorming over het IHP in 2019 plaatsvinden.

School (voorzieningen) Nieuwveense Landen.

Een nieuwbouwwijk trekt veel jonge gezinnen aan. Deze hebben belang bij goede maatschappelijke voorzieningen in hun wijk. Voorafgaand aan besluitvorming over het IHP primair onderwijs is een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een onderwijsvoorziening voor primair onderwijs in de wijk. Op basis van de resultaten is voorgesteld een onderwijsvoorziening te realiseren in Nieuwveense Landen. Besluitvorming over permanente huisvesting is nadrukkelijk gekoppeld aan het IHP.

Johannes Calvijnsschool

Om de levensduur van de Johannes Calvijnsschool te verlengen en het gebouw geschikt te maken voor onderwijskundige vernieuwingen wordt het schoolgebouw gerenoveerd. Naar verwachting wordt de school begin 2^e kwartaal 2019 weer in gebruik genomen.

CSG Dingstede

Dingstede is in 2018 gestart met de levensduurverlengende renovatie van hun schoolgebouw. Het dak werd vervangen, geïsoleerd en voorzien van zonnepanelen. Daarnaast is de vleugel voor biologie, natuurkunde en scheikunde gerenoveerd.

De Ambelt/Stad en Esch

De Ambelt is per 1 augustus 2017 ondergebracht bij Stad en Esch. Om alle leerlingen te kunnen huisvesten op onderwijspark Ezinge zijn in 2018 nog enkele aanpassingen uitgevoerd.

5.3.10 Overige gebouwen

Alle gemeentelijke gebouwen zijn in een gebouwenbeheerssysteem (Planon) ingebracht. Jaarlijks worden de gebouwen geïnspecteerd en op basis van de onderhoudstoestand wordt het benodigde budget voor groot onderhoud berekend. Het kan per jaar verschillen hoeveel geld voor groot onderhoud nodig is. In de begroting zijn deze onderhoudsbudgetten opgenomen. Zie hiervoor de volgende tabel.

kosten onderhoud gebouwen (excl. onderwijs) (bedragen x € 1.000)	begroting			
	rekening 2017	begroting 2018	na wijz. 2018	rekening 2018
budget groot onderhoud (Planon)	738	780	805	778

In 2018 is het 3-jaarlijkse schilderwerk van het stadhuis uitgevoerd. Er is gebleken dat meer tijd nodig is voor de aanbesteding van de gefaseerde vervanging van de vloerbedekking in het stadhuis.

Er zijn meer kosten gemaakt voor groot onderhoud in verband met stormschade aan het dak van het voormalige bedrijfspand Hiab (vergoed door de verzekering) en het eerder uitvoeren van een renovatie van het dak van de Schalle in verband met het plaatsen van zonnepanelen. Daarnaast zijn kosten gemaakt in verband met toekomstige verkoop van de panden voormalige Villa Mobila en LTS Randweg.

Accommodatiebeleid

Na het vaststellen van het huidige accommodatiebeleid in 2012 is het afstoten van vastgoed actief opgepakt. Er zijn diverse objecten afgestoten en andere objecten staan te koop.

In 2018 is één gebouw (Zuideinde 76) verkocht. Een ander gebouw (Villa Mobila) is begin 2019 verkocht. De levering van de watertoren heeft nog niet plaatsgevonden.

Bij de kernvraag verschillende maatschappelijke belangen en instellingen zo slim mogelijk combineren voor het hoogste maatschappelijke rendement kan als voorbeeld genoemd worden het Palet de herstructurering van de Plataan. Beide multifunctionele accommodaties hebben een hoge bezettingsgraad. Voorts is er regelmatig contact met diverse instellingen over huisvesting waarbij de kernvraag uitgangspunt is, verbinden.

Gebouwen voor gemeentelijke dienst

De gemeente heeft een aantal gebouwen in onderhoud die nodig zijn voor de gemeentelijke dienst. De belangrijkste daarvan zijn het stadhuis en de gemeentewerf. Daarnaast is er sprake van allerlei kleine gebouwen op de begraafplaatsen, bij de haven, de brugwachtershuisjes en de gebouwen voor rioolgemalen. Voor alle gemeentelijke gebouwen zijn actuele meerjaren onderhouds- en investeringsplannen aanwezig. De bijbehorende budgetten zijn meerjarig in de begroting opgenomen.

Sportaccommodaties

De gemeente heeft diverse sportaccommodaties: Ezinge, Koedijkslanden, Het Erf en De Aanloop in Meppel en sporthal De Eendracht in Nijeveen. Er zijn ook twee gymnastieklokalen, Oosterboer en Prinses Marijkestraat. Voor de sportaccommodaties en de gymnastieklokalen zijn actuele meerjarige onderhouds- en investeringsplannen aanwezig. Daarnaast doet de gemeente nog het beheer en onderhoud van de kleedaccommodaties op de sportparken (Ezinge, Koedijkslanden en Tussenboerslanden). Op sportpark Koedijkslanden is het beheer en onderhoud overgedragen aan de sportverenigingen (privatisering). Ter compensatie ontvangen de verenigingen een subsidiebijdrage voor het beheer en onderhoud.

Cultuur en welzijnsaccommodaties

De belangrijkste cultuur- en welzijnsaccommodaties die de gemeente in beheer heeft, zijn: schouwburg Ogterop, de Secretarie, de Schalle, de Meppeler toren, de toren in Kolderveen en molen De Sterrenberg in Nijeveen. Daarnaast zijn enkele buurt- en wijkcentra in eigendom van de gemeente. De gemeente verhuurt deze gebouwen aan de gebruikers.

Multifunctionele accommodaties

Het Palet betreft een multifunctionele accommodatie waarin zowel openbaar als bijzonder basisonderwijs zijn gehuisvest. Tevens maken gesubsidieerde partners zoals Stichting Welzijn MensenWerk en het Centrum Jeugd en Gezin gebruik van deze locatie, evenals private instanties Prima Life Junior, Allio Kinderopvang en Icare.

De Plataan is een multifunctionele accommodatie. In deze accommodatie zijn culturele activiteiten (Scala, speel-o-theek, bibliotheek, Kameleon, Bazuin), welzijnsactiviteiten (Stichting WelzijnMensenWerk), onderwijs (K.B.S. De Plataan en Drenthe College, volwasseneneducatie) en kinderopvang gehuisvest.

Vrijkomende schoolgebouwen

Per 1 juli 2014 zijn volgens economisch claimrecht de vrijkomende schoolgebouwen Stad & Esch Zuideinde, Stad & Esch Randweg, de Ambelt Randweg en de Rechterschool Witte de Withstraat aan de gemeente vervallen, waardoor de beheerskosten voor rekening van de gemeente komen. In 2016 is het leegstaande pand van de vm. Rechterschool tijdelijk verhuurd aan diverse maatschappelijke instanties (o.a. de Mensa). In 2018 is Stad & Esch Zuideinde overgedragen aan een projectontwikkelaar.

Strategisch gebouwenbezit

De gemeente is in het bezit van een aantal panden, welke vanuit strategische overwegingen zijn aangeschaft. Het gaat daarbij onder andere ook om enkele objecten die zijn gelegen in ontwikkelingsgebieden, zoals Nieuwveense Landen en het Transformatiegebied. Een aantal van die zogenaamde strategische panden zijn verhuurd dan wel in beheer uitgegeven om zodoende leegstand te voorkomen. Te denken valt hierbij aan het voormalige HIAB terrein dat tijdelijk is verhuurd.

Duurzaamheid gemeentelijk Vastgoed.

De gebouwen krijgen 100% groene stroom geleverd. Daar waar verplicht zijn de gebouwen voorzien van een energielabel met een maatwerkadvies. De maatregelen in dit maatwerkadvies die zich binnen 5 jaar terugverdienen zijn grotendeels meegenomen in de uitvoering van het onderhoud de laatste jaren, het zogenaamde laaghangend fruit uit de maatwerkadviezen eveneens.

Enkele te noemen maatregelen; energiemonitoring (nog niet helemaal gereed); laden elektrische voertuigen door zonnepanelen bij het Stadhuis en gemeentewerf; vloer-, muur- en dakisolatie; het laatste enkel glas vervangen door HR++ beglazing; plaatsen voorzetglas bij monumenten; zonnecollectoren voor bereiding warmwater; gemeente heeft in 4 jaar meer dan 650 zonnepanelen geplaatst; aanwezigheidsdetectie voor verlichting, verwarming en ventilatie; toepassen van energiezuinige (LED) verlichting; lichtregelsystemen toegepast (dimmen, schemerschakeling); WKO installaties; vraag gestuurde ventilatie (CO2 gestuurd); WTW bij ventilatie en luchtverwarming; inregelen alle installaties; isoleren CV-en warmwaterleidingen; toepassen slimme thermostatische radiatorcransen; toepassen gebouwbeheerssystemen, beheer op afstand.

Gebouwen van derden

Onze gemeente heeft verder specifieke verantwoordelijkheid in het kader van de instandhouding van het gebouw van stichting De Poele.

5.4 Paragraaf financiering

5.4.1 Algemeen

In deze paragraaf leggen wij verantwoording af over de uitvoering van het financieringsbeleid aan de hand van de gestelde kaders in de begroting en de beleidsnota Financiering.

In deze paragraaf worden achtereenvolgens behandeld:

- beleid en regelgeving
- interne en externe ontwikkelingen
- verantwoording van de uitvoering in 2018
- overzicht leningenportefeuille, verstrekte leningen en afgegeven garanties
- rentetoerekening en renteresultaat

5.4.2 Beleid en regelgeving

De treasuryfunctie dient uitsluitend de publieke taak en is ingericht om binnen de afgesproken kaders de doelstellingen te behalen. Het gaat om het verzekeren van toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities, het beschermen van resultaten tegen ongewenste financiële risico's, het minimaliseren van kosten en het optimaliseren van renteresultaten.

Beleid is vastgelegd in zowel landelijke wet- en regelgeving als eigen beleid. De belangrijkste zijn de Wet Financiering decentrale overheden (Fido), de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) en het eigen beleid zoals dit vast ligt in de nota "Financiering, Financieringsbeleid en –statuut gemeente Meppel". Dit is een nadere uitwerking van de door de raad gestelde kaders in de Financiële beheersverordening van de gemeente Meppel.

De uitvoering van het treasurybeleid is gericht op het zo laag mogelijk houden van kosten en het minimaliseren van risico's. Onderdeel daarvan is ook om financiële middelen tijdig aan te trekken om de bedrijfsvoering ongestoord te kunnen voortzetten. De liquiditeitspositie en rentestanden worden dagelijks beheerd en gevolgd. De kredietbehoefte voor de lange termijn wordt periodiek vanuit het principe van totaalfinanciering bekeken. Daarbij wordt ook bezien of de voorgeschreven limieten en normen niet worden overschreden.

Regelgeving

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn sinds eind 2013 gaan schatkistbankieren zonder leenfaciliteit. Dit houdt in dat tegoeden (positieve banksaldi) moeten worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Decentrale overheden mogen ook onderling lenen en gemeenten hoeven niet te schatkistbankieren als zij maximaal 0,75% van hun begrotingstotaal aan overtollige financiën hebben.

Wet Hof

In de wet Hof worden normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Alle gemeenten krijgen samen een plafond voor het totale EMU-tekort voor gemeenten in een jaar. In 2015 in het nationale sanctiemechanisme uit de Wet Hof vervangen door een correctiemechanisme. Indien het begrotingstekort van Nederland groter wordt dan 3% kan de Wet Hof beperkingen opleggen aan het netto financieringssaldo van gemeenten.

Waarborgfonds sociale woningbouw

Het waarborgfonds (WSW) staat borg voor leningen die de woningbouwcorporaties hebben afgesloten. Deze maakt het mogelijk dat corporaties met voordelige financiering sociale volkshuisvesting kunnen realiseren. Het Rijk en de gemeenten zijn achtervang voor het waarborgfonds. Het WSW heeft een kredietwaardigheid van AAA.

Met ingang van 2014 worden gemeenten (vertrouwelijk) geïnformeerd over het borgingsplafond. Op deze manier krijgt de gemeente meer zicht op de financiële risico's van de achtervangregeling. Indien dit vanuit de risicobeoordeling passend is, verhoogt het WSW daarvoor het borgingsplafond.¹

5.4.3 Interne en externe ontwikkelingen

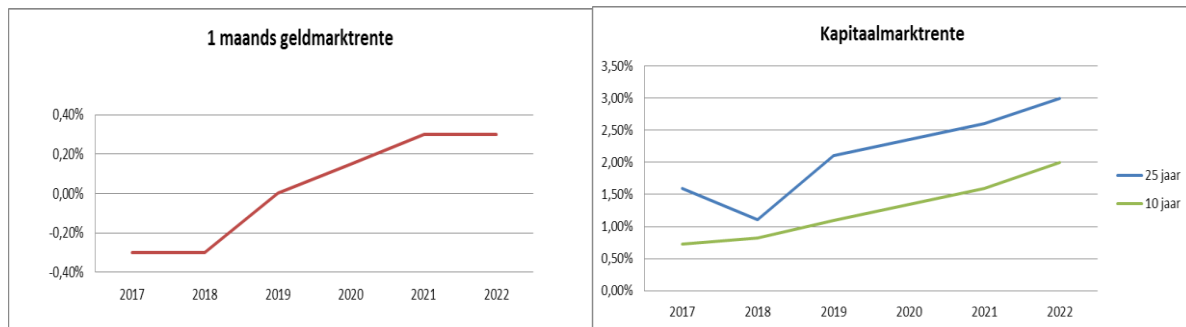
Terugkijkend op het jaar 2018 is de rente op de kapitaalmarkt licht gedaald. In de hierna opgenomen tabel wordt voor de jaren 2017-2018 de werkelijke rente weergegeven. Voor de jaren 2019 tot en met

¹ Bron: www.wsw.nl

2022 zijn de door ons geraamde renteontwikkelingen op basis van de verwachte landelijke ontwikkeling opgenomen.

De Europese Centrale Bank (ECB) verwacht de komende jaren licht stijgende rentes. De officiële tarieven zullen naar verwachting van de ECB in het eerste kwartaal 2020 worden verhoogd. De lange rentetarieven lopen in 2019 wat op.

De groei van de wereldeconomie loopt de komende jaren naar verwachting wat terug. Er wordt rekening gehouden met een lagere economische groei in het eurogebied in 2019 door een zwakkere toename van de bedrijvigheid. De inflatie daalt van 1,7% in 2018 naar 1,5% in 2019. De groei van de Nederlandse economie loopt terug van 2,6% in 2018 naar 1,8% in 2019 en 2020.²

5.4.4 Verantwoording van de uitvoering

Toegang tot financiële markten

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) hebben we een contract afgesloten voor integraal bankieren. Toegang tot de financiële markten is daarmee verzekerd.

AO/IC

Met het financieringsbeleid zijn ook de AO/IC maatregelen nadrukkelijk weergegeven. De verantwoordelijkheden en de verhouding tussen de verschillende actoren zijn vastgelegd. Hierbij is onderscheid gemaakt in de uitvoerende functie, de autorisatiefunctie en de controlerende functie. De werking van de AO/IC en de vastlegging van besluiten is goed.

Externe normen

Renterisico's worden binnen de Wet Fido onderscheiden in het renterisico op de vlottende schuld en het renterisico op de vaste schuld. Voor beide risico's heeft de Wet een norm ontwikkeld: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Hierna worden de kasgeldlimiet en renterisiconorm over 2018 nader toegelicht

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarmee de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (< 1 jaar) mag financieren. Deze norm is 8,5% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Wanneer deze norm gedurende meer dan 2 achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden moeten wij de toezichthouder hiervan op de hoogte stellen en een plan voorleggen om binnen de kasgeldlimiet te blijven.

Kasgeldlimiet	Bedrag
Bedragen x € 1 miljoen	
Begrotingstotaal	101,7
Percentage regeling: 8,5%	
Kasgeldlimiet	8,6

² BNG 28-01-2019

Uit onderstaande tabel blijkt dat wij binnen de norm zijn gebleven en dat geen ontheffing hoefde te worden aangevraagd.

Netto vlottende schuld	Gemiddeld per kwartaal
1e kwartaal	10,0
2e kwartaal	6,0
3e kwartaal	1,8
4e kwartaal	3,2
Gemiddeld	5,2

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van 20% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Dit geldt voor leningen met een looptijd groter of gelijk aan 1 jaar.

Renterisiconorm	Bedrag
Begrotingstotaal	101,7
Percentage regeling: 20%	
Renterisiconorm	20,3

Uit de volgende tabel blijkt dat wij ruimschoots binnen de norm zijn gebleven.

Toetsing renterisico aan de norm	Bedrag
Aflossingen	8,9
Renteherziening	-
Renterisico	8,9
Renterisiconorm	20,3
Ruimte / Overschrijding (-)	11,4

5.4.5 Overzicht leningenportefeuille, verstrekte leningen en afgegeven garanties

De financieringsbehoefte wordt in belangrijke mate bepaald door het investeringsprogramma, de aflossingsverplichtingen en de omvang van de uitgaven in de exploitatie. Eind 2018 heeft de gemeente Meppel 44 langlopende geldleningen in portefeuille. Deze leningen zijn aangetrokken bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). De hoogst rentende lening heeft een percentage van 6,42%, de laagst rentende lening heeft een percentage van 0,693%. In 2018 is er 1 vaste geldlening ter hoogte van € 10 mln. aangetrokken.

Portefeuille langlopende geldleningen Bedragen x € 1 miljoen	2015	2016	2017	2018
Onderhandse lening binnenlandse banken en overige financiële instellingen	127,9	125,5	116,9	108,3
Aangetrokken nieuwe leningen	6			10,0
Reguliere aflossing	8,3	8,6	8,6	8,9
Extra aflossing				
Leningenschuld per 31 december	125,5	116,9	108,3	109,4

Er is gewerkt met kortlopende kasgeldleningen en rekening courant kredieten. In 2018 hebben wij 11 kasgeldleningen afgesloten voor een totaalbedrag van 61 miljoen. Gemiddeld 5,5 miljoen. De gemiddelde looptijd van een lening is ca. 5 weken. De kasgeldleningen zijn afgesloten tussen -0,30% en -0,38%.

Portefeuille kortlopende geldleningen Bedragen x € 1 miljoen	2015	2016	2017	2018
Leningenschuld per 01-01	9	8	5	13
Aangetrokken leningen in het jaar	97	79	86	61
Afgeloste leningen in het jaar	98	82	78	69
Leningenschuld per 31-12	8	5	13	5

Verstreckte leningen

Leningen en / of garanties worden verstrekt indien het publiek belang hiermee is gediend en er op andere wijze geen financiering mogelijk is. Het verstrekken van leningen en garanties is echter niet zonder risico's. Onderzoek naar de kredietwaardigheid is daarom onderdeel van de toekenningsprocedure.

In de volgende tabel staat een overzicht van de verstreckte leningen per eind december.

Overzicht verstreckte leningen aan derden	Eind 2017	Eind 2018
Bedragen x € 1 miljoen		
Woningbouwcorporaties	6,3	5,9
<i>Leningen aan deelnemingen</i>		0,0
Nutsbedrijven	1,2	0,9
<i>Overige leningen</i>		0,0
Hypotheke (aflopend)	2,9	2,3
Verenigingen en instellingen	0,6	1,0
WOG BV	2,3	2,3
NIT	-0,4	-1,5
Totaal verstrekt	13,3	12,5

*aan de WOG bv is in 2014 ruim 2,1 miljoen huur vooruit betaald. NIT: De PPS Nat Industrierrein. Dit betreft een kapitaalverstrekking van het NIT aan de gemeente Meppel.

Gegarandeerde geldleningen

Verstreckte borgstellingen en garanties Bedragen x € 1 miljoen	Restant per 31-12-2017	Restant per 31-12-2018
Stichtingen en verenigingen	1,1	0,9
WOG BV	48,0	47,4
Eigen woningbezit	1,5	1,1
Achtervang sociale woningbouw (WSW)	137,5	195,0
	188,0	244,5

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de "Toelichting op de niet uit de balans blijvende verplichtingen".

Financieringspositie

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen over de financiële positie ultimo 2017 en 2018

Financieringspositie per einde boekjaar Bedragen x € 1 miljoen	Ultimo 2017 rekening	Ultimo 2018 rekening
Investeringspositie		
Boekwaarde (im)materiële vaste activa	100,0	100,1
Financiële vaste activa	14,0	13,6
Voorraden + OHW grex (incl NIT) (incl. verliesvoorz grex)	34,1	24,7
Overige vlottende activa	8,9	13,8
Totaal geïnvesteerd bedrag (staat van investering)	156,9	152,3
Eigen en vreemd vermogen		
Reserves (incl. rekeningsaldo)	12,6	13,1
Opgenomen langlopende leningen	108,3	109,4
Opgenomen kasgeld	13,0	5,0
Voorzieningen	7,5	7,4
Overige passiva	15,5	17,3
Totaal eigen en vreemd vermogen	156,9	152,3

Op de aangetrokken kasgeldleningen en het saldo in rekening courant heeft de gemeente per saldo rente ontvangen.

5.4.6 Rentetoerekening en renteresultaat

Op basis van de recente BBV eisen wordt onderstaand renteschema opgenomen in deze paragraaf.

Renteschema Treasury x 1,0 mln.	REK 2017	BGR 2018	REK 2018
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	4,53	4,57	4,46
Externe rentebaten -/-	-0,36	-0,26	-0,34
Totaal door te rekenen externe rente	4,18	4,31	4,12
Rente grondexploitatie	-1,19	-1,03	-1,08
Aan taakvelden toe te rekenen	2,99	3,28	3,04
Rente over eigen vermogen	0,30	0,27	0,46
Rente over voorzieningen	0,46	0,39	0,50
Totaal aan taakvelden toe rekenen rente	3,75	3,94	3,99
Toegerekende rente (renteomslag)	4,55	4,26	4,01
Renteresultaat taakveld Treasury	0,79	0,32	0,01

Het verschil tussen begroting na wijziging en rekening bestaat uit:

- Lagere rentelasten door een werkelijk lager rentepercentage dan begroot.
- Lagere rentebaten door vervroegde aflossing van hypothecaire geldleningen en lagere baten uit geldlening met een variabel rentetarief.
- Er is minder rente toegerekend aan de grondexploitaties doordat de boekwaarde van de grexen bij de begroting van een peildatum is dan bij de jaarrekening.
- De werkelijke renteomslag wijkt af vanwege een afwijkende ontwikkeling van de activa.
- Het voordeel op het taakveld treasury vormt op andere programma's een nadeel.

5.5 Paragraaf bedrijfsvoering

5.5.1 Inleiding

De paragraaf bedrijfsvoering beschrijft de sturing en beheersing van de ondersteunende processen binnen de organisatie die dienend zijn aan de primaire processen. Deze dienende rol omvat zowel centrale als decentrale functie en (werk) processen. Hiertoe worden onder meer gerekend:

- organisatieontwikkeling
- personeelsbeleid (HRM)
- Informatievoorziening en automatisering (ICT)
- inkoop, aanbesteding en contractmanagement
- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie
- administratieve organisatie en rechtmatigheid
- communicatie
- juridische zaken
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging)

Daarnaast is in deze paragraaf een passage opgenomen over het zgn. kengetal voor de bedrijfsvoering waarin voornamelijk de kosten van de personele inzet nader worden aangeduid. Verder is een apart overzicht opgenomen met de kosten van de overhead.

5.5.2 Personeelsbeleid (HRM)

Ziekteverzuim

Evenals voorgaande jaren is het doel een verzuimcijfer dat niet groter is dan het landelijk gemiddelde verzuimcijfer van 5,3% voor de sector gemeenten (2017), klasse 20.000-50.000 inwoners. Voor alle klassen is dit 5,4 %.

In 2018 is het verzuimcijfer van de gemeente Meppel 6,6 %. Ten opzicht van de jaren 2017 (5,9%) en 2016 (4,7%) een forse stijging.

Hiervan kan in 2018 3,2% als langdurig (>42 dagen en <365 dagen) ziek worden aangemerkt.

De gemeente Meppel wijkt af van de landelijke trend, waar een lichtere stijging te zien is van het landelijke verzuimcijfer in de voorgaande jaren: van 2014 (5,1%) naar 2017 (5,4%).

Voor 2019 is het streven om het verzuim over 2018 te analyseren en in te zetten op een daling van het verzuimcijfer in 2019.

5.5.3 Informatisering en automatisering

Automatisering

In de begroting voor 2019 is er geld vrijgemaakt om de ICT infrastructuur grondig aan te pakken. In 2018 zijn we bezig geweest met de voorbereidingen daarvoor. Een aantal onderdelen in het netwerk zijn uitgefaseerd vervangen door standaard Windows componenten. Een deel van de werkstations is vervangen en er is een pilot uitgevoerd met het gebruik van surface laptops. Er is een nieuwe versie van de helpdeskprogrammatuur in gebruik genomen.

Informatisering

Zowel de overheid als ook andere publieke organisaties kennen de komende jaren forse uitdagingen op het gebied van veranderende wetgeving, decentralisaties, bezuinigingen, ketensamenwerkingen en IT-innovatie. We moeten daarom in hoog tempo door ontwikkelen. Om de druk van de bezuinigingen te verlichten kiezen we voor meer digitaal waar het kan, maar menselijk waar het moet. De digitale transformatie is noodzakelijk om dezelfde kwaliteit van diensten te kunnen blijven leveren. Het belang van IV voor gemeenten is daarmee exponentieel toegenomen. Daarnaast verschuift de focus van IT steeds meer naar informatie. Omdat we ons daar terdege van bewust zijn ontwikkelen we een visie op informatievoorziening. Een visie die een richtpunt formuleert voor de komende 15 jaar.

Informatievoorziening is ondergebracht in het team advies (en dus niet bij ICT) om daarmee te benadrukken dat het gaat om de verbinding tussen bestuur, organisatie en IT. Informatievoorziening levert een bijdrage aan organisatieontwikkeling maar zorgt ook voor grip op data. Op strategisch en tactisch niveau wordt een bijdrage geleverd aan de eigen organisatie maar ook daarbuiten in externe netwerken en ketens.

Informatiebeveiliging en gegevensbeheer

Er heeft in 2018 voor de eerste keer een ENSIA plaatsgevonden. Op niet alle onderdelen is een voldoende gescoord, maar aan de hand van het verbeterplan en een heraudit aan het eind van het jaar is vastgesteld dat we op aan alle eisen voldoen. Daarnaast is in opdracht van de raad een rekenkameronderzoek uitgevoerd waarvan de resultaten binnenkort bekend zullen worden gemaakt. Er is in 2018 gestart met een uitgebreide bewustwordingscampagne. De resultaten van een onverwachte test zijn gedeeld met het management en de organisatie.

Als organisatie scoren we vergelijkbaar met andere organisaties, dus is er ruimte voor verbetering. Daarna heeft iedereen een training gehad over informatiebeveiliging. Daarbij werd ook de link gelegd met de privésituatie. De campagne krijgt in 2019 een vervolg. Een uitgebreide rapportage over informatiebeveiliging wordt in het eerste kwartaal aangeboden aan het college, en gaat daarna ter informatie naar de raad.

5.5.4 Inkoop en aanbesteding

De in de begroting 2018 aangegeven ontwikkelpunten zoals het inbedden van contract- en leveranciersmanagement organisatiebreed en het breed toepassen van maatschappelijk verantwoord inkopen, zijn gestagneerd. De oorzaak hiervan ligt grotendeels in de stopzetting van de samenwerking met de gemeente Westerveld. 1 fte inkoop die zowel voor de gemeente Meppel als voor de gemeente Meppel werkzaamheden verrichte, kwam bij de stopzetting in vaste dienst van de gemeente Westerveld. Een ander goed ingewerkte tijdelijke medewerker op inkoop Meppel vertrok en werd vervangen door nieuwe tijdelijke medewerkers.

Het contractmanagement binnen het team prestatie management jeugdhulp Zuid-Drenthe en de inzet op jeugdhulp binnen de organisatie Meppel heeft totaal ongeveer 0,8 fte gevraagd in 2018. Samenvattend heeft inkoop zich in 2018 naast de inzet op jeugdhulp alleen bezig kunnen houden met advies en regie op aanbestedingen.

5.5.5 Rechtmatigheid

In 2018 is in het kader van de voorgenomen samenwerking op het gebied van de verbijzonderde interne controle (VIC) door de gemeenten Steenwijkerland, Meppel, Staphorst, Westerveld en Zwartewaterland gestart en één gezamenlijk controleplan opgesteld. Door de medewerkers van de deelnemende gemeenten zijn voor zes processen de rechtmatigheidscontroles uitgevoerd, waarbij iedere deelnemer voor alle vijf gemeenten hetzelfde proces beoordeelde.

We hebben in Meppel rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de rechtmatigheid door goede samenwerking met de accountant over enerzijds de verrichte werkzaamheden voor de verantwoording financiële rechtmatigheid en anderzijds de werkzaamheden van de accountant voor het opstellen van de accountantsverklaring jaarwerk.

In de raadsbrief 2018 heeft de accountant hierover gerapporteerd. De eerste stappen zijn gezet tot verbreding van de interne controle naar een mogelijke rechtmatigheidsverklaring, waarbij het college zelf verklaart rechtmatig te handelen.

Voor de jaarstukken verstrekt de externe accountant nu nog de controleverklaring met oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid. Door een toekomstige wetswijziging over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten zal het college van B en W vanaf boekjaar 2021 zelf deze rechtmatigheidsverantwoording afgeven in de jaarstukken. Komende periode wordt duidelijk wat de wetswijziging concreet gaat inhouden en wat de gevolgen hiervan zijn.

5.5.6 Doelmatigheid

Er zijn geen 213a onderzoeken uitgevoerd in 2018.

5.5.7 Overhead

Met ingang van 2017 kennen we geen kostenplaatsen meer en worden kosten daar waar mogelijk direct toegerekend aan de producten. Overige indirecte kosten zijn onder een nieuw taakveld overhead gebracht en opgenomen in het overzicht Overhead.

Tot overhead behoren alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. De overheadtoeslag die wordt gebruikt voor kostprijsberekeningen wordt bepaald door de redelijkerwijs aan de overhead toe te rekenen indirecte kosten te verdelen over de directe formatie.

5.5.8 Kengetal bedrijfsvoering

De commissie BBV heeft een lijst van beleidsindicatoren opgesteld. Deze beleidsindicatoren zijn voor een groot deel te vinden op de site 'waar staat je gemeente.nl'.

Indicator	Eenheid	Begroting 2018	Werkelijk 2018
Toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat	per 1.000 inw	8,1	8,3
Werkelijke bezetting in fte van het ambtelijk apparaat	per 1.000 inw	7,4	7,7
Apparaatskosten	kosten per inwoner	€ 718,60	€ 707,47
Externe inhuur	% van (loonsom + inhuur)	17,4%	15,3%
Overhead	% van de lasten	11,0%	9,4%

5.5.9 Interbestuurlijk toezicht

Interbestuurlijk toezicht is het toezicht van de ene overheid op de andere. De provincie heeft een toezichthoudende rol op de gemeenten op een aantal terreinen. Deze terreinen zijn:

- Ruimtelijke Ordening (Wro)
- Omgevingsrecht (Wabo)
- Monumenten (Erfgoedwet)
- Huisvesting statushouders
- Archief
- Financiën

Het toezicht op financiën wordt afzonderlijk georganiseerd. De andere vijf onderwerpen vallen onder de Wet Interbestuurlijk Toezicht (IBT).

In Drenthe is de nieuwe wet IBT vorm gegeven door toezichtscriteria te ontwikkelen op basis waarvan zelfbeoordeling kan plaatsvinden. Deze zelfbeoordeling heeft een plek in de planning & control cyclus en daarmee in de jaarrekening, waardoor de gemeenteraad haar taak adequaat kan uitoefenen.

De resultaten van de toetsing worden gepresenteerd door middel van een kleurentabel. Deze kleuren staan voor de mate waarin de gemeente op het toezichtdomein heeft voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving en daaraan gekoppeld de vereiste intensiteit van toezicht.

- Een groene kleur (goed) betekent dat de gemeente aan alle eisen heeft voldaan en dat kan worden volstaan met een lage intensiteit van toezicht.
- Oranje (matig) betekent dat aandacht nodig is omdat aan een beperkt aantal eisen nog niet of onvoldoende is voldaan. Er is sprake van een gemiddelde intensiteit van toezicht
- Als de tabel rood (onvoldoende) kleurt is niet voldaan aan de eisen in de wet- en regelgeving op het betreffende toezichtdomein. De gemeente is onderworpen aan een hoge intensiteit van toezicht.

Bij de jaarrekening 2017 heeft de zelfbeoordeling het volgende resultaat opgeleverd.

Domein	Status
Ruimtelijke Ordening	
Omgevingsrecht	
Monumentenwet/Erfgoedwet	
Huisvesting statushouders	
Archief	

Geconstateerd is dat het archiefbeheer over 2017 op basis van de landelijk afgesproken beoordeling te kwalificeren is als matig. Gebleken is dat de Gemeente Meppel aan een aantal wettelijke vereisten niet heeft voldaan. Ter verbetering is een begin gemaakt met de uitvoering van een aantal ontwikkelpunten. Dit groeiproces zal enkele jaren in beslag nemen, waardoor de komende jaren de kwalificatie voorlopig matig zal blijven. Hierbij is wel voldoende aannemelijk gemaakt dat de risico's aanvaardbaar zijn.

Ruimtelijke ordening	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde structuurvisie(s) conform de wettelijke vereisten	Groen	We hebben een gemeente dekkende structuurvisie die actueel is. Inmiddels is begonnen met de actualisering / ombouw van dit document tot omgevingsvisie.
Gemeente beschikt voor het gehele grondgebied over actuele, bestuurlijk vastgestelde bestemmingsplannen conform de wettelijke vereisten	Groen	Met uitzondering van een stukje grond aan de maten weg (buitengebied waar weinig tot niets gebeurt), hebben we actuele bestemmingsplannen die jonger zijn dan 10 jaar. Nu de actualiseringsplicht is komen te vervallen zal dit stukje worden toegevoegd als PDF in RuimtelijkePlannen.nl. Daarmee 100% gemeente dekkend qua bestemmingsplannen.
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?		

Omgevingsrecht	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft een actueel beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), inclusief veiligheid, bouwplantoetsing, bodembeleid en een probleem- en risicoanalyse	Groen	De aangeleverde informatie over onze activiteiten met betrekking tot het omgevingsrecht zijn door het IBT als goed beoordeeld. Meppel voldoet aan de eisen in de wet- en regelgeving en heeft de vereiste informatie tijdig en volledig aangeleverd.
Gemeente heeft een consistent en duidelijk, bestuurlijk vastgesteld Jaarprogramma op het gebied van VTH, met voldoende operationele doelen		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgesteld Jaarverslag op het gebied van VTH		
Uit het Jaarverslag blijkt dat doelen en normen op het gebied van VTH zijn behaald volgens de wettelijke vereisten		
Gemeente heeft een bestuurlijk vastgestelde kwaliteitsverordening op het gebied van VTH		
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?		

Monumenten	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente heeft bij de vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen, of bij vrijstelling op bestaande plannen, aangegeven op welke wijze wordt omgegaan met in geding zijnde cultuurhistorische en archeologische waarden; deze bestemmingsplannen zijn bestuurlijk vastgesteld	Groen	Er is nog geen beleid op het gebied van cultuurhistorie vastgesteld, dit beleid is wel in ontwikkeling. Er is wel beleid voor archeologie. Bij nieuwe bestemmingsplannen wordt daarom de laatste jaren al extra aandacht besteed aan het onderwerp cultuurhistorie en dit wordt meegenomen in de planregelingen. Het gevolg is dat cultuurhistorie goed is geborgd in de vigerende bestemmingsplannen.
Gemeente heeft een commissie ingesteld die adviseert over vergunningen voor het aanpassen van een beschermd monument en vraagt deskundig advies bij vergunningverlening waarbij cultuurhistorische en/of archeologische waarden aan de orde zijn	Groen	Ja, er is een Monumentencommissie. Hiervoor hebben we een overeenkomst met Het Oversticht.
Binnen de gemeente vindt adequaat toezicht en handhaving plaats op het gebied van monumenten en archeologie; dit is tevens vastgelegd in documenten	Groen	Er vind toezicht plaats op het gebied van monumenten en er worden ook nog nieuwe monumenten aangewezen. Er is een actuele erfgoed verordening van kracht waarin dit is geregeld.
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?		

Huisvesting vergunninghouders	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (eerste helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in	Groen	Per 1 januari 2018 had de gemeente een achterstand van 5 personen. De taakstelling voor het eerste jaar bedroeg 25 personen. In het eerste half jaar van 2018 zijn 17 personen gehuisvest. De achterstand is in het eerste half jaar opgelopen naar 13.
Gemeente voldoet aan de halfjaarlijkse taakstelling (tweede helft van het jaar) op het gebied van huisvesting van statushouders en heeft geen achterstand of loopt hierop in	Groen	De taakstelling voor de tweede helft van 2017 bedroeg 21 personen. Er zijn 24 vergunninghouders gehuisvest. De achterstand is in het tweede half jaar dus enigszins ingelopen.
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?	Groen	De totale taakstelling voor 2018 bedroeg 51 (een achterstand van 5, vermeerderd met de taakstelling voor het eerste half jaar van 25 en de taakstelling voor het tweede halfjaar van 21). De gemeente en de corporaties hebben zich tot het uiterste ingespannen om aan de taakstelling te kunnen voldoen: er zijn 41 van de 51 te huisvesten vergunninghouders gehuisvest. De vergunninghouders die daadwerkelijk aan onze gemeente zijn gekoppeld, heeft de gemeente Meppel allemaal gehuisvest, in totaal dus 41. Belangrijkste reden van de achterstand is dat wij het laatste kwartaal van 2018 geen koppelingen van het COA aan onze gemeente meer hebben gehad, omdat er weinig vergunninghouders te koppelen zijn. Extra inzet is waarschijnlijk niet nodig, omdat de instroom van vergunninghouders vermindert, c.q. de taakstelling voor volgend jaar lager is.

Archief	Groen/Oranje/Rood	Toelichting
Het beheer van zowel analoge als digitale overheidsinformatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem	Oranje	<p>Het verslag met de verantwoording voor het gevoerde archiefbeheer over 2017 is op 12 juni 2018 vastgesteld door B&W en ter kennisgeving aangenomen door de raad op 21 juni 2018. Het jaarverslag is 22 juni 2018 ter beschikking gesteld aan de provincie.</p> <p>Het jaarverslag omvat een uitwerking van de KPI-vragenlijst. De beantwoording van de vragenlijst is de leidraad voor het jaarverslag.</p> <p>Uit de toetsing van de KPI lijst zijn een aantal verbeterpunten naar voren gekomen waarop actie moet worden ondernomen. Deze punten zijn opgenomen in een verbeterplan.</p> <p>Door de transparante manier van verslaglegging is duidelijk welke maatregelen er genomen worden om verbetering aan te brengen. Hierdoor zijn er geen redenen om verdere aanvullende maatregelen te nemen.</p>
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht		
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt tijdig vernietigd dan wel overgebracht, openbaar gemaakt en beschikbaar gesteld		
Zowel analoge als digitale overheidsinformatie wordt duurzaam beheerd en is geplaatst in daartoe geëigende beheeromgevingen		
Er is een passend verbeterplan voor het archiefbeheer; dit is alleen aan de orde als er niet (volledig) wordt voldaan aan alle bovengenoemde punten		
Totaalbeeld Is er reden voor extra aandacht?		Bij de beoordeling over 2018 zal bij de toetsing nadrukkelijk worden gekeken naar de door ons voorgenomen maatregelen naar aanleiding van de beoordeling over 2017.

5.6 Paragraaf verbonden partijen

De (regionale) samenwerking tussen gemeenten en andere partijen staat regelmatig op de politieke agenda. In toenemende mate wordt een beroep op andere organisaties gedaan via inkoop, subsidiëring of via uitvoering door verbonden partijen. De diversiteit van de verbonden partijen neemt bovendien toe, evenals het financiële en beleidsmatige gewicht ervan; bij de gemeenten wordt dit versterkt door de decentralisaties in het sociale domein. Regionale samenwerking vindt plaats op diverse schaalniveaus, afhankelijk van de aard van het vraagstuk. Hierbij ligt een belangrijke link met het programma 1 Bestuur.

Door een wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) in 2016 zijn er enkele wijzigingen in deze paragraaf doorgevoerd. De indeling is gewijzigd. De bijdrage van de verbonden partij aan het beleid van de gemeente wordt in de diverse beleidsprogramma's opgenomen, terwijl de visie en doelstellingen van de verbonden partij in de paragraaf zijn vermeld.

Wij geven inzicht in de stand van zaken bij de verschillende categorieën van verbonden partijen en de andere samenwerkingsvormen volgens de indeling:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen en coöperaties;
- stichtingen en verenigingen;
- overige verbonden partijen.

Andere samenwerkingsvormen:

- overige instellingen waarmee een bestuurlijke verbondenheid bestaat;
- regionale samenwerking.

5.6.1 Gemeenschappelijke regelingen

Deelname aan gemeenschappelijke regelingen beperkt zich tot taken die in principe tot de gemeente horen, maar die uit efficiency- of deskundigheidsoogpunt beter in samenwerking met anderen in een zelfstandige organisatie kunnen worden uitgevoerd. Door de bestuursdeelname is het mogelijk invloed uit te oefenen en sturing te geven op een goede taakuitoefening. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen waar Meppel deel van uitmaakt.

Gemeenschappelijke regeling	Werkelijke bijdrage 2017	Begrote bijdrage 2018	Werkelijke Bijdrage 2018
Bedragen x € 1.000			
RUD	652	716	716
VRD	1.269	1.336	1.336
GGD	626	621	631
Recreatieschap Drenthe	52	46	46
GKB	538	402	469
Reestmond*	7.579	6.626	6.540
Totaal	10.716	9.747	9.738

*De volledige bijdrage aan de verbonden partij, eerder werd het deel boven de rijksbijdrage gepresenteerd.

RUD Drenthe

Naam en rechtsvorm: Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe – Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats: Assen

Openbaar belang: het uitvoeren van taken op het gebied van milieuwetgeving, milieuregelgeving en milieuhandhaving

Wijziging in het belang: de RUD is m.i.v. januari 2014 opgericht

Aandeel: 5,4 % (bijdrage gemeente Meppel in verhouding tot de totale bijdragen deelnemers)

Financiële kengetallen RUD	* € 1.000
Resultaat 2018	-19.364
Eigen vermogen begin 2018:	817
Eigen vermogen eind 2018:	797
Vreemd vermogen begin 2018:	4.687
Vreemd vermogen eind 2018:	5.687

Toelichting

Sinds 2014 is de GR RUD verantwoordelijk voor de uitvoering van alle milieutaken (vergunningverlening en toezicht/handhaving). De gemeenten blijven beleidsverantwoordelijk en verstrekken jaarlijks opdracht aan de RUD voor de uitvoering van de milieutaken.

Risico's

De RUD is in 2014 als nieuwe organisatie van start gegaan. De opbouw van een nieuwe organisatie brengt risico's met zich mee. Medio 2017 constateerde de directie van de RUD Drenthe dat ze onvoldoende in control was over de bedrijfsvoering (zowel financieel als inhoudelijk, geconstateerd werd dat er zeer veel uren 'weglekten' waardoor de geplande productie niet werd behaald) en het nieuwe zaakstelsel. In 2018 heeft de RUD Drenthe hard gewerkt aan het op orde brengen van hun organisatorische en productieprocessen. De lijn naar boven is ingezet maar het blijft een inhoudelijk en financieel risico.

VRD

Naam en rechtsvorm: Veiligheidsregio Drenthe – Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats: Assen

Openbaar belang: het vergroten van de veiligheid van de inwoners en bezoekers van Drenthe

Wijziging in het belang: m.i.v. 1 januari 2014 is de brandweer onderdeel van de VRD

Aandeel: 5,4% (bijdrage gemeente Meppel in verhouding tot de totale bijdragen deelnemers)

Financiële kengetallen VRD	* € 1.000
Resultaat 2018:	636
Eigen vermogen begin 2018:	1.828
Eigen vermogen eind 2018:	1.600
Vreemd vermogen begin 2018:	25.634
Vreemd vermogen eind 2018:	26.591

Toelichting

De GR Veiligheidsregio Drenthe (VRD) is het openbare lichaam waaraan de taken zijn opgedragen op het gebied van brandweerbijstand, rampenbestrijding en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en het in standhouden en beheren van een gemeenschappelijke meldkamer voortvloeiende uit de daarop betrekking hebbende wet- en regelgeving.

De VRD heeft als doel om samen met alle partners in de veiligheidsketen te bouwen aan een veilige samenleving in Drenthe, door bedreigingen en verstoringen van de fysieke veiligheid en de openbare orde zo mogelijk te voorkomen of de gevolgen ervan te beperken. Sinds 1 januari 2014 geeft de VRD uitvoering aan de brandweerbijstand in Drenthe. Alle brandweermedewerkers in Drenthe zijn sindsdien in dienst van de VRD.

Per 2017 is de verdeelsleutel voor de kosten van de VRD aangepast. Aanpassing van de verdeelsleutel kwam voort uit afspraken bij de oprichting van de VRD. De nieuwe verdeelsleutel zorgt voor een hogere bijdrage voor de gemeente Meppel. Dit nadeel loopt tot 2020 op tot € 175.000.

Risico's

De VRD probeert te anticiperen op de veranderende samenleving. Zo wordt het steeds moeilijker om voldoende vrijwilligers te vinden en neemt de gemiddelde dienstduur van vrijwilligers af. Daarom investeert de VRD in nieuwe werkmethoden, technieken en relaties.

Daarnaast waren er in 2018 meer grote branden dan gemiddeld, daarvoor is een beroep gedaan op de 'rampenpot', bij de jaarrekening 2018 van de VRD zal een voorstel volgen om deze weer aan te vullen.

GGD

Naam en rechtsvorm: Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Drenthe – Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats: Assen

Openbaar belang: het beschermen en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van de provincie Drenthe

Wijziging in het belang: niet van toepassing

Financiële kengetallen GGD	* € 1.000
Resultaat 2018:	174
Eigen vermogen begin 2018:	2.267
Eigen vermogen eind 2018:	2.587
Vreemd vermogen begin 2018:	1.889
Vreemd vermogen eind 2018:	2.386

Toelichting

Alle gemeenten in Nederland hebben de taak de gezondheid van hun inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. De gemeenten hebben voor het uitvoeren van deze taak een GGD. Dit is een wettelijke verplichting.

De GGD Drenthe levert een actieve bijdrage aan het in standhouden en verbeteren van de gezondheid van de inwoners van Drenthe. Naast het uitvoeren van preventieve activiteiten, ondersteunt en adviseert de GGD de gemeenten en andere actoren bij gezondheidsvraagstukken. De GGD Drenthe werkt op verschillende manieren aan de gezondheid van de Drentse burgers.

De activiteiten van de GGD zijn verdeeld over de sectoren Jeugdgezondheidszorg en Algemene Gezondheidszorg. Daarnaast vervult de GGD nog een aantal andere functies op het gebied van onderzoek, voorlichting en advisering.

Veilig Thuis Drenthe

In 2015 is Veilig Thuis Drenthe (VTD) van start gegaan. VTD is een samenvoeging van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMHK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG). Het VTD is ondergebracht bij de GGD Drenthe en wordt als additionele taak uitgevoerd (valt niet onder de GR).

De samenvoeging van twee afzonderlijke teams uit twee organisaties heeft veel tijd gevraagd. Sinds 2017 is gewerkt aan de uitvoering van een verbeterplan. GGD Drenthe heeft gewerkt aan het 'wegwerken van wachtlijsten', 'halen van criteria' en 'het zijn van een betrouwbare en professionele organisatie'. In 2018 is aangekondigd dat er voor een doorontwikkeling van de organisatie een extern bureau werd ingeschakeld voor een Quickscan. Op basis van die scan zal dan opnieuw een verbeterplan worden opgesteld.

Aansluiting op lokale- en regionale structuren

De manier waarop de publieke gezondheid georganiseerd wordt verandert mee met de lokale opgaven van gemeenten. De GGD heeft aangegeven hierop zoveel als mogelijk aan te willen sluiten. In 2018 heeft de GGD bijvoorbeeld een presentatie gegeven over de resultaten van het volwassenen- en ouderenonderzoek en de discussie daarover begeleidt. De thema's die hierbij naar voren kwamen konden worden gebruikt voor de nota rond sport, bewegen en gezondheid.

Risico's

De GGD houdt een algemene reserve aan van maximaal 5% van de omzet van de basistaken. In verband met het cao-akkoord gemeenten dd 4 juli 2017 heeft de GGD aangegeven een financieel effect aangegeven van € 561.000 (waarvan programma additioneel € 185.000) voor 2018. Dit zal gevolgen hebben voor de gemeentelijke bijdragen.

Recreatieschap Drenthe

Naam en rechtsvorm: Recreatieschap Drenthe – Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats: Diever

Openbaar belang: advisering, voorlichting en kennisontwikkeling, projectontwikkeling en –uitvoering, ontwikkeling en beheer van routestructuren en kwaliteitsbewaking op het gebied van recreatie en toerisme

Wijziging in het belang: niet van toepassing

Aandeel: 3,7% (bijdrage gemeente Meppel in verhouding tot de totale bijdragen deelnemers)

Financiële kengetallen Recreatieschap	* € 1.000
Resultaat 2018:	5
Eigen vermogen begin 2018:	670
Eigen vermogen eind 2018:	665
Vreemd vermogen begin 2018:	685
Vreemd vermogen eind 2018:	1.222

Toelichting

Het Recreatieschap Drenthe is een gemeenschappelijk samenwerkingsverband op het gebied van recreatie en toerisme in de provincie Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf in de provincie Friesland. De kerntaken van dit samenwerkingsverband zijn advisering, voorlichting en kennisontwikkeling, projectontwikkeling en –uitvoering, ontwikkeling en beheer van routestructuren en kwaliteitsbewaking. De bijdrage in 2018 bedraagt € 54.896, 49. De planontwikkeling gebeurt in alle gevallen in overleg met de betrokken gemeenten, terrein beherende instanties, provincie en andere belanghebbenden.

In 2018 is vanuit het Recreatieschap Drenthe onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor een (gedeeltelijke) uniformering of afstemming van gemeentelijk evenementenbeleid. Er is een notitie geschreven waarin deze mogelijkheden verkend worden, met als resultaat een advies met betrekking tot de haalbaarheid en de invulling van beleid en regelgeving.

Risico's

Het Recreatieschap Drenthe loopt risico's op het gebied van vakantiegeld omdat de uitbetaling van vakantiegeld niet is opgenomen in de jaarrekening, maar er zijn wel reële verplichtingen; daarnaast is er een risico op het onderhoud sanitaire voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart; ter bestrijding van legionella vindt periodieke controle plaats.

Gemeentelijke Kredietbank (GKB)

Naam en rechtsvorm: Gemeentelijke Kredietbank – Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats: Assen

Openbaar belang: een bijdrage leveren aan het tenietdoen van de negatieve maatschappelijke- en economische effecten van problematische schulden door middel van het aanbieden van diensten die gericht zijn op zowel het oplossen als het voorkomen van schulden.

Wijziging in het belang: niet van toepassing

Aandeel: 0% (bijdrage gemeente Meppel in verhouding tot de totale bijdragen deelnemers)

Financiële kengetallen GKB		* € 1.000
Resultaat 2018:		-520
Eigen vermogen begin 2018:		9
Eigen vermogen eind 2018:		-116
Vreemd vermogen begin 2018:		17.698
Vreemd vermogen eind 2018:		18.255

Toelichting

De GKB is een overheidsinstelling voor hulp bij schulden, preventie van schulden, inkomensbeheer en sociale kredietverlening. Het is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Assen, Hogeveen en Meppel, en werkt voor de inwoners van 21 gemeenten.

De financiële situatie van de GKB staat al enkele jaren onder druk. De twee belangrijkste oorzaken hiervoor zijn de marktwerking op het terrein van de schuldhulpverlening en de ontwikkelingen in het sociaal domein. De marktwerking heeft tot gevolg dat sommige gemeenten, die diensten afnemen van de GKB, gebruik gaan maken van commerciële schuldhulporganisaties. De ontwikkelingen in het sociaal domein gaan vooral over de beweging om de 'voorkant' te versterken en in te zetten op preventie. Op die manier wordt een beroep op duurdere 2e-lijns ondersteuning voorkomen. Als deelnemende gemeente van de GKB lopen we extra bedrijfseconomisch risico door de afname van de omzet van inkopende gemeenten. De GR-deelnemers Meppel, Assen en Hogeveen zijn daarnaast ook zelf bezig met het herpositioneren van de tweedelijns schuldhulpverlening door de GKB binnen het sociaal domein. Het introduceren van de schuldhulpcoach in de gemeente Meppel heeft geleid tot een mindere instroom naar de GKB. De schuldhulpcoach heeft de beschikking over een breed palet aan voorliggende voorzieningen (Humanitas, Schuldhulpmaatje, Leenfonds) en zet de GKB pas in indien er in het voorliggende veld geen oplossing kan worden geboden. Deze werkwijze wordt in 2019 ook in de gemeente Assen uitgerold waardoor de GR-GKB voor de uitdaging staat de bedrijfsvoering te laten aansluiten bij de voortdurend veranderende omstandigheden.

Deze ontwikkelingen hebben geleid tot de "strategische herijking GR-GKB 2018-2021". De gekozen strategie is het niet verlengen van de contracten met de gemeenten die een dienstverleningsovereenkomst (DVO) hebben met de GR. In de strategische herijking is opgenomen dat er ruimte is voor een kortdurende (1 a 2 jaar) verlenging van de contracten met de DVO-gemeenten die dat wensen.

Werkvoorzieningsschap Reestmond Meppel

Naam en rechtsvorm: Werkvoorzieningsschap Reestmond – Gemeenschappelijke regeling

Vestigingsplaats: Meppel

Openbaar belang: het ontwikkelen van mensen in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), waardoor voor hen de afstand tot de arbeidsmarkt wordt verkleind en de kans op een baan bij een reguliere werkgever wordt vergroot.

Wijziging in het belang: per 1 januari 2015 is de instroom van de Wsw gestopt.

Aandeel gemeente Meppel: ongeveer 50% (op basis aantal inwoners en aantal Wsw-ers)

Sinds 1 oktober 2016 heeft GR Reestmond een nieuwe, tijdelijke algemene directeur. Er is gekozen voor een tijdelijke situatie in afwachting van de verdere ontwikkelingen binnen Reestmond.

In november 2016 heeft de gemeenteraad van De Wolden besloten om per 1 januari 2018 uit de GR Reestmond te treden. Hierover berichtte de gemeente De Wolden het Algemeen Bestuur van de GR Reestmond begin december 2016 met daarbij de vraag welke voorwaarden verbonden zijn aan de uittreding.

Financiële kengetallen Reestmond		* € 1.000
Verwacht Resultaat 2018		-1.327
Verwacht eigen vermogen begin 2018:		2.875
Verwacht eigen vermogen eind 2018:		1.273
Verwacht vreemd vermogen begin 2018:		3.182
Verwacht vreemd vermogen eind 2018:		3.217

Toelichting

Na de aankondiging van de uittreding uit de GR Reestmond vanaf 2018 door gemeente De Wolden, heeft het Algemeen Bestuur de Uittredingsregeling GR Reestmond in april 2017 vastgesteld. Op basis van de Uittredingsregeling GR Reestmond is het voorlopige Uittredingsplan Gemeente De Wolden, inclusief de voorlopige uittreedingsom opgesteld en vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

De uittreding van gemeente De Wolden is aanleiding voor de aanpassing van de tekst van de GR Reestmond per 1 januari 2018. Tevens is de tekst aangepast aan de besluiten die zijn genomen in het kader van de afronding van de Ontwikkelagenda. Ook wordt het voor de gemeente mogelijk gemaakt om het formele werkgeverschap bij de GR Reestmond in te kopen voor een aantal medewerkers met een tijdelijke dienstverband.

Risico's

De tekorten van Reestmond moeten gedekt worden door de deelnemende gemeenten. Allereerst is er binnen de GR een reservepositie aanwezig om de risico's op te vangen. Mochten aanwezige reserves niet voldoende zijn, dan loopt de gemeente risico's met betrekking tot de Gemeenschappelijke Regeling Reestmond. Wij verwijzen u hiervoor naar de paragraaf weerstandsvermogen in deze jaarrekening.

5.6.2 Vennootschappen en coöperaties

De gemeente Meppel is aandeelhouder van een aantal vennootschappen. Daarnaast neemt Meppel deel aan de coöperatie Port of Zwolle. Bij zowel de vennootschappen als de coöperatie gaat het om organisaties die uit overheidslichamen zijn ontstaan (voornamelijk nutsbedrijven). De bestuurlijke invloed van Meppel op de vennootschappen is in praktijk gering en het financiële belang bestaat uit de waarde van de aandelen en de eventuele dividenduitkering. De aandeelverhoudingen en dividendverwachtingen zijn als volgt.

Tabel 1: aandeelverhouding en nominale waarde (ultimo 2018)

Deelneming	Aandelen	Aandeel %	Nominale waarde
BNG	18.915	0,03%	42.918
Enexis	42.621	0,03%	42.621
Speciale vennootschappen			
- Vordering op Enexis	569	0,03%	569
- CBL, PBE, VoE, CSV, VV	864	0,04%	864
Vitens	37.526	0,75%	9.189
Wadinko	81	3,40%	9.000
Rendo	119	12,10%	54.000
MeppelEnergie	300	50,00%	300.000

Tabel 2: dividendinkomsten (X €1,-)

Dividendinkomsten	Rekening 2017	Begroting (na wijzigingen) 2018	Rekening 2018
BNG	31.021	31.500	47.855
Rendo	900.605	900.000	900.605
Vitens	126.087	127.000	123.836
Wadinko	40.500	40.000	40.500
Enexis*	30.646	33.000	29.471
MeppelEnergie	-	-	-
Totaal	1.128.859	1.131.500	1.142.267

* Enexis inclusief de speciale vennootschappen (SPV's).

BNG

Naam en rechtsvorm: Bank Nederlandse Gemeenten – Naamloze vennootschap

Vestigingsplaats: Den Haag

Openbaar belang: de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Wijziging in het belang: N.v.t.

Risico's

De BNG heeft sinds 1994 de Triple-A status, de ratings worden gelijk gesteld aan de ratings van de Nederlandse staat, omdat de bank volledig in overheidshanden is. De deelneming in de BNG brengt voor de gemeente Meppel een gering risico met zich mee.

Financiële kengetallen BNG		* € 1 mln
Resultaat 2018:		318
Eigen vermogen begin 2016:		4.220
Eigen vermogen eind 2016:		4.257
Vreemd vermogen begin 2016:		135.305
Vreemd vermogen eind 2016:		133.252

Enexis

Naam en rechtsvorm: Enexis Holding N.V. – Naamloze Vennootschap

Vestigingsplaats: 's-Hertogenbosch

Openbaar belang: Altijd en overal in het voorzieningsgebied kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.

Aandeel: 0,03% (op basis van de nominale waarde van het aandelenkapitaal)

Toelichting

Op gebied van duurzaamheid is Enexis een belangrijke speler, zowel wat betreft eigen bedrijfsvoering als in de facilitering van andere initiatieven. In 2017 is het de verwachting dat het streefdividend kan worden uitgekeerd op basis van de winst 2016, maar vanaf 2018 is dit onzeker.

Risico's

De deelneming in Enexis brengt voor de gemeente Meppel een gering risico met zich mee.

Financiële kengetallen Enexis		* € 1 mln
Resultaat 2018:		243
Eigen vermogen begin 2018:		3.808
Eigen vermogen eind 2018:		4.024
Vreemd vermogen begin 2016:		3.860
Vreemd vermogen eind 2016:		3.691

Speciale vennootschappen verkoop Essent

Voor de afwikkeling van de verkoop van Essent zijn een aantal vennootschappen in het leven geroepen: PBE B.V. / CBL B.V. / Verkoop Vennootschappen B.V. / Claim Staat Vennootschap B.V. / Vordering op Enexis B.V. In 2019 loopt de laatste lening aan Enexis af. Het is niet te verwachten dat er in de tussentijd (substantieel) dividend wordt uitgekeerd. Alle SPV's zijn gevestigd op Brabantlaan 1, 5216 TV 's-Hertogenbosch.

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

Binnen PBE is nog een bedrag van € 1,6 mln. (merendeel aandelenkapitaal) van de verkoopopbrengst achtergehouden om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. De vennootschap is in 2016 grotendeels geliquideerd. Het risico verbonden aan deze vennootschap is klein.

Financiële kengetallen PBE		* € 1.000
Resultaat 2018:		-15
Eigen vermogen begin 2018:		1.620
Eigen vermogen eind 2018:		1.606
Vreemd vermogen begin 2018:		18
Vreemd vermogen eind 2018:		23

CBL Vennootschap B.V.

De CBL BV is eigenaar van een (klein) fonds ondergebracht bij de Stichting Beheer Maastricht. Eind juni 2016 is het CBL Escrow Fonds geliquideerd. Het restantbedrag is uitbetaald aan RWE en de aandeelhouders. De vennootschap zal pas in 2019 kunnen worden geliquideerd omdat zij partij is een aantal andere juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten.

Financieel risico is zeer klein.

Financiële kengetallen CBL		* \$ 1.000
Resultaat 2018:		-9
Eigen vermogen begin 2018:		147
Eigen vermogen eind 2018:		138
Vreemd vermogen begin 2018:		17
Vreemd vermogen eind 2018:		21

Verkoop Vennootschap B.V.

De Verkoop Vennootschappen BV (VV) beheerde een fonds ter afwikkeling van claims en voert het secretariaal werk uit voor de aandeelhouders. Eind juni 2016 is het fonds dat deze BV beheerde geliquideerd. De vennootschap zal pas in 2019 kunnen worden geliquideerd omdat zij partij is een aantal andere juridische overeenkomsten die bij de verkoop van Essent aan RWE zijn afgesloten.

Financiële kengetallen Verkoop vennootschap		* € 1.000
Resultaat 2018:		-38
Eigen vermogen begin 2018:		151
Eigen vermogen eind 2018:		113
Vreemd vermogen begin 2018:		20
Vreemd vermogen eind 2018:		57

CSV Amsterdam B.V.

De Claim Staat Vennootschap Amsterdam BV heeft de taak gekregen de verkoop van Attero af te wikkelen voor de aandeelhouders. Eventuele claims kunnen door Waterland tot mei 2019 worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims van Waterland zal de escrow-rekening kunnen worden opgeheven. Naar verwachting zal de vennootschap eind 2019/begin 2020 kunnen worden geliquideerd. Het financiële risico is beperkt tot het maximale bedrag van € 8 mln. op de escrow-rekening.

Financiële kengetallen CSV		* € 1.000
Resultaat 2018:		-121
Eigen vermogen begin 2018:		870
Eigen vermogen eind 2018:		749
Vreemd vermogen begin 2018:		65
Vreemd vermogen eind 2018:		68

Vordering op Enexis

Vordering op Enexis (VoE) beheert de leningen die zijn afgesloten tussen de aandeelhouders en Enexis. Er resteert € 350 miljoen die eind september 2019 wordt uitgekeerd. Op het moment is het niet de verwachting dat vervroegd wordt afgelost. De aandeelhouders lopen zeer beheerst geachte risico's op Enexis voor de niet tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis en voor het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap.

Financiële kengetallen vordering op Enexis		* € 1.000
Resultaat 2018:		-11
Eigen vermogen begin 2018:		9
Eigen vermogen eind 2018:		-2
Vreemd vermogen begin 2018:		356
Vreemd vermogen eind 2018:		356

Vitens NV

Naam en rechtsvorm: Vitens N.V. - Naamloze Vennootschap

Vestigingsplaats: Utrecht

Openbaar belang: het produceren, distribueren, leveren van drinkwater aan klanten en de daarbij behorende dienstverlening tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.

Wijziging in het belang: : N.v.t.

Toelichting

Vitens is een gereguleerd bedrijf, en valt onder de Waterwet. Naast aandeelhouder hebben wij ook een lening bij Vitens uitstaan. De regulering zal volgens de verwachtingen van Vitens er toe leiden dat de winstgevendheid zal dalen, van € 46 mln. in 2017 tot € 14 mln. in 2018 en 2019, de dividendinkomsten zullen vanaf 2019 navenant dalen. De winstverwachting voor 2020 en verder zijn positief.

Risico's

De deelneming in Vitens brengt voor de gemeente Meppel een gering risico met zich mee. Vitens opereert maar zeer beperkt in een concurrerende omgeving, de marktrisico's zijn daarom beperkt. De operationele risico's zijn niet klein omdat het product moet voldoen aan hoge kwaliteitseisen. Het grootste risico is de onzekere uitkomst van de regulering.

Financiële kengetallen Vitens		* € 1 mln
Resultaat 2017:		47,7
Eigen vermogen begin 2017:		489
Eigen vermogen eind 2017:		534
Vreemd vermogen begin 2017:		1.249
Vreemd vermogen eind 2017:		1.194

Wadinko NV

Naam en rechtsvorm: Wadinko N.V. - Naamloze Vennootschap

Vestigingsplaats: Zwolle

Openbaar belang: de begeleiding en financiering van startende ondernemingen in het werkgebied Overijssel en Drenthe, de bedrijvigheid te ontwikkelen en de werkgelegenheid te bevorderen.

Wijziging in het belang: : N.v.t.

Toelichting

De vennootschap Wadinko NV beheert het vermogen van de voormalige Waterleiding Maatschappij Overijssel NV met als doel de begeleiding en financiering van startende ondernemingen in het werkgebied Overijssel en Drenthe, de bedrijvigheid te ontwikkelen en de werkgelegenheid te bevorderen.

Risico's

Verbonden met de taken van Wadinko is het aangaan van ondernemingsrisico's. Wadinko zorgt dat zij invloed uitoefent op de ondernemingen waarin zij participeert door middel van de Raad van Commissarissen of aandeelhoudersovereenkomst. Daarnaast houdt Wadinko reserves aan om risico's te kunnen dekken. Het is echter niet te zeggen welke risico's Wadinko precies loopt met betrekking tot de aangegane participaties.

Financiële kengetallen Wadinko	* € 1 mln
Resultaat 2018:	1,5
Eigen vermogen begin 2018:	68
Eigen vermogen eind 2018:	68
Vreemd vermogen begin 2018:	1,5
Vreemd vermogen eind 2018:	1,5

Rendo

Naam en rechtsvorm: N.V. Rendo Holding – Naamloze Vennootschap

Vestigingsplaats: Meppel

Openbaar belang: het ontwerp, de bouw en het beheer van energienetwerken. De energienetwerken dienen in publieke handen te blijven omdat het een monopoliepositie geeft ten opzicht van de consument en de leveranciers. Naast energienetwerken richt het bedrijf zich ook op glasvezelnetwerken.

Wijziging in het belang: N.v.t.

Toelichting

Rendo is als regionaal energiebedrijf actief in het netbeheer van elektriciteit en gasnetten in het gebied Drenthe en Noord Overijssel.

Risico's

Gezien de aard van de activiteiten is Rendo een vrij stabiele vennootschap. De regulering van de tarieven is het grootste risico op een lager financieel resultaat. Rendo Duurzaam is afgestoten waardoor risico's verbonden aan deze activiteit zijn gedaald. Nieuwe activiteiten op het gebied van glasvezel gaan gepaard met risico's.

Financiële kengetallen Rendo	* € 1 mln
Resultaat 2017:	11
Eigen vermogen begin 2017:	67
Eigen vermogen eind 2017:	70
Vreemd vermogen begin 2017:	0,5
Vreemd vermogen eind 2017:	0,6

MeppelEnergie

Naam en rechtsvorm: MeppelEnergie B.V. – Besloten Vennootschap

Vestigingsplaats: Meppel

Openbaar belang: het ontwikkelen, bouwen, beheren en onderhouden van duurzame energiesystemen

Wijziging in het belang: N.v.t.

Toelichting

Gemeente Meppel en RENDO zijn gezamenlijk aandeelhouder van MeppelEnergie. In de wijk Nieuwveense Landen verzorgt MeppelEnergie de energievoorziening (warmte en koude). Woningen in Nieuwveense Landen hebben geen gasaansluiting. Er wordt door een derde partij een energievoorziening gebouwd en warmte geleverd, vanaf medio 2018.

Risico's

Er is een aantal risico's, te weten:

1. Woningmarkt: Dit risico wordt deels afgedekt doordat een groot aantal van de investeringen meelopen met de bouw van de wijk.
2. Woningen worden niet aangesloten op het warmtenet waardoor de businesscase minder rendabel wordt.
3. Kostenbeheersing: Het project is innovatief, de business case kan daarom niet gebaseerd worden op ervaringscijfers. Dit brengt het risico met zich mee dat de kosten voor investeringen en beheer hoger uitvallen.
4. Reguleringsrisico: Warmtetarieven worden gereguleerd door de Autoriteit Consument en Markt, lagere (vastrecht)tarieven hebben een negatief gevolg voor de businesscase. Het risico van de variabele tarieven zijn verlegd naar de exploitant van de energievoorziening.

Financiële kengetallen Meppel Energie		* € 1000
Resultaat 2017:		-436
Eigen vermogen begin 2017:		-94
Eigen vermogen eind 2017:		-531
Vreemd vermogen begin 2017:		999
Vreemd vermogen eind 2017:		1.433

Havenbedrijf Port of Zwolle

In 2015 hebben de gemeenteraden van Zwolle, Kampen en Meppel besloten tot oprichting en deelneming in "Port of Zwolle Coöperatie UA". Hierin zijn de havenactiviteiten van de deelnemende gemeenten ondergebracht.

Toelichting:

Het havenbedrijf Port of Zwolle heeft als doel het versterken van het vestigingsklimaat voor het havenbedrijfsleven, de industrie en logistieke bedrijven. Het is de verwachting dat vanaf 2019 de nautische dienstverlening verricht zal worden onder verantwoordelijkheid van Port of Zwolle.

Financiële kengetallen Port of Zwolle		* € 1.000
Resultaat 2017:		185
Eigen vermogen begin 2017:		48
Eigen vermogen eind 2017:		232
Vreemd vermogen begin 2017:		331
Vreemd vermogen eind 2017:		43

5.6.3 Stichtingen en verenigingen

VNG Vereniging Nederlandse Gemeenten

De VNG vertegenwoordigt gemeenten in overleggen met andere overheden (Rijk, Provincie). De vereniging is tevens het adviesorgaan voor gemeenten op alle gemeentelijke beleidsterreinen.

5.6.4 Overige verbonden partijen

De gemeente Meppel neemt deel aan enkele publiek private samenwerkingen (PPS). Het deelnemen in publiek private samenwerking beperkt zich tot ontwikkeling van gebieden, waarbij spreiding van risico en vermogensinbreng centraal staat.

Nat Industrierrein Oevers D

Op industrierrein Oevers D wordt samen met marktpartijen 52 ha bedrijventerrein en openbaar gebied ontwikkeld. Hiervan wordt 25 ha nat bedrijventerrein uitgegeven en 11 ha droog bedrijventerrein. De beoogde 160 arbeidsplaatsen zijn inmiddels gerealiseerd. In 2013 is de overeenkomst tot 2018 verlengd.

Zandwinning Bremenberglas

Met twee particuliere aannemers is een publiek-private samenwerking overeengekomen voor de winning en verkoop van ca. 1,5 miljoen m³ zand. De overeenkomst dateert van 17 januari 2003. In 2017 is eind november reeds aan zand 85.635 m³ afgezet. In 2016 was dit ter vergelijk 38.006 m³. De afzet verloopt goed. Het resultaat per 19-11-2017 is € 46.631,- voordelig.

Berggierslanden OntwikkelingsBedrijf (BOB)

De grondexploitatie Berggierslanden is via de jaarstukken 2011 afgesloten. De BOB blijft echter voorlopig bestaan tot in ieder geval 2018. Er is een concessieovereenkomst aangegaan, wat inhoudt dat de gehele exploitatie een private aangelegenheid is. De gemeente ontvangt een zogenaamde fee, die nagenoeg geheel is afgerekend met het BOB. Het openbaar gebied wordt door het BOB in eigendom en beheer aan de Gemeente Meppel overgedragen. Op dit moment zijn de fases 4 en 5 nog niet afgerond.

Gezien de huidige woningmarkt is moeilijk aan te geven wanneer deze fases zullen worden opgeleverd en overgedragen kunnen worden aan de gemeente Meppel. Tot de overdracht aan de gemeente Meppel blijft de BOB eigenaar en eerst verantwoordelijke.

5.6.5 Overige instellingen waarmee een bestuurlijke verbondenheid bestaat

In dit deel worden de verenigingen en stichtingen benoemd, waarbij een regionaal economisch belang wordt gediend. Hoewel deze organisaties en samenwerkingsverbanden formeel niet onder deze paragraaf vallen zijn ze hieronder voor de volledigheid opgenomen.

Sociale recherche Zwolle

De gemeente Meppel koopt met ingang van 1 mei 2012 ondersteuning op het gebied van sociale recherche in bij de GR Sociale Recherche Zwolle e.o. Hiervoor zijn we een samenwerkingsverband aangegaan met de gemeente Zwolle met als doel het voorkomen en bestrijden van oneigenlijk gebruik en misbruik van uitkeringen en regelingen.

De Sociale Recherche Zwolle verricht, overeenkomstig het afgesproken uitvoeringsprotocol, werkzaamheden voor de gemeente Meppel die verband houden met het voorkomen en opsporen van fraude, misbruik of oneigenlijk gebruik met door de gemeente Meppel verleende uitkeringen of voorzieningen en het handhaven van regelgeving.

Stichting Onderwijsgroep Zuidwest-Drenthe

Doelstelling is de instandhouding en verbreding van het voortgezet onderwijs op openbare grondslag door middel van de exploitatie van een scholengemeenschap. Meppel doet dit samen met de gemeente Westerveld. Met ingang van 1 januari 2007 is deze voorheen gemeenschappelijke regeling omgezet in een stichting. Uitgangspunt van de exploitatie van de scholengemeenschap is budgettaire neutraliteit. Bij nadelige saldi wordt door de school een beroep gedaan op opgebouwde egalisereserves of worden de kosten gedekt ten laste van volgende jaren. In het uiterste geval worden de deelnemende gemeenten aangesproken op basis van de leerlingenaantallen van de hoofdvestiging en de nevenvestiging.

Stichting Promes

Op 10 november 2006 is de stichting Promes opgericht. Stichting Promes verzorgt het openbaar onderwijs aan 9 scholen in de gemeenten Meppel en Staphorst. Naast regulier basisonderwijs biedt Promes eerste opvangonderwijs, speciaal basisonderwijs en onderwijs voor zeer moeilijk lerenden aan. In 2015 heeft de stichting het model met een raad van toezicht ingevoerd. De Stichting heeft met de invoering van dit model een scheiding gemaakt tussen de bestuurlijke- en de toezichthoudende taken.

Vereniging Drentse Gemeenten

De Vereniging van Drentse Gemeenten adviseert over zaken die in Drenthe spelen.

Talentergio

Talentergio is een samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten uit de regio Zwolle, een gemeenschappelijke regeling en een provincie. Samen vertegenwoordigen deze organisaties ongeveer 6000 medewerkers in de meest uiteenlopende functies. Doelstelling is om samen te werken op de terreinen: Intergemeentelijke mobiliteit, Kennisnetwerk en Arbeidsmarktcommunicatie, Trainee traject.

5.6.6 Regionale samenwerking

Regionale Samenwerking

Regionale Samenwerking

Vanwege het grote belang van regionale samenwerking op verbonden partijen wordt kort ingegaan op de ontwikkelingen. Er is een sterke samenhang met programma 1 Bestuur.

Verdere versterking van de samenwerking blijft het streven. Niet om het samenwerken op zich, maar om vraagstukken aan te pakken, die we op lokaal niveau alleen moeilijk kunnen oplossen. Inhoudelijke opgaven staan dus centraal.

Regionale samenwerking vindt plaats op diverse schaalniveaus, afhankelijk van de aard van het vraagstuk. Die schaalniveaus zijn: 1. Meppel-Westerveld; 2. Subregio van gemeenten in directe omgeving van Meppel; 3. Regio Zwolle; 4. Provincie Drenthe.

Subregio van gemeenten in directe omgeving van Meppel

Soms overstijgen vraagstukken ook dat niveau. Dan zoeken we oplossingen in bijvoorbeeld de subregio met onze buurgemeenten in de kop van Overijssel. Dit geldt met name voor onderwerpen rond de participatiewet en de arbeidsmarkt. De komende tijd hebben versterking van de werkgeversdienstverlening en beschut werken prioriteit. Zwartewaterland neemt hieraan niet deel. De inkoop jeugdzorg vindt plaats in Zuid-Drenthe.

Regio Zwolle

De samenwerking in de Regio Zwolle neemt geleidelijk in belang toe, doordat meer vraagstukken zich op grotere schaal bewegen: van oudsher de economie, waarbij voor Meppel de uitbouw van de samenwerking rond logistiek en het gemeenschappelijke havenbedrijf centraal staat. Maar daarnaast ook vraagstukken als *human capital* en inclusiviteit van de arbeidsmarkt, bereikbaarheid, energie en klimaat en vrije tijd en toerisme. De Regio Zwolle geeft de komende jaren nader invulling aan de lessen uit het rapport 'Stap over je eigen grens' (2017), voortkomend uit de 'proeftuin effectieve regionale samenwerking' vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken. De Regio Zwolle wil haar slagkracht vergroten zonder haar lichte netwerkstructuur te verliezen. Met deze inhoudelijke doorontwikkeling wil Regio Zwolle een volgend niveau van samenwerking bereiken. Daarbij wordt ingezet op een ambitieuzere agenda, een slagvaardiger werkwijze, bredere betrokkenheid van Raden en bedrijven en snellere inzet van middelen (geld en capaciteit). Meppel draagt aan deze ontwikkeling zowel bestuurlijk als ambtelijk stevig bij, door voorzitterschap en trekkerschap van de projectlijn Werkwijze en Capaciteit. In 2018 komt dit bij alle partners in discussie en besluitvorming. Daarnaast blijft Meppel trekker van het cluster logistiek, waaronder het gezamenlijke havenbedrijf Port of Zwolle

5.7 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het grondbeleid van de gemeente Meppel. De belangrijkste ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in de bouwgronden in exploitatie (BIE), hierna ook wel aangeduid als grondexploitaties, worden hieronder toegelicht.

Nota Grondbeleid 2015-2018

Het gemeentelijk grondbeleid is geen doel op zich maar is dienstbaar aan de diverse beleidsterreinen in het fysiek domein, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volkshuisvesting, verkeer, recreatie en natuur. De uitvoering van het beleid geeft de manier aan waarop de gemeente zich op de vastgoedmarkt beweegt. Dit is vastgelegd in de Nota Grondbeleid 2015-2018.

Resultaat grondexploitaties over 2018

In onderstaande tabel wordt het resultaat van de BIE over het boekjaar 2018 gepresenteerd.

Resultaat grondexploitaties over boekjaar 2018 bedragen x € 1.000	Resultaat 2018
Correctie tussentijdse winstneming 2017	€ 578-
Voorstel vrijval bestemmingsreserve grondexploitaties	€ 683
Tussentijdse winstneming 2018	€ 211
Resultaat afgesloten grondexploitaties	€ 67-
Vrijval voorziening afgesloten grondexploitaties	€ 228
Mutaties (verlies)voorziening 2018	€ 291-
Totaal resultaat grondexploitaties 2018	€ 185

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 is een tijdelijke bestemmingsreserve grondexploitaties gevormd om de tussentijdse winstneming over 2017 te kunnen corrigeren aan de hand van een nadere onderbouwing van projectspecifieke risico's in de jaarrekening 2018. Dit leidt per saldo tot een correctie van € 578.000 van de tussentijdse winstneming over 2017. Voorgesteld wordt deze tijdelijke bestemmingsreserve in zijn geheel te laten vrijvallen. De tussentijdse winstneming over het boekjaar 2018 komt uit op € 211.000.

De projecten winkelcentrum Oosterboer en Koeberg Zuid zijn in 2018 afgerond met een nadelig resultaat van € 31.812 respectievelijk € 35.681 ten laste van het resultaat 2018. Hier tegenover stond een hogere voorziening van totaal € 228.000 die kan vrijvallen. Voor de nog lopende grondexploitaties met een negatieve resultaatverwachting wordt de voorziening verhoogd met € 291.000.

Per saldo komt het resultaat van de grondexploitaties over het boekjaar 2018 daarmee uit op € 185.000 (positief).

Parameters

Ten aanzien van de indexering van de bouwkosten en de te verwachten kosten- en opbrengstenstijging zijn de volgende parameters gehanteerd op basis van extern advies van Metafoor. Dit is doorgevoerd bij de herziening van de grondexploitaties per 1-1-2019.

Parameters grondexploitaties per 1-1-2019	2019	2020- 2021	2022 e.v.
Opbrengstenstijging			
Woningbouw, vrije sector goedkoop	3,00%	2,50%	2,00%
Woningbouw, vrije sector midden	3,00%	2,50%	2,00%
Woningbouw, vrije sector duur	3,00%	2,50%	2,00%
Woningbouw, sociaal	2,00%	2,00%	2,00%
Bedrijven	1,00%	1,00%	2,00%
Kantoren	1,00%	1,00%	2,00%
Winkels	1,00%	1,00%	2,00%
Maatschappelijk	2,00%	2,00%	2,00%

Parameters grondexploitaties per 1-1-2019	2019	2020-2021	2022 e.v.
Kostenstijging			
Verwervingskosten	3,00%	2,50%	2,00%
Grond, weg en waterbouw (GWW)	3,50%	3,00%	2,00%
Plankosten	3,00%	2,50%	2,00%
Overige parameters			
Discontovoet (netto contant maken)	2,00%	2,00%	2,00%
Rekenrente kosten/opbrengsten	3,50%	3,50%	3,50%

Ten opzichte van de gehanteerde parameters bij de vorige herziening is in de eerste jaren uitgegaan van een hogere prijsindexatie als gevolg kostenstijging. De bouwkosten zijn in 2018 harder gestegen dan was voorzien. Naar verwachting zet deze trend zich in iets mindere mate door. Bouwkostenstijging heeft als direct gevolg dat ook de (residuele) grondwaarde van grondexploitaties beperkter toeneemt. Om deze reden is de indexatie van de grondopbrengsten voor de korte en middellange termijn verlaagd.

Verwachte resultaten en voortgang grondexploitaties

De grondexploitaties zijn conform de Nota Grondbeleid geactualiseerd per 1-1-2019. Het saldo van alle bouwgronden in exploitatie was € 6,3 mln. op netto contante waarde (NCW). Het geactualiseerde totaalsaldo komt uit op € 4,6 mln. op netto contante waarde.

Prognose bouwgronden in exploitaties (op basis van NCW) bedragen in x € 1.000					
Bouwgrond in exploitatie	GREX resultaat 31-12-2018	Tussentijdse winstnemingen	Totaal GREX 31-12-2018	Totaal GREX 31-12-2017	Verschil
Postitief resultaat					
Danninge Erve Zuid fase 2	€ 574	€ 77	€ 651	€ 1.118	€ 468-
Koeberg Noord	€ 42	€ -	€ 42	€ 18	€ 24
Nieuwveense Landen fase 1	€ 5.120	€ 287	€ 5.407	€ 6.122	€ 716-
Noord II	€ 1.290	€ 4.044	€ 5.334	€ 5.583	€ 249-
Oevers D	€ 1.275	€ 1.704	€ 2.979	€ 2.975	€ 4
Oevers E	€ 201	€ 300	€ 501	€ 768	€ 266-
Randweg	€ 60	€ -	€ 60	€ -	€ 60
Subtotaal	€ 8.561	€ 6.412	€ 14.973	€ 16.585	€ 1.611-
Negatief resultaat					
Blankenstein B	€ 3.125-	€ -	€ 3.125-	€ 3.360-	€ 235
Koeberg Zuid	€ 32-	€ -	€ 32-	€ 166-	€ 134
Vledder BC (exploitatie)	€ 7.175-	€ -	€ 7.175-	€ 6.650-	€ 524-
Winkelcentrum Oosterboer	€ 36-	€ -	€ 36-	€ 62-	€ 26
Subtotaal	€ 10.367-	€ -	€ 10.367-	€ 10.238-	€ 129-
Totaal	€ 1.806-	€ 6.412	€ 4.606	€ 6.346	€ 1.740-

Zoals aangegeven bij de parameters is de kostenstijging hoger uitgevallen dan in 2018 is voorzien. Zowel loon- als materiële kosten zijn harder gestegen als gevolg van de aantrekkende economie. Om deze reden zijn voor de herziening ultimo 2018 nieuwe civieltechnische kostenramingen opgesteld voor nog uit te voeren werkzaamheden bouw- en woonrijpmaken. Het gaat om de grondexploitaties van Danninge Erve Zuid fase 2 en de bedrijventerreinen Blankenstein, Noord II en Oevers E.

Blankenstein B

In 2018 zijn gesprekken gevoerd met een aantal bedrijven welke een bouwkaavel zoeken van circa 1.000 tot 4.000 m². De gemeente heeft maatwerk in de verkaveling geboden om de verkoop van de resterende gronden op dit terrein weer op gang te brengen. In 2018 heeft dit geleid tot twee grondreserveringen. Eén bedrijf heeft eind 2018 een koopovereenkomst ondertekend. De juridische levering en realisatie van de verkoopopbrengst van deze bouwkaavel van ruim 1.500 m² wordt verwerkt in 2019.

Voor de herziening van de grondexploitatie is uitgegaan van een geactualiseerde kostenraming. Hierbij is rekening gehouden met een extra insteekweg in het gebied. Tevens zijn de grondprijzen van de nog uit te geven gronden overgenomen op basis van de onderkant van de bandbreedte in de grondprijzennota.

Danninge Erve Zuid (fase 2)

In 2014 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden. Dit plan betreft de ontwikkeling van een woningbouwlocatie aan de zuidzijde van Nijeveen, bestaande uit totaal 123 woningen. Dat zijn 6 woningen als afronding van de gerealiseerde eerste fase van Danninge Erve Zuid (Weidelint), en 117 woningen in fase 2. Alle gronden zijn in eigendom van de gemeente. De grondexploitatie heeft een looptijd tot en met 2028.

Het uitgiftetempo is de afgelopen jaren ca. 6 tot 8 woningen per jaar geweest. Vanaf 2019 is de verwachting dat er gemiddeld 10 woningen per jaar worden gebouwd. Het plan wordt gefaseerd bouwen woonrijp gemaakt waardoor de kosten beheerst worden. Voldoende afzet van het duurdere woningbouw programma is het grootste risico voor deze exploitatie.

De bijstelling van het resultaat van deze grondexploitatie, ten opzichte van 2017, wordt veroorzaakt door de geactualiseerde kostenraming voor bouw- en woonrijpmaken, vertraagde gronduitgifte en een toename van de rentelasten als gevolg van de tussentijdse winstneming over het boekjaar 2017.

Koeberg Noord

In 2017 heeft de raad besloten om de oude schoollocaties van o.b.s. de Koedijkslanden en c.b.s. Kompas te herbestemmen voor sociale woningbouw door middel van de vaststelling van de grondexploitatie Koeberg Noord. Stichting Woonconcept zal op deze locatie aan de Gerard Doustraat in totaal 42 sociale huurwoningen gaan realiseren. In 2018 is het terrein conform planning bouwrijp gemaakt, waarna grondoverdracht heeft plaatsgevonden en de bouw is gestart. Realisatie is voorzien in 2019, waarna afwikkeling van het woonrijpmaken in 2020 zal worden afgerond. De grondoverdracht van alle bouwpercelen in 2018 heeft een positief rente-effect.

Nieuwveense Landen (fase 1)

Nieuwveense Landen fase 1 betreft de ontwikkeling van een duurzame nieuwbouwwijk voor circa 2.000 woningen met bijbehorende voorzieningen. In het najaar van 2017 is het stedenbouwkundig plan geactualiseerd en is parallel daaraan de fasering van de grondexploitatie aangepast waardoor de looptijd van de eerste fase is teruggebracht naar 10 jaar conform de geldende BBV regels.

In 2018 is veel bouwgrond uitgegeven voor totaal 194 woningen, waarvan 70 woningen in het eerste deelplan (Centrumwonen 1) en 124 woningen in het tweede deelplan (Broeklanden 4). Er wordt voor verschillende doelgroepen gebouwd. Er is grond verkocht voor de bouw van 25 sociale huurwoningen en 49 betaalbare appartementen, maar ook particuliere bouwers komen ruim aan bod. Er zijn 23 kavels verkocht voor de bouw van vrijstaande woningen aan de zuidzijde van de wijk. Dit betekent dat in 2019 veel bouwactiviteit gaat plaatsvinden.

Op straatniveau worden buurten woonrijp gemaakt om langdurige overlast te voorkomen. In 2018 is een belangrijk deel van de parkzone aangelegd, en zijn de voorbereidingen getroffen voor de verdere uitrol aan de zuidkant van Broeklanden 4 waarbij de toekomstige bewoners nadrukkelijk worden betrokken. Ondanks deze positieve ontwikkelingen is het geactualiseerde resultaat van de grondexploitaties gedaald. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de prijsstijging van bouw- en woonrijpmaken en nadelig rente-effect van de tussentijdse winstneming over het boekjaar 2017.

Noord II

Noord II is een ruim opgezet bedrijventerrein, met veel groen en waterpartijen. De locatie ligt in het verlengde van bedrijventerrein Noord I dat is voorzien van een goede ontsluiting op de A32 en A28. Noord II is een gemengd bedrijventerrein, geschikt voor lichte tot middelzware bedrijvigheid.

In 2018 is een kavel van 3.350 m² verkocht en zijn er voor drie kavels een reserveringsovereenkomst gesloten met een totaal oppervlakte van ongeveer 2,2 ha. Daardoor is eind 2018 totaal nog circa 2 ha. bouwgrond beschikbaar. De verwachting is dat deze laatste percelen in de komende jaren worden uitgegeven. De infrastructurele werken zijn voltooid hoewel de aandacht voor verkeersveiligheid wellicht nog enkele uitgaven vraagt.

De winstneming in 2017, en de wijziging van de parameters en geactualiseerde kostenraming leiden tot een beperkte bijstelling van de winstprognose.

Oevers D

Oevers D bestaat uit natte kavels, gelegen aan diep vaarwater. Daarnaast zijn er droge kavels, die niet afhankelijk zijn van vaarwater waaronder zichtkavels langs de N375. In 1998 is hiervoor een Publiek-Private-Samenwerking (PPS) met Royal Haskoning/DHV en KWS van start gegaan. Eind 2018 hebben partijen uitgesproken het project samen volledig af te willen ronden, en is de samenwerking verlengd tot 31 december 2023.

Bij de verlenging is de kostenraming geactualiseerd en taakstellend gemaakt. De raming wordt alleen nog jaarlijks gecorrigeerd met de werkelijke indexatie. Daarmee zijn de risico's beperkt tot de verkoop van 9 ha. bouwgrond dat voornamelijk is gelegen aan de havenkade.

In 2015 hebben wij samen met de gemeenten Zwolle en Kampen een havenbedrijf opgericht: Port of Zwolle. Dit moet tot meer slagkracht leiden en een groter bereik naar potentiële klanten, als maatregel om het bovengenoemde afzetrisico te beperken.

In 2018 is 2 ha. bouwgrond uitgegeven, waarvan 1 grote watergebonden bouwkavel van ca. 1,7 ha. aan het reeds gevestigde bedrijf Sethehaven BV. Voor de meeste zichtkavels langs de N375 zijn in 2018 reserveringsovereenkomsten gesloten, en hebben zich meerdere gegadigden gemeld. De verwachting is dat alle kavels langs de N375 in 2019 worden verkocht, en daarmee de verkoop van watergebonden kavels resteren.

Oevers E

Oevers E is een bedrijventerrein met voornamelijk kavels voor wonen en werken. De ontsluiting van dit bedrijventerrein verloopt via de N375. Het bedrijventerrein is vooral geschikt voor groothandel en kleinschalige bedrijvigheid.

In 2018 is een kavel van ongeveer 1 ha. verkocht. Dit was de laatste kavel zonder woonverplichting. Daarnaast zijn met twee ondernemers verdergaande gesprekken gevoerd over bedrijfsuitbreiding en/of nieuwbouw. In 2019 moet dit zijn beslag krijgen in grondreservering- en koopovereenkomsten.

De woonverplichting wordt meer als belemmering dan als kans gezien voor geïnteresseerde bedrijven. Het afzet-/ marktrisico blijft daarom het belangrijkste risico voor dit project. Overwogen wordt voor enkele bouwpercelen de woonverplichting te laten vervallen binnen de ruimte die het bestemmingsplan daarvoor biedt, dan wel via bestemmingswijziging als risico-beperkende maatregel.

Door de tussentijdse winstneming, en wijziging van de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging, is het grondexploitatie resultaat gedaald.

Randweg

In 2018 heeft de raad besloten om de locatie Randweg/Westerstouwe te ontwikkelen voor sociale woningbouw, en is hiervoor een grondexploitatie vastgesteld. Het betreft een project waarbij Stichting Woonconcept 34 duurzame nul-op-de-meter woningen realiseert voor de sociale huursector.

In 2019 wordt het bestemmingsplan opgesteld, en aansluitend zal worden gestart met het bouw- en woonrijpmaken van dit gebied. De verwachte doorlooptijd van dit project is 3 jaar tot 31-12-2021.

Vledder BC

De ontwikkeling van Het Vledder is via een openbare aanbestedingsprocedure in 2006 gegund aan een ontwikkelaar-/bouwcombinatie die nu nog bestaat uit TBI Koopmans. Dit plan voorzag in de bouw van ongeveer 170 woningen, een supermarkt, een (gebouwde) parkeervoorziening en een bioscoop. Het plan is opgedeeld in 5 fasen. De ontwikkelaar heeft fase 1 en 5 gerealiseerd, en heeft in 2017 met de bouw van 7 grondgebonden koopwoningen een start gemaakt met de realisatie van fase 3. Over de afronding van de resterende onderdelen van het Vledder is heronderhandeld. Dit heeft medio 2018 geleid tot een aangepast plan met een kwalitatief hoogwaardige invulling van het openbaar gebied.

De gemeenteraad heeft op 21 juni 2018 met de aanpassingen ingestemd. Het plan wordt afgerond met ca. 50 woningen en een nieuwe supermarkt. Onderdeel van de afspraken is dat de gemeente regie krijgt over de afronding en inrichting van het openbare gebied. In 2018 zijn de nodige ruimtelijke procedures doorlopen en afgerond.

In 2018 is voor afgerond € 800.000 aan provinciale subsidies zeker gesteld voor de afronding van dit project. Deze bijdragen maken het mogelijk om het openbaar gebied van een goede kwaliteit te voorzien, en prijsstijging voor de uitvoering van werken enigszins op te vangen. Toch is het resultaat van deze grondexploitatie verslechterd als gevolg van hogere rentekosten door verlenging van de looptijd met 2 jaar om te komen tot een afronding van het plan.

Tussentijdse winstneming

In de jaarrekening 2017 is voor het eerst tussentijdse winst genomen op grondexploitaties met een positieve resultaatprognose op basis van de zogenaamde 'Percentage of Completion' methode, conform het aangescherpte BBV-voorschrift aangaande tussentijdse winstneming³.

In het kader van het voorzichtigheidsbeginsel dient bij de bepaling van de tussentijdse winst rekening te worden gehouden met de risico's die specifiek samenhangen met de nog te realiseren kosten en opbrengsten van de individuele grondexploitaties. Gezien het late moment waarop het aangescherpte BBV-voorschrift aangaande tussentijdse winstneming vorig jaar is ingevoerd, en discussie over de definitie van projectspecifieke risico's, is de tussentijdse winst over 2017 volledig genomen zonder correctie van het resultaat met een risicoafslag. In plaats daarvan is een tijdelijke bestemmingsreserve grondexploitaties gevormd om de tussentijdse winstneming in voorliggende jaarrekening 2018 te kunnen corrigeren aan de hand van een nadere onderbouwing van (project)specifieke risico's. Dit leidt voor de jaarrekening 2018 tot de volgende berekening.

³ Aanvulling Notitie Grondexploitatie: Tussentijds winst nemen (Commissie BBV, maart 2018)

Winstneming bedragen x € 1.000	Winstprognose 31-12-2018	Risicoafslag	Winstprognose na risicoafslag	Kosten (% realisatie)	Opbrengsten (% realisatie)	Totaal tuss. winstneming
Bouwgronden in exploitatie						
Danninge Erve Zuid fase 2	€ 651	€ 458	€ 193	69%	15%	€ 21
Koeberg Noord	€ 42	€ 19	€ 23	59%	100%	€ 14
Nieuwveense Landen fase 1	€ 5.407	€ 5.661	€ -255	43%	24%	€ -
Noord II	€ 5.334	€ 229	€ 5.105	96%	81%	€ 3.954
Oevers D	€ 2.979	€ 41	€ 2.938	91%	71%	€ 1.901
Oevers E	€ 501	€ 175	€ 327	87%	54%	€ 155
Randweg	€ 60	€ 20	€ 40	4%	0%	€ -
Totaal	€ 14.973	€ 6.603	€ 8.370			€ 6.045

Voor de grondexploitaties Nieuwveense Landen fase 1 en Randweg is tussentijdse winstneming nog niet aan de orde. In Nieuwveense Landen komt de inschatting van de projectspecifieke risico's boven het geactualiseerde grondexploitatie resultaat uit. De locatie Randweg is vorig jaar in exploitatie genomen, en hierop zijn nog geen opbrengsten gerealiseerd waardoor er volgens het realisatiebeginsel nog geen winst kan worden genomen. Noord II en Oevers D zijn het verst gevorderd wat betreft realisatie van kosten en opbrengsten terwijl de projectspecifieke risico's gering zijn. Dit verklaart een aanzienlijke winstneming op beide grondexploitaties. In de volgende tabel wordt de (her)berekening van tussentijdse winstneming afgezet tegen de reeds genomen winst in de jaarrekening 2017.

Winstneming bedragen x € 1.000	Totaal tuss. winstneming	Reeds genomen winsten	Terugstorting 31-12-2018	Winstneming 31-12-2018
Bouwgronden in exploitatie				
Danninge Erve Zuid fase 2	€ 21	€ 77	€ -56	€ -
Koeberg Noord	€ 14	€ -	€ -	€ 14
Nieuwveense Landen fase 1	€ -	€ 287	€ -287	€ -
Noord II	€ 3.954	€ 4.044	€ -90	€ -
Oevers D	€ 1.901	€ 1.704	€ -	€ 197
Oevers E	€ 155	€ 300	€ -145	€ -
Randweg	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 6.045	€ 6.412	€ -578	€ 211

De correctie van de tussentijdse winstneming komt uit op € 578.000. Daarnaast leidt de realisatie van kosten en (grond)opbrengsten in de grondexploitaties van Koeberg Noord en NIT / Oevers D tot een tussentijdse winstneming van totaal € 211.000 over het boekjaar 2018.

Voorzieningen

Voor grondexploitaties, waarvan het geraamde eindresultaat negatief is, moet een (verlies)voorziening worden getroffen. De totale omvang van de voorziening wordt bepaald op basis van de netto contante waarde van de voorziene tekorten. In de tabel zijn de mutaties ten opzichte van de vorige jaarrekening weergegeven.

Voorzieningen bedragen x € 1.000	Stand 31-12-2017	Mutaties boekjaar 2018	Vrijval boekjaar 2018	Stand 31-12-2018
Bouwgronden in exploitatie				
Blankenstein B	€ 3.360	€ -235	€ -	€ 3.125
Koeberg Zuid	€ 166	€ -	€ -166	€ -
Vledder BC (exploitatie)	€ 6.649	€ 526	€ -	€ 7.175
Winkelcentrum Oosterboer	€ 62	€ -	€ -62	€ -
Totaal	€ 10.237	€ 291	€ -228	€ 10.300

Per saldo is sprake van een lichte stijging van de totale verliesvoorziening, vooral door de verlenging van de looptijd (en daardoor het oplopen van rentekosten) in de grondexploitatie Het Vledder.

De projecten winkelcentrum Oosterboer en Koeberg Zuid zijn in 2018 afgerond met een negatief resultaat van € 31.812 respectievelijk € 35.681 ten laste van het resultaat 2018. De voorziening van in totaal € 228.000 valt vrij.

Risico's

Financiële risico's die samenhangen met de ontwikkeling van gronden kunnen als gevolg van de veelal lange doorlooptijd van grondexploitaties en de omvang van de investeringen een grote impact hebben. Risico's zijn onder meer te hoge boekwaarde van het grondbezit, tegenvallende verkoopresultaten in tijd en geld, stijgende kosten van bouw- en woonrijp maken en juridische geschillen.

Op grond van de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2013 is door een gespecialiseerd adviesbureau (Metafoor) een uitgebreide risicoanalyse voor de grondexploitaties uitgevoerd. De risico's zijn voor alle projecten nader toegelicht in de paragraaf "weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Bedrijventerreinen

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de voorraad m² gronden op bedrijventerreinen in Meppel.

Bouwgrond in exploitatie	Totaal uitgeefbaar	Uitgegeven per 31-12-2017	Realisatie uitgifte 2018	Nog uit te geven bouwgrond
Blankenstein B	76.892 m ²	48.537 m ²	0 m ²	28.355 m ²
Noord II	270.104 m ²	222.508 m ²	3.352 m ²	44.244 m ²
Oevers D	405.690 m ²	295.518 m ²	20.022 m ²	90.150 m ²
Oevers E	73.298 m ²	29.647 m ²	7.469 m ²	36.182 m ²
Totaal	825.984 m²	596.210 m²	30.843 m²	198.931 m²

In 2018 is de totale uitgifteprognose nagenoeg gerealiseerd. Op basis van getekende koopcontracten wordt in 2019 bouwgrond uitgegeven op bedrijventerrein Blankenstein, Noord II en Oevers D. Ook voor Oevers E bestaat concrete interesse. Voor de komende jaren wordt ervan uitgegaan dat een gemiddeld uitgiftetempo van circa 3 hectare per jaar haalbaar is.

Verloop boekwaarde

In verband met de financiering van de grondexploitaties wordt in onderstaand overzicht een doorkijk gegeven naar het verwachte verloop van de boekwaarde voor de komende jaren.

Verloop boekwaarde bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019	Boekwaarde 31-12-2020	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022
Bouwgrond in exploitatie					
Blankenstein B	€ 4.832-	€ 4.721-	€ 4.496-	€ 4.065-	€ 3.721-
Danninge Erve Zuid fase 2	€ 5.435-	€ 4.819-	€ 4.167-	€ 3.327-	€ 2.569-
Koeberg Noord	€ 296	€ 89	€ -	€ -	€ -
Nieuwveense Landen fase 1	€ 12.130-	€ 14.253-	€ 14.139-	€ 11.732-	€ 6.791-
Noord II	€ 1.319-	€ 504-	€ 132	€ 795	€ -
Oevers D	€ 357-	€ 3	€ 830	€ 1.691	€ -
Oevers E	€ 2.100-	€ 1.671-	€ 1.160-	€ 880-	€ 590-
Vledder BC (exploitatie)	€ 8.784-	€ 7.595-	€ 7.192-	€ -	€ -
Voorziening grondexploitaties	€ 10.300	€ 10.300	€ 10.300	€ 3.125	€ 3.125
Totaal	€ 24.363-	€ 23.171-	€ 19.891-	€ 14.393-	€ 10.546-

* Betreft verloop van de 'netto' boekwaarde na correctie van winstnemingen en voorzieningen.

5.8 Paragraaf subsidies

5.8.1 Inleiding

Meppel heeft in 2018 € 18,8 miljoen aan subsidies aan instellingen en bijdragen aan overheden/verbonden partijen verstrekt. Daarvan is € 5,2 miljoen aan diverse instellingen verstrekt en € 13,6 miljoen aan andere overheidsorganisaties, inclusief de doorbetaling van rijksbijdragen. Het subsidieregister van de verstrekkingen aan instellingen is gepubliceerd op www.data.overheid.nl.

5.8.2 Beleidsmatige aspecten

Subsidiering op doelen in plaats van productie.

Met stichting Welzijn Mensenwerk is in 2018 de in 2017 aangekondigde verandering in opdrachtgeverschap doorgevoerd om minder resultaten te formuleren en de opdrachten minder strak in werkwijzen te beschrijven. Hierdoor creëren we meer ruimte voor de professionals. Zij kunnen dan beter inspelen op signalen uit de samenleving en kunnen de vraag van de inwoner meer centraal stellen. Dit heeft zeker het goede gesprek tussen opdrachtgever en opdrachtnemer bevorderd in de afstemming van de verwachtingen over en weer en de wijze waarop de resultaten worden gerealiseerd.

In 2018 zijn met Icare jeugdgezondheidszorg voor de tweede keer resultaatafspraken gemaakt. De Wet publieke gezondheid geeft hier precieze protocollen met normtijden, waardoor het best lastig is om uit de productieverantwoordings sfeer te komen, maar het is gelukt. Het anders denken zit dan meer in de vraag hoe we de contactmomenten in frequentie en invulling zo goed mogelijk kunnen laten aansluiten bij de vraag van de ouders en de gezinssituatie. We hebben gemerkt dat door resultaatgerichte afspraken te formuleren je als gemeente veel meer nadenkt over wat we willen bereiken en dat je met een instelling dan veel meer hebt over de type inzet en het hoe dus ook overlaat aan de instelling. Hierbij is het wel belangrijk dat je naar elkaar blijft uitspreken welke verwachting je hebt en hoe je op de hoogte blijft van de voortgang om eventueel bij te kunnen sturen.

Effectuering bezuinigingstaakstelling kunst en cultuur 2018.

Het gedeeltelijk effectueren van de bezuinigingstaakstelling 2018 (tweede tranche) gebeurt op basis van de mogelijkheden die er zijn in huisvesting en beheer zoals genoemd in de cultuurnota. Op de uitgaven van de Schouwburg Ogterop is een structurele verlaging van € 25.000 per jaar gerealiseerd. Van de voorgenomen structurele bezuiniging van € 50.000 per jaar op de subsidie aan de beheerstichting CCM De Plataan is een bedrag van € 25.000 niet gerealiseerd. De beheerstichting gebruikt 2018 om te onderzoeken hoe het volledige bedrag van € 50.000 per jaar met ingang van 2019 bezuinigd kan worden.

Voor subsidies is 1,6% indexatie gehanteerd, tenzij andere eerdere gemaakte afspraken gelden. Hiermee worden kostenstijgingen van organisaties en instellingen (deels) gecompenseerd en wordt het voorzieningenniveau in de gemeente op peil gehouden.

5.8.3 Subsidieplafonds

Bij vaststelling van de begroting is besloten tot het instellen van subsidieplafonds. Hiermee worden open einde regelingen voorkomen.

Voor 2018 golden de volgende subsidieplafonds voor de onderdelen amateurkunst, sportbeoefening en evenementen:

Amateurkunst € 103.127

Algemene sportstimulering € 6.000

Evenementen € 80.984

Er zijn in 2018 geen overschrijdingen geweest van de subsidieplafonds.

5.9 Paragraaf schouwburg Ogterop 2018

2018 stond in het teken van het jubileumjaar van schouwburg Ogterop. In mei was het precies 150 jaar geleden dat Gradus en Lammigje Ogterop het Stations Koffijhuis openden. Al 150 jaar staat de naam Ogterop voor een bloeiend cultureel bloeiend in Meppel en wijde omgeving. Dit jubileumjaar werd gevierd met vele extra activiteiten en initiatieven.

Het werd niet alleen een bijzonder jaar door het jubileum maar ook achter de schermen gebeurde er ook het een en ander. Zo nam in juni Jan Vrieling na ruim veertig jaar afscheid van het Schellinkje. Vanaf augustus heeft de schouwburg de exploitatie van de horeca in handen en heeft daarvoor een stichting opgericht. Aan deze grote verandering is natuurlijk een stevig proces aan voorafgegaan. Uiteindelijk heeft de raad ingestemd met de oprichting van een stichting om alle horeca activiteiten ondersteunend te maken aan de schouwburg. De schouwburg zelf was verheugd met deze ontwikkeling om uiteindelijk als één organisatie te kunnen optreden. Daarnaast is er afgelopen zomer ook nog eens verbouwd om de gedateerde uitstraling van de foyer en het restaurant aan te passen aan de huidige tijd.

Het jaar 2018 aan de hand van hoogtepunten

Januari

- Claudia de Breij vertoefde een aantal dagen in Meppel om haar nieuwe decor te monteren en om twee try-outs te spelen.
- Samen met Stichting Oud Meppel organiseerde de schouwburg een avond over de rijke historie van de schouwburg. Met medewerking van oud personeel en oud directeurs werden vele mooie herinneringen opgehaald.
- Het Ogterop jubileummagazine verschijnt huis aan huis, dit magazine is mogelijk gemaakt dankzij een bijdrage van het Waarborgfonds

-

Februari

- Het Hexagon Ensemble presenteerde met Maartje van Weegen een voorstelling en concert ineen met de cello in de hoofdrol. Speciaal voor het Ogterop jubileum, was de voorstelling voor kinderen gratis toegankelijk.

Maart

- Bijgeboekt Bach voor Baby's met twee betoverende concerten voor baby's. Niet alleen met klassieke muziek maar door ook door de bijzondere belichting en visuals werd het een bijzondere beleving voor de allerkleinsten en hun begeleiders.
- Theater de Spiegel werd voor een avond overgenomen door Ogterop. Speciaal voor de trouwe Ogteropbezoekers speelde Jochem Myjer een Meppel avond in Zwolle.
- Herman van Veen mocht natuurlijk niet in het jubileumseizoen ontbreken, twee avonden was hij te gast en haalde hij mooie herinneringen op aan Meppel en Ogterop.

April

Samen met Puppet International presenteerde Ogterop de beeldende voorstelling Manual Cinema een internationaal pareltje uit de VS.

Mei

- De jubileummaand Ogterop was een opeenvolging van hoogtepunten. Speciaal voor alle jubileumgebeurtenissen kwam Freddy Ogterop over uit Zuid Afrika, achterkleinzoon van Lammigje en Gradus Ogterop.
- Lammigje Ogterop kwam even terug op aarde voor de Jubileumproductie Mevrouw Ogterop, ze kookte haar fameuze groentesoep op het podium en verhaalde over haar belevenissen in Ogterop. Deze voorstelling werd ook gespeeld tijdens de grote Ogterop reünie met meer dan 100 (oud) medewerkers.
- Schouwburg Ogterop mocht de Henk Boerwinkel Cultuurprijs in ontvangst nemen.
- Ander hoogtepunt was het jubileumconcert met het Noordpool Orkest. Speciale gast was Paul van Vliet die eigenlijk niet meer optreedt maar voor Ogterop graag een uitzondering maakte. Naast gevierde artiesten als Nynke Laverman en Ellen ten Damme was er ook ruimte voor nieuw talent zoals Elke Vierveijzer en Flip Noorman.

Juni

- Na 42 jaar trouwe dienst aan Ogterop werd in juni hoofd techniek Berend Bertelink uitgezwaaid.

Juli en augustus

- In korte tijd heeft het restaurant en de foyer een complete make over gekregen.

-

September

- Het nieuwe seizoen ging spectaculair van start met de voorstelling de Canadese groep Flip Fabrique.
- Ook bood Ogterop weer ruimte en wanden aan in het kader van de Kunstrijkdagen.

- In het kader van meer aandacht voor jeugdtheater ging de eerste Ogterop theaterklas van start.

Oktober

- Het twee jaarlijkse Puppert festival pakte groots uit en vele bezoekers genoten van bijzondere beeldende voorstellingen

November

- Nog nooit telde Ogterop zo veel uitverkochte voorstellingen in een maand. Arjan Lubach, Harrie Jekkers, Ellen ten Damme en Brigitte Kaandorp werden ontvangen door een volle zaal.

- Het Australische gezelschap Casus trok veel publiek met nouveau cirque.

- Vooral de acrogym gemeenschap van Meppel is blij met de nieuwe internationale koers van bijzondere circusachtige voorstellingen in Ogterop.

-

December

- Traditioneel vult Vester een heel weekend Ogterop, leerlingen van Stad & Esch schitterden dit jaar met de musical Mamma Mia.

Ogterop in bezoekecijfers

In 2018 mocht Ogterop meer bezoekers dan ooit verwelkomen. Dit jaar had Ogterop ook volop de wind mee, veel uitverkochte voorstellingen en natuurlijk veel mooie jubileumactiviteiten waardoor de Schouwburg veelvuldig in de belangstelling stond.

Toch is een kanttekening op zijn plaats. Het blijft een grote uitdaging om de bezoekecijfers vast te houden. Om dit te bereiken is Ogterop grotendeels afhankelijk van het aanbod, van goede relaties en een groot netwerk. Voor veel grote producties en ook voor sommige cabaretiers is Ogterop al te klein. Gelukkig blijft er genoeg aanbod over en zijn er ook artiesten die Ogterop een warm hart toedragen.

In 2018 heeft Ogterop geïnvesteerd in bijzondere Internationale Producties. In totaal waren er vier Internationale voorstellingen te zien uit Australië, Canada en de VS. Deze voorstellingen passen ook goed bij de profilering van de schouwburg als theater waar regelmatig iets bijzonders te zien is en de voorstellingen trokken boven verwachting veel publiek. Daarnaast kan Ogterop met de beeldende voorstellingen aanhaken bij het Puppert publiek en in Meppel is een rijke Acrogym traditie waardoor veelal jonge kinderen in aanraking komen met bijzondere voorstellingen.

Ook het filmhuis kan rekenen op een stevige achterban, waardoor wekelijks veel bezoekers kunnen genieten van Arthouse films.

Bezoekers	2016	2017	2018
Theater bezoekers eigen programmering	29.242	28.059	32.204
Theaterbezoekers culturele verhuur incl. schoolvoorstellingen	11.846	12.839	11.790
Bezoekers Puppert activiteiten in Ogterop	3.800		4.000
Bezoekers commerciële verhuur	10.196	8.855	8.545
Bezoekers filmhuis Meppel	626	2.903	2.474
Totaal aantal bezoekers	55.710	52.656	59.013
Website bezoeken	113.292	122.366	122.285
Unieke website bezoekers	71.279	74.512	74.480
Theater vrienden	580	693	787
Facebook volgers	2.325	2.670	2.789

Aantal eigen voorstellingen programmering	112	117	132
Aantal inleidingen, workshops en rondleidingen	24	23	41
Aantal culturele verhuur ex Puppert	52	48	47
Aantal commerciële verhuur	129	129	121

Financiële verantwoording

Uitgaven

In 2018 vonden er een paar grote veranderingen plaats die ook van invloed zijn geweest op het resultaat. Een deel van die veranderingen waren niet voorzien in de begroting.

Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een tekort van €31.322. Dit tekort is voornamelijk te verklaren door de overname van het Schellinkje. In 2018 zijn er kosten gemaakt voor goodwill en de overname. Deze kosten zijn opgenomen in de post algemene kosten. Daarnaast is deze post ook hoger uitgevallen door de verbouwing van de foyer. Zonder deze overname kosten was er geen tekort. Daar bovenop is er sprake van een taakstellende bezuiniging van € 25.000. Deze bezuiniging is gehaald als we de extra kosten m.b.t. overname Schellinkje en verbouwing buiten beschouwing laten. De kosten van de activiteiten zijn fors hoger, dit komt omdat Ogterop meer en meer activiteiten organiseert. Ook is er het afgelopen jaar geïnvesteerd in een nieuw CRM systeem gekoppeld aan de kassa en de nodige AVG aanpassingen.

Inkomsten

De opbrengsten voorstellingen zijn fors toegenomen dit is te verklaren door extra activiteiten in het jubileumjaar, meer bezoekers, hogere zaalbezetting en daaraan gekoppeld meer inkomsten.

De overige opbrengsten zijn ook gerelateerd aan de kaartverkoop, het betreft hier opbrengsten theatertoeslag, Vrienden, reserveringskosten. Daarnaast ontvangt Ogterop een subsidie van € 27.000 van het Fonds voor de Podiumkunsten voor bijzondere en regio overstijgende programmering. Ook het waarborgfonds heeft bijgedragen aan het jubileumjaar van Ogterop met een bedrag van € 30.000. Op het gebied van cultureel ondernemerschap heeft Ogterop haar eigen inkomsten enorm verhoogd ten opzichte van jaren geleden.

Recapitulatie Uitgaven	Begroot 2017	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018	Verschil 2018
Kosten Vastgoed inclusief kapitaallasten en overhead	117.021	118.514	131.482	133.736	-2.254
Kapitaallasten theatergerelateerd	145.680	147.183	136.363	136.132	231
Personeelskosten inclusief doorbelasting en overhead	491.583	455.051	509.240	498.087	11.153
Algemene Kosten	89.813	92.298	101.235	186.836	-85.601
Kosten Activiteiten	610.000	674.450	587.894	840.201	-252.307
Kosten Ogterop jubileum 150 jaar			45.000	24.757	20.243
Toevoeging aan reserve	0	19.964	0	0	0
Totaal bedrag uitgaven	1.454.097	1.507.460	1.511.214	1.819.749	-308.535

Recapitulatie Inkomsten	Begroot 2017	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Werkelijk 2018	Verschil 2018
Opbrengst Huur	-65.000	-58.441	-65.000	-62.460	-2.540
Opbrengst Pacht	-55.000	-47.927	-55.000	-36.956	-18.044
Opbrengst Voorstellingen	-380.000	-456.983	-380.000	-561.773	181.773
Overige Opbrengsten	-110.000	-165.156	-100.000	-216.024	116.024
Totaal bedrag inkomsten	-610.000	-728.507	-600.000	-877.213	277.213
					0
Bijdrage gemeente	844.097	778.953	911.214	942.536	-31.322

Jaarrekening

6. Balans

Balans
(x € 1.000 euro's)

BALANS

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
VASTE ACTIVA		
IMMATERIELE VASTE ACTIVA	441	411
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	29	58
Bijdragen aan activa eigendom van derden	412	353
MATERIELE VASTE ACTIVA	99.689	99.551
Investerings met een economisch nut		
* <i>gronden uitgegeven in erfpacht</i>	-	-
* <i>overige investeringen</i>	62.565	63.847
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.	24.939	24.781
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	12.185	10.923
Investerings nog uit te splitsen	-	-
FINANCIELE VASTE ACTIVA	13.649	14.371
Kapitaalverstrekkingen		
* <i>Deelnemingen</i>	408	408
* <i>Woningbouwcorporaties</i>	5.897	6.279
* <i>Deelnemingen</i>	926	1.126
Overige langlopende leningen	6.417	6.558
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		
TOTAAL VASTE ACTIVA	113.779	114.333
VLOTTENDE ACTIVA		
VOORRADEN	24.710	34.095
Grond- en hulpstoffen		
* <i>Niet in exploitatie genomen bouwgronden</i>	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	24.383	33.755
Gereed product en handelsgoederen	327	340
UITZETTINGEN MET RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN 1 JAAR	9.871	7.434
Vorderingen op openbare lichamen	4.345	6.044
Rekening-courantverhouding met het Rijk	2.968	
Overige vorderingen #	2.557	1.390
LIQUIDE MIDDELEN	1.494	43
Kas- en banksaldi	1.494	43
OVERLOPENDE ACTIVA	2.402	1.410
Nog te ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	-	75
Overige	2.402	1.335
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	38.477	42.981
TOTAAL ACTIVA	152.256	157.315

PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
VASTE PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN	13.112	12.558
ALGEMENE RESERVE	10.544	7.027
BESTEMMINGSRESERVE		
Diverse bestemmingsreserves	2.210	2.397
GEREALISEERD RESULTAAT	359	3.135
VOORZIENINGEN		
Voorzieningen	7.389	7.493
Voorziening voor vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.		
VASTE SCHULDEN MET RENTYPISCHE LOOPTIJD LANGER DAN 1 JAAR	109.410	108.347
* Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	109.410	108.347
TOTAAL VASTE PASSIVA	129.912	128.398
VLOTTENDE PASSIVA		
NETTO VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN 1 JAAR	11.116	18.088
Kasgeldleningen	5.000	13.000
Banksaldi	-	704
Overige schulden #	6.116	4.384
OVERLOPENDE PASSIVA	11.228	10.828
Nog te betalen bedragen	4.784	3.660
Ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	2.509	2.024
Overige	3.935	5.144
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	22.344	28.917
TOTAAL PASSIVA	152.256	157.315
Gewaarborgde geldleningen (geen achtervang)	49.462	50.545

Dit betreft een wijziging t.o.v. de vastgestelde jaarstukken i.v.m. een correctie die met terugwerkende kracht doorgevoerd wordt op basis van de accountantscontrole 2018.

6.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

6.1.1 Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten en verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

6.1.2 Balans

Vaste activa

Artikel 59 stelt dat alle investeringen worden geactiveerd met uitzondering van kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde.

Immateriële vaste activa:

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de vervaardigings- c.q. verkrijgingprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in maximaal 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Materiële vaste activa met een economisch nut:

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Door het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV van 5 maart 2016 is de categorie niet in exploitatie genomen gronden komen te vervallen. Deze gronden zijn per 1-1-2016 zonder afwaardering van de boekwaarde ondergebracht bij de materiële vaste activa. In het wijzigingsbesluit is voorgeschreven dat uiterlijk 31 december 2019 deze gronden moeten worden gewaardeerd tegen taxatiewaarde.

De activa worden vanaf het jaar volgend op het tijdstip waarop dit gereed kwam of verworven werd lineair (of annuïtair bij uitzondering) afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Op grond met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het verzamelen van huishoudelijk afval of waarvoor begraafrechten kunnen worden geheven, worden deze investeringen voortaan op de balans opgenomen onder de investeringen met economisch nut in een aparte categorie.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut:

Met ingang van 2017 worden alle investeringen geactiveerd.

Afschrijvingsmethode:

Voor de afschrijving op activa wordt de lineaire methode gehanteerd. Uitzondering daarop zijn de afschrijvingen op die rioleringswerken, waarvoor tevens een verfijninguitkering uit het Gemeentefonds wordt ontvangen.

Investeringen in activa met een maatschappelijk nut, geactiveerd vóór 2017 worden afgeschreven in de destijds vastgestelde afschrijvingstermijn. Investeringen in activa met een maatschappelijk nut geactiveerd vanaf 2017 worden afgeschreven in het aantal jaren zoals dat bij de kredietverlening door de Gemeenteraad is vastgesteld.

In 2017 is door de gemeenteraad de "Financiële verordening gemeente Meppel" en de daarbij behorende artikelsgewijze toelichting vastgesteld.

Met het afschrijven van een nieuw activum wordt begonnen op 1 januari van het jaar volgend op het tijdstip waarop dit gereed kwam of verworven werd. Investerings, geactiveerd vóór de vaststelling van de Financiële verordening gemeente Meppel in 2017 worden nog afgeschreven conform de Nota Financieel Beleid van 2007.

Uitbreidingsinvesteringen in riolering (economisch nut) worden met ingang van 1 januari 2012 geactiveerd en lineair afgeschreven in de daarvoor geldende afschrijvingstermijn (zie tabel hierna). Uitbreidingsinvesteringen in riolering van vóór deze stelselwijziging worden niet geactiveerd, maar maken onderdeel uit van de 'onderhanden werken' (vlottende activa; zie hierna).

Investerings met economisch nut met een verkrijgingprijs boven de € 10.000 worden lineair afgeschreven conform de volgende tabel in:

Immateriële vaste activa	Termijn in jaren
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling en planvorming	maximaal 5
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	variabel
Materiële vaste activa	Termijn in jaren
Gronden en terreinen	geen
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Riolering: eerste aanleg niet-mechanisch deel	60
Riolering: niet-mechanisch deel	35
Riolering: mechanisch deel	15
Aanleg sportvelden	30
Renovatie sportvelden	15
Aanleg en herinrichting begraafplaatsen	25
Aanleg / renovatie kunstgrasvelden	10
Civieltechnische kunstwerken	40
Waterwegen, waterbouwkundige werken	20
Aanleg en herinrichting parken, plantsoenen, vijvers en overig openbaar groen	15
Permanente terreinwerken, wegen, straten, fietspaden, voetpaden	15
Houten bruggen	15
Buiteninventaris (speeltoestellen, sportparkattributen, straat-meubilair en verkeersborden c.a.)	10
Openbare verlichting	10
Verkeersregelinstantaties	10
Gebouwen / bouwwerken	
Gebouwen met permanente bouwaard: school- en bedrijfsgebouwen, sportaccommodaties, woningen c.a.	40
Gebouwen met een semi-permanente bouwaard: school- en bedrijfsgebouwen, sportaccommodaties, woningen c.a.	20
Renovatie, restauratie en aankoop school- en bedrijfsgebouwen, sportaccommodaties en woningen c.a.	25
Bouwkundige aanpassingen, die niet vallen onder renovatie en restauratie (bijvoorbeeld vervanging sportvloer)	15
Vervanging daken en dakbedekkingen	20
Transport- en Vervoermiddelen	
Vracht- en vuilnisauto's, bestel- en personenauto's, aanhangers e.d.	7
Tractoren en shovels	10
Motorvoertuigen	10
Schuiten	10
Machines, apparaten en installaties	
Technische installaties: aard en nagelvast (leidingen, kanalen, radiatoren)	40
Technische installaties: werktuigbouw (CV-ketels, liften, luchtbehandelingskasten, armaturen)	20
Technische installaties: elektrotechniek (telefooncentrales, toegangs- en veiligheidsinstallaties, stemcomputers)	10
Automatisering: hardware en software	5
Apparatuur kantoren, keukens, foto, film, reproductie etc.	5
Zoutstrooiers, sneeuwplougen en -schuivers, andere aan voertuigen te koppelen apparaten/machines en overig materieel voor reiniging, openbare ruimte.	10
Veegmachines	6
Maaimachines	5
Afzetcontainers	15
Ondergrondse afvalcontainers: buitenbak en binnenbak	15
Zonnepanelen	20
Overige materiële vaste activa	
Meubels en inventaris (incl. meubilair kantoren, scholen, sporthallen en gymzalen)	10
Afvalcontainers	10
Kaartmateriaal, luchtfoto's	5
Financiële vaste activa	Termijn in jaren
Het betreft activa die een financiële waarde of een financieel bezit vertegenwoordigen	variabel

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdrage wordt afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

Vorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede rentekosten en administratie- en beheerskosten minus de verkregen verkoopopbrengsten. Winsten uit grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Bij de winst- en verliesneming wordt de volgende uitgangspunten aangehouden:

- voorziene verliezen worden al in de jaarrekening genomen zodra zij bekend zijn (voorzichtigheidsbeginsel);
- winsten worden in de jaarrekening verwerkt op basis van de 'Percentage of Completion-methode' conform de vernieuwde BBV regelgeving;
- winst en verlies wordt genomen op basis van contante waarde;
- winst en verlies komen via de exploitatie ten laste van en ten goede aan het jaarrekeningresultaat.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening is bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze worden tegen nominale waarden opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Onder de voorzieningen zijn opgenomen de voorziening afvalstoffen en de voorziening riolering omdat dit door derden verkregen middelen zijn.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, wordt buiten de balanstelling opgenomen de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie vermeld.

6.2 Toelichting op de balans

(in euro's)

ACTIVA

6.2.1 Vaste activa

Immateriële vaste activa

	31-12-2017	31-12-2018
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	57.868	28.929
Bijdragen aan activa eigendom van derden	352.814	411.732
Totaal	410.682	440.661

Onder immateriële vaste activa worden begrepen de bijdragen aan activa in eigendom van derden en de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. Kosten van onderzoek en ontwikkeling welke niet aan bepaald actief kunnen worden toegerekend worden niet meer geactiveerd.

Het verloop van de boekwaarde was in 2018 als volgt:

	31-12-2017	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	31-12-2018
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	57.868			28.939			28.929
Bijdragen aan activa in eigendom van	352.814	74.510		15.592			411.732
Totaal	410.682	74.510	-	44.531	-	-	440.661

Materiële vaste activa

De materiële activa worden ingedeeld in activa met een economisch nut en in activa met een maatschappelijk nut. Onder investeringen met een economisch nut worden begrepen die investeringen waarvoor een "markt" is of welke onderdeel vormen voor een aan derden in rekening te brengen tarief.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

	31-12-2017	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	31-12-2018
Gronden en terreinen	11.419.861	24.463		9.281			11.435.043
Woonruimten	-						-
Bedrijfsgebouwen	43.315.352	863.701		2.030.422			42.148.631
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	26.187.757	1.221.545		1.310.008			26.099.294
Vervoermiddelen	1.557.940	584.369		360.935			1.781.374
Machines	4.235.803	370.325		477.767			4.128.361
Overig	1.911.930	503.347		504.066			1.911.210
Totaal	88.628.642	3.567.750	-	4.692.480	-	-	87.503.913

De totale boekwaarde van € 87.503.913 is inclusief een boekwaarde van € 24.938.936 voor investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	31-12-2017	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	31-12-2018
Gronden en terreinen	-						-
Bedrijfsgebouwen	-						-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	10.849.457	2.434.121		839.859	318.650		12.125.069
Machines	51.016			12.953			38.064
Overig	22.282						22.282
Totaal	10.922.756	2.434.121	-	852.811	318.650	-	12.185.415

De totale boekwaarde van € 12.185.415 is inclusief een boekwaarde van € 2.190.503 voor investeringen in maatschappelijk nut geactiveerd vanaf 2017.

Financiële vaste activa

Dit betreffen de verstrekte langlopende geldleningen, aandelen in gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en de in het bezit van de gemeente zijnde effecten.

Per 31 december 2017 respectievelijk 31 december 2018 als volgt gespecificeerd:

	31-12-2017	Verstrekt	Afgelost	31-12-2018
Deelnemingen	407.911			407.911
Totaal kapitaalverstrekking aan deelnemingen	407.911	-	-	407.911
Woningbouw	6.279.169		382.122	5.897.046
Totaal leningen verstrekt aan woningbouw	6.279.169	-	382.122	5.897.046
Essent	0			-
Vitens	657.646		164.414	493.232
Enexis	99.660			99.660
Meppel Energie	368.924		35.417	333.507
Totaal leningen verstrekt aan deelnemingen	1.126.229	-	199.831	926.399
Hypothecaire geldleningen	2.900.208		552.426	2.347.782
Uitzettingen met looptijd > 1 jaar	717.084	143.499	92.352	768.231
Overige verstrekte leningen	2.940.668	530.413	169.933	3.301.148
Totaal overige verstrekte leningen	6.557.960	673.912	814.712	6.417.161
Totaal	14.371.269	673.912	1.396.665	13.648.517

In het bedrag van de overige verstrekte leningen is een bedrag van ruim € 2,3 miljoen opgenomen voor vooruitbetaalde huur aan WOG B.V.

6.2.2 Vlottende activa

	31-12-2017	31-12-2018
Gronden in exploitatie	33.754.928	24.383.035
Gereed product/handelsgoederen	339.935	326.616
Totaal	34.094.863	24.709.651

Per 31 december 2017 respectievelijk 31 december 2018 als volgt gespecificeerd:

	Boek waarde 31-12-2017	Investe- ringen	Inkom- sten	Mutatie voorzie- ning	Winst- en verlies- nemning	Boek waarde 31-12-2018
<i>Gronden in exploitatie</i>						
Blankenstein B	4.766.043	66.263				4.832.306
Noord 2	1.193.315	494.550	278.436		90.000-	1.319.429
Danninge Erve Zuid fase 2	5.846.980	242.585	598.325		56.000-	5.435.239
Oevers E	2.795.845	134.835	685.525		145.000-	2.100.155
Het Vledder BC	9.771.105	345.507	1.332.450			8.784.161
Nieuwveense Landen fase 1	19.502.960	1.595.612	8.681.361		287.000-	12.130.211
Koeberg Zuid	-1.135.101	1.166.913			31.812-	0
NIT/ Oevers D	1.305.752	1.007.066	2.152.531		197.000	357.287
Winkelcentrum Oosterboer	-148.632	184.313			35.681-	0
Koeberg Noord	93.242	308.598	711.650		14.000	-295.809
Randweg		20.056				20.056
Voorziening grondexploitatie	-10.236.581			-63.419		-10.300.000
Totaal gronden in exploitatie	33.754.928	5.566.297	14.440.278	63.419-	434.494-	24.383.035
Totaal gronden	33.754.928	5.566.297	14.440.278	63.419-	434.494-	24.383.035

Vorzieningen

In de Nota Grondbeleid 2015-2018 is bepaald dat voorziene verliezen op grondexploitaties (hierna ook: bouwgronden in exploitatie) in de jaarrekening worden verwerkt zodra zij bekend zijn. Een voorziening moet direct worden getroffen ter grootte van het berekende tekort. In onderstaande tabel zijn de benodigde voorzieningen voor verliesgevendende grondexploitaties per 31-12-2018 weergegeven.

Vorzieningen in de jaarrekening 2018 per 31-12-2018	
Bouwgrond in exploitatie	
<i>Blankenstein B</i> De voorziening voor Blankenstein is met € 235.000 verlaagd. Per saldo is de verkaveling verbeterd door insteekwegen, waardoor voor de opbrengstenkant wordt uitgegaan van de onderkant van de bandbreedte in de grondprijzennota.	€ 3.125.000
<i>Koeberg Zuid</i> Project is gerealiseerd. De grondexploitatie is per 31-12-2018 afgesloten met een negatief resultaat ad € 31.812. De voorziening ad € 166.000 valt vrij.	€ -
<i>Vledder BC (exploitatie)</i> De voorziening is met € 490.000 verhoogd. Dit wordt veroorzaakt door extra rentekosten als gevolg van een langere doorlooptijd.	€ 7.175.000
<i>Winkelcentrum Oosterboer</i> Project is gerealiseerd. De grondexploitatie is per 31-12-2018 afgesloten met een negatief resultaat ad € 35.681. De voorziening ad € 62.000 valt vrij.	€ -
Totaal voorzieningen	€ 10.300.000

Waardering grondexploitaties

Uitgangspunten

Wijzigingen in de economische situatie, maar ook toekomstige planwijzigingen op projectniveau, hebben invloed op de uiteindelijke resultaten van de verschillende grondexploitaties binnen onze gemeente. Ook beleidsmatige keuzes over programma, ontwikkeltempo, ontwikkelvolgorde en kwaliteitscriteria etc. zijn bepalend voor het verwachte resultaat op de grondexploitaties en de waardering daarvan. De waardering van de grondexploitaties in deze jaarrekening is gebaseerd op de actuele inzichten ten aanzien van de marktsituatie en de te hanteren parameters (zoals prijsindexering, rente- en grondprijsontwikkeling).

Tussentijdse winstneming

In de jaarrekening 2017 is voor het eerst tussentijdse winst genomen op grondexploitaties met een positieve resultaatprognose op basis van de zogenaamde 'Percentage of Completion' methode, conform het aangescherpte BBV-voorschrift aangaande tussentijdse winstneming.

In het kader van het voorzichtigheidsbeginsel dient bij de bepaling van de tussentijdse winst rekening te worden gehouden met de risico's die specifiek samenhangen met de nog te realiseren kosten en opbrengsten van de individuele grondexploitaties. Gezien het late moment waarop het aangescherpte BBV-voorschrift aangaande tussentijdse winstneming vorig jaar is ingevoerd, en discussie over de definitie van projectspecifieke risico's, is de tussentijdse winst over 2017 volledig genomen zonder correctie van het resultaat met een risicoafslag. In plaats daarvan is een tijdelijke bestemmingsreserve grondexploitaties gevormd om de tussentijdse winstneming in voorliggende jaarrekening 2018 te kunnen corrigeren aan de hand van een nadere onderbouwing van (project)specifieke risico's. Dit leidt voor de jaarrekening 2018 tot de volgende berekening.

Winstneming bedragen x € 1.000	Winstprognose 31-12-2018	Risicoafslag	Winstprognose na risicoafslag	Kosten (% realisatie)	Opbrengsten (% realisatie)	Totaal tuss. winstneming
Bouwgronden in exploitatie						
Danninge Erve Zuid fase 2	€ 651	€ 458	€ 193	69%	15%	€ 21
Koeberg Noord	€ 42	€ 19	€ 23	59%	100%	€ 14
Nieuwveense Landen fase 1	€ 5.407	€ 5.661	€ -255	43%	24%	€ -
Noord II	€ 5.334	€ 229	€ 5.105	96%	81%	€ 3.954
Oevers D	€ 2.979	€ 41	€ 2.938	91%	71%	€ 1.901
Oevers E	€ 501	€ 175	€ 327	87%	54%	€ 155
Randweg	€ 60	€ 20	€ 40	4%	0%	€ -
Totaal	€ 14.973	€ 6.603	€ 8.370			€ 6.045

Per 31-12-2018 is totaal € 6.045.000 aan winst genomen op grondexploitaties met een winstprognose. De winstneming over het boekjaar 2018 bedraagt € 211.000.

Programmering en fasering

Woningbouw

De provinciale bevolkingsprognoses zijn leidend voor de woningprogrammering. Door adviesbureau Companen zijn deze prognoses geanalyseerd en vertaald in een woningtoename per jaar. Voor Meppel bedraagt de woningtoename voor de perioden 2015-2019 en 2020-2025 respectievelijk circa 200 en 160 woningen per jaar. Voor de periode 2025 tot en met 2040 is de woningbehoefte geëxtrapoleerd.

Bedrijventerreinen

In 2018 is ruim 3 ha. bedrijfsgrond uitgegeven. Het betreft de verkoop van percelen bouwgrond op de bedrijventerreinen Noord II, Oevers D en Oevers E. Ook zijn in 2018 gesprekken gevoerd met bedrijven voor uitbreiding en nieuwvestiging op onze bedrijventerreinen. De verwachting is dat de uitgifteprognose van circa 3 hectare voor komend jaar realistisch is. Dit leidt tot een verdere afname van de boekwaarde en verlaging van het risicoprofiel.

Parameters en grondprijzen

Rekenrente

Het rentepercentage dat wordt gehanteerd voor de grondexploitaties is evenals vorig jaar bepaald op 3,5%. Dit percentage is afgeleid van de werkelijk te betalen rente over het aandeel vreemd vermogen. Sinds de vernieuwing van de BBV richtlijnen in 2016 is dit rentepercentage niet meer gelijk aan de interne omslagrente.

Kosten- en opbrengstenstijging

In lijn met voorgaande jaren is extern advies ingewonnen voor de toetsing/bepaling van de parameters voor kosten- en opbrengstenstijging. Ten opzichte van de gehanteerde parameters bij de vorige herziening is in de eerste jaren uitgegaan van een hogere prijsindexatie als gevolg kostenstijging. De bouwkosten zijn in 2018 harder gestegen dan was voorzien. Naar verwachting zet deze trend zich in iets mindere mate door. Bouwkostenstijging heeft als direct gevolg dat ook de (residuele) grondwaarde van grondexploitaties beperkter toeneemt. Om deze reden is de indexatie van de grondopbrengsten voor de korte en middellange termijn verlaagd.

Grondprijzen

Ten opzichte van de grondprijzennota 2018 zijn de grondprijzen voor woningbouw en bedrijventerreinen over de gehele linie licht verhoogd, met uitzondering van Danninge Erve Zuid fase 2 waar de bandbreedte van de grondprijzen aan de onderkant is verruimd.

Risico's en onzekerheden

Op grond van de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2013 is een uitgebreide risicoanalyse voor de grondexploitaties uitgevoerd. De risico's zijn door adviesbureau Metafoor voor alle projecten afzonderlijk in beeld gebracht, waarbij het meeste aandacht is uitgegaan naar de financiële risico's en de beheersing daarvan voor Nieuwveense Landen (NvL) dat met afstand de grootste grondexploitatie is van Meppel.

De individuele risico's in de projecten liggen in lijn met de risico's uit 2018 met het verschil dat de economie verder is aangetrokken. Toch blijft de uitgifte van bouwgrond het belangrijkste risico voor alle grondexploitaties. Vertraging in (de uitgifte van) een project kan leiden tot een toename van rente-, planontwikkeling- en beheerskosten. Ook het niet realiseren van de beoogde grondprijs vormt steeds weer een aanzienlijk risico. Daarnaast bestaan er risico's met betrekking tot de ontwikkeling van de parameters binnen de projecten, zoals kosten- en opbrengstenstijging en de renteontwikkeling.

Een nadere toelichting op de beheersmaatregelen en berekening van de benodigde bufferreserve is opgenomen in de paragraaf "weerstandsvermogen en risicobeheersing".

	Boek waarde 31-12-2017	Investe- ringen	Inkom- sten	Mutatie voorzie- ning	Winst- en verlies- neming	Boek waarde 31-12-2018
<i>Gereed product/handelsgoederen</i>						
Volkstuinen	127.467					127.467
Woningen	69.012					69.012
J. vd Boschkade	250.627					250.627
Oevers A/B/C	1.170					1.170
Bremenbergpas (zandwinning)	-108.341	1.170	14.489			121.660-
Totaal overig	339.935	1.170	14.489	-	-	326.616
Totaal voorraden	34.094.863	4.560.401	13.447.701	63.419-	434.494-	24.709.651

Deze balanscategorie betreft in hoofdzaak verhandelbaar onroerend goed.

Uitzettingen met rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Vorderingen

Per 31 december 2018 respectievelijk 31 december 2017 als volgt gespecificeerd:

Vorderingen totaal	31-12-2017	31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	6.044.128	7.313.792
Overige vorderingen	1.389.766	2.557.463
Totaal	7.433.894	9.871.255

Vorderingen op openbare lichamen	31-12-2017	31-12-2018
Vordering inzake BTW-compensatiefonds	4.097.979	4.045.098
Schatkistbankieren		2.968.306
Overige vorderingen op overheden	1.946.149	300.388
Totaal	6.044.128	7.313.792

Door een wijziging van de Wet Financiering decentrale overheden is in december 2013 het schatkistbankieren verplicht geworden voor de decentrale overheden. In het kader van het verplicht schatkistbankieren is het drempelbedrag waarover verantwoording moet worden afgelegd € 764.595. Het totaal aan middelen dat uitsluitend in het kader van het drempelbedrag buiten 's Rijks schatkist is gehouden is elk kwartaal in 2018 € 0.

Overige vorderingen	31-12-2017	31-12-2018
PC Privé / fietsregeling	4.563	7.267
Belastingdebiteuren	565.314	738.801
Vorderingen NIT		10.767
Overige vorderingen	1.200.678	2.202.781
Af: Voorziening dubieuze debiteuren	380.790	402.153
Totaal	1.389.766	2.557.463

In het bedrag van € 2.236.306 per 31 december 2018 onder de overige vorderingen staat met betrekking tot debiteuren sociale zaken een brutobedrag van € 1.619.910 open waarvan € 457.859 aangemerkt wordt als invorderbaar.

Voor het niet kunnen innen van vorderingen is een voorziening gevormd. De opbouw van deze voorziening geschiedt op grond van artikel 9 van de Financiële beheersverordening (art. 212 Gemeentewet). De onttrekkingen vinden plaats op basis van de feitelijke boekingen. Het bedrag van de voorziening voor de belastingvorderingen en overige vorderingen bedraagt € 402.153. Over 2018 is aan de voorziening een bedrag € 69.403 toegevoegd ten laste van de exploitatie.
Liquide middelen

Per 31 december 2018 respectievelijk 31 december 2017 als volgt gespecificeerd:

	31-12-2017	31-12-2018
BNG	-	1.462.652
Kas	3.552	7.882
ING	28.241	17.003
Kruisposten	10.770	6.848
Totaal	42.564	1.494.386

Overlopende activa

Per 31 december 2018 respectievelijk 31 december 2017 als volgt gespecificeerd:

	31-12-2017	31-12-2018
Nog te ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel	75.000	-
Overig	1.335.119	2.401.842
Totaal	1.410.119	2.401.842

	Stand 31-12-2017	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand 31-12-2018
Nog te ontvangen voorschotbedragen doelluitkeringen	-			
Verkeersveilige inrichting Jan Tooroplaan	50.000		50.000	-
Verkeersveilige inrichting Slingenberg	25.000		25.000	-
Totaal vooruitontvangen bedragen	75.000	-	75.000	-

PASSIVA

6.2.3 Eigen vermogen

Reserves zijn vermogensbestanddelen die bedrijfseconomisch gezien vrij aanwendbaar zijn. In de toelichting op de balans worden reserves onderscheiden naar:

- de algemene reserve;
- bestemmingsreserves.

waarbij de laatste categorie gesplitst wordt in:

- A. overige bestemmingsreserves.
- B. reserves met een egaliserend karakter
- C. bedrijfsreserve
- D. projectgebonden reserves

Het verloop van het saldo van de reserves in 2018 is als volgt:

	Stand 31-12-2017	Verwerking resultaat	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Vrijval reserves	Stand 31-12-2018
Algemene reserve						
Algemene bufferreserve	5.754.905					5.754.905
Vrij besteedbare reserve	1.272.000	3.296.865	220.000			4.788.865
Totaal algemene reserve	7.026.905	3.296.865	220.000	-	-	10.543.770
Bestemmingsreserves						
<i>A. Overige reserves</i>						
Frictiekosten	40.000					40.000
<i>B. Reserves met een egaliserend karakter</i>						
Budgetoverheveling	-	25.000		25.000		-
<i>C. Bedrijfsreserves</i>						
Nat Industrierrein (PPS-bedrijfsreserve)	11.519					11.519
<i>D. Projectgebonden</i>						
Ondernemersfonds	19.000		209.203	209.203		19.000
Sociaal domein	2.176.000	870.000-				1.306.000
Ogterop	150.000					150.000
Grondexploitatie	-	683.000				683.000
Totaal bestemmingreserves	2.396.519	162.000-	209.203	234.203	-	2.209.519
Resultaat na bestemming	-					-
Totaal reserves	9.423.424	3.134.865	429.203	234.203	-	12.753.289

Aard en reden van de reserves

Reserve	Reden van de reserve	Criteria toevoeging	Criteria onttrekking
Algemene reserve	(Inkomensfunctie)		
Algemene bufferreserve	Weerstandsvermogen om risico's op te kunnen vangen	Uitkomst berekening risicobuffer	Uitkomst berekening risicobuffer Separaat raadsbesluiten
Vrij besteedbare reserve		Resultaatbestemming Op basis van integrale afwegingen Saldo begroting en rekening	Resultaatbestemming Op basis van integrale afweging.
Overige reserves	(Bestedingsfunctie)		
Friciekosten bezuinigingen	Benodigde middelen voor frictiekosten	Is gevormd met een dotatie uit resultaatbestemming 2010	Friciekosten in het kader van de bezuinigingen
Budgetoverheveling	Het rechtmatig aanwenden van incidentele uitgaven waarvan de werkzaamheden niet (volledig) in het betreffende boekjaar zijn afgerond en die in het volgende jaar zullen worden gerealiseerd	Wordt gevormd door separaat raadsbesluit Resultaatbestemming	Realiseren werkzaamheden
Nat Industrierrein (PPS bedrijfsreserve)	Promotie en acquisitie van het Nat industrierrein	Bij oprichting van de PPS gevoed	Voor kosten promotie en acquisitie bouwkavels
Projectgebonden reserves	(Bestedingsfunctie)		
Ondernemersfonds	Beschikbaar hebben van middelen voor versterking van het georganiseerde bedrijfsleven	Jaarlijkse extra opbrengst uit het OZB-tarief voor niet-woningen	Verlenen van subsidie aan Stichting Ondernemersfonds Meppel
Sociaal domein	Beschikbaar hebben van middelen om eventuele overschrijdingen binnen het sociaal domein op te vangen	Reserve is gevormd met een dotatie uit het aanvangsbudget en onbenutte deelbudgetten van de integratie-uitkering sociaal domein	Benodigdheid van budget in een nieuw begrotingsjaar
Ogterop	Beschikbaar hebben van middelen ter dekking van de toekomstige theatergerelateerde uitgaven	Wordt jaarlijks gevoed vanuit de extra meer inkomsten van schouwburg Ogterop	Kosten van de toekomstige theatergerelateerde uitgaven
Grondexploitatie	Het reserveren van de tussentijdse winstneming voor project-specifieke risico's binnen de grondexploitatie	Toevoeging van de project-specifieke risico's van de tussentijdse winstneming	Onttrekking bij afsluiting van de grondexploitatie

De verdere specificatie van alle reserves (toevoegingen en onttrekkingen) is opgenomen in het hoofdstuk "Bijlagen" van deze jaarstukken.

Toelichting op de reserves 2018

- De gewenste omvang van de bufferreserve wordt ieder jaar bij het opmaken van de jaarrekening bepaald. Eventuele mutaties worden verwerkt bij vaststelling van de jaarrekening.
- In het saldo ontwikkeling van de vrije reserve is onder meer het saldo van de jaarrekening 2017 opgenomen.

Resultaat voor bestemming

	31-12-2017	31-12-2018
Totaal saldo van baten en lasten	3.134.865	358.933

Voor het voorstel met betrekking tot het resultaat 2018 wordt verwezen naar het betreffende raadsvoorstel.

6.2.4 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verliezen, verplichtingen en risico's waarvan de omvang op balansdatum onzeker, doch redelijkerwijs is in te schatten.

	Stand 31-12-2017	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Stand 31-12-2018
Algemene voorzieningen				
Voorziening pensioen- en wachtgelden bestuur en personeel	3.588.796	430.072	296.584	3.722.285
Totaal algemene voorzieningen	3.588.796	430.072	296.584	3.722.285
Van derden verkegen middelen				
Afvalstoffen	1.356.021	90.110		1.446.131
Riolering	2.547.895		327.085	2.220.810
Totaal van derden verkregen middelen	3.903.916	90.110	327.085	3.666.942
Totaal voorzieningen	7.492.713	520.182	623.668	7.389.226

Aard en reden van de voorzieningen

Voorziening	Aard van de voorziening	Reden van de voorziening	Criteria toevoeging	Criteria onttrekking
Algemene voorzieningen				
Voorziening pensioen- en wachtgeld en bestuur en personeel	Opvang verplichtingen per balansdatum met een in te schatten omvang	Het afdekken van de uitkeringsverplichtingen aan het voormalige personeel (wachtgeld en de opgebouwde uitkeringsverplichtingen van gewezen en huidige wethouders)	Verschil tussen stand voorziening en de uitkomst (actuariële) berekening en de op de vergoedingen aan de huidige wethouders ingehouden pensioenpremie	Uitkeringen wachtgeld en ouderdoms- of nabestaandenpensioen en waardeoverdracht van opgebouwde pensioenrechten
Van derden verkregen middelen				
Afvalstoffen	Van derden verkregen middelen specifiek in te zetten voor afvalstoffenheffing	Van derden verkregen middelen specifiek in te zetten voor afvalstoffenheffing (art. 44; lid 2 bbv)	Overschotten op de heffing van afvalstoffen	Opvangen van tekorten op de heffing van afvalstoffen of het dempen van de tarieven
Riolering	Van derden verkregen middelen specifiek in te zetten voor rioolheffing	Van derden verkregen middelen specifiek in te zetten voor rioolheffing (art. 44; lid 2 bbv)	Overschotten op de heffing van riolering	Opvangen van tekorten op de heffing van riolering of het dempen van de tarieven

De voorziening dubieuze debiteuren is in mindering gebracht op de balanspost 'overige vorderingen' en de voorzieningen grondexploitaties zijn in mindering gebracht op de balanspost 'voorraden'. Dit is conform de wettelijke voorschriften.

6.2.5 Vaste schulden met rente typische looptijd langer dan 1 jaar

Onderhandse leningen

Onderhandse leningen	31-12-2017	31-12-2018
Binnenlandse banken	108.347.035	109.410.186
Binnenlandse bedrijven	-	-
Boekwaarde per einde jaar	108.347.035	109.410.186

Vaste schulden zijn schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Het verloop van de opgenomen onderhandse geldleningen was in 2017 als volgt:

Binnenlandse banken	31-12-2017	31-12-2018
Boekwaarde per aanvang jaar	116.921.595	108.347.035
Bij: opgenomen geldleningen	-	10.000.000
Af: betaalde aflossingen	8.574.560	8.936.850
Boekwaarde per einde jaar	108.347.035	109.410.186

Over de onderhandse leningen was een rentevergoeding van € 4.269.311 verschuldigd.

4.2.6. Vlottende passiva

Kortlopende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Per 31 december 2018 respectievelijk 31 december 2017 als volgt gespecificeerd:

	31-12-2017	31-12-2018
RC Schouwburg	327.007	298.863
RC Sociale Zaken	681.725	947.551
Personeelsfonds	6.685	6.153
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	6.091	5.991
Crediteuren	3.362.492	4.785.914
Crediteuren Nat industrieterrein	-	71.728
Overig		
Totaal	4.384.000	6.116.201

Opgenomen kasgeldlening

	31-12-2017	31-12-2018
Kasgeldlening o/g	13.000.000	5.000.000
Totaal	13.000.000	5.000.000

Banksaldi

Per 31 december 2018 respectievelijk 31 december 2017 als volgt gespecificeerd:

	31-12-2017	31-12-2018
BNG	704.407	-
Totaal	704.407	-

Overlopende passiva

Per 31 december 2017 respectievelijk 31 december 2016 als volgt gespecificeerd:

	31-12-2017	31-12-2018
Nog te betalen bedragen	3.659.747	4.784.176
Vooruitgefactureerde bedragen	4.011.759	2.429.309
Ontvangen voorschotbedragen doeluitkeringen	2.024.116	2.509.013
Overig	1.132.722	1.505.308
Totaal	10.828.344	11.227.805

Vooruit gefactureerd betreft een bedrag gefactureerd aan Ontwikkelingscombinatie Het Vledder VOF. Deze gronden zijn nog niet feitelijk geleverd en mogen daarom niet als opbrengst in de jaarrekening worden verantwoord.

In de vooruitontvangen bedragen zit een bedrag van € 39.363 voor een claim die in de volgende jaren afgewikkeld wordt. In de overlopende passiva zijn ook opgenomen de ontvangen voorschotbedragen doeluitkeringen.

Onderstaand zijn deze voorschotbedragen gespecificeerd:

	Stand 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terug- betalingen	Stand 31-12-2018
Ontvangen voorschotbedragen doeluitkeringen				
Kwaliteitsimpuls Fietsnetwerk in Drenthe	-	53.600		53.600
Basiseducatie	293			293
Onderwijs achterstanden beleid (OAB)	411.233	117.862		529.095
Uitkoopregeling woningen onder hoogspanningsverbindingen	12.589			12.589
Uitvoeringsregeling Binnenstadfonds	1.600.000			1.600.000
Spreiding en toegankelijkheid openbare bibliotheken Meppel 2019/2020		100.000		100.000
Uitvoeringsregeling Impuls Volkshuisvesting	-	121.895		121.895
ESF subsidie Aan het werk in de Ijsselvechtstreek		91.540		91.540
Totaal ontvangen voorschotbedragen doeluitkeringen	2.024.116	484.897	-	2.509.013

6.2.7 Toelichting op de niet uit de balans blijvende verplichtingen.

Artikel 50 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt dat aan de passiefzijde van de balans het bedrag wordt opgenomen waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen en garantstellingen zijn verstrekt. Vervolgens regelt artikel 53 van de BBV dat in de toelichting op de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen worden vermeld waaraan de gemeente voor de toekomstige jaren is verbonden.

Op balansdatum bestaan de volgende borgstellingen en garantstellingen:

Verstrekte borgstellingen en garanties Bedragen x € 1 miljoen	Restant per 31-12-2017	Restant per 31-12-2018
Stichtingen en verenigingen	1,1	0,9
WOG BV	48,0	47,4
Eigen woningbezit	1,5	1,1
Achternvang sociale woningbouw (WSW)	137,5	195,0
	<u>188,0</u>	<u>244,5</u>

Tot en met 1994 bestond de mogelijkheid voor burgers om voor de aankoop/verbouw van een eigen woning de gemeente te vragen een borgstelling/garantie te verlenen op de door hen aan te gaan hypothecaire geldlening. In geval van beroep op de borgstelling/garantie had de gemeente de mogelijkheid 50% van het verlies te verhalen op het Rijk. Van deze regeling is op grote schaal gebruik gemaakt. Met ingang van 1995 is deze regeling vervallen en vervangen door de borgstelling/garantieverlening door de Nationale Hypotheek Garantie. Voor de oorspronkelijk verstrekte borgstellingen/garanties blijft de gemeente aansprakelijk tot het moment dat de hypotheek wordt afgelost. Het feitelijke risico dat de gemeente nog loopt voor deze vervallen regeling is nihil gezien de sinds 1995 opgetreden prijsstijgingen van woningen. Op dit moment wordt nog garant gestaan voor 64 "oude" garantiegevallen tot een bedrag van ruim 1,1 miljoen (gemiddeld per woning € 17.183).

Achternvang sociale woningbouw

Een soortgelijke regeling zoals deze geldt voor het eigen woningbezit, bestaat er ook voor borgstelling/garantieverlening voor (sociale) huurwoningen in eigendom van woningcorporaties. Deze borgstellingen/garanties zijn ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waaraan ook door onze gemeente wordt deelgenomen. Deze regeling houdt in dat de garantieverplichting berust bij het waarborgfonds met een achternvang van de deelnemende gemeente als het waarborgfonds in financiële problemen komt. Volgens opgave van het Waarborgfonds bedraagt het achternvangrisico op 31 december 2018 ruim 195 miljoen.

Borgstelling bouw scholencampus

In juni 2010 bent u akkoord gegaan met de Projectovereenkomst Onderwijspark Ezinge. Per 1 juli 2013 wordt borg gestaan voor een geldlening van € 50 miljoen voor het onderwijspark Ezinge. Hiertegenover staat een 1^e hypotheekrecht.

Langdurende huurverplichting

In maart 2013 zijn de huurovereenkomsten met de WOG m.b.t. de onderwijsruimten en de sportaccommodatie van onderwijspark Ezinge ondertekend. Per 1 juli 2014 is de huur ingegaan voor een periode van 40 jaar, waarna de overeenkomst wordt voortgezet voor een periode van 5 jaar.

Aangegane huurverplichting x € 1.000	Totale verplichting per 31-12-2018	Verplichting 2018
WOG onderwijsruimten Ezinge	93.299	1.866
VOW sportaccommodatie onderwijspark Ezinge	22.444	449

Overige toekomstige financiële verplichtingen:

– Binnen de gemeente is een regeling vastgesteld over het aantal uren die een individuele medewerker maximaal mag meenemen naar het volgende kalenderjaar. Deze "overlopende" vakantiedagen vertegenwoordigen een niet nader bepaald bedrag.

Voor deze regeling is geen voorziening gevormd en is op grond daarvan niet in de balans opgenomen.

– In de CAO is opgenomen dat aan ambtenaren met een diensttijd van 25 jaar, 40 jaar en 50 jaar een gratificatie wordt toegekend.

Voor deze verplichting is geen voorziening gevormd en is, op grond daarvan, niet in de balans opgenomen

In 2018 zijn geen betalingen verricht naar aanleiding van verleende borg- en garantstellingen.

7. Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting.

1.1 Het overzicht van baten en lasten per programma (x € 1.000)

Programma	Product	Raming 2018 vóór wijziging			Raming 2018 ná wijziging			Realisatie 2018			Realisatie 2017		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur		1.808	1	1.807	1.965	1	1.964	1.873	1	1.872	1.629	6	1.623
Bestuur	51	1808	1	1807	1965	1	1964	1873	1	1872	1629	6	1623
Openbare orde en veiligheid													
		2.147	71	2.076	2.207	71	2.135	2.150	67	2.083	2.254	80	2.174
Integrale openbare orde en veiligheid	33	543	-	543	573	-	573	513	-	513	649	0	648
Brandweezorg	34	1541	5	1536	1570	5	1565	1568	5	1563	1542	30	1512
Overige Bijzondere Wett en	35	64	66	3-	64	66	3-	69	62	7	64	50	11
Sociale zekerheid en werkgelegenheid													
		32.985	10.870	22.116	35.780	12.203	23.577	36.125	12.937	23.188	35.673	11.797	23.876
Minimabeleid	36	1982	30	1952	2.133	84	2.049	2.215	28	2.187	2.241	30	2.211
Periodieke Bijstand	37	10.958	10.467	490	11.204	11.746	462-	11.085	12.041	956-	11.330	10.710	620
Arbeidsmarkt	39	9.164	50	9.114	8.901	50	8.851	8.879	2	8.877	9.323	82	9.241
Jeugd	80	5.924	-	5.924	8.871	-	8.871	9.437	111	9.326	8.637	57	8.581
Nieuwe WMO	81	2.494	322	2.172	3.376	322	3.054	3.537	723	2.814	3.153	972	2.811
Wmo en Jeugd (gem. schappelijk)	82	2.463	-	2.463	1213	-	1213	972	33	940	989	53-	1.042
Onderwijs		5.806	796	5.010	5.908	2.402	3.506	5.911	2.423	3.488	6.009	1.018	4.992
Onderwijs Algemeen (Lokale Overheid)	41	5.806	796	5.010	5.908	2.402	3.506	5.911	2.423	3.488	6.009	1.018	4.992
Maatschappelijke ondersteuning													
		8.304	380	7.925	8.936	380	8.556	8.897	374	8.523	9.116	516	8.601
Volksgezondheid	70	341	-	341	343	-	343	332	-	332	326	-	326
Sociale samenhang	71	1533	110	1423	1.615	110	1.505	1.724	111	1.609	1.674	149	1.525
Preventief onderst. jeugdigen	72	1302	60	1242	1315	60	1256	1405	60	1345	1271	82	1.189
Info, advies en client ondersteuning	73	673	-	673	686	-	686	572	-	572	517	-	517
Mantelzorg en vrijwilligerswerk	74	196	-	196	200	-	200	194	-	194	210	-	210
Bevord. deelname maatschappelijk verkeer	75	647	-	647	657	-	657	586	-	586	696	-	696
Verlenen individuele voorzieningen	76	3.496	210	3.286	3.938	210	3.728	3.917	200	3.717	4.317	284	4.033
Maatschappelijk opvang	77	40	-	40	105	-	105	121	-	121	57	-	57
Openb. geestelijke gezondheidszorg	78	65	-	65	65	-	65	41	-	41	41	-	41
Verslavingsbeleid	79	11	-	11	11	-	11	6	-	6	6	-	6
Kunst, Cultuur, Recreatie en Toerisme													
		3.225	694	2.532	3.324	712	2.612	3.684	1.021	2.663	3.254	831	2.424
Kunst/Cultuur excl													
Schouwburg/Monument	44	1443	92	1350	1.553	110	1.442	1.491	91	1.400	1.488	102	1.386
Recreatie en Toerisme	45	259	1	258	260	1	259	373	52	321	279	0	278
Schouwburg	48	1524	600	924	1.511	600	911	1.820	877	943	1.487	729	759
Sport en Bewegen		3.058	1.073	1.985	3.131	1.073	2.059	3.191	1.190	2.001	3.499	1.113	2.386
Sport accommodaties	46	2.602	1073	1529	2.658	1073	1585	2.724	1.190	1534	3.042	1.113	1.929
Sport en Deelname	47	456	-	456	474	-	474	466	-	466	457	-	457
Ontwikkeling Openbare Ruimte													
		2.098	697	1.400	2.422	815	1.607	2.230	1.004	1.226	1.929	1.158	770
Ontwerp/Ontwikkeling/Ordening van ruimte	49	1377	11	1363	1.553	11	1.539	1.242	61	1.181	1.222	368	854
Zorg/Kwaliteit niet openbare ruimte	50	721	683	37	869	801	68	988	943	45	706	790	84-
Beheer Bestaande Openbare Ruimte													
		11.884	5.373	6.511	12.118	5.451	6.667	11.640	5.221	6.419	11.810	5.453	6.357
Wegen	60	4.267	30	4.237	4.159	30	4.129	3.953	81	3.872	4.184	202	3.981
Stadsverzorging	61	495	39	456	499	39	460	519	54	465	506	54	452
Water	62	551	310	241	562	310	252	501	368	133	432	312	120
Groen en Spelen	63	3.113	74	3.039	3.431	378	3.053	3.361	231	3.130	3.257	163	3.093
Riolering	64	2.561	3.208	647-	2.519	3.150	632-	2.483	3.044	641-	2.502	3.144	642-
Parkeren	65	867	1.713	846-	948	1.544	596-	904	1.443	539-	930	1.576	647-

Programma	product	Raming 2018 vóór wijziging			Raming 2018 ná wijziging			Realisatie 2018			Realisatie 2017		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Economisch Zaken en Grondzaken		15.214	13.791	1.423	15.313	13.764	1.549	16.191	14.186	2.005	18.388	22.156	3.768-
Economisch- en grondzaken	52	15.214	13.791	1.423	15.313	13.764	1.549	16.191	14.186	2.005	18.388	22.156	3.768-
Duurzaamheid		3.500	3.595	95-	3.588	3.557	30	3.680	3.670	10	3.507	3.597	90-
Afvalinzameling	55	2.718	3.595	877-	2.691	3.557	867-	2.770	3.616	847-	2.698	3.593	895-
Milieuzorg	56	782	-	782	897	-	897	910	53	857	808	4	804
Burgerzaken		2.166	967	1.199	2.201	1.004	1.197	2.231	861	1.370	2.269	1.411	858
Begraafplaatsen	30	276	253	23	279	289	11-	219	217	2	272	279	7-
Inferne en externe dienstverlening	31	1.638	611	1.027	1.668	611	1.058	1.780	613	1.167	1.792	676	1.117
Inburgering van Nieuwkomers	57	253	104	149	254	104	150	232	31	201	204	456	252-
Totaal Programmabudgetten		92.197	38.308	53.888	96.893	41.433	55.460	97.804	42.955	54.849	99.336	49.135	50.201
Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien		329	63.981	63.652-	451-	65.275	65.726-	800	65.837	64.837-	497-	61.748	62.245-
Overhead	#	9.402	60	9.341	9.814	220	9.594	10.125	690	9.435	9.495	382	9.113
Algemene ondersteuning	59	302-	578	880-	524-	538	1.062-	653	1.198	544-	511-	486	997-
Onvoorzien uitgaven	59	50	-	50	50	-	50	-	-	-	-	-	-
Beleggingen	59	12	1.100	1.088-	12	1.100	1.088-	12	1.094	1.082-	14	1.098	1.084-
Belastingen en Invordering	59	-	7.734	7.734-	-	7.734	7.734-	-	7.631	7.631-	-	7.343	7.343-
Algemene uitkeringen	59	-	54.355	54.355-	-	55.829	55.829-	-	55.714	55.714-	-	52.820	52.820-
Stelposten	59	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hefving VPB	59	-	-	-	-	-	-	134	-	134	-	-	-
Saldo op de financieringsfunctie	59	569	214	355	11	74	63-	-	-	-	-	-	-
Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		101.927	102.350	423-	106.256	106.929	673-	108.728	109.282	554-	108.334	111.265	2.931-
Totaal reserve mutaties		230	230	-	450	255	195	429	234	195	505	709	203-
Bestuur	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Openbare orde en veiligheid	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Soc. Zorg, Werkgelegenheid & Maatschappelijk Werk	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maatschappelijke ondersteuning	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kunst, Cultuur, Recreatie en Toerisme	6	-	-	-	-	25	25-	-	25	25-	20	-	20
Sport	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontwikkeling Openbare Ruimte	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95	95-
Beheer Bestaande Openbare Ruimte	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	400-
Economische Zaken en Grondzaken	10	-	230	230-	-	230	230-	-	209	209-	-	214	214-
Duurzaamheid	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Burgerzaken	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen													
Onvoorzien		230	-	230	450	-	450	429	-	429	486	-	486
Gerealiseerde resultaat		102.157	102.581	422-	106.706	107.184	478-	109.157	109.516	359-	108.839	111.972	3.134-

De totalen van de raming 2018 vóór wijziging sluiten niet aan op de cijfers zoals opgenomen in het boekwerk van de begroting 2018. Dit komt doordat tijdens de begrotingsvergadering van 7 november 2017 besluiten zijn genomen die het begrotingstotaal hebben gewijzigd.

De totalen van de raming 2018 ná wijziging zijn inclusief alle begrotingswijzigingen genomen in 2018.

7.2 Verschillen rekening en begroting op hoofdlijnen

In onderstaande tabel zijn afwijkingen groter dan € 50.000 weergegeven. De verschillen onder de € 50.000 zijn gesaldeerd opgenomen. De toelichting hierop is te vinden in de programma's.

Verschillen rekening en begroting op hoofdlijnen 2018		
Bedragen x € 1.000		
Progr.	Omschrijving	Voordeel Nadeel
3	Schuldhelpverlening	132
3	Uitkeringen (incl IOAW)	214
3	BUIG inkomsten van het Rijk	364
3	Uitgaven kapitaalverstrekkingen en levensonderhoud zelfstandigen	81
3	Terugbetalen leningen / terugvordering BBZ	79
3	Rijksbijdrage BBZ 2018 en afrekening BBZ 2017	137
3	Jeugdhulp	676
3	Pgb Jeugdhulp	117
3	Dagbesteding	232
3	Subsidie Mee Drenthe	94
3	Pgb Wmo	98
3	Beschermd Wonen	418
5	Jongeren Sociaal Werk	71
5	Mensa	63
5	Participatie kwetsbare groepen	68
5	Scotmobielen	91
6	Kerst met de Zandtovenaar	100
6	Kerst met de Zandtovenaar	50
7	Gebruik sporthallen	58
8	Budgetoverheveling naar 2019 omgevingswet	140
8	Budgetoverheveling naar 2019 programmamanager ziekenhuis	50
8	Bouwleges	118
9	Degeneratievergoeding glasvezel	50
9	Energiekosten openbare verlichting	58
9	Vervanging bewegwijzering	64
9	Opbrengst havengelden	55
9	Inzet WSW-medewerkers	272
9	Verkoop snippergroen	66
9	Inzet WSW-medewerkers	133
9	Voorziening riolering	134
9	Onderhoud en beheer riolering	82
9	Parkeren	87
9	Kapitaallasten	53
10	Pachtopbrengsten	99
10	Correctie winstneming 2017	578
10	Winstneming 2018	211
10	Afsluiten grexen	67
10	Te nemen voorziening grex	291
10	Vrijval voorziening grex	228
11	Voorziening afval	185
11	Onderhoudskosten ondergrondse en mini containers	54
11	Afvalstoffenbelasting 2015/2016	106
11	PMD afval	67
12	Vergoeding huisvesting vergunninghouders	63
ALG	Post onvoorzien	50
ALG	Onroerende Zaakbelasting	104
ALG	Gemeentefonds	115
ALG	Heffing VPB	134
ALG	Voorziening APPA	100
OVH	Huisvesting	118
OVH	Facilitaire kosten	93
div	Personeelslasten	147
div	Diverse kleine afwijkingen < 20.000	562
Saldo		4.118 3.759
Gerealiseerd voordelig resultaat		359

7.3 Onvoorziene uitgaven

Raming	€ 50.000
Beschikkingen:	
Stand onvoorzien 31-12-2018	€ 50.000

7.4 Incidentele baten en lasten

Opname van dit overzicht is op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording voorgeschreven. Bij het samenstellen worden de baten en lasten aangemerkt die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Als ondergrens voor deze tabel hanteren we bedragen groter dan € 100.000.

Progr.nr.	Omschrijving	Lasten (x € 1.000)	Baten (x € 1.000)
6	Evenement 'Kerst met de Zandtovenaar'	100	50
10	Grondzaken: resultaat grondexploitaties	498	
10	Onttrekking reserve ondernemersfonds		209
11	Terugontvangen afvalstoffenbelasting 2015/2016		106
ALG	Toevoeging reserve ondernemingsfonds	209	
ALG	Voorziening pensioen- en wachtgelden	207	
Totaal		1.014	365

7.5 Wet Normering Topinkomens

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen

Met ingang van 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) van kracht. De WNT houdt onder meer in dat de gemeenten in de jaarrekening rapporteren in hoeverre zij voldoet aan deze wet. De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging gelijk aan het salaris van een minister. Voor 2018 bedraagt deze norm € 187.000. De gemeentesecretaris en de griffier worden in dit kader aangemerkt als topfunctionaris. Op basis daarvan is in onderstaande tabel de voorgeschreven informatie van beide functionarissen opgenomen. De gemeente Meppel voldoet hier ruimschoots aan.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	Gert-Jan Fokkema	Ida Aaltje Schulting	Alexander Jan Kastelein
Functiegegevens	Griffier	Directeur/Secretaris	Directeur/Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 1/3	1/12 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 fte	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	76.541	16.784	8.560
Beloningen betaalbaar op termijn	12.372	2.808	1.407
<i>Subtotaal</i>	88.913	19.592	9.967
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	30.551	16.052
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedragen	-	-	-
Totaal bezoldiging	88.913	19.592	9.967
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 fte	1,0 fte	0,0 fte
Dienstbetrekking?	ja	ja	nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	83.201,43	102.841,45	-
Beloningen betaalbaar op termijn	18.936,36	23.092,56	-
<i>Subtotaal</i>	102.137,79	125.934,01	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁶			
Totaal bezoldiging 2017	102.137,79	125.934,01	-

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking kalendermaand 1-12.

bedragen x € 1		Anita Vergouwe	
Functiegegevens		Directeur/Secretaris	
Kalenderjaar	2018	2017	
Periode functievervulling in het kalenderjaar	05/03 - 21/12		
Aantal kalendermaanden waarin functievervulling in het kalenderjaar	10		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	182,00	176,00	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	228.200		
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	228.200		
Bezoldiging			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	127.942		
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	127.942		
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen	N.v.t.		
Totaal bezoldiging (excl. BTW)	127.942		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		

8. Sisa bijlage verantwoordingsinformatie

OCW		SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatievertrekking sisa - d.d. 10 januari 2019			
D9	DREZC	DRE	D9	D9	D9
Onderwijsachterstanden eileid 2011-2018 (OAB)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) (conform artikel 167 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Besteding (jaar T) aan Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	Cumulatieve totale besteding tot en met jaar T
specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden eileid 2011-2018	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voerschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
Gemeenten	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) (conform artikel 167 WPO)	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	Aard controle n.v.t.
	Welke regeling betreft het	De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten overige middelen	Aard controle R Indicatornummer: DREZC / 03	Aard controle n.v.t.
	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	2.1 Verkeer, wegen en water	€ 0	€ 0	Indicatornummer: DREZC / 05
1	201602612-00668990	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Aard controle n.v.t.	Indicatornummer: DREZC / 06
	Kopie beschikingsnummer	Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden	Aard controle n.v.t.	Indicatornummer: DREZC / 11
1	201602612-00668990	€ 0	€ 0	Ja	verkeersveilige inrichting Handelsweg-Setheweg-Edison. Vervallen cf raadsbesluit 18-10-2018.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019						
DRE	DRE8C	Ruimtelijke ontwikkeling	Welke regeling betreft het	Totale besteding in jaar T	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoordde totale besteding	Toelichting
		SiSa tussen medeoverheden - provinciale middelen Drenthe	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen
		Uitvoeringsregeling Binnenstadfonds	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: DRE8C / 01	Aard controle R Indicatornummer: DRE8C / 02	Aard controle R Indicatornummer: DRE8C / 03	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: DRE8C / 06
		1	201702509-44/3.3/201700363	8.1 Ruimtelijke ordening	€ 0	€ 378.840
		2	2018001608	8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	€ 0	€ 41.070
			Kopie beschikingsnummer	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: DRE8C / 07	Aard controle R Indicatornummer: DRE8C / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: DRE8C / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: DRE8C / 11
		1	201702509-44/3.3/201700363	Alleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	€ 0	€ 0
		2	2018001608	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoordde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	€ 0	€ 0
EZK	F1	Regeling aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Projectnaam /UWHS-nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per woning	Indien woning verplaatst: conform de ingediende perceelchets
		1	€ 0	UWHS170049	€ 0	Ja/Nee
			Kopie Projectnaam / UWHS-nummer	Cumulative besteding ten laste van Rijksmiddelen tot en met (Jaar T)	Indien (een deel van) de uitkering voor het standaardbedrag voor gemeentelijke uitvoeringskosten is verantwoord als onderdeel van de cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen tot met (jaar T): Vermeld bedrag € 3.500, € 6.500 of € 10.000.	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle R Indicatornummer: F1 / 01	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 02	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 03	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 05
		1	€ 0	€ 291.142	€ 0	Nee
			Aard controle N.v.t. Indicatornummer: F1 / 07	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 08	Aard controle R Indicatornummer: F1 / 09	Aard controle D1 Indicatornummer: F1 / 06
		1	UWHS170049	€ 291.142	€ 0	Nee

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019								
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeente deel 2018 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Gemeente)
			€9.235.934	I.1 Participatiewet (PW)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	€125.683	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	€1.679
SZW	G3	Besluit bijstandverlening (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen). gemeentedeel 2018 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Gemeente	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			€106.627	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	€51.997	Gemeente	€157.176
SZW	G3	Besluit bijstandverlening (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen). gemeentedeel 2018 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Gemeente	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			€91.228	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	€106.340	Gemeente	€21.682
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Gemeente	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			€0	€0	€61.484	€0	€0	€0

9. Controleverklaring

10. Bijlagen

10.1 Af te sluiten investeringen

Activa	Omschrijving Grootboeknummer	Beschikbaar gesteld uitgaaven	Beschikbaar gesteld inkomsten	Begroot Uitgaaven	Begroot Inkomsten	Werkelijk Uitgaaven	Werkelijk Inkomsten	Restant krediet Uitgaaven	Restant krediet Inkomsten	Toelichting / Voortgang
71046	2018 Nissan E-Nv200 V-838-TN	29.000	0	29.000	0	29.083	0	-83	0	0
71097	2018 V-972-RZ mercedes sprinter nr. 13	39.000	0	39.000	0	41.757	0	-2.757	0	0
71105	herinrichting Jan toorplaan	1.351.000	50.000	49.018	0	69.127	0	-20.109	0	0
71280	toelverv njeveen uitv stedelijke wateropgave	2.616.000	0	2.613.750	0	1.125	0	2.612.625	0	0
71306	2018 duurzame aanpassing csg dingstede	520.000	0	520.000	0	520.000	0	0	0	0
71327	verv gemalen,persleidingen,drukriolering&randvoorz	63.000	0	63.000	0	0	0	63.000	0	0
71353	riolering noord 2 bouwrijpmaken fase 3	332.862	0	278.315	0	332.863	36.232	-54.548	-36.232	0
71371	herinrichting marktstraat(in aansl op ontv vlieder	385.000	190.000	146.002	38.000	93.407	38.000	52.595	0	0
71377	aanschaf hardware 2017	100.000	0	19.298	0	19.354	0	-56	0	0
71379	projecten automatisering & informatisering 2017	306.000	0	146.963	-2.735	149.962	0	-2.999	-2.735	0
71391	toelverv njeveenseweg (buurt) en sanering overst	891.000	0	131.229	0	64.106	0	67.123	0	0
71402	so verving meublaair tafels stoelen 2018	20.000	0	20.000	0	35.000	0	-15.000	0	0
71407	2018 DAF 07-BLS-2, nr. 59	217.000	0	217.000	0	217.260	0	-260	0	0
71408	2018 inzamelvoertuig 15-bkx-7 nr.69	275.000	0	275.000	0	274.769	0	231	0	0
71415	uitvoering gvvp	420.000	0	420.000	0	1.260	0	418.740	0	0
71419	2018 verving scharfketen	10.000	0	10.000	0	6.500	0	3.500	0	0
71431	aanleg riolering nvl broeklanden 3 bouwrijpmaken	1.328.000	0	1.328.000	0	0	0	1.328.000	0	0
71443	afwikkeling spijkers erve	90.000	0	88.005	0	24.463	0	63.542	0	0
71450	verv veldverlichting Tussenboerlanden	60.000	0	60.000	0	55.244	0	4.756	0	0
71467	2017 verving grote anhangar	15.000	0	15.000	0	15.000	0	0	0	0
71472	2018 vevr besturingsysteem verlichting stadhuus	25.000	0	25.000	0	23.135	0	1.865	0	0
71486	2018 verving afzetcontainers	36.000	0	36.000	0	37.225	0	-1.225	0	0
71495	vervang kaartlezers parkeerautomaten	123.000	0	123.000	0	122.769	0	231	0	0
71501	aanpassing onderwispark 6e lokaal Ambelt	75.000	0	75.000	0	64.791	0	10.209	0	0
71503	vervang beschooing bunskamp	448.500	0	448.500	0	447.533	0	967	0	0
71506	2018 herinrichting evenementterrein n'veen	200.000	75.000	200.000	75.000	199.549	75.000	451	0	0
71554	2018 stroommanagementsysteem	30.000	0	30.000	0	27.000	0	3.001	0	0
Totaal af te sluiten investeringen		10.005.362	315.000	7.406.080	1.110.265	2.872.280	149.232	4.533.800	-38.967	

10.2 Lopende investeringen

Activa	Omschrijving Grootboeknummer	Beschikbaar gesteld uitgaven	Beschikbaar gesteld inkomsten	Begroot Uitgaven	Begroot Inkomsten	Werkelijk Uitgaven	Werkelijk Inkomsten	Restant-krediet Uitgaven	Restant-krediet Inkomsten	Toelichting / Voortgang
71182	gevelverbetering in het kernwinklagebied	95.000	0	56.563	0	9.719	0	46.844	0	Sluit aan bij het binnenstadsplan.
71194	herinrichting binnenring 2e helft	475.000	0	475.000	0	24.607	0	450.393	0	Het beschikbare krediet is ontoereikend voor het voorlopig ontwerp. Een separaat voorstel volgt.
71277	parkeergarage kromme elleboog	2.986.500	0	2.986.500	0	0	0	2.986.500	0	Via begroting 2019 is dit krediet doorgeschoven naar 2019, realisatie ultimo 2019. Gezien de bezwaarprocedure wordt oplevering naar verwachting 1e halfjaar 2020.
71320	plaatsing lichtmasten 2016	150.000	0	150.000	0	0	0	150.000	0	Als gevolg van langere levering dan voorzien in in 2018 alleen de planning 2017 gerealiseerd ten laste van het exploitatiebudget 2018. beleidsplan. In 2018 is een bestelling geplaatst, in het 1e kwartaal 2019 wordt gestart met de verdere omvorming van conventionele verlichting door LED verlichting.
71362	vervanging perscontainer nr 821	90.000	0	90.000	0	0	0	90.000	0	De aanbestedingsprocedure neemt meer tijd in beslag dan voorzien. In 1e instantie was er sprake van 1 inschrijver op het bestek. Na aanpassing van het bestek is deze opnieuw in de markt gezet. Gunning is voorzien in 2019.
71367	vervanging lichtmasten 2017	150.000	0	150.000	0	0	0	150.000	0	Zie toelichting bij 71320.
71373	grondverbetering Koedijklanden tbv groen	198.000	0	124.156	0	98.804	0	25.352	0	Conform planning; gefaseerde uitvoering tot en met 2020.
71375	aanleg riolering: nvl broeklanden 4 bouwrijpmaken	878.000	0	359.519	0	190.292	0	169.227	0	In 2017 is circa 2/3 deel bouwrijp gemaakt. In 2018 is het resterende 1/3 deel vrije kavels grotendeels gerealiseerd. Voor het deel dat in 2017 bouwrijp is gemaakt volgt in 2019 nog een wijziging, dit betreft met name aanpassing nutsvoorzieningen.
71376	aanleg riolering: nvl centrumwonen 1 woonrijpmaker	112.000	0	83.037	0	25.236	0	57.801	0	Deze werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd, afhankelijk van realisatie woningbouw.
71389	rioolvervanging/afkoppelen koedijklanden fase 6	271.000	0	271.000	0	2.475	0	268.525	0	In 2018 is de voorbereiding gestart, uitvoering is voorzien in 2019-2020.
71390	bijdrage aan waterschap gemaal leenders nieuwwlan	408.000	0	408.000	0	0	0	408.000	0	Via begroting 2019 is dit krediet doorgeschoven naar 2019. Is vertraagd als gevolg van bezwaarprocedure. Bouwheer is het waterschap.
71398	SO audio visuele installatie zaal 2017	35.000	0	12.073	0	0	0	12.073	0	In het 3e kwartaal 2018 is het nieuwe hoofd techniek gestart en in 2019 zal een herziene investeringsplanning worden opgesteld.
71406	ondergrondse containers 2018	120.000	0	120.000	0	85.600	0	34.400	0	In 2018 zijn ondergrondse containers besteld en deels geleverd. Verdere levering en plaatsing, met name bij nieuwbouwalocaties, is voorzien in 2019.
71409	revitalisering koedijklanden fase 6 wegen	632.000	0	632.000	0	20.093	0	611.908	0	Zie toelichting bij 71389.
71412	projecten automatisering en informatisering 2018	456.000	0	456.000	0	318.385	0	137.615	0	Vervanging werkstations 2018 en vervanging zaaksysteem is in uitvoering en wordt in 2019 afgerond.
71421	2018 vervanging veegmachine ravo 540	90.000	0	90.000	0	0	0	90.000	0	Als gevolg van druk op de metaalmarkt is de levering vertraagd naar week 5-2019.

Activa	Omschrijving Grootboeknummer	Beschikbaar gesteld uitgaven	Beschikbaar gesteld inkomsten	Begroot Uitgaven	Begroot Inkomsten	Werkelijk Uitgaven	Werkelijk Inkomsten	Restant krediet Uitgaven	Restant krediet Inkomsten	Toelichting / Voortgang	afsluiten ja / nee
71428	revitalisering koedijkslanden fase 7 wegen	561.000	0	531.891	0	388.316	0	143.575	0	In uitvoering, oplevering is voorzien in mei 2019.	nee
71430	rioolvervanging/afkoppelen koedijkslanden fase 7	275.000	0	272.840	0	223.443	0	49.397	0	Zie toelichting bij 71430.	nee
71432	aanleg riolering nvl broeklanden 4 woonrijpmaken	70.000	0	70.000	0	360	0	69.640	0		nee
71433	aanleg riolering danninge erve woonrijpmaken	81.000	0	0	0	1.188	0	-1.188	0	In voorbereiding, uitvoering is voorzien 2019-2020.	nee
71458	vervangning damwand Meursingeweg	1.180.000	0	1.140.746	0	1.029.253	0	111.493	0	In de begroting 2019 is een krediet vastgesteld voor woonrijpmaken riolering ad € 81.000. In 2017 is gestart met de voorbereiding.	nee
71473	Kromme Elleboog inrichting parkeergarage	150.000	0	150.000	0	0	0	150.000	0	Als gevolg van langere levertijd ankers wordt afronding van de werkzaamheden in het 1e kwartaal 2019 verwacht.	nee
71481	Emmastraat 43 renovatie gebouw joh calvijnsschool	450.000	0	450.000	0	343.701	0	106.299	0	Zie toelichting bij 71277.	nee
71493	reconstructie molenpad	600.000	0	600.000	0	28.373	0	571.627	0	In uitvoering, oplevering is voorzien 1e halfjaar 2019. De langere doorlooptijd is een gevolg van langere levertijden materialen. In berap 2018 is melding gemaakt van een nadeel op de aanbesteding. Op dit moment is nog niet duidelijk in hoeverre er sprake is van een overschrijding.	nee
71505	herinrichting 't oevertje/ julianastraat	419.000	280.000	419.000	280.000	204.864	205.650	214.136	74.350	Het beschikbare krediet is ontoereikend voor het voorlopig ontwerp. Daarnaast is in beeld gebracht wat de bijkomende kosten die nog niet geraamd waren zijn van o.a. kabels en leidingen en verkeersomleidingen. Een separaat voorstel volgt.	nee
71507	2018 BSP binnentuin Viedderhof- Wheem	100.000	0	100.000	0	0	0	100.000	0	In 2018 is gestart met het bouwrijpmaken. Het woonrijpmaken is voorzien in 2019.	nee
71508	2018 BSP Keyseistroomgebied / herinr Kruisstraat	300.000	0	300.000	0	245.624	0	54.376	0	Verkennd onderzoek naar mogelijke grondverwerving heeft plaatsgevonden. Doel is om dit project binnen de termijn van het binnenstadsplan uit te voeren.	nee
71509	2018 BSP Overige beleving fysiek	150.000	0	150.000	0	0	0	150.000	0	In 2018 is gestart met de uitvoering van het Keyseistroomgebied, de eerste fase wordt in 2019 afgerond.	nee
71510	2018 BSP Tuinen van de stad	300.000	0	300.000	0	0	0	300.000	0	De mogelijkheden die kunnen leiden tot quick wins zijn in beeld gebracht. In 2019 zal hieraan uitvoering worden gegeven.	nee
71555	2019 1e aanleg riolering woningen Randweg	104.755	0	104.755	0	0	0	104.755	0	De opgave is per gebied nader uitgewerkt. De uitvoering vindt in de periode 2019-2021 gefaseerd plaats.	nee
71556	2018 transportbus met kiepbak	50.000	0	50.000	0	0	0	50.000	0	In voorbereiding, uitvoering is voorzien 2019-2020.	nee
71557	2018 zelfrijdende hoogwerker	90.000	0	90.000	0	0	0	90.000	0	De voorbereiding neemt meer tijd in beslag in verband met orientatie op een elektrisch voertuig.	nee
71558	2018 kar-kraan combinatie	80.000	0	80.000	0	0	0	80.000	0	De voorbereiding vraagt meer tijd door onderzoek naar functionaliteit (bereik hoogte).	nee
71560	2018 kleine veegmachine stadsverzorging	90.000	0	90.000	0	0	0	90.000	0	Levering is voorzien in februari 2019.	nee
Totaal af te sluiten investeringen		12.197.255	280.000	11.363.080	280.000	3.240.333	205.650	8.122.747	74.350		nee
Af te sluiten investeringen		10.005.362	315.000	7.406.080	110.265	2.872.280	149.232	4.533.800	-38.967		
Lopende investeringen		12.197.255	280.000	11.363.080	280.000	3.240.333	205.650	8.122.747	74.350		
		22.202.617	595.000	18.769.160	390.265	6.112.613	354.882	12.656.547	35.383		

10.3 Reserves

Omschrijving	Saldo einde boekjaar 2017	Resultaatbestemming voorgaand boekjaar 2017	Stand 01/01/2018 (incl. resultaatbestemming)	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde boekjaar 2018
1. Algemene reserves						
Algemene bufferreserve	€ 5.754.904		€ 5.754.904			5.754.904
Vrij besteedbare reserve	€ 1.272.000	€ 3.296.865	€ 4.568.865	€ 220.000		4.788.865
Totaal algemene reserves	€ 7.026.904	€ 3.296.865	€ 10.323.770	€ 220.000	€ -	10.543.770
2. Bestemmingsreserves						
Overige reserves						
Friekosten bezuiniging	€ 40.000		€ 40.000			40.000
Sociaal domein	€ 2.176.000	€ 870.000	€ 1.306.000			1.306.000
subtotaal overige reserves	€ 2.216.000	€ 870.000	€ 1.346.000	€ -	€ -	1.346.000
Reserves met een egaliserend karakter						
Tijdelijke reserve budgetoverheveling	€ -	€ 25.000	€ 25.000		€ 25.000	-
subtotaal legalisatie reserves	€ -	€ 25.000	€ 25.000	€ -	€ 25.000	-
Bedrijfsreserves						
Nat. Industrierrein (PPS)	€ 11.519		€ 11.519			11.519
subtotaal bedrijfsreserves	€ 11.519	€ -	€ 11.519	€ -	€ -	11.519
Projectgebonden reserves						
Tijdelijke reserve grondexploitatie	€ 0	€ 683.000	€ 683.000			683.000
KE - voorbereiding Parkeergarage (Kromme Elleboog)	€ -		€ -			-
Afgesloten grondcomplexen			€ -			-
Ondernemersfonds	€ 19.000		€ 19.000	€ 213.502	€ 213.502	19.000
Actualiseren bestemmingsplannen						
Schouwburg Ogterop	€ 150.000		€ 150.000			150.000
subtotaal projectgebonden reserves	€ 169.001	€ 683.000	€ 702.000	€ 213.502	€ 213.502	852.001
Totaal bestemmingsreserves	€ 2.396.520	€ 162.000	€ 2.084.519	€ 213.502	€ 238.502	2.209.520
Totaal Reserves	€ 9.423.424	€ 3.134.865	€ 12.408.289	€ 433.502	€ 238.502	12.753.289

10.4 Voorzieningen

Omschrijving	Saldo einde boekjaar 2017	Vermeerdering 2018	Verminderingen/ beschikkingen 2018	Vrijgevallen t.g.v. rekening 2018	Saldo einde boekjaar 2018
a. algemeen					
Pensioen- en wachtgelden	€ 3.588.796	€ 430.072	€ 296.584		€ 3.722.285
b. egalisatie voorziening					
Afvalstoffenheffing	€ 1.356.021	€ 90.110			€ 1.446.131
Riolering	€ 2.547.895		€ 327.085		€ 2.220.810
TOTAAL VOORZIENINGEN	€ 7.492.713	€ 520.182	€ 623.668	€ -	€ 7.389.226

10.5 Begrotingsrechtmatigheid

Algemeen

Volgens het BBV dienen de afwijkingen ten opzichte van de begroting goed herkenbaar in de jaarrekening te worden opgenomen en toegelicht. Er is sprake van begrotingsonrechtmatigheid als op programmaniveau de lasten worden overschreden. Het college neemt in de jaarrekening een analyse op bij begrotingsoverschrijdingen waarbij de oorzaken en achtergronden worden toegelicht. De accountant toetst deze toelichting en stelt daarmee vast of deze afwijkingen voor het accountantsoordeel rechtmatig of onrechtmatig zijn. Begrotingsafwijkingen die passen binnen het beleid van de raad betreft de accountant niet bij de beslissing of er al dan niet een goedkeurende verklaring kan worden gegeven. Via het vaststellen van de jaarstukken worden de uitgaven alsnog geautoriseerd.

Er is gebruik gemaakt van indeling van het Platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten (PRPG). Naast deze indeling is in de volgende tabel opgenomen met de consequenties van overschrijding voor het accountantsoordeel.

	Soorten begrotingsafwijking	Rechtmatig	Onrechtmatig
A	Kostenoverschrijdingen door activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing is ingediend		X
B	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn geautoriseerd.		X
C	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	X	
D	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd. Vaak blijken zaken pas in het kader van het opmaken van de jaarrekening.	X	
E	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.		X
F	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt. In de praktijk gaat het hier om interpretatieverschillen wet- en regelgeving. <ul style="list-style-type: none"> • Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar • Geconstateerd na verantwoordingsjaar. 	X	X
G	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen ofwel totaal geautoriseerd krediet) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren. <ul style="list-style-type: none"> • Jaar van investeren. • Afschrijving- en financieringslasten in latere jaren. 	X	X

Begrotingsonrechtmatigheid heeft dus uitsluitend betrekking op de lastenoverschrijdingen en niet op overschrijdingen aan de batenkant. De analyse van de begrotingsoverschrijdingen is opgesplitst in:

- Begrotingsoverschrijdingen lasten per programma
- Begrotingsoverschrijdingen uitgaven investeringen

De overschrijdingen worden hierna per bovenstaande categorie toegelicht.

a) Begrotingsoverschrijdingen lasten per programma

In onderstaand overzicht komen alleen de programma's met lastenoverschrijdingen aan de orde. Het zegt dus niets over het tekort op het programma als geheel omdat eventueel extra inkomsten niet worden toegelicht. Op totaalniveau kan er eveneens geen conclusie aan verbonden worden.

lasten inclusief reservemutaties

Programma (bedragen x € 1.000)	lasten begroting na wijziging	lasten jaarrekening	Overschrijding
1 Bestuur	1.965	1.873	-92
2 Openbare orde en veiligheid	2.207	2.150	-57
3 Sociale zekerheid en werkgelegenheid	35.780	36.125	345
4 Onderwijs	5.908	5.911	3
5 Maatschappelijke ondersteuning	8.936	8.897	-39
6 Kunst, cultuur, recreatie en toerisme	3.324	3.684	360
7 Sport en bewegen	3.131	3.191	60
8 Ontwikkeling openbare ruimte	2.422	2.230	-192
9 Beheer bestaande openbare ruimte	12.118	11.640	-478
10 Economische zaken en grondzaken	15.313	16.191	878
11 Duurzaamheid	3.588	3.680	92
12 Burgerzaken	2.201	2.231	30
ALG Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	9.363	10.925	1.562

te verklaren overschrijding boven € 50.000 (grijze cellen uit tabel hierboven)

Programma (bedragen x € 1.000)	lasten begroting na wijziging	lasten jaarrekening	Overschrijding
3 Sociale zekerheid en werkgelegenheid	35.780	36.125	345
6 Kunst, cultuur, recreatie en toerisme	3.324	3.684	360
7 sport en bewegen	3.131	3.191	60
10 Economische zaken en grondzaken	15.313	16.191	878
11 Duurzaamheid	3.588	3.680	92
ALG Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	9.363	10.925	1.562

Hierna worden begrotingsoverschrijdingen met een ondergrens van € 50.000 toegelicht. Tevens wordt aangegeven hoe deze overschrijding moet worden aangemerkt in het kader van begrotingsrechtmatigheid op basis van vorenstaande tabel.

Programma 3 Sociale zaken en werkgelegenheid

Product / omschrijving (bedragen x € 1.000)		Lasten begroting na wijziging	Lasten jaar-rekening	Over-schrijding	Categorie begrotings-afwijking	Toelichting oorzaak en achtergrond
36	Minimabeleid	2.133	2.215	82	C/D	Overschrijding wordt met name veroorzaakt door toename aan bijzondere bijstand en een tekort bij de GKB. Het tekort bij de bijzondere bijstand is gemeld bij de Bestuursrapportage.
80	Jeugd	8.871	9.437	566	D	Met ingang van 2017 is het contracteringssysteem gewijzigd. Vanaf augustus zijn er nog veel verplichtingen aangegaan met een fors aandeel met terugwerkende kracht. Hiertegenover staat dat minder pgb's worden ingezet.
81	WMO	3.376	3.537	161	D	Naast het groeien van het aantal cliënten is ook het aantal geïndiceerde uren toegenomen.

Programma 6 Kunst, cultuur, recreatie en toerisme

product / omschrijving (bedragen x € 1.000)		Lasten begroting na wijziging	Lasten jaar-rekening	Over-schrijding	Categorie begrotings-afwijking	Toelichting oorzaak en achtergrond
45	Recreatie en toerisme	260	373	113	C/D	Voor het evenement de Zandtovenaar is een bedrag van € 100.000 aan kosten gemaakt. Daar staat een bijdrage van de provincie van € 50.000 tegenover. In een memo aan de raad is dit gemeld.
48	Schouwburg	1.511	1.820	309	C	De uitgaven zijn hoger dan geraamd doordat er meer activiteiten zijn georganiseerd. Hier tegenover staan ook hogere inkomsten waardoor per saldo een positief resultaat voor Ogterop is te melden en deze overschrijding als rechtmatig kan worden aangemerkt.

Programma 7 Sport en bewegen

Product / omschrijving (bedragen x € 1.000)		Lasten begroting na wijziging	Lasten jaar-rekening	Over-schrijding	Categorie begrotings-afwijking	Toelichting oorzaak en achtergrond
46	Sportaccommodaties	2.658	2.724	66	D	Bij het opmaken van de jaarrekening is deze overschrijding geconstateerd. Dit wordt met name veroorzaakt door het aanpassen van de schoonmaakfrequentie. In de Bestuursrapportage 2018 is hier melding van gemaakt.

Programma 10 Economische zaken en grondzaken

Product / omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting na wijziging	Lasten jaar- rekening	Over- schrijding	Categorie begrotings- afwijking	Toelichting oorzaak en achtergrond
52 Economische en grondzaken	15.313	16.191	878	C/D	De grondexploitaties worden jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening geactualiseerd. De overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door het ophogen van de voorziening en de correctie van de winstneming 2017. Daar staan vrijval van voorziening en winstneming 2018 tegenover.

Programma 11 Duurzaamheid

Product / omschrijving (bedragen x € 1.000)	Lasten begroting na wijziging	Lasten jaar- rekening	Over- schrijding	Categorie begrotings- afwijking	Toelichting oorzaak en achtergrond
55 Afvalinzameling	2.691	2.770	79	C/D	De voorziening afval wordt jaarlijks bij het opmaken van de jaarrekening geactualiseerd. In de begroting was een onttrekking geraamd, dat is een toevoeging geworden. Daar staat een hogere opbrengst en lagere kosten tegenover. Daarnaast is de afkeur PMD hoger dan geraamd.

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien

product / omschrijving (bedragen x € 1.000)	lasten begroting na wijziging	lasten jaar- rekening	over- schrijding	categorie begrotings- afwijking	toelichting oorzaak en achtergrond
A0 Algemene ondersteuning	-524	665	1.189	C/D	Overschrijding wordt met name veroorzaakt door de afrekening van de Belastingdienst van het boekenonderzoek 2008 t/m 2015. Daar staan ook inkomsten van de Belastingdienst tegenover. Daarnaast is de rente lager dan verwacht, die gecompenseerd wordt door een lagere toegerekende rente.
A7 Overhead	9.814	10.125	311	C	De personeelslasten zijn hoger dan begroot. Daar tegenover staat een lagere doorbelasting naar de programma's wat een voordeel oplevert.
A8 Heffing VPB	0	134	134	D	De aanslagen VpB zijn eind 2018 binnen gekomen. Eerder was nog niet bekend hoe hoog de belastingen voor de jaren 2016, 2017 en 2018 zou zijn.

b) Begrotingsoverschrijdingen uitgaven investeringen

Investeringen (bedragen x € 1.000)	Restant krediet 1/1	Uitgaven 2018	Over- schrijding	Categorie begrotings- afwijking	Toelichting oorzaak en achtergrond
Riolering noord 2 bouwrijpmaken fase 3	278	333	55	C	De overschrijding wordt veroorzaakt door meerwerk, welke voor zover mogelijk is verhaald op derden.

10.6 Definities verplichte indicatoren

Programma 2: Openbare orde en veiligheid		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten, lichamelijk letsel door schuld.
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	Het aantal harde kern jongeren per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Programma 3: Sociale zekerheid en werkgelegenheid		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
Bijstandsuitkeringen	Aantal per 1.000 inwoners	Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners.
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Het aantal re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Achterstands-leerlingen	% 4 t/m 12 jarigen	Het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Programma 4: Onderwijs		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificaties, het onderwijs verlaat.
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat niet staat inschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	Het aantal leerlingen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
Programma 5: Maatschappelijke ondersteuning		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw *	Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.
Programma 7: Sport en bewegen		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Niet-sporters	%	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
Programma 8: Ontwikkeling openbare ruimte		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	Als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Programma 10: Ontwikkeling openbare ruimte		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Vestiging	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Bruto Gemeentelijk Product (verwacht/gemeten)	Verhouding tussen verwacht en gemeten product	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (,100)
Functiemenging	%	De functiemengingsindex (FM) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken. Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Programma 11: Ontwikkeling openbare ruimte		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Fijn huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).
Hernieuwbare elektriciteit	%	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Programma Algemene dekkingsmiddelen en Overhead		
Naam indicator	Eenheid	Beschrijving
Gemeentelijke woonlasten	In Euro's	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoons-huishouden éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 inwoners.
Demografische druk	%	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.

10.7 Taakvelden (conform art. 66 BBV)

De taakvelden zijn bedoeld voor de vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Gemeente Meppel heeft de taakvelden verdeeld over de programma's op basis van het IV3-informatievoorschrift.

X €1.000			Raming 2018 voor wijziging			Raming 2018 na wijziging			Realisatie 2018			Realisatie 2017		
Taak-veld	Prog	Programma omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1	1	Bestuur	1.508	1	1.507	1.665	1	1.664	1.589	1	1.588	1.421	6	1.415
0.1		Bestuur	1.508	1	1.507	1.665	1	1.664	1.589	1	1.588	1.421	6	1.415
0.10	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	6	Kunst, cultuur, recreatie en toerisme	-	-	-	-	25	25-	-	25	25-	20	-	20
	8	Ontwikkeling openbare ruimte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95	95-
	9	Beheer bestaande openbare ruimte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	400-
	10	Economische zaken en grondzaken	-	230	230-	-	230	230-	-	209	209-	-	214	214-
	99	Algemene Dekkingsmiddelen	230	-	230	450	-	450	429	-	429	486	-	486
0.10		Mutaties reserves	230	230	-	450	255	195	429	234	195	505	709	203-
0.11	99	Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.135	-	3.135
0.11		Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.135	-	3.135
0.2	12	Burgerzaken	1.237	611	627	1.297	611	686	1.391	613	778	1.313	676	638
0.2		Burgerzaken	1.237	611	627	1.297	611	686	1.391	613	778	1.313	676	638
0.3	4	Onderwijs	283	24	259	160	1.473	1.312-	205	1.481	1.276-	240	44	196
	5	Maatschappelijke ondersteuning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.3		Beheer overige gebouwen en gronden	283	24	259	160	1.473	1.312-	205	1.481	1.276-	240	44	196
0.4	99	Algemene Dekkingsmiddelen	9.402	60	9.341	9.814	220	9.594	10.125	690	9.435	9.495	382	9.113
0.4		Overhead	9.402	60	9.341	9.814	220	9.594	10.125	690	9.435	9.495	382	9.113
0.5	99	Algemene Dekkingsmiddelen	325-	1.572	1.897-	611-	1.532	2.143-	413-	1.482	1.895-	725-	1.504	2.229-
0.5		Treasury	325-	1.572	1.897-	611-	1.532	2.143-	413-	1.482	1.895-	725-	1.504	2.229-
0.61	12	Burgerzaken	222	-	222	187	-	187	263	-	263	320	-	320
	99	Algemene Dekkingsmiddelen	-	3.777	3.777-	-	3.777	3.777-	-	3.745	3.745-	-	3.631	3.631-
0.61		OZB woningen	222	3.777	3.555-	187	3.777	3.590-	263	3.745	3.482-	320	3.631	3.311-
0.62	12	Burgerzaken	178	-	178	184	-	184	126	-	126	159	-	159
	99	Algemene Dekkingsmiddelen	-	3.957	3.957-	-	3.957	3.957-	-	3.885	3.885-	-	3.712	3.712-
0.62		OZB niet-woningen	178	3.957	3.779-	184	3.957	3.773-	126	3.885	3.759-	159	3.712	3.554-
0.63	9	Beheer bestaande openbare ruimte	-	1.712	1.712-	-	1.543	1.543-	-	1.437	1.437-	-	1.570	1.570-
0.63		Parkeerbelasting	-	1.712	1.712-	-	1.543	1.543-	-	1.437	1.437-	-	1.570	1.570-
0.64	99	Algemene Dekkingsmiddelen	33	106	73-	33	106	73-	29	124	95-	5	81	75-
0.64		Belastingen overig	33	106	73-	33	106	73-	29	124	95-	5	81	75-
0.7	99	Algemene Dekkingsmiddelen	-	54.355	54.355-	-	55.829	55.829-	-	55.714	55.714-	-	52.820	52.820-
0.7		Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	54.355	54.355-	-	55.829	55.829-	-	55.714	55.714-	-	52.820	52.820-
0.8	8	Ontwikkeling openbare ruimte	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	10	Economische zaken en grondzaken	635	500	135	625	500	125	133	-	133	15	-	15
			1.043	214	829	605	74	530	439	-	439	223	-	222
0.8		Overige baten en lasten	1.728	714	964	1.230	574	655	1.183	686	497	238	-	237
0.9	99	Algemene Dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	134	-	134	-	-	-
0.9		Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	134	-	134	-	-	-
1.1	2	Openbare orde en veiligheid	1.544	5	1.539	1.573	5	1.568	1.569	5	1.564	1.543	30	1.513
1.1		Crisisbeheersing en brandweer	1.544	5	1.539	1.573	5	1.568	1.569	5	1.564	1.543	30	1.513
1.2			587	26	560	617	26	590	563	28	534	693	14	679
	9	Beheer bestaande openbare ruimte	38	-	38	38	-	38	41	-	41	47	10	38
1.2		Openbare orde en veiligheid	625	26	599	655	26	629	604	28	576	740	23	717
2.1	9	Beheer bestaande openbare ruimte	4.700	69	4.631	4.597	69	4.528	4.414	134	4.279	4.622	247	4.375
			-	-	-	65	-	65	70	-	70	-	-	-
2.1		Verkeer en vervoer	4.700	69	4.631	4.662	69	4.593	4.484	134	4.349	4.622	247	4.375
2.2			852	-	852	933	-	933	898	6	892	923	6	917
2.2		Parkeren	852	-	852	933	-	933	898	6	892	923	6	917
2.3			86	107	21-	88	107	20-	50	117	67-	74	109	35-
2.3		Recreatieve havens	86	107	21-	88	107	20-	50	117	67-	74	109	35-
2.4			745	203	543	755	203	552	721	251	471	670	203	467
2.4		Economische havens en waterwegen	745	203	543	755	203	552	721	251	471	670	203	467
2.5	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	290	130	160	290	130	160	299	110	189	299	160	139
2.5		Openbaar vervoer	290	130	160	290	130	160	299	110	189	299	160	139
3.1	1	Bestuur	100	-	100	100	-	100	92	-	92	70	-	70
			773	102	671	796	75	721	809	116	693	666	104	562
3.1		Economische ontwikkeling	873	102	771	896	75	821	901	116	785	735	104	632
3.2	10	Economische zaken en grondzaken	868	956	89-	891	956	65-	1.678	1.912	233-	1.163	3.075	1.912-
3.2		Fysieke bedrijfsinfrastructuur	868	956	89-	891	956	65-	1.678	1.912	233-	1.163	3.075	1.912-
3.3	2	Openbare orde en veiligheid	17	40	23-	17	40	23-	18	34	15-	19	36	17-
	10	Economische zaken en grondzaken	230	-	230	230	-	230	209	-	209	214	-	214
3.3		Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	247	40	207	247	40	207	228	34	194	233	36	196
3.4	1	Bestuur	200	-	200	200	-	200	191	-	191	138	-	138
			256	1	255	257	1	256	366	52	314	270	-	270

X €1.000		Raming 2018 voor wijziging			Raming 2018 na wijziging			Realisatie 2018			Realisatie 2017			
Taak- veld	Prog	Programma omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	10	Economische zaken en grondzaken	309	-	309	327	-	327	383	-	383	359	-	359
3.4 - Economische promotie			766	1	764	784	1	783	940	52	888	767	-	766
4.2	4	Onderwijs	2.318	-	2.318	2.386	-	2.386	2.402	-	2.402	2.508	17	2.491
4.2 - Onderwijshuisvesting			2.318	-	2.318	2.386	-	2.386	2.402	-	2.402	2.508	17	2.491
4.3			3.205	772	2.433	3.362	930	2.432	3.304	943	2.362	3.260	956	2.304
	5	Maatschappelijke ondersteuning	117	-	117	117	-	117	96	-	96	87	-	87
4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			3.322	772	2.550	3.479	930	2.549	3.400	943	2.458	3.348	956	2.392
5.1	7	Sport en bewegen	271	-	271	285	-	285	278	-	278	272	-	272
5.1 - Sportbeleid en activering			271	-	271	285	-	285	278	-	278	272	-	272
5.2	7	Sport en bewegen	2.787	1.073	1.714	2.846	1.073	1.773	2.913	1.190	1.723	3.227	1.113	2.114
5.2 - Sportaccommodaties			2.787	1.073	1.714	2.846	1.073	1.773	2.913	1.190	1.723	3.227	1.113	2.114
5.3	6	Kunst, cultuur, recreatie en toerisme	2.225	600	1.625	2.289	618	1.671	2.590	895	1.695	2.262	729	1.533
5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie			2.225	600	1.625	2.289	618	1.671	2.590	895	1.695	2.262	729	1.533
5.4			54	-	54	54	-	54	54	-	54	54	-	54
	8	Ontwikkeling openbare ruimte	17	-	17	17	-	17	26	-	26	10	-	10
5.4 - Musea			71	-	71	72	-	72	81	-	81	64	-	64
5.5	6	Kunst, cultuur, recreatie en toerisme	163	92	71	189	92	97	135	73	62	134	102	32
5.5 - Cultureel erfgoed			163	92	71	189	92	97	135	73	62	134	102	32
5.6	6	Kunst, cultuur, recreatie en toerisme	524	-	524	532	-	532	531	-	531	526	-	526
5.6 - Media			524	-	524	532	-	532	531	-	531	526	-	526
5.7	5	Maatschappelijke ondersteuning	115	-	115	120	-	120	120	-	120	120	-	120
	6	Kunst, cultuur, recreatie en toerisme	3	-	3	3	-	3	7	-	7	9	-	9
	10	Economische zaken en grondzaken	2.893	74	2.819	3.181	378	2.803	3.104	231	2.873	2.963	163	2.799
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie			3.037	83	2.954	3.330	387	2.943	3.242	242	3.000	3.112	173	2.939
6.1	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	109	-	109	109	-	109	47	-	47	75	-	75
	5	Maatschappelijke ondersteuning	3.578	170	3.408	3.680	170	3.510	3.710	174	3.536	3.734	209	3.525
	10	Economische zaken en grondzaken	23	15	8	33	15	18	34	15	19	37	15	22
			253	104	149	254	104	150	232	31	201	204	456	252-
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie			3.962	289	3.673	4.076	289	3.787	4.024	220	3.803	4.049	680	3.369
6.2	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	513	-	513	514	-	514	367	2	365	400	-	400
			178	-	178	187	-	187	136	-	136	136	-	136
6.2 - Wijkteams			692	-	692	701	-	701	503	2	502	536	-	536
6.3			13.108	10.498	2.611	13.617	11.831	1.787	13.521	12.069	1.453	13.585	10.737	2.849
6.3 - Inkomensregelingen			13.108	10.498	2.611	13.617	11.831	1.787	13.521	12.069	1.453	13.585	10.737	2.849
6.4			7.223	-	7.223	7.069	-	7.069	7.084	-	7.084	7.581	-	7.581
6.4 - Begeleide participatie			7.223	-	7.223	7.069	-	7.069	7.084	-	7.084	7.581	-	7.581
6.5	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	1.291	50	1.241	1.150	50	1.100	965	2	963	1.123	85	1.038
			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.5 - Arbeidsparticipatie			1.291	50	1.241	1.150	50	1.100	965	2	963	1.123	85	1.038
6.6	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	203	-	203	209	-	209	118	-	118	110	12	98
			685	10	675	924	10	914	847	10	836	871	34	837
6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)			888	10	878	1.133	10	1.123	965	10	955	981	45	935
6.71	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	4.253	192	4.061	4.244	192	4.052	4.338	218	4.120	3.862	151	3.711
			2.373	200	2.173	2.576	200	2.376	2.672	190	2.482	2.969	250	2.719
6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+			6.626	392	6.234	6.820	392	6.428	7.009	408	6.602	6.831	401	6.430
6.72	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	4.200	-	4.200	6.611	-	6.611	8.007	111	7.896	7.120	57	7.063
6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-			4.200	-	4.200	6.611	-	6.611	8.007	111	7.896	7.120	57	7.063
6.81	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	71	-	71	374	-	374	85	426	341-	108	597	489-
	5	Maatschappelijke ondersteuning	40	-	40	105	-	105	121	-	121	57	-	57
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+			111	-	111	479	-	479	207	426	220-	165	597	432-
6.82	3	Sociale zekerheid en werkgelegenheid	1.724	-	1.724	1.593	-	1.593	1.294	-	1.294	1.411	-	1.411
6.82 - Geëscaleerde zorg 18-			1.724	-	1.724	1.593	-	1.593	1.294	-	1.294	1.411	-	1.411
7.1	5	Maatschappelijke ondersteuning	1.218	-	1.218	1.227	-	1.227	1.194	-	1.194	1.142	22	1.120
	9	Beheer bestaande openbare ruimte	5	-	5	5	-	4	6	-	6	6	-	5
7.1 - Volksgezondheid			1.223	-	1.223	1.231	-	1.231	1.200	-	1.200	1.147	22	1.125
7.2	9	Beheer bestaande openbare ruimte	2.561	3.208	647-	2.519	3.150	632-	2.403	3.044	641-	2.502	3.144	642-
7.2 - Riolering			2.561	3.208	647-	2.519	3.150	632-	2.403	3.044	641-	2.502	3.144	642-
7.3	11	Milieu	2.718	3.595	877-	2.691	3.557	867-	2.770	3.616	847-	2.698	3.593	895-
7.3 - Afval			2.718	3.595	877-	2.691	3.557	867-	2.770	3.616	847-	2.698	3.593	895-
7.4	9	Beheer bestaande openbare ruimte	4	-	4	4	-	4	2	-	2	3	-	3
	11	Milieu	782	-	782	897	-	897	910	53	857	808	4	804
7.4 - Milieubeheer			786	-	786	901	-	901	912	53	859	811	4	807
7.5	12	Burgerzaken	276	253	23	279	289	11-	219	217	2	272	279	7-
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria			276	253	23	279	289	11-	219	217	2	272	279	7-
8.1	8	Ontwikkeling openbare ruimte	1.305	8	1.297	1.466	8	1.458	1.145	53	1.093	921	70	851
8.1 - Ruimtelijke ordening			1.305	8	1.297	1.466	8	1.458	1.145	53	1.093	921	70	851
8.2	10	Economische zaken en grondzaken	12.339	12.191	148	12.374	12.191	183	12.930	12.129	801	15.907	18.948	3.041-
8.2 - Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			12.339	12.191	148	12.374	12.191	183	12.930	12.129	801	15.907	18.948	3.041-
8.3	8	Ontwikkeling openbare ruimte	725	689	35	874	807	66	988	951	37	997	1.088	91-
	10	Economische zaken en grondzaken	11	18	7-	10	18	8-	4	3	1	8	5	3
8.3 - Wonen en bouwen			736	707	29	883	825	58	993	955	38	1.006	1.093	88-
Totaal			102.580	102.580	50-	107.184	107.184	-	109.157	109.516	359-	111.974	111.974	-

